Andreas Hart.

PARAPHRASIS PSALMORVM DAVIDIS POETICA.

Auctore

Georgio Buchanano,

Scoto, poëtarum nostri

seculi facilè

principe.

Adnotata ubique diligenter carminum genera.

Accesserunt duæ ejusdem Buchanani *Tragœdiæ sacræ; Iephthes seu Votum, & Baptistes sive Calumnia.*

EDINBURGI,

Excudebat Andreas Hart, Bibliopola.

Anno 1611.

AD MARIAM ILLVSTRISSIMAM Scotorum Reginam

Georgii Buchanani epigramma.

NYmpha, Caledoniæ quæ nunc feliciter
Missa per innumeros sceptra tueris
Quæ sortem antevenis meritis, virtute
Sexum animis, morum nobilitate genus:
Accipe (sed facilis) cultu donata Latino
Carmina, fatidici nobile regis opus.
Illa quidem Cirrha procul, & Permesside lympha,
Pene sub Arctoi sydere nata poli.
Non tamen ausus eram male natum exponere fœtum,
Ne mihi displiceant quæ placuere tibi.
Nam quod ab ingenio domini sperare nequibant,
Debebunt genio forsitan illa tuo.

BRITISH MUSEUM

GEORGII BVCHANANI
PARAPHRASIS
[illegible]timum Librum Psalmorum.

PSALMVS. I.

Beatus vir qui non abiit, &c.

Carminis genus primum.

1 ILIX ille animi, quem non de tramite recto
Impia sacrilegæ flexit contagio turbæ:
Non iter erroris tenuit, sessórve cathedræ
Pestiferæ, facilem dedit irrisoribus aurem:
2 [illegible]d vitæ rimatur iter melioris, & alta
Mente Dei leges noctésque diésque revolvit.
3 Ille, velut riguæ quæ margine consita ripæ est
Ar[illegible], erit: quam non violento Sirius æstu
Ext[illegible], non torret hyems, sed prodiga læto
Proventu beat agricolam: nec flore caduco
Arridens, blanda dominum spe lactat inanem.
4 Non ita divini gens nescia fœderis, exlex,
Contemtrixque poli: subito sed turbine rapti
Pulveris instar erunt, volucri quem concita gyro
Aura levis torquet vacuo ludibria cœlo.
5 Ergo ubi veridicus judex in nube serena
Dicere jus veniet, scelerisque coarguet orbem;
Non coram impietas mæstos attollere vultus,
Nec misera audebit justæ se adjungere turbæ.
6 Nam pater æthereus justorum & fraude carentē
Novit iter, sensúmque tenet: curvósque secuta
Impietas fraudum amfractus scelerata peribit.

PSALMVS II.

Quare fremuerunt gentes. &c.

Carm. gen. 11.

1 QVID trepidæ gentes vano fremuere [illegible]
multu?

Miníſque populi ſæviunt inanibus?
2 Et cum principibus magni coiére tyri
Dominũque Chriſtũque Domini adver
3 Vincula quin horum fortes dirumpimus
Et lora noſtris demimus cervicibus?
4 At pater æthereus, rerum cui ſumma
Ridebit impotentium irritas minas.
5 Tum juſta accenſus miſeros affabitur ira,
Et per furorem cæca conſilia ſuum
6 Turbabit: Cingãque meum diademate regem,
Inquit, Sionis jura ſanctis colliſus
Qui dabit, & latè fundet mea juſſa per orbem.
7 Deinde allocutus Dominus eſt me, Filius
8 Tu meus es, genui te hodie: me poſce, daboq
Omnes ut hæres gentium fines regas,
Quà circumfuſis tellus ſe porrigit undis,
9 Regaſque ſceptro ſempiternùm ferreo
Cumque voles, tumidoſque premas, franga
que rebelles,
Vt ficta fragili vaſa franguntur luto.
10 At vos, in populos quibus eſt permiſſa potestas
Et jus ab alta ſede plebi dicitis,
Errorum tenebras depellite, diſcite verum:
11 Servite Domino cum tremore: gaudiis
Et timor & Domini accedat reverentia veſtris
12 Vt miſſum ab illo filium amplectamini:
In vos ne juſtæ vindictam exerceat iræ,
De calle recti devios: nam quum brevi
Sævierit juſtos contra juſta ira, ſcietis
Quàm ſint beati, ſpesin illo qui locant.

PSALMVS III.

Domine quam multipli, &c.

Carm. gen. 111.

HEu quanta numero viribuſque factio
Me vexat odiis impiis!
Quam perditorum firma conſpiratio
Conjurat in meum caput!

[illegible] asseverant spem salutis in Deo
[illegible] esse jam nullam mihi:
[illegible] tu sub umbra præliantem me tui
[illegible] sæpe scuti texeris;
Quum laudis auctor sis meæ, quum gloria
[illegible] corones verticem.
Quum nocte Dominus invocantem me, suo
De monte sancto exaudiat,
Curis solutus & recumbo & dormio,
Resurgo liber à metu.
Domino excubante, nec meum formidine
Pectus movebunt agmina
Numerosa, nec si sæva feritas omnium
Conjuret in me gentium.
Tu Domine in aciem ductor, ut me liberes,
Prodibis: hostium omnium
[illegible] que franges, impiorum & conteres
D[illegible]tes potenti dexterâ.
A[illegible]u salutis una spes, populum tuum
Bonitate solitâ amplectere.

PSALMVS IIII

Cum invocarem, exaudivit, &c.

Carm. gen. 1111.

O Pater, ô hominum, divúmque æterna potest[illegible]
Sinceræ mihi conscie mentis,
[illegible]ui mihi consiliique inopi, incertoque salutis,
Imploranti rebus in arctis,
[illegible]utum pandis iter, latumque educis in æquor:
Nunc obsesso fraude maligna
[illegible]a mihi te facilem, & justis bonus annue votis
No[illegible] dura placabilis aure.
O hominum cæcæ mentes, quo me usque relict[illegible]
Intenti mendacibus un bris,
[illegible]llicita in vanas torquetis pectora curas?
Tandem credite vera monenti:
Quem Deus electum miro dignatur honore,

Per discrimina cuncta tuetur.
Me Dominus clamante ad se, auxiliúmque roga
Mitis & exorabilis audit.
5 Ergo Dei, miseri nunc saltem agnoscite num
Et vitiis absistite pravis.
Vobiscum in tacito per noctem expendite lect
longi dicta ac facta diei.
6 Non pecudum fibris Domino sed mente litatu
Innocuâ: si admoveris aris
Hanc, poteris sperare animi securus ab alto
Dextrâ munera larga benignâ.
7 Poscit opes modo degeneres pars maxima vul
Hæc animos vota una fatigant.
8 At tu me placido tantùm bonus adspice vultu:
Aura tui jucunda favoris
Me super irradiet: sat amico te mihi felix.
Alter frugibus horrea stipet,
Impleat & multas generoso nectare cellas,
Et congesto gaudeat auro:
9 Ast ego, curarum vacuus de nocte recumbam,
Et sine sollicitudine somnos
Accipiam: tu securam mihi robore mentem,
Tu certâ spe pectora firmas.

PSALM. V.

Verba mea auribus percipe, &c.

Carm. gen. V.

2 O Potens rerum Deus, aure leni
Mitis exaudi mea verba, mentis
Mente non dura tetricúsque tristes
Percipe questus.
3 Adspice attentus mihi quanta tendat
Vox latus: quando mihi rex Deúsque
Soluses, solum veneror precórque
Rebus in arctis.
4 Manè clamantem Deus æquus audi:
Nam tuum casta prece, non inanem
Spem fovens, nomen jubar ante Eoum
Manè cicbo:

Tu, Deus, lætus pietate vera,
Impiĩ ritus scelus execraris
Nec frui pravi studiosa mente
Speret amico.
Vis tuos vultus metuit, nefásque
Hostis es fraudum & cupidæ cruoris
Cædis: audacem simulare linguam
Falsa recĩdes.
At tua fretus bonitate sacrum
Limen accedam, tua templa inibo:
Rutè adorabo tua sancta castis
Numina votis.
Tu mihi, ut casses fugiam dolosos
Hostium, lumen, Deus æquitatis
Dux tuæ præfer, dubióque cæcos
Dirige gressus.
Hostium verum fugit ora, pectus
Incolit fraus spurciti ésque: guttur
Tetrius putri est quod hiat recludens
Funera busto.
Lingua adulatrix tacito veneno
Blandiens cæcos meditatur ictus.
O Deus, rerum ô Pater alme, gentem
Perde nefandam.
Redde conatus, Pater alme, vanos:
Quíque te linquunt, scelerum suorum
Sentiant pœnas meritas, ab ima
Stirpe recisi.
Sed tua semper bonitate tuti
Gaudeant qui spem posuere in uno
Te sibi certam impavidi, tuúmque
Nomen adorant.
Namque tu rectos animíque puros
Largâ opum dextrâ recreas benignus,
Et tui (tanquam clipeo) favoris
Protegis umbra.

Domine, ne in furore tuo arg. &c.

Carm. gen. 111.

2 DVm fervet ira, Domine, dum mens æstuat,
Ne me merentem corripe:
Dum sævientis flagrat in cursu furor,
Exigere pœnas abstine.
3 O parce, parce; languor ægrum conficit:
Manum salutarem admove.
Corpus, solutis ossium compagibus,
Enerve vires deserunt:
4 Mentémque graviter mœror angit turbidam.
Quo me usque miserum negliges?
5 Quo me usque linques? jam reverte, ac libe
Ægrum inferum de faucibus.
6 Vbi sæva duram mors manum injecit semel,
Quis amplius meminit tui?
Quis mortis alta subrutus caligine
Nomen celebrabit tuum?
7 De nocte pectus anxium suspiriis
Pulsans geménsque, lacrymis
Lavo cubile: strata fletuum madent
Rorata largis imbribus.
8 Caligat acies luminum, doloribus
Hebetata longis: hostium
Interque risus & dolos emarcuit
Color vigórque corporis.
9 At tu sceleribus turba gaudens impiis,
Facesse, spem pone irritam:
Lamenta Dominus & meorum fletuum
Placatus audiit sonum.
10 Dominus benignus supplicem me exaudiit,
Oratione annuit:
11 Subitus ut hostes obruat pudor meos,
Vultúsque confundat rubor:
Tristi repentè ut palleant infamia,
Fugamque turpem mœreant.

PSA

PSALMVS VII.

Domine, Deus meus, in te, &c.

Carm. gen. VI.

2 IN te salutis spem posui meæ,
Servator orbis: faucibus hostium
Me libera, qui mente sæva
Interitum mihi moliuntur.
3 Si nemo vindex asserat, ut leo
Imbelle crudus dilaniat pecus:
Sic me ferus discerpet hostis,
Innocui fitiens cruoris.
4 Si verus index me meritò arguit,
Nec falsa mendax crimina texuit.
5 Si damna tranquillo creavi,
Promerito malè ni peperci:
6 Me persequatur dum capiat sequens,
Captumque sternat, stratum & humi pede
Conculcet, & sceptri superbum
Proterat abjiciatque tastum.
7 Exurge, justas te furor impius
Meorum in iras excitet hostium.
Exurge, promissámque redde
Perfidiæ Deus vltionem.
8 Exurge, terris luceat omnibus
Augusta majestas tua, te suum
Accurrat agnoscátque regem
Concilium populi patrémque.
9 O qui potenti sceptra tenens manu,
Gentes per omnes crimina vindicas,
Me vindica, si ritè pœnas
Ore pio innocuóque posco.
10 O juste judex, cordis in intimo
Quem nil recessu præterit abditum,
Frange impios ausus malorum:
Fulci animos refovéque justos.

11 Sæ-

¶1 Securus hostes nil metuo, Deo
Custode: quem simplex animi iuvat
¶2 Candor, pios servat, malisque
Exitium assiduè minatur.
¶3 Si pertstet hostis, jam gladium tenet,
¶4 Iam tendit arcum promptus, & arripit
Fetale telum, & igne sævo
Lethiferas acuit sagittas.
¶5 En qui nefandum parturiit scelus,
Concepit ærumnam, pariet velut
Quæ vana per somnum inquietas
Ludificant simulacra mentes
¶6 Fodit dolosam, ut me caperet, scrobem:
Incautus in fossam ipse suam ruit.
¶7 In verticem ipsius recurret
Pernicies, recidentque fraudes.
¶8 Ergo expeditus fraudibus & metu,
Rerum parentis justitiam canam,
Nomenque sanctum, gratiasque
Lætus agam, repetamque laudes.

PSAL. VIII.

Domine, Dominus noster, &c.

Carm. gen. v 1 1.

GEntis humanæ pater atque custos,
Quàm sancta majestas tui
Nominis terras stupefecit omnes,
Sol quas recurrens adspicit!
Et super cœli radiantis orbes
Tua magnitudo se extulit.
3 Quàm piâ mundum tueare curâ,
Lactentis ævi infantia
Prodit: ut linguas temere obstrepentum
Tibi refutes hostium:
Hostium, quorum vomit os furorem
In te, sitimque sanguinem.

PSALMVS IX.

4 Luce quum cœlos vitrea serenos
Pollentis opera dexteræ
Cerno, quum lunam, nitidâ que stellas
Per te creatas conspicor,
5 Quantulus (mecum tacitus revolvo)
Homo est, ut ejus sis memor!
Quantula humanæ est sobolis propago,
Dignere ut illam visere!
6 Hunc Deo æqualem propè reddidisti,
Ornasti honore & gloria:
7 Et tuæ dextræ super universa
Opera creasti principem:
Cuncta vitalis quibus haustus auræ est,
Illi dedisti sub pedes.
8 Huic boves parent & oves, pecúsque
Quodcunque campis pascitur:
9 Quique pennarum celeri volatu
Metitur ales aëra:
Quique pinnatum celeri natatu
Piscis pererrat æquora.
10 Gentis humanæ pater atque custos,
Quàm sancta majestas tui
Nominis terras stupefecit omnes,
Sol quas recurrens adspicit!

PSALMVS. IX.

Confitebor tibi Domine, &c.

Carm. gen. VIII.

2 RErum certa salus te cano, gratias
Exolvo meritas ex animo tibi:
Et miranda futuris
Pandam facta nepotibus.
3 Tutus præsidio nil metuam tuo:
Lætus læta canam sed tibi carmina,
Te laudabo supremi
Aeternum ætheris arbitrum.

4 Spes

4 Spes hostis temerè elatus in improbas,
Conversus trepida terga dedit fuga,
Et virtute potentis
Dextræ pessum abiit tuæ
5 Tu vindex cupidos exitii mei
Perdis, tu trepido præsidium es reo:
Tu litem mihi judex
Ex alto dirimis throno,
6 Tu gentis valido robore barbaræ
Compescis furias: destruis impios,
Vt nec nomina seris
Natret fama nepotibus.
7 En hostis tumidæ quò recidunt minæ,
En qui sternit humi funditus oppida,
Et postrata perennis
Condit nube silentii.
8 At rerum Dominus perpetuus thronum
Fixit perpetuum justitiæ sibi,
9 Orbem ut legibus æquis,
Vt justè populos regat.
10 Quum vis incubuit fœta superbia
Infræni, miseris præsidium pates,
Tuti pandis asyli
Arcem rebus in aspetis.
11 In te uno meritò spem solidam locant,
Qui novere tuum nomen, & ultimo
Vt discrimine amicos
Nunquam destituas tuos.
12 Ergo arcis merita laude Sioniæ
Custodem Dominum pangite: consili
Decreta arduagentes
Latè ferte per exteras,
13 Vindex innocui sanguinis expetit
Pœnas, vi tenues nec sinit opprimi
Impunè: applicat autem
Clamantum querimoniis.
14 Afflictas bonus ô respropius m as
Contemplare, odiis quem petit improbis

Vis

Vis hostilis: & atræ
Mortis faucibus eripe,
15 Vt quà mole Sion crescit in æthera
Latè conspicua, laudibus efferam
Te, lætúsque salutem
Acceptam referam tibi.
16 Demersit merito fraus sua perfidas
Gentes exitio: queis alios plagis
Irretire parabant,
Hæsere impliciti pedes.
17 O miranda Dei judicis æquitas!
Fraudis fraude sua prenditur artifex.
O res pectoris altis
Condenda in penetralibus!
18 Sic est: interitu devorat impios
Improvisa dies: immemores Dei
Gentes mors inopina
Æternis tenebris premit.
19 At confisa Deo nuda modestia
Æternùm Domini non animo excidet,
Nec læto miserorum
Spes frustrabitur exitu,
20 Rerum surge parens, neu sine ut impotens
Adversus tenues crescat homunculus:
Et juris preme frænis
Gentes arbiter impias,
21 Circumsiste tuæ mole potentiæ
Terroremque feris mentibus ingere:
Agnoscat malè firmam
Sortem gens hominum suam.

PSALMVS. X.

Vt quid Domine recessisti? &c.

Carm. gen. 111.

QVónam usque custos gentis humanæ tuos
In rebus arctis negliges?
2 Quónam aberis usque, dum pios tyrannide.
Premit arroganter impius?

O si sceleſtum vergat in caput scelus,
Suisque pereat artibus.
3 Dum mentis explet per nefas libidinem,
Sic gloriatur impius,
Sic gaudet in se, sempiternum ceu decus
Rectis parárit artibus.
4 Aequi atque iniqui negligit discrimina
Infrænis arrogantia,
Suæque plaudit suaviter prudentiæ,
Nullum esse quód putet Deum.
5 Felicitatis somnio indulget suæ,
Quód cuncta cedant proiperè,
Nec te futurum cogitat vel judicem,
Vel perpetrati vindicem.
Hostes minoris æstimat nihilo suos,
6 Sic ipse secum computans,
Incomomdi expers ad senectam usque ultimam
Securus ævum transigam.
Non cura lætis ulla sese gaudiis,
Non ægritudo interseret
7 Os execranda despuit convicia,
Spumátque probris & dolis.
Bonis labores continenter pestilens
Lingua & dolores parturit.
8 Circa viarum compita insidias locat,
Vt innocentem clam involet.
Intentus oculis intuetur actibus
In transeuntes pauperes.
9 Qualis cruentus subter alta delitet
Spelæa conditus leo:
Sic è latebris corde trepido palpitans,
Infirmioribus imminet:
Et occupatos multinodis nexibus,
Nassæ involutos attrahit,
10 Malisque subigit: & tenebris occulit
Crudelitatem callidus.
Ah strage quanta transeuntes perculit,
Grassatus istis artibus.

11 Sic

11 Sic deinde secum colligit malè credulus,
Hæc prorsus ignorat Deus:
Avertit ora rebus humanis sua,
Fandi & nefandi negligens.
12 Exurge Domine, tolle in altum dexteram,
Librata fige vulnera.
Ope destitutos ne pios silentio
Oblivioso desere.
13 Tene impiorum pervicax vesania
Sic audeat contemnere?
Secreta secum corde tacito ut murmuret,
Humana non curat Deus?
14 Cernis profectò cuncta, cernis: & tuam
Scelestus in manum cadet,
Vt te labores & dolores pauperum
Non præterire intelligat.
Tibi relictus est inops atque innocens
Tu tutor orbos protegis.
15 Tu frange vires impii, violentiam
Tu mentis improbæ doma,
Astirpe cæsa donec impietas simul
Eliminetur & impius.
16 Tum firma Dominus seculorum in secula
Sceptra obtinebis imperi,
Gentésque terræ finibus procul tuæ
Exterminabis impias.
17 Hæc vota duris obruti laboribus,
Has supplices fundunt preces,
Animósque stimulis incitati talibus,
Te lacrymantes postulant,
18 Pupillum & inopem ut vindices potentium
Ab impotenti audacia.
Homo ut feroces spiritus ponat, suæ
Infirmitatis conscius.

PSAL.

PSALMVS XI. XII.

In Domino confido. &c.

Carm gen. vi.

1 QVum spe salutis non dubia frnar,
Deóque fidam, vos mihi dicitis,
Facesse rupes in remotas,
Antevolans pavidas volucres.
2 Intendit arcum (en aspicis) impius,
Nervo sagittas admovet, ut petat
Incogitantes è latebris
Innocuos animosque rectos.
3 At tu potenti Rex bone dextera
Domas rebelles & facis irrita
Decreta vesani furoris
Contra humiles malè nil merentes.
4 Æterna cœli templa colens Deus:
Et lucido astrorum in solio sedens,
Humana per terras acutis
Facta oculis speculatur omnes.
5 Non justus illum, non latet impius
Cuncta intuentem, sed studio ad nefas
Pronos maligno justus orbis
Ex animo moderator odit.
6 Super scelestos retia depluet:
Ignes remisto sulphure flammeos
Ad impios eliminandos
Fulmineæ rapient procellæ,
7 Iustóque justus justitiæ parens
Amore sancto amplectitur unicè,
Et fraudis ignaram ante vultus
Assiduè videt æquitatem.

PSALMVS XII.

Salvum me fac Domine, &c.

Carm. gen. ix.

2 AFfer opem, servator opem fer, pulsa recessit
Intemerata fides:
3 Nuda fides, hominum fugit commercia: vana
Cum socio loquitur

Quisque

Quisque suo, blandâ exercens mendacia linguâ,
Corde scelus meditans.
Ora Deus fraudum dulci medicata veneno
Conterat, & penitus
Grandiloquum ex ima linguam radice revellat:
Quique pudore carent,
Dicere nec metuunt, falsa ad periuria linguas
Fortiter intrepidi
Assuescamus, & os age confirmemus ad omne
Flagitium. neque enim
Oris fræna mei, linguæve repagula quenquam
Mé nisi habere puto.
At Dominus planctus miserorũ, & dura ferentũ
Aure trahens gemitus,
Surgam, ait, atque inopé, tuta ut respiret in arce,
Insidiisque procul,
Securum statuã. Hæc Dominus. quod ab ore fideli
Cúnque fluit Domini,
Auro purius est, auro quod fusile fecit
Septima flamma coquens:
Dum fæx in fumos exploratore camino
Crassa abit & cineres.
Polliciti memor ergo, malæ mala toxica linguæ
Sancte parens inhibe:
Pestifera de gente hominum nos, optime custos,
Assere perpetuò.
Nam latè impietas grassatur libera, passim
Omnia plena malis.
Quum pœnes injustos jus est, & justa malorum
Sunt metuenda bonis.

PSAL. XIII.

Vsquequo Domine obl. &c.

Carm. gen. X.

QVousque rector unice,
Me destitutum negliges?
An sempiterna me obrutum
Oblivione deseres?

Quousque vultum amabilem
Iratus abscondes mihi?
Quousque curæ turbidæ
Mentis quietem distrahent?
Quousque cor cruciabitur
Mœroris æstu fluctuans?
Quousque me prostrato ager
Hostis triumphos insolens?
Regnator orbis adspice:
Opem fer, & lucem tuam
Infunde, ne mors lumina
Somno perenni sopiat.
Ne jactet hostis arrogans
Me viribus fractum suis,
Ne me perosi perfidi
Meo dolore gaudeant.
Tu me salutis recreas
Spe, largus auxilî: tuum,
Salute partâ, laudibus,
Rex magne, nomen efferam.

PSAL. xiiij.

Dixit insipiens in corde, &c.

Carm. gen. xi.

Secum insania callidè
Indulgens vitiis sic loquitur: Deum
Fornido sibi credula
Commenta est hominum, quum temeratio
Casu sors ferat omnia.
Ergo flagitiis se penitus dedit
Secura impietas Dei:
Nec quisquam ex animo recta sequi studet,
De templo æthereo Deus
Ad curas hominum lumina verterat,
Si quis non stolidè improbus
Ad cultum revocet pectora numinis:
Omnes in scelera omnia
Conjurasse putes; fœda, nefaria,

De-

Detestandaq; e perpetrant:
Nec cuiquam est studium recta capessere.
Nam qui recta capesserent?
Quem sanis aditum consiliis darent,
Quorum nequitia & scelus
Infecere animos? qui populum meum,
Ceu prædam fera, devorant:
Nec rerum dominum mente colunt Deum.
Ast illos gelido metu
Horror concutiet, justitiæ Deus
Quum patronus opem feret
Insonti: increpitans talibus impios:
Vobis ludibrio fuit
Insontum pietas: vos inopum plum
Risistis studium, preces,
Spes lentas, trepidas sollicitudines:
At cui fidit inops Deus
Spes & vota bonos ducet ad exitus.
O si mittat opem suis
Speratam Deus è rupe Sionia,
Nam quum vincula tuperit,
Exolvétque suos, pectore libero
Gaudebunt Abrahamidæ,
Et justa Iacidæ lætitia fremet.

PSAL. XV.

Domine quis habitabit in tabernaculo tuo? &c.

Carm. gen. VI.

SAnctæ Sionis templa quis incolet,
Rex magne, tecum? quem statues tuum
Sanctum super montem, ut malorum
Liber agat placidam quietem?
Quem frandis expers simplicitas juvat,
Vrgétque rectum propositi tenax:
Nec mente fævus grata blandam
Edocuit simulare linguam,
Nec ore mendax exitiabiles
Concinnat artes: nec mala proximis

Excogitat, nec dulcem amicum
Opprobriis maculat pudendis.
4 Qui fastuosum despicit impium,
Dei timentem suspicit & pium:
Tenáxque promissi, fidémque
Indocilis temerare pactam.
5 Qui non egenos fœnore perdidit,
Non innocentes munere prodidit.
In monte sancto, hæc qui peregit,
Perpetua requie fruetur.

PSAL. XVI

Conserva me Domine, &c.

Carm. gen. XII.

1 O Rerum sator, & salus
Humani generis certa, periculis,
Qui te respicit unum, famulum instantibus eripe.
2 Te servus Dominum libens
Agnosco, & populis prædico: sed tibi
Omni ex parte beato officiis nil opus est meis.
3 Ergo illuc animum appuli,
Vt gentem studio prosequerer pio,
Quam tu ex omnibus unã populis sorte receperas.
4 Ast illi immemores tui
Defecere: novos quisque sibi deos
Effinxere, colentes animi ludicra somnia.
Horum sanguineas dapes
Non libabo, epulas respuo, nomina
Testis nũquam, adhibebo, aut fidei fœdera sanciens.
5 At sortis populum meę
Defendet Domini perpetuus favor,
Mercedémque laborum cumulatam dabit affatim.
6 O pulchra agricolatio,
O præclara mei sors patrimonii:
Vt florũ undique ridens animum pascit amœnitas.
7 Immortalis honor Deo
Æterno, monitu cujus ago dies,
Arcanísque per umbram stimulor pectora motibus,

8 Quic-

8 Quicquid molior aut gero,
Præsentem Dominum conspicor: is mihi
Semper dexter adhæret, stabilíque movear gradu.
9 Pulsat pectora gaudio
Cor læto trepidum: lingua tuas avet
Laudes promere: corpus tacitè spes bona recreat.
10 Nam nec degere tartari
Permittes animam tenebris meam,
Aut ut putre cadaver resolutum in cineres fluat.
11 Tu vitæ reseras viam:
De vultu fluvii lætitiæ tuo
Manant: tu tribuis munificâ gaudia dexterâ.

PSAL. XVII.

Exaudi Domine justitiam, &c.

Carm. gen. V.

1 ÆQuus exaudi bone Rector orbis
Æqua poscentem: tibi quas profundit
Lingua non mendax, cape non iniqua
Aure querelas.
2 Ad tuum læsus fugio tribunal,
Et fidem appello: mihi cognitorem
Te peto: oppressos oculis benignis
Aspice justos.
3 Sæpè per solas tacitæ tenebras
Noctis arcanos mihi cogitatus
Cautus inspexti, trepidoque corda
Turbida motu.
Sæpè ceu flammis animum probasti
Casibus duris, neque comperisti
Consilium fraudis scelerúmque, fonti
Sæva minantem.
4 Os fuit concors animo, sonúsque
Sensui: legum monitis tuarum
Pectus innixum scelera impiósque
Horruit actus.
5 Hac via gressus rege per tuarum
Orbitam legum, dubio vacillent
Ne pedes lapsu, instabilésque turbent.

Lubrica plantas.

6 Te voco, duris ad opem periclis
Sæpe tentatam fugio: precantis
Admove attentam miseris benignus
Quæstibus aurem.

7 Tu bonus fulci tibi qui salutem
Spémque committunt: tibi contumacis
Spiritus cordis tetricus tefræna
Vindice dextra.

8 Me velut pupillam oculi tenellam
Providus muni: procul implorum
Impetu, alarum trepidum tuarum,
Conde sub umbra.

9 Nam meæ vitæ manus impiorum
10 Imminet: vallant opibus, superbis
Intonant linguis, mala, dira, sæva,
Voce minantur.

11 Obsident cunctos aditus viarum:
Commoda observant loca, destinántque
Ad meam cædem, facinúsque patrant
Mentibus absens.

12 Qualis in prædam leo fertur ira
Fervidus, qualis catulus leonis
Lacte depulsus speculatur alto
Abditus antro.

13 Surge, conatus, pater, anteverte
Impios, strnóque in humum tyranno,
Me tuo, quo nunc furit ille sævus,
Eripe ferro.

14 Neu sine ut me vi premat impotentum
Divitum fastus, quibus una cura est,
Dum licet blandæ illecebras caducas
Carpere vitæ.
His opes terris penitus refossis
De penu fundis locuplete, ventri
Sufficis fruges, hilaráque multa
Prole penates,

15 Puritas vitæ mihi te tueri

Corpus

Corporis vinclis tribuet soluto:
Illa lux vere faciet me ab omni
Parte beatum:
Lux voluptatum cumulata cunctis
Gaudiis, quum se sine nube menti
Pura majestas dabit intuendam
Lumine puro.

PSALM. xviij.

Diligam te Domine, &c.

Carm. gen. I.

2 TE Deus alme, colam, te toto pectore amabo,
3 Sancte parens, mea vis, mea sola potentia, turris,
Præsidium, spes, & rebus solamen in arctis.
Tu clipeus, tutela mihi, tu certa salutis
Anchora, tu statio tuti placidissima portus.
4 Nam simulatque tuas in laudes ora resolvo
Te venerans, pacemque petens, inimica facessunt
Arma salus, placidisque comes pax advolat alis.
5 Iam me lethiferis mors circumvolverat atra
Casibus, obsessum jam me torrentibus orcus
6 Impediebat aquis, stygia jam compede vinctus
Hærebam, laqueoque pedem retinente trahebar:
7 Hîc ego depressus, supplexque humilisque vocavi
Voce Deum, & dubiis clamavi ad sidera votis.
Ille super solio residens flammantis olympi
Audiit orantem, postquam pervenit in aurem
Clamor, & attentas advertit questibus aures.
8 Protinus è vultu Domini contorta tellus
Intremuit, montesque cavâ compage solutâ
Nutarunt, penitusque imis fremuere cavernis.
9 Fumeus afflatu de naribus æstus anhelo
Vndabat: rapidæ contorto vertice flammæ
Ore fluunt, vivâque animant attacta favilla.
10 Vtque suum Dominum terræ demittat in orbem,
Leniter inclinat jussum fastigia cœlum:
Succedunt pedibus fuscæ caliginis umbræ.
11 Ille vehens curru volucri, cui flammeus ales

Lora tenens levibus ventorum adremigat alis,
12 Se circum furvo nebularum involvit amictu,
Præ tendítque cavis piceas in ñubibus undas.
13 Acribus ex oculis vibratæ ſpicula flammæ
Diſcutiunt triſtes claro fulgore tenebras.
Inde ruit crepitans lapidoſæ grandinis imber,
Diſcurſántque vagæ ſinuoſa volumina flammæ.
14 At vero ut ſancto ſermone ſilentia rupit,
Protinus horrifico tonitru cœlum omne remugit,
Grandinis & crebrâ tellus crepitante procellâ
Pulſa ſonat, ruptíſque micant è nubibus ignes:
15 Flammiferæque volant magnũ per inane ſagittæ
16 Fulguráque ingeminãt: laticum cõcuſſa lacunas
Pandit hians tellus, & fontibus ora relaxat:
Succutitúrque pavens, & fundamenta revelat,
Et reſerat chaos. Æterni ſic vox tonat oris,
Sic formidandæ gravè ſpiritus inſremit iræ.
17 Ille ſalutiferam porrexit ab æthere dextram,
Et mede rapidis pereuntem ſuſtulit undis:
18 Hoſtibus eripuit validis, & acerba potentum
19 In me o dia eluſit: quum me ſtudioſa nocendi
Temporibus duris cæcâ fraus arte petebat,
20 Auxilium tulit, & rebus præfecit in arctis
Latum iter, electúmque à morte reduxit amicum
21 Scilicet immunẽ ſceleris, mentéque manúmque
Adſpexit Deus, & meri o dignatus honore eſt.
22 Quippe nec impietas, nec pravi credulus error
Avertẽ e meos recto de tramite greſſus.
23 Ante oculos mihi lex Domini, mihi juſſa verẽda
24 Semper erant animo præſen ia: ſimplice vero
Gaudebam, fraudíſque illo ſub teſte voluntas
Libera, flagitium, & ſcelerum vitaverat artes.
25 Ergo mihi integræ fructum hunc decerpere vitæ
Munificus dedit, & qui conſpicit omnia juſtus
Arbiter innocuam cumulavit munere vitam,
26 Quiſque ſuis ſibi te conformat moribus, erga
Innocuum innocuus, te ſentit amicus amicum,
27 Inque bonos bonus es: malè cautas cautor artes

28 At,

8 Artibus eiudis. duro in discrimine servas
Res humilis populi afflictas, oculisque superbos
9 Dejicis elati fastus. tu plebis ab imæ
Cœtibus ereptum celebri me in luce reponis:
Illustrat que meas claro splendore tenebras.
10 Te duce perrumpo florentes ære phalanges,
Altæque turrigeri supero fastigia muri.
11 Scilicet, ut sanctus Deus est sua signa sequutis
Sancta salutiferæ pandit compendia vitæ.
Illius æterno quicunque effluxit ab ore
Sermo repurgato flammis sincerior auro est.
Illesuo clipeo fidâ spe pectora fulta
Protegit, adversisque vetat succumbere rebus.
12 Dicite qui colitis picti ludibria trunci,
Aut ebur in varias aut saxa excisa figuras,
Ecquis in æthereo rerum moderatur olympo
Fræna alius Dominus? quis tertæ temperat orbe
Alter, & invictâ quæ vult facit omnia dextrâ?
13 Ille Deus viva mihi vi corroborat actus
Ostenditque viam maculosa labe carentem.
14 Me pedibus fecit celeri contendere cervo,
Et procul à sævis subduxit in alta periclis:
15 Et tractare manu duro in discrimine belli
Arma dedit facili: solidóque ex ære rigentem
Plectere, & inflexum confringere viribus arcum
16 Ille salutifero totum munimine scuti
Me tegit, & dextrâ nutantem fulcit & auget
17 Largus opis: perque insidiis obsessa viarum
Pandit iter tutum, prohibétque per invia plantas
18 Offenso titubare gradu. Te persequor hostes
Auspice, dejectos comprendo. nec antè revertor
Quàm cecidere animi fracta virtute minaces,
19 Affusique cadant pedibus, ne surgere possint
Rursus, & antiquas armis reparare ruinas.
20 Tu mihi diffundis vivum per membra vigorē,
Et validos crudo distendis robore nervos:
21 Tu bellare doces: tu, me quicunque lacessit
Stetnis humi, trepidóque fuga mihi dejicis hostes.

22 Cla-

42 Clamãtes nemo exaudit. Domini prece poscu
Auxilium: aversam negat implorantibus aure
43 Hos ego, ceu versat boreæ violentia nubem
Pulveream, impello, & turbatis fervidus insto
Et pedibus premo, ceu cœnum deformis lute
44 Conteritur triviis. Tu me sine nomine plebis
Contemptu ereptum, populos frænare superbo
45 Imperio facis, & famulas mihi tendere dextr
Per longinqua jubes ignotas oppida gentes,
Attonitas famæ novitate & nomine tantùm
46 Audito: & blandis verba assentantia linguis
Fingunt: nec tutis satis audent credere muris
47 Laus, honor, imperiũ Domino, qui robore cinct
Me tegit, incolumẽque rapit de morte propinqu
48 Qui mihi perfidiam sceleratam ultricibus armi
Frangere dat populósque facit parere volente
49 Securúmque vetat belli trepidare tumultus:
Qui mihi præsidio est, populi quum sæva rebell
Ira furit, mentísque malę scelerata retundit
50 Consilia. ergo feram lari è tua facta per urbes
Finitimas: sempérque meo celebrabere cantu
51 Sancte parens, regem qui dura per omnia tutum
Esse jubes, cumulasque opibus: plenóque favo
Ipsum, & perpetuũ subolẽ amplectẽris in ævum.

PSAL. xix.

Cœli enarrant gloriam Dei, &c.

Carm. gen. v. 1.

1 INsanientis gens sapientiæ,
Addicta mentem erroribus impiis,
Tot luce flammarum coruscum
Cerne oculis animóque cœlum.
Hinc disce, prudens quàm fuit artifex
Qui templa olympi fornice flammeo
Suspendit, & terræ capacem
Et pelagi sinuavit arcum.
3 Dies tenebras, & tenebræ diem
Semper prementes perpetuâ vice,

Non fortuito res caducas
Ire monent per inane lapsu:
Sed tota concors fabrica personat
Dei tuentis cuncta potentiam,
Non voce quæ paucorum ad aures
Perveniat strepitu maligno.
Nam nec remotis barbara finibus
Gens ulla tetras incolit ultimas,
Quæ nesciat certa meantis
Lege poli stabilem tenorem
Quis nocte clara lumine flammeo
Semper micantes non stupeat globos?
Aut manè castris prodeuntem
Quum rutilo videt axe solem?
Sive ille eois fluctibus exerit
Vultus decoros, sponsus uti novus
Auro refulgens, gemmeáque
Tempora conspicuus coronâ:
Seu quum fugacem præcipitans diem
Curru citato tempora dividit,
Artúsque vitésque impetúmque
Centimano similis giganti.
7 Abusque Eoo cardine ad ultimam
Metam occidentis sidera permeans
Obliqua, vitali calore
Cuncta creátque fovétque alátque.
8 Sed ordo rerum & conspicuus decor,
Non sic tuentum lumina detinent,
Divina ut arcanis habenis
Lex animos ad honesta flectit.
9 Promissa fraudis nescia lubricæ
Splendore veri pectora roborant,
Hæc plectitur culpa æquitate, ut
Pœna juvet recreétque damnum.
Puro recludunt lumine lumina
10 Præcepta: puro religio nitet
Verenda cultu, quam nec annis
Cuncta domans minuit vetustas.

De-

Decreta fas & conscia veritas
Astans tabellis servat aheneis,
11 Iucundiora melle, & auro
Et nitidis potiora gemmis.
12 Signata claustris pectoris intimi
Servus tuetur jugiter hæc tuus:
Non inscius, custodientem
Quàm maneat numerosa merces.
13 Errata mentis quis meminit vagæ?
Quæ deprehendet vis sapientiæ?
Ergo repurga quas refudit
Clam maculas sinuosus error:
14 Fac, regna cordis ne sibi vendicet
Vis impotentis dira superbiæ.
Sic me malorum è maximorum
Compedibus facilè explicabis.
15 Quæ lingua fundit verba, quod in sinu
Secum volutat mens tacito, accipe
Placatus, ô nostræ salutis
Arx, Dominus, Deus, & redemptor.

PALMVS XX.

Exaudiat te Dominus in die trib. &c.

Carm. gen. 11

2 CVncta licet ferro laté populetur & igni
Insana gentis barbaræ crudelitas,
Tu ne cede malis, sed contra audentior ito:
Moderator orbis audiet preces tuas:
Vtque bonus dubiis Iacobum ad sidera rebus
Cum voce palmas proferentem exaudiit:
3 Annuet oranti, & te majestate verendi
Nominis ab hoste sospitem tuebitur,
Ex adyto sacro arcanis tibi viribus artus
Firmabit, animum de Sione fulciet,
4 Vota secundabit, memori tua munera mente
Servabit: omnis perlitabit victima.
Protinus in cineres depasta holocausta resolvet
In astra volvens flamma lucem splendidam.
5 Ille aderit cœptis, casúque in prospera vertet,

Even a

Eventa finget omnia ex sententia.
Iam tibi plaudemus reduci, auctorémque salutis
Patrium canemus patrio ritu Deum.
Incta Deo grates tota, compita, templa sonabunt:
Noménque sanctum prosequentur laudibus.
Annuet ille pio quæcunque rogabitur ore,
Lætúmque precibus exitum justis dabit.
Quin (scio, nec fallax animum mihi decipit omẽ)
Regem reducet sospitem Dominus suum.
Mittet opem, sancti reserans sacraria cœli,
Et præpotenti proteget te dextera.
Gloria sit Syriæ turmas numerare curules,
Axésque curvis asperare falcibus:
Fidat equis latéque vagis discurret habenis
Sonante Perses arva findens ungula;
Hi currus & equos jactent, nos rebus in arctis
Dei potentis nomen invocabimus.
Illis nec currus, nec vis præstabit equorum,
Ne scindat uncis vultur artus unguibus:
Nos humiles favor ætherius penitúsque jacentes
Toller, suóque sustinebit numine.
Tu servator opem fer: tu si respicis, arma
Nec socia cupimus, nec timemus hostica.
Respiciet, populúsque sui Rex optimus omnj
Vocatus horâ facilis audiet preces.

PSAL. xxj.

Domine in virtute tua lætabitur Rex, & super, &c.

Carm. gen. 111.

2 QVód hoste victo Rex triumphat gaudio,
Curis solutus anxiis,
Tibi id fatetur Rex beate cœlitum
Debere: tu laboribus
Vires ferendis, tu dedistiè prælio
Redire duro sospitem.
3 Nullam repulsam, voce quum te supplice
Rogaret, unquam adhuc tulit.
Nil in latebris pectoris reconditis

Spe

Spe concupivit irrita.
4 Et vota supra & ante vota hunc omnibus
Vitæ beasti commodis.
Gemmis coronam ferre & auro splendidam
Sacro dedisti vertici.
5 Vitam poposcit: mortis illi est addita
Immunis immortalitas.
6 Tu claritatis auctor illi es, inclyta
Per te refulget gloria.
7 Felicitatis ei favor dedit tuus
Exemplar ut sit posteris:
Mensura voti ut maribus sit, quum bene
Blandis precantur libetis
8 Tu nempe spes & anchora es fiduciæ,
Tu portus in rebus malis.
Te fretus uno firmus omnem perferet
Sortis procellam turbidæ.
9 Tu perduelles comprehendes tu manu
Pœnas reposces vindice.
10 Ceu flamma clausis æstuans fornacibus
Antiqua silvæ brachia
Vorat, furoris sic tui nefarios
Afflatus hostes hauriet.
11 A stirpe totam demetes propaginem,
Semenque gentis impiæ.
12 Te namque contra moliuntur abditam
Fraudem scelúsque perfidi:
Et mente pravâ vota versant irrita,
Et spes inanes concoquunt.
13 Te persequente, pallidi in fugam ruent,
Inhonesta tergo vulnera
Ferent: in ora, fata dum vitant fugâ,
Rursus sagittas diriges.
14 O qui potenti fræna rerum dexteta
Vessas perennis arbiter,
Exurge, vires fac tuas ut hostium
Agnoscat insolentia:
Tum te plorum turba festis cantibus

Orbi

Orbis patentem concinet,
Votis tuorum supplicum placabilem,
Malisque formidabilem.

PSAL. xxij.

Deus Deus meus respice in me. &c.

Carm. gen. 111.

CVr me relinquis ô Deus? Deus meus
Cur me relinquis? irrita
Heu verba fundo: luce seu terras dies
Retegit, vocantem me dies
Frustra intuetur: sive nox silentibus
Terram tenebris obruit,
Nox me vocantem nulla non audit, meo
Nox nulla questu non sonat.
Tu sanctus ille civitatis incola es
Sanctæ, Isaci nepotibus
Tu carmen es: tu fida spes majoribus
Nostris, salutem qui suam
Tibi credidere, à te salutis compotes
Abiere. salvi gratias
Egere duris qui tuam in malis opem
Petiere. qui tuam in fide
Se dedidere, non tulere dedecus,
Non hostium ludibria.
At vermis ego sum, non homo: sum fabula
Vulgi, infimorum opprobrium.
Nam turba nostris obvia illudit malis:
Nutatque, nictatque, & caput
Motat, labella exporrigit: ludibria
Verbis acerbat asperis,
En ille Domino carus, en fiduciâ
Securus ille numinis.
Nunc servet illum, nunc periclis eruat,
Quem tanto amore amplectitur.
O Domine, tu me protinus susceperas
Alvo parentis editum.
De te pependi spe, parentis pendulus

Infans

Infans adhuc ad ubera,
11 Abúsque partu tu Deus meus: tuus
Ex matris alvo me favor
12 Est prosequutus, ultrò in discrimine
Iam ne recede longiùs.
Discrimen instat ultimum: mortis me tu
Cessere amici territi
13 Tauri efferati, tauri obesi me undique
14 Circundedere: faucibus
Hiant, leonum more rugientium,
Quos incitat spes & fames.
15 Rivi cruoris corpus omne perluunt
Exangue: laxat artuum
Compago nexus: pectus intra liquitur,
Vt sole cera, cor metu.
16 Exaruere testæ ad instar coctilis
Defecta membra viribus:
Rigens adhæsit lingua siccis faucibus.
Iam sto sepulchri ad aggerem.
17 Me rabidi ab omni parte latratu canes
Vrgent, petúntque dentibus.
Mihi pessimorum sæva conspiratio
Manúsque fodit & pedes:
18 Et ossa numerant, ossa tralucentia
Per corporis tensi cutem,
Tormenta postquam cuncta consumpsit furor,
Animus adhuc inâ tumens
Se pascit, oculos satiat, & fruitur meis
Læto in malis spectaculo.
19 Partiti amictus sunt meos, tunicæ meæ
Fecere sortes arbitras.
20 Tu Domine saltem ne recede, ne malis
In ultimis me desere.
Tu robur unus, tu mea es potentia.
Accurre, festinus meæ
Succurre vitæ, destitutum ab omnibus
21 Defende: sævorum hostium
Ferrum cruentum pelle, vim rabidam canum

22 Inhibe: leonum ſpumeos
Compeſce rictus: cornua unicornium
Confringe, ſerva ſupplicem.
23 Tum morte victâ ſoſpes auxilio tuo,
Narrabo fratribus tuum
Nomen, ploriumque prædicabo cœtibus
Robur, fidem, conſtantiam.
24 O mente pura qui Deum colitis, Deum
Laudate puris cantibus.
Semen Iacobi, magnitudinem Dei
Celebrate feſtis laudibus:
Erga fideles numinis clementiam
Agnoſce proles Iſaci.
25 Non ſprevit inopis ille ſollicitudinem,
Non pauperum faſtidio
Avertit ora: me vocantem exaudiit,
Vitæque dulci reddidit.
26 Ergo per oras ultimas mundi tuas
Sonabo laudes: gentibus
Te prædicabo, vota te timentium
Præſente ſolvam Eccleſia.
27 Edet modeſta turba fraudis neſcia
Vocata ſacras ad dapes:
Epuliſque functæ ac ſatura dulci nectare,
Laudabit auctorem Deum:
Deum ſonabit, qui vigore flammeo
In corda ſe quærentium
Se tantus infert, mortis ut procul metu
Perennè viva gaudeant.
28 Ergo excitata tam novo ſpectaculo
Tellus ab oris ultimis,
Quacunque colitur, colla ſub Domini jugum
Subnittet, illi ſervient,
Pronæque Domino ſupplicabunt omnium
Omnes familiæ gentium.
29 Nam ſempiterno jure Domino competit
Regnum triformis machinæ.
Ille univerſis imperabit gentibus,

30 Rerum potentes illius
Mensæ accubabunt, & sacri convivii
Dapibus referti sub jugum
Cedent volentes, flectet illi poplitem
Pauper sepulcri in limine,
Qui membra fessis artubus languentia
Fugiente vita vix trahit.
31 Illúmque longa posteri propagine
Colent, suísque posteris
Per longa deinceps nunciabunt secula
In me favorem numinis.
32 Hoc semen illi serviet, gens illius
In posterum hæc censebitur.

PSAL. xxiij.

Dominus regit me, nihil, &c.

Carm. gen. xiii.

QVid frustra rabidi me petitis canes?
Livor propositum cur premis improbum?
Sicut pastor ovem, me Dominus regit:
Nil deerit penitus mihi.
2 Per campi viridis mitia pabula,
Quæ veris teneri pingit amœnitas,
Nunc pascor placidè, nunc saturum latus
Fessus molliter explico.
Puræ rivus aquæ leniter astrepens
Membris restituit robora languidis,
Et blando recreat fomite spiritus
Solis sub face torrida.
3 Saltus quum peteret mens vaga devios,
Errorum teneras illecebras sequens,
Retraxit miserans denuò me bonus
Pastor justitiæ in viam.
4 Nec, si per trepidas luctifica manu
Intentet tenebras mors mihi vulnera,
Formidem duce te pergere: me pedo
Securum facies tuo.
5 Tu mensas epulis accumulas, merum

Tu plenis pateris sufficis, & caput
Vnguento exhilaras, conficit æmulos,
Dum spectant, dolor anxius.
Me nunquam bonitas destituet tua,
Profusúsque bonis perpetuó favor;
Et non sollicitæ longa domi tuæ
Vitæ tempora transigam.

PSAL. xxiiij.

Domini est terra & plenitudo, &c.

Carm. gen. 11.

TOta quidem Domini terra est, & quicquid ubique
Vel parca celat, vel benigna sufficit:
Quique colunt montésque feros, campósque feraces
Vrbésque sanctis temperatas legibus.
Ille super pelagus solidum connexuit orbem,
Stabilis ut undas inter instabiles foret,
Et toties rapidis pulsatus fluctibus, omnes
Compage firma sustineret impetus.
Cuncta igitur Domini merito sunt: sed tamen unam
Sedem sibi ille dedicavit propriam.
Ecquis eò scandet? cuive hæc permissa potestas?
Loco ut beatum sistat in sancto gradum?
Cui manus & mens est insons, nec vana volutat
Animo, nec ulli damna perjurus dedit.
Huic Dominus donabit opes: hunc numine dextro
A vi procacíque eruet calumnia.
Hæc vera est pietas, hac itur ad æthera, veri
Sic intueri numinis vultum licet.
Eia aditus reserate, fores age pandite portæ,
Portæ perennes sempiternę regiæ:
Claustra revellite, limina pandite, magnus ut intre
Rex ille, multâ clarus ille gloriâ.
Quis novus hic sanctis succedit sedibus hospes?
Quis iste multâ est inclytus rex gloriâ?
Ille potens latè Dominus dextráqueopibusque
Bellóque multâ nobilis victoriâ.
Eia aditus reserate, fores age pandite portæ,

PSALMVS XXV.

Portæ perennes sempiternæ regiæ:
Clausstra revellite, limina pandite, magnusut intr
Rex ille, multâ clarus ille gloriâ.
10 Quis novus hic sanctis succedit sedibus hospes?
Quis iste multâ est inclytus rex gloriâ?
Ille potens armis numeróque agmine ductor,
Hic ille multâ est inclytus rex gloriâ.

PSAL. XXV.

Ad te Domine levavi animam meam.

Carm. gen. X i i i i.

1 HIc fidat armis, plebe se clientium
Defendat alter, militúmque copiis:
A te creator orbis uno spes mea
Pendet, malísque in rebus unum respicit.
2 Tu sancte genitor effice insolentibus
Ne spes inanes risui sint hostibus.
3 Sic me pudore líberabis: nec rubor
Confundet ora cæteris, in te suæ
Qui collocarunt anchoram fiduciæ.
Frustretur illos spes, & irritæ spei
Pudor dolórque torqueat, qui sordium
Amore sese sordibus contaminant,
Bonósque nullâ provocati injuriâ
4 Vexare gaudent. Mihi per anfractus vagos
Vitæ, salebras inter & tenebras iter
5 Ostende rectum, & erutum sequacibus
Erroris undis, prævio lucis tuæ
Splendore deduc veritatis in viam.
Te nempe ab uno pendeo spe, te Deum
Unum & salutis columen agnosco meæ.
6 Si torta vitiis fottè morum regula
Deflexit, error si fefellit lubricus,
Fracta illecebris si voluptatis malis
Incauta vitiis se iuventa polluit,
7 Benignitatis tu tuæ memor tamen,
Et lenitatis, (qui parentes mollibus
Frænans habenis, usque ab incunabulis
Orbis paterna es usus indulgentia)

Miſerere. noſtris quod negares moribus,
Tuæ negare non potes clementiæ.
Nec denegabis, nec precantes bona bonus
Vacuos repelles: nec viam poſcentibus
Rectam aberis unquam recti & æqui regula.
Tu mitis animi amplectēris modeſtiam,
Docéſque recti & improbi diſcrimina.
O Tu dux coméſque tuta per compendia
Ducis carentem fraude manſuetudinem:
Peccata bonus & facilis obliviſceris:
Promiſſa ſolvis liberali dextera:
Minuíque pœnas mitis indulgentia:
Fidéſque dictis ſtabilis erga omnes adeſt,
Qui pacta ſacri fœderis non negligunt.
Hanc ut nepotum ſecla manſuetudinem
Noſcant, tuíque nominis ſe gloria
Latè per omnes fundat orbis angulos,
Ignoſce noſtris mitis erratis parens,
Quæ multa inuſit ægritudo, & impotens
Amor, regique contumax ira & dolor,
Errórque, veri non acutus arbiter.
O ter beatum, mente qui pura Deum
Veneratur: illi, qualecunque amplectitur
Vitæ inſtitutum, dux adeſt ſemper Deus,
Rectóque, & omnes actiones proſperat.
Securus animus anxio procul metu
Cunctis fruetur affluenter copiis:
Stirpiſque ſeries longa firmabit domum,
Genúſque multa floridum propagine
Opes paternas ad nepotes transferet.
Quin & piorum mentibus myſteria,
Contempta pravis, impiè ſapientibus
Occulta, Dominus luce proferet ſua,
Et ſacroſancti fœderis ſcientiam,
(Quæ ſola vitæ dux beatæ & regula eſt)
Docebit. Ergo rex beate cœlitum
Te mente ſolum quæro, nuſquam lumina
Abs te reflecto: tu pedes ſolus meos

Hostis dolosis erues è retibus.
16 O sancte cultos hominum, amico lumine
In me intuere, & destitutum ab omnibus
Inopémque sanctâ me tuere dexterâ.
17 Curísque mentem quæ perurunt plurimæ,
Novísque semper differunt doloribus.
18 Exolve, pœnis usque & usque immanibus
Exercitato, & obruto laboribus
Ignosce: culpas mitis oblivíscere.
19 Heu quanta vis me factionis impiæ
Persequitur armis! quanta me crudelitas
Inexpiato quærit odio perdere!
20 Tu me periclis libera: tu protege
Ejus salutem ab hostium ludibrio,
Omnem salutis qui locavit spem suæ
21 In te, nec aliis fidit opibus quàm suæ
Integritatísque, & tuæ clementiæ.
22 Gens quæ tuarum jussa legum amplectitur,
Fac undequaque tuta sit te vindice.

PSAL. xxvj.

Iudica me Domine, &c.

Carm. gen. xv.

1 ME vi tyrannus persequitur palàm,
Me clàm malignâ fraude calumnia:
Te, qui latebras pectoris inspicis,
Appello, rerum conditor optime.
Mens fraudis expers, & manus innocens,
A víque pura & flagitio, in Deo
Spes fixa, sortis qui violentiâ
Me sævientis non sinet opprimi.
2 Renésque flammis & penetralia
Scrutare cordis, cæcâque sensuum
Arcana, fusum ceu calidis focis
Explorat aurum callidus artifex
3 Mentem videbis munificentiæ
Quæ dona nunquam non meminit tuæ:
Actæque leges pariter ad tuas
Vitæ carentem flexibus orbitam.

Procul faceſſat, nec ſocium ſibi
Me vana ſperet lingua: procul domo
Noſtra recedat qui didicit ſuos
Fucare ſenſus pectore ſubdolo.
Odi ſceleſtûm concilia, impios
Cœtus veneno pejus abominor.
Quorum reſultant pectora gaudio
Quum perpetrarunt facta nefaria.
Sed mente pravi non ſibi conſciâ,
Lotúſque puris fontibus, ad tuas
Aras adibo, lætus & offeram
Lætæ choreæ dux tibi victimas.
Te noſtra pangent tympana, te lyra,
Te vox canoro conſona tympano,
Lyræque, cœtúque in celebri tua
Miranda pandet facta nepotibus.
Tectúmque, nomen quo canitur tuum,
Ædémque, numen qua colitur tuum,
Mens ardet: abſentem retrahunt, tuæ
Quæ templa celant pignora gloriæ.
Hæc oſſa tellus ne ſine ut obruat
Inter cruentos barbara barbaros,
Qui fraudulenta mente coquunt ſcelus,
Captant avarâ munera dexterâ.
Ego inſtitutum carpere tramitem
Pergam innocenter: tu propius meis
Aurem benignus queſtibus admove,
Ac me periclis triſtibus aſſere.
Per plana firmo quod gradior pede,
Quod recta ſector, muneris eſt tui.
Ergo ſalutis te columen meæ
Cœtu in celebri laudibus efferam.

PSAL. xxvij.

Dominus illuminatio mea, &c.

Carm. gen. 111.

DEus in tenebris quum mihi præluceat,
Vitámque muniat meam,

Quæ vis aperta terreat me? quæ mihi
Fraus cæca sit formidini?
2 Adversus unum quum scelesta factio
Cunctas parasset copias,
Dolosa letho quę tetenderant meo
Ipsi incidêre in retia.
3 Si commineantur castra, si minacibus
Infesta telis agmina,
Securus animi specto castra, prælia
Timore liber intuor.
4 Vnum expetivi & usque & usque id expetam,
Curis ut exemptus malis,
Sim sacrosanctæ semper ædis incola:
Augusta mirer atria,
Deóque laudes personem, artus dum regit
Vitalis auræ spiritus.
5 Tum me sub umbra conditum tentorii
Celabit, & periculis
Procul remotum, rupis abruptæ velut
In arce positum, muniet:
6 Ac ne relictum nunc quidem impiæ sinet
Vi factionis opprimi,
Victórque solvam vota, nec victoriæ
Auctor mihi tacebere.
7 Audi invocantem supplicem, & fractum malis
Bonus favénsque súbleva.
8 Te mens anhelat, vultus ad vultum tuum
Intentus usque respicit:
9 Ne conde vultus lumen à me amabilis,
Neu me in tenebris desere.
Servum per iram ne sine opprimi tuum:
Vitámque quam debet tibi,
Tuere ab hoste, & è periclis cripe,
O spes salutis unica.
10 Me cari amici, me propinqui, me pater,
Me blanda mater liquerat,
At non reliquit, qui pios in asperis
Non deserit rębus, Deus.

Pa-

1 Parens benigne me vias doce tuas,
Rectâque deduc semitâ:
Ne vis metuſque ab hoſte me deterritum
De calle recti detrahat.
2 Ne me impiorum obnoxium libidini
Relinque. Teſtes impii
Fingunt malignè falſa de me crimina,
Armantque ſe mendacijs.
3 Mens victa tantis jam fatiſceret malis,
Ni ſpes foveret me tuæ
Benignitatis, poſt labores anxios
Mox affuturum gaudium.
Vivuſque vivos inter ipſe commoda
Vitæ beatæ præſtolor.
4 In rebus ergo turbidis ne concide,
Sed fortis uſque ſuſtine.
Te roborabit Dominus, & cor fulciet:
Tu fortis uſque ſuſtine.

PSAL. XXVIII.

Ad te Domine clamabo, &c.

Carm. gen. XVI.

1 PRinceps ſtelliferis altior orbibus,
Vitæ præſidium & certa ſalus meæ,
Aurem ſuppliciis da facilem meis,
Ne fiam ſimilis buſta petentibus.
2 Audi vota parens quæ tibi profero
Supplex cum gemitu, brachia porrigens
Ad cœlum tremulis pervigil ignibus,
Cœlum templa tuæ conſcia gloriæ.
3 Ne me connumera cœtibus impiis,
Neu tanquam ſocium plecte nocentibus:
Quorum blanditijs illita mollibus
Lingua eſt, mens gelido livida toxico.
Illis nequitiæ præmia ſint ſuæ,
Et merces ſtudiis æqua nefarijs:
Pro ſemente legant ſemina, peſſimis
Dignum conſilijs ſupplicium luant.
4 Non his conſilij provida vis tui

(Qui me conſpicuis tollis honoribus)
Infecta ſve manus à ſcelere avocat,
Aut infecta odiis pectora mitigat.
Ergo nec ſeries longa propaginis
Floreb.t, patrias nec ſoboles opes
Longæva accipiet: ſed celeri genus
Clades exitio proruet ac domum.
Laus rerum Domino, qui precibus meis
7 Se non difficilem præbuit. hinc meæ
Vires, hic clipeus rebus in aſperis:
Hinc ſpes, auxilium hinc non dubium in malis,
Hinc cor geſtit ovans: carminibus tuas
8 Laudes ora ſonant: qui populum tuum
In rebus trepidis protegis, & tuum
Regem ex inſidiis omnibus eripis.
9 Cuſtodi populum rex hominum tuum.
Hebri fac ſoboles largiter omnibus
Vitæ continuò fructibus affluat,
Donec perpetuum ſol referet diem.

PSAL. XXIX.

Afferte Domino filii Dei. &c.

Carm. gen. XV.

1 SEu dives auro es, ſive opibus potens,
Seu marte partâ clarus adoreâ.
Agnoſce numen gratus, & huc refer
Quæcunque lætum ducis ad exitum.
2 Huic pange laudes, & prece ſupplice
Rerum parentem concilia: & Dei
Nutu regentis ſtelliferam domum
Dignare juſtis nomen honoribus.
3 Cujus ſiquentes vox gravida pluit
De nube: rores, terrificos ciet
Cœlo tumultus cum tonitru, maris
Turbata ventis concitat æquora:
4 Vox dignitatis plena, nec irritæ
Vnquam ad patrandum juſſa potentiæ,
Nudare cedris ſeu Libanum juvat,
Celſaſque ventis ſternere fraxinos,

Seu vincta saxis saxa revellere,
Notíssque montes sedibus erutos.
Versare, taurum ut verna per avia
Vexat juventæ læta protervitas.
Ad vocis ictum nubibus exilit
Elisus ignis, tesqua Arabum tremunt
Feræ pavescunt: ante diem fluunt
Partus acerbi: robora concidunt.
Quæcunque templo cœlum habet aureo,
Quæcunque tellus dædala sustinet,
Quæ celat undis æquor in abditis,
Dei fatentur cuncta potentiam.
A voce vindex pontus inhorruit,
Vndísque montes obruit, arbiter
Æterne rerum, quum libuit tibi
Delere gentes fluctibus impias.
Te dante vires non opibus feros
Horremus hostes, non numero graves:
Te dante pacem, progeniem Isaci
Cornu beabit divite copia.

PSAL. XXX.

Exaltabo te Domine, &c.

Carm. gen. VI.

TE nostra semper carmina, te lyra
Sonabit, orbis conditor optime:
De faucibus lethi imminentis
In columis tibi vota reddam.
Per te superbus nec lacrymis meis
Insultat hostis, nec fruitur malis:
Te rebus, incertus salutis,
Auxilium in dubiis poposci.
Per te receptis viribus haurio
Vitalis auræ lumen amabile:
Nec inferûm sub nocte longa
Et tenebris jaceo sepulcri.
O turba puris dedita ritibus
Sacrisque castis, tollite laudibus

Pla-

Placabilem votis parentem,
Et memori celebrate plectro.
6 Vanescit iræ vindicis impetus
Bullæ fugacis more: Dei favor
Bonis manu vitam benigna
Tristitiæ vacuam rependit.
Si fortè sero vespere fletibus
Vultus rigamur, mox redit aurea
Cum luce risúsque, & jacentes
Exhilarans animos voluptas.
7 Pacis beatæ cum frueret bonis,
Mecum loquebar. De stabili gradu
Felicitatis nulla sortis
Me dubiæ quatiet procella.
8 Te dante vires, divitias, decus,
Te montis instar mœnibus æneis
Firmante regnum, vanum alebat
Credulitas mihi blanda fastum:
Tu me relicto stultitiæ meæ,
Dextram retraxti: retrò abiit, domum
Repentè turbatam relinquens,
Sors levibus malefida pennis.
9 O præses orbis, pectore supplice
Mox te vocavi, te lacrymis madens
10 Opem poposci. Quid profusus
Profuerit tibi sanguis? inquam.
Quis mortis usus noster erit? an tuas
Laudes sonabunt, factáque posteris
Miranda muti prædicabunt
Sub gelido cineres sepulchro?
11 Placatus aurem da facilem meis
Votis, severos neu querimoniis
Averte vultus: pelle membris
Pestiferi mala dira morbi.
12 Te supplicanti protinus admoves
Aurem benignus: pro lacrymis mihi
Risum reducis, pro dolore
Lætitiámque alacrémque plausum

13 Te semper ergo carmina, te lyræ
Nostræ sonabunt: vox tibi seruiet
Dicata, præbebitque nostris
Materiam tua laus camœnis.

PSAL. xxxj.

In te Domine speraui, non, &c.

2 **Carm. gen. x.**

IN te locaui spem meam,
Rerum creator optime:
At tu benignus prospice
3 Ne spei pudescat irritæ.
O juste vindex fraudibus
Ab hostium me vindica:
Audi benignus supplicem:
Da promptus abiecto manum.
Me rupe serva ut inviâ
Clausum, vel arce aheneâ.
4 Tu rupis es mihi inviæ
Munimen, arx ahenea,
5 Ergo ut timori mentibus
Nomen tuum sit impiis,
Præi viam mihi, abditis
Me libera de cassibus.
6 Tu robur es meum, tuæ
Commendo vitam dexteræ:
Me libera pacti Deus
Tenax, memorque fœderum.
7 Qui vana stulti somnia
Sectantur, odi pessimè.
Tu certa spes mihi es, meæ
Tu portus es fiduciæ
8 Inter labores asperos
Lumen tuæ clementiæ
Fulgens, repente turbidum
Perfudit animum gaudio.
9 Quum me tyrannis impotens
Vrgeret hostis impii,

Tum

Iam jam imminentis pallidis
Lethi explicasti faucibus.
10 Miserere fracti tot malis,
Tot obruti doloribus.
Caligat oculus, mens stupet:
Mœrore corpus tabuit:
11 Caduca vita elabitur
Mœrore fracta & luctibus.
Intérque clades aridis
Fluxere vires ossibus.
12 Me ridet hostis & meis
Insultat insolens malis:
Horrent propinqui: cæteri
Vitant metu periculi.
13 E proximorum mentibus
Obliteror, ceu mortuus.
Contemptior sum civibus.
Quàm lamna testæ fictilis
14 Me multitudo opprobriis
Coràm lacessit asperis.
Vim machinatur in meam
Iurata mortem factio:
15 Ego interim fiduciâ
Opis tuæ, dolos, minas,
Injurias, & hostium
Contemno contumelias.
16 Tu fila vitæ temperas
Meæ, regísque tempora:
Tu me impiorum libera
Ab hostium tyrannide.
17 Ostende vultum amabilem
Servo bonus tuo, & favens,
Et me tuere, quâ soles
Semper tuos, clementiâ.
18 Ne sit pudori quòd tuam
Imploro opem, pudor malos
Confundat, & silentium
Longum sepulcris sopiat.

19 Assuetu

19 Assueta vox mendacio
Sit muta, vox procaciter
Solita bonos lacessere,
Et arroganter spernere.
20 O quanta te colentibus
Et quot redundant commoda!
Quot teste mundo prosperis
Auges tuos successibus!
21 Hos protegis reconditos
Procul à minis potentium,
Tuâque munis in domo
Linguæ veneno ab impiæ.
22 Tibi perennis gratia
Sit, rector orbis, qui velut
Munita in arce me procul
Periculis submoveras.
23 Expes, inops, vitam fugâ
Quum vix tuerer anxiam,
Mecum ipse dixi, Iam truci
Reliquit hosti me Deus.
At tu nec in periculis
Oblitus extremis mei,
Aurem benignam supplici
Ac invocanti admoveras.
24 Ergo patrem rerum optimum
Amate candidi & pii,
Qui fastuosos deprimit,
Et obsequentes erigit.
25 Qui spem locatis in Deo,
Constanter illi fidite,
Nec robur animi concidat
Sortis procellâ turbidæ.

PSAL. xxxij.

Beati quorum remissæ sunt, &c.

Carm. gen. xv.

O Ter beatum cui Patris optimi
Noxas remisit lethiferas favor,

Cui

Cui fœda morum flagitia obruit
Oblivioso tecta silentio!
2 O ter beatum cui bonus arbiter
Non imputavit lubrica deviæ
Errata vitæ, nec reperit dolum
Cæco in recessu pectoris abditum!
3 Donec fovebam sub tacito sinu
Morbum, solutis languidus ossibus
Artus trahebam, luctificus dolor
Questus ciebat non patiens tegi.
4 Tu me premebas prævalida manu
Infestus, atris seu tenebris diem.
Nox condidisset, seu rosea dies
Orbem recurrens luce retexerat.
Sic decolorem tabificus cutem
Mæror coquebat: sic macie dolor
Siccabat artus, messis ut Africæ
Cancri per æstum mitius areat.
5 Tum mente versa vulnera protuli,
Tibi renudavi vitium meum,
Fraudem retexi: at tu mihi protinus
Noxa soluto conciliatus es.
6 Qui mentis ergo pura sacraria
Servare quærit, te prece supplice
Placet: nec, orbem pontus ut obruat,
Formidet æstus lethiferi minas.
7 Tu me periclis eripis asperis
Tutela præsens, tu mihi gaudia
Toto refundis corpore, ut hostium
Qui vincla fracto carcere depulit.
8 Nec fat: te nebras pectoris auferam,
Inquis: beatæ quà ferat orbita
Monstrabo vitæ, nec procul à tuis
Vnquam reflectam lumina gressibus.
9 Mulis equisque ne similis modò
Sis, bruta quorum pectora gratiam
Non mutuam novere, sed asperis
Fracti lupatis servitium ferunt.

Multa obstinatam nequitiam manent
Tormenta: purâ qui Dominum fide
Orabit, huic pacem & veniam dabit,
Non durus unquam parcere supplici.
Recti tenaces simplicis, & quibus
Est grata fraudum nescia veritas,
Favente læti numine gestibus,
Et voce vestrum pandite gaudium.

PSALM. xxxiij.

Exultate justi in Domino.

Carm. gen. XVII.

VOs quibus puræ est amor æquitatis,
Læti pangite carmine
Orbis auctorem Dominum: æquitatis
Hoc carmen decet æmulos.
Tinniat blando chelys hunc susurro,
Hunc vocalia nablia,
Docta bis quinis resonare nervis
Hîc artem manus approbet.
Huic novos cantus meditemur: uni
Læti clangite buccinâ.
Nam fides dictis rata veritásque est,
Et factis comes æquitas.
Quippe qui justi est & amator æqui, &
Veri fallere nescii:
Perque terrarum sola vasta notæ
Cunctis munificentiæ.
Is suo verbo sinuavit orbem
Lucentem nitidi ætheris,
Quicquid & puris radiis renidet
Campis ætheris igneis.
Littus arctavit maris inquieti,
Compressitque licentiam,
Et penu clausas sinuavit undas,
Vnde in tempore promeret
Hunc & occasus metuant & ortus,
Hunc unum Dominum colat

Quisquis extremos ubicunque fines
Terræ, aut æquoris accoli:
9 Cujus ànutu viget, interítque
Quodcunque interit, aut viget:
Cujus immotis tremefacta parent
Cuncta obnoxia legibus.
10 Qui malas artes populi profani:
Ludit callidior suis:
Et suo injustę scelerata turbæ
Fraudat consilia exitu.
11 At quod arcana sibi mente rerum
Auctor proposuit semel,
Dum dies & nox referent se in orbem,
Vsque immobile permanet.
12 O quater, plusquam quater ô beatos,
Patronus quibus est Deus!
Quos sibi excepit, propriámque sortem
Quos dici voluit suam.
13 Dispicit mundi pater è beata
Cœli stelliferi domo,
14 Eque tranquillis adytis labores
Et curas hominum videt:
15 Quippe qui cæcos animi recessus
Humani fabricaverit.
Nec quod arcano latet in recessu
Clausum pectoris hunc latet.
16 Sperat incassum numero tyrannus
Se tutum fore militum:
Sperat incassum validis lacertis
Se miles fore sospitem:
17 Sæpe spem fallit præeuntis euros
Bellatoris equi fuga:
18 At Deus justos oculo irretorto
Semper respicit & pios,
19 Mortis ut vertat jacula imminentis,
Diram & sævitiam famis.
20 Vna spes nobis opis hinc, ab uno
Certum præsidium in malis.

21 Ille perfundet sibi dedicata
Dulci pectora gaudio.
22 Ille fidentum sibi spes precésque
Lætum ducet ad exitum.

PSAL. xxxiiij.

Benedicam Dominum, &c.

Carm. gen. 111.

2 SEu læta fors me foverit, seu tristior
Vexarit, omni tempore
Laudabo Dominum, semper illius meum
Os personabit laudibus.
3 Mihi hæc voluptas, hoc erit solatium,
Mihi hoc levamen in malis,
Meóque turba tristis exemplo suas
Solabitur molestias.
4 Vna agite cuncti prosequamur laudibus
Nomén que numénque illius.
5 Ille in periclis me vocantem exaudiit,
Statímque reppulit metum.
6 Qui cuncta ad illum consilia referunt sua,
Læto his nitentes gaudio
Vultus renident, nec repulsæ infamia
Rubore confundet genas.
7 En pauper iste quum vocaret, omnibus
Hunc eruit periculis.
8 Dominum timentum castra munit Angelus
Demissus ad custodiam:
Et imminentes arcet hostes, & pios
A vi tuetur impia.
9 Facite periclum, jam scietis quàm Dei,
Immensa sit benignitas,
Quàm sint beati, spes in illo qui suas
Omnes opésque collocant.
10 Gens sancta Dominum colite, nil deerit Deum
Fideliter colentibus.
11 Violenta feritas sentiet famem, bonis
Cuncta affluenter supperent.

 12 Adeste

11 Adeste filii, audite, vobis numinis
Verum timorem ut indicem.
13 Quicunque curis liberam & longam cupis
Vitam beatus ducere:
14 Linguæ refræna virus: os nefariâ
A fraude purum contine:
15 Capesse recta, curva vita, dilige
Tranquilla pacis otia.
16 Deus innocentes adspicitque, & commodat
Intentus aures ad preces:
17 Torvo scelestos intuetur lumine,
Et nomen etiam obliterat.
18 Iustum invocantem Dominus audit, omnibus
Eum expedit periculis.
19 Quum spes labores deserit mortalium,
Afflicta quum molestiis
Succumbit oneri mens, Deus præsens adest,
Malásque curas diluit.
20 Iustis labores suggerit semper piis
Iniqua sors conatibus:
Sed qui bonorum semper est custos Deus,
Sortis retundit spicula.
21 Et ossa servat ne terantur, impios
22 Vlciscitur scelus suum.
Et quisquis hostis est piorum, cum domo
A stirpe cæsus interit.
23 Animas tuetur se colentium Deus,
Nec rem domúmque deserit.

PSAL. XXXV.

Iudica, Domine nocentes, &c.

Carm. gen. XI.

1 RErum sancte opifex ades,
Et patrocinio protege me tuo:
Et retro refer in meos
Hostes perniciem, quam mihi comparant.
2 Scutum cum jaculis cape:
3 Ensem stringe: meis hostibus obviam

Prodi

Prodi: dic animæ meæ,
Secura auxilio nil metuas meo.
4 In vultus pudor hostium
Et turpis subeat dedecoris rubor:
Fœdam corripiant fugam,
Cæcas insidias qui mihi præparant.
5 Vt sævus boreas levem
Raptat præcipiti turbine pulverem:
Sic illos trepidâ fugâ
Vindex præcipites urgeat Angelus:
6 Sit cœno via lubrica,
Et cœlum tenebris lurida nox tegat,
Et formidine pallida
Vindex præcipites comprimat Angelus:
7 Nam me fra de malâ suis
Conati immeritum prendere cassibus,
Et cæcam innocuo scrobem
Effodere, suis cassibus hæreant:
8 Et factam exitium in meum
Cæci & præcipites in foveam ruant.
9 Perfusa interea mihi
Dulci lætitia pectora gestient.
10 Mens secura periculi,
Auctorem Dominum lætitiæ colet:
Et sensus animi indices
Clamabunt, Domino quis similis Deo?
Qui fastus gravis improba
Defendit tenues à violentia:
Vexantémque opis indigos
Frangit sævitiam vindice dextera.
11 Conjurata calumnia
In me criminibus sævit atrocibus:
Ignotum scelus in meam
12 Fingunt perniciem: quæ bene feceram,
Compensant odiis malis,
Et vitæ invigilant exitio meæ.
13 Illos rabificæ luis
Ægris viscèribus quum dolor ureret,

Squalens veste ego lugubri,
Iejunáque fame pallidus & siti,
Et postratus humi, Deum
Lenibam lacrymis & prece supplice.
14 Sic sincerus amici amor
Sub cari interitum luget amiculi:
Sic frattem gemit unicum
Frater: sic pietas anxia filii
Maternum ad tumultum dolet.
15 Me fortuna gravi si tetigit manu,
Concursant, mala gaudia
Inter se celebrant: fax populi coit:
Incauto invidiam creant:
16 Proscindúntque avidâ me petulantiâ
Scurræ cum balatronibus.
Dentem dente acuunt, & rabiem vomunt,
17 Quem finem patientiæ
Tam lentæ statues, ô pater optime?
Arce hoc ludibrium, neque
Desertum rabidis trade leonibus,
18 Acceptum ut referam tibi
Quòd vivo, & video lumen amabile,
Et cœtu in celebri canam
Te, pronum auxilium ferre vocantibus.
19 Fac ne spes alat improbas
Semper turba meis læta molestiis,
Neu nutu ac oculis notet,
Exultétque meis hostis atrox malis,
20 Qui sermonibus asperis
Insultat, trucibúsque insidiis petit
Pacatum malè callidus,
Incautum ut tacitis illaqueet dolis.
21 Non diducere desinunt
Rictum risu: Oculis (euge) oculis diem
Lætum vidimus, inquiunt.
22 O qui luminibus cuncta tuentibus
Terras respicis, hæc vides?
Ergo seposita protege me mora,

3 Iam tandem evigila & manu
Vltrice indomitam frange ſuperbiam,
4 Iuſto & ſupplicio preme
Vindex juſte malos neu ſine de meo
Luctu lætitiam ferant.
5 Neu ſecum tacito pectore murmurent,
Euax, rectè habet, omnia
Supra vota cadunt: vicimus, en jacet.
6 Fœda ignominia luant
Stultam lætitiam. dedecoris comes
Infamis pudor eluat
Importuna meis gaudia de malis,
7 At cordi quibus æquitas
Eſt noſtra, ac animus nil ſibi conſcius,
Vitam triſtitia procul
Lætam ſemper agant, ac Dominum ferant
Cœli ad ſidera laudibus,
Qui curis famulos liberat anxiis.
8 Semper juſtitiam mea
Cuſtos ſancte hominum lingua canet tuam,
Et præconia, dum mihi
Impellet calidus pectora ſpiritus.

PSAL. xxxvi.

Dixit injuſtus ut delinquat, &c.

Carm. gen. xviii.

2 VT exta flammis mille ſacrificis cremes,
Oſcula des ſaxis, ingemineſque preces,
Aráſque donis largus accumules tuis,
Non facies tamen ut te reat eſſe pium,
Scelera reclamant, & negant te credere,
Conſilio mundum qui regat, eſſe Deum.
3 Vtcunque coram blandiare, non tamen
Impietas tacito pectore clauſa latet,
Erumpit ignis inſtar, ac tui trahit
Secum odium, atque odii perniciem comitem.
4 Quodcunque loqueris fraude tinctum eſt, reſpuis
Auribus ingratis qui potiora monent.

5 Scelus nefandum nocte tota cogitas:
Recta fugis: semper deteriora foves.
6 O magne rector orbis, indulgentiæ
Munera terra, fretum sentit & astra, tuæ
Quæcunque cœlum amplectitur, parentia
Legibus orta vigent, lapsa cadúntque tuis.
7 Modus æquitatis & tuæ sapientiæ.
Cunctáque quæ fecit, cunctáque facta regit,
Longè nivosis montium fastigiis
Altior est, vasti gurgitibúsque freti:
Humana gens hinc haurit auram & spiritum:
Nec pecudes curam præteriere tuam.
8 Hinc cuncta vitæ suppetunt nobis bona,
Dum mens corporeo carcere vincta latet.
Fœtus sub alis volucris ut tegit suis,
Præsidii fugimus spe mala cuncta tui.
9 At exul animus morte liber patrium
Quum repetet limen, sidereamque domum
Illinc egestas & dolores exulant:
Nemo feret votis non potiora suis.
Passim voluptas, pura passim gaudia:
Delicias largo flumine rivus agit.
10 Illic perenni vita fonte profluit,
Vita gravis fati non resecanda manu.
Illinc fatiscent mentium caligines,
Quæ modò subtenebris pectora nostra premunt
Vultúque radius purus effusus tuo,
Lumine nos puræ cognitionis alet.
11 Benignitatis interim tuæ bonis,
Qui te cognoscunt & tua facta fove,
Qui mente pura veritatem diligunt,
Iustitiæ facias commoda ferre tuæ.
12 Me nec feroci calcet arrogans pede,
Exigat aut tectis impia turba meis.
13 Qui scelere gaudent, scelere sic ruant suo,
Perpetuò ut lapsos justa ruina premat.

PALMVS XXXVII

Noli æmulari, &c.

Carm. gen. x.

1 NE livor urat æmulus
Te, si beatos videris
Pravos, nec Euris iis opes
Fugaciores invide.

2 Nam sic facessit ilico
Vmbratilis felicitas,
Marcent comis arentibus
Vt falce secta gramina.

3 At tu Dei fiduciâ
Incumbe rectis artibus:
Diúque terram ut incolas
Donabit, ac te nutriet.

4 In hoc sit oblectatio,
In hoc voluptas unica:
Is te fovebit jugiter,
Votíque reddet compotem

5 Committe vitam, rem, decus
Illius uni arbitrio:
Animi tibi ex sententia
Confecta reddet omnia,

6 Illustris auroræ ut jubar
Tua faciet ut sit æquitas:
Vt luce virtus sit tua
Meridiana clarior.

7 Perfer modestè quod tulit
Fortuna læva: neu tumens
Ira impiorum prosperas
Res cerne torvo lumine.

8 Compesce bilem, noxia
Faceſſat indignatio:
Ne fors nefarium ad scelus
Impellat æmulatio.

9 Eliminantur impii
Fumo levi velocius:
Terras modestus incolet,
Serísque linquet posteris.

10 Morare

10 Morare paulum, & impium
Nusquam videbis: aspice
Ædes, superbi vix heri
Agnoveris vestigium:
11 Modesta bonitas otio
Lætam senectam transiget,
Et incolenda hæredibus
Paterna linquet prædia
12 Clàm rete nectit impius,
Bonísque concinnat dolos:
Et dente frendens livido,
Dolore & ira ringitur.
13 Hæc cernit ex alto Deus,
Minásque ridet irritas:
Quippe imminentem verticl
Cladem scelesto prospicit.
14 Ensémque stringet improbus,
Arcúmque tendet, pauperes
Vt perdat, ac innoxios
Figat sagittis impiis:
15 Districtus ensis in sui
Domini redibit viscera:
Frangetur arcus lethiter
Et frustrà acuta spicula.
16 Præstat supellex sobria,
Rectéque parta recula,
Quàm rapta per vim divitum
Fastidiosa copia.
17 Malè parta justus arbiter
Disperget, & potentiam
Franget scelesti, dextera
Iustum sua tuebitur.
18 Innoxios fovet Deus,
Ac rem tuetur: providet
Longæva ut usque in sæcula
Sit sempiterna hæreditas.
19 Seu pestis atra, seu furor
Turbabit orbem bellicus,

Nil deerit usque innoxio.
Famem nec ægram sentiet.
Sic hostis impius Dei
Perit repentè funditus,
Adeps opimæ ut victimæ
Vanescit in fumos leves.
Nil donat usque & fœnerat
Injustus: at justo sua
De sorte superat paupere
Quod donet indigentibus.
Justorum amici prædia
Linquent suæ propagini,
At hostium radicitus
Semen peribit erutum.
Amátque justum & dirigit
Ejus Deus vestigia:
Dextrâ ruentem sustinet,
Lapsúmque dextrâ sublevat.
Puer fui, nunc sum senex,
Ope destitutum nec pium
Videre memini, nec stipem
Ejus petentes liberos.
Justus misertus pauperum
Dat usque & usque mutuum:
Seræ tamen propagini
Non larga deest opulentia,
Vita scelus nefarium,
Sectare recta: dum diem
Sol fundet aureum, tui
Terras nepotes incolent.
Deus æquitatem diligit,
Bonos nec unquam deserit:
At interibit funditus
A stirpe semen impii.
Justus beata jugera
Agri tenebit, & colet
Cum prole, donec ultimus
Justabit orbi terminus.

30 Sermo ſapiens & æquitas
In ore ſemper eſt bonis:
31 In corde ſcripta lex Dei.
Ne pes labet, greſſum regit.
32 Obſervat impius pium,
33 Vt perdat: aſt illum Deus
Cuſtodit, ante judicem
Tuetur á calumnia.
34 Spem colloca in Deo, Dei
Sectare leges: & dabit,
Dives potènſque ut hoſtium
Cernas ſuperſtes exitum.
35 Vidi potentes impios
Graviſque faſtu turgidos
Vireſcere inſtar laureæ
Amœna propter flumina.
36 Specto repentè, en lubricæ
Imago nuſquam gloriæ:
Nuſquam manent veſtigia
Cunctis gravis potentiæ.
37 Iuſti intuere & integri
Vitæ ſtatúmque & ordinem,
Videbis alto in otio
Lætam ſenectam degere.
38 At prompta ſemper lædere
Prorſum interibit factio:
Vitamque claudet terminus
Dignus patratis nequiter.
39 Iuſtus ſalutis collocat
Omnem in Deo fiduciam,
Qui fulcit æquos robore
Adverſa cùm ſors intonat.
40 Dominus petenti fert opem,
Et in periclis liberat
Ab impiis, qui ſe & ſuam
Illi ſalutem credidit.

PSALMVS.XXXVIII.

Domine ne in furore, &c.

Carni. gen. 111.

NE me furoris æstuante incendio
Servator orbis argue.
Neu promerentem quamlibet pœnas graves
Pergas per iram plectere.
Hærent medullis penitus infixæ meis
Tuæ sagittæ dexteræ.
Iræ tuæ hinc me & inde mentis conscia
Sic vis paventem perculit,
Vt nulla plagis saucii pars corporis
Non langueat lethalibus:
Ossa ut solutis artuum compagibus
Sceleris venenum attraxerint:
Sceleris, profundo quod meum ceu gurgite
Caput resorbens obruit:
Quod in alta rursus me renitentem, velut
Immane saxum degravat.
Veteris cicatrix vulneris recruduit,
Vomítque tabem luridam.
Afflictus humilis ultimis premor malis,
Luctu situque squalidus.
Clausumque cæcis fervet in præcordiis
Vlcus, nec ulla corporis
Expers doloris pars vacat. Sic debilis
Et fractus usque & usque sum:
Malis ut impar voce lamentabili
Cor ejuletque & rugiat.
Dominator orbis, vota nec animi mei,
Nec te latent suspiria.
Pavens treménsque turbidum cor palpitat:
Defecta membra viribus
Torpore marcent languido: noctem trahens
Caligat acies luminum:
Vicini, amici, & sanguinis communio
Quos propior admôrat mihi,
Procul abstitere, fœditatem vulnerum
Vix sustinentes cernere,

13 At prompta semper in meum exitium manus,
Molita vim nefariam,
Dolosa tendit continenter retia,
Fraudésque versat impias.
14 Ceu mutus ore, surdus aure, ego interim
Obtorpui silentio.
15 Elinguis instar & stupentis, crimina
Qui nesciat tefellere.
16 In te reposita est spes mea: ô rerum potens
Rector benignus annue.
17 Ne risus hosti sim superbo, qui meis,
Insultat insolens malis:
Qui, si vacillent lubrico lapsu pedes,
Læto triumphat gaudio.
18 Ad perferenda sum paratus verbera:
Vibice semper area
Cruenta turget exarati corporis
Sulcis flagrorum grandibus.
19 Merui scelestus, fateor, heu merui: nocens
Do jure pœnas debitas:
20 Sed invalescit hostis atrox interim,
Viréque sumit factio,
Vivunt, vigéntque, & immerentem injuria
21 Me prosequuntur: pro bono
Malum rependunt: jugiter calumnias,
Quia recta sector, ingerunt.
22 Tu ne recede longius, neu deseras
Periculis in ultimis.
23 Accurre: dextram da salutarem, meæ
Salutis auctor unice.

PSAL. xxxix.

Dixi, custodiam vias, &c.

Carm. gen. 111.

QVum sævus hostis me meo lætus malo
Lacessere et conviciis,
Mecum ipse, verbis abstinere ab asperis
Et jurgiis decreveram.

3 Linguæ obseravi claustra fræno, pertinax
Obmutui silentio.
Ac temerè ne quid os mali profunderet,
Verbis bonis clausi exitum.
4 At ignis instar, vetitus egredi dolor,
Exarsit intus acrius.
Tandem obstinatæ fræna pertinaciæ
Perfregit ira, ac talibus
5 Dominum rogavi. Mihi meæ vitæ modum
Qui sit futurus indica:
Quando evolabo liber hoc molestiæ
Fastidioso è carcere.
6 Tu clausa nulla sæcla degis termino,
In te beatus ac potens:
At nos quod ævi vivimus penè est nihil,
Ac penè brevius quàm nihil.
7 Vmbræ fugacis instar, atque imaginis
Quam reddit æquor vitreum.
Idque ipsum inani in vanitate atque anxiis
Ægrescit in laboribus.
Animum libido torquet, inflat gaudium,
Spes tollit ac timor premit.
Tumultuamur temerè: congerimus bona
Incognitis hæredibus.
8 Quò me ergo vertam? quis laboranti feret
Opem? quis eximet malis?
9 Spes omnis in te: miseriæ fontem meæ
Peccata tolle noxia.
Néve esse stultis me finas & improbis
Despectui & lubidrio.
10 Hostis protervi lingua me quum turpibus
Proscinderet conviciis:
Obmutui, iræ vindices pœnas tuæ
Has esse gnarus scilicet.
11 Rector parensque gentis humanæ tuæ
Paulisper aufer verbera.
Virésque linquunt, vita nec semper novis
Plagis ferendis sufficit.

12 Te

12 Te persequente scelera pœnis, ilico
Vigor decorque defluit,
Tineis peresæ more vestis. O homo
Caduca res & futilis!
13 Parens benigne precibus aurem da meis:
Neu verba sperne supplicis:
Neu lacrymanti averte vultus hospiti:
Namque hospes hanc terram colo:
Nec ego, parentes nec mei certum locum
Habemus hîc: sed in diem,
Solliciti & horas, turbidas molestias
Vitæ brevis transegimus
14 Igitur severam paululum abstine manum,
Fessum ut resumam spiritum:
Mortis priusquam (reditus unde non patet)
Transmiserit me janua.

PSAL. XL.

Expectans expectavi Dominum.

Carm. gen. XVI.

2 QVum circumfremerent me timor & minæ,
Intentànsque avidam mors fera dexteram,
Spes cœlestis opis, sera licet, tamen
Lenibat trepidam sollicitudinem
3 Advertit Dominus, mé que voragine
Cœnosi implicitum gurgitis exulit:
Ac saxi solidis impositò jugis
Monstravit facilem qua graderer viam.
4 Afflavitque novo pectora spiritu,
Suffecitque suæ materiam novam
Laudis quam canerem dulcè loquacibus
Nervis ac numeris lenè sonantibus.
Hæc cernant, rapidæ qui violentiæ
Fati, vel dubiis casibus imputant
Eventa, ac trepidi se Domini in fidem
Dent qui stellifero regnat in æthere.
5 Felix qui stabili spe Dominum ac fide
Spectat quam tumidæ pompa superbiæ
Nam ad se illecebris ducit inanibus,

Fallacíque boni ludit imagine.
6 In nos, sancte parens, quot vigilantiæ
Et quàm mira tuæ pignora suppetunt,
Quæ nec mens acie cernere languida
Possit, nec numero lingua retexere!
7 Aurem mi tacitè vellis, & admones
Quòd labem sceleris nec pretium levet,
Nec sanguis pecudis nil meritæ eluat,
Nec consumpta focis expiet hostia.
8 Tum dixi, Venio: quod libet, impera,
Adsum, sancte parens, jussa capessere
Promptus: ceu tabulis scripta fidelibus
Edunt perpetui fata voluminis
9 Huc mens, huc studium tendit, uti tuis
Conformem moniris quæ gero, quæ loquor,
Quæ mecum tacitus cogito: nam tua
Incisa est animo lex penitus meo.
10 Famam justitiæ per populos tuæ
Latè præco fero: nec labiis meis
Nec linguæ requies, omnibus ut tua
Terris (ipse vides) nota sit æquitas.
11 Nec justum tacui te mala plectere,
Promissique tenacem, & miseris opis
Largum: me bonitas indice gentibus
Cunctis facta palàm est, & tua veritas.
12 Defendant igitur me bonitas tua,
Promissíque fides fallere nescia:
Obsessúmque malis innumeris tua
Me rerum genitor protege dextera.
13 Me pœnæ, capitis quæ superent pilos.
Omni ex parte premunt, quas neque luminis
In promptu est acie nosse: animus stupet,
Curarum innumeris obrutus æstibus.
14 At tu mundi opifex sancte, salutifer,
Adsis: auxilium fer citò, & ultimis
Oppressum penitus subtrahe me malis,
Vt pravi pudeat consilii improbos.
15 Turpem ignominiæ tristitiam ferant:

Tendunt exitio qui laqueos meo:
Infamem referant consilii exitum,
Nostris qui capiunt lætitiam è malis.
16 Hunc fructum sceleris percipiant sui,
In fraudem ut recidant quam mihi struxerant.
Frustratus doleatque & rubeat, meas
Qui ridet lacrymas, & fruitur malis.
17 Qui credunt fidei se penitus tuæ,
Illos auxilii spes recreet tui:
Ac semper Domini nomen amabile
Certent tergeminis tollere honoribus.
18 Expes, pauper, inops sim licet, at mihi
Custos rerum opifex pervigil excubat.
Vitæ ô præsidium & certa salus meæ
Adsis, neu trepidâ me cruciamorâ.

PSAL. XLI.

Beatus vir qui intelligit, &c.

Carm. gen 11.

2 BEatus ille qui misertus, pauperis,
Fert rebus in duris opem:
Nec arroganti despicit fastidio
Prostratum & oppressum malis.
3 Quem rere fractum & penitus abjectum, Deus,
Attollet & solabitur.
Cura fideli Dominus illum muniet
Et è periclis eruet:
Interque vivos sospiti dabit frui
Vitæ beatæ commodis.
4 Artus cubili quum dolor prostraverit,
Opem ferétque & lectulum
Versabit: omnem prorsus ægritudinem
In dulce vertet gaudium
5 Quum me doloris vis acerbi affligeret,
Opem popposci te Deus.
Animæ medere sauciæ (dixi) sui
Sceleris pudendo vulnere.
6 Dira imprecatur hostis, ac me devovet

Lætus

Lætus meis incommodis.
Quando interibit (inquit) & cum corpore
Nox una nomen obruet?
7 Si fortè quis me visit horum, corporis
Animique morbis anxium,
Vultu dolorem fingit, ac suspiria
Læto trahit de pectore:
Foras profectus conditum in præcordiis
Repente virus evomit.
8 In me susurrat clanculum atque obmurmurat
Scelesta conspiratio.
Clàm machinantur sæva, in exitium meum
Consilia cuncta conferunt:
9 Secúmque jactant, Missa certè cælitus
Nunc dira vis mali hunc ligat:
Prostratus hæret: lectulo affixus jacet,
Noctem trahens novissimam.
10 Quin & sodalis, & mihi mensâ & domo
Conjunctus, & cui maximè
Fidebam ad hostes conferens sese meos,
In me ferox recalcitrat.
11 At tu salutis auctor & custos meæ,
Benignus in me respice:
Manum jacenti da salutarem, hostibus
Parem ut rependam gratiam
12 Tui favoris pignus id certissimum
Erit mihi, & constantiæ
In me tuendo, quòd malis lætus meis
Hostis ferox non gestiat.
13 Vires recepit corpus, innocentiam
Servavit animus, dexteram
Te porrigente, qui receperas tuam
Semper tuendam me in fidem.
14 Agnoscat orbis, unicum & colat Deum,
Quem gens honorat Isaci:
Unumque laudet, temporum donec vices
Luces & umbræ dividant.

GEORGII BVCHANANI PARAPHRASIS IN SECVNdum librum Psalmorum.

PSAL. XLII.

Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, &c.
Carm. gen. xiii.

2 NOn cervus fluvios sic avet algidos
(Cervus turba canum quem premit) ut tui
Cor desiderio carpitur anxio,
Rerum conditor optime:
3 Huc me raptat amor dulcis, & impotens
Ardor ferre moras. O niveum diem
Qui templo reducem me statuet tuo!
O lucis jubar aureum!
4 Jejunus lacrymis pro dape se dolor
Pascit, turba meis obvia dum malis
Illudens rogat, Heus iste tuus Deus
Cur nunc deserit exulem?
5 At rursus bonitas quum subiit tua,
Et menti auxilii certa fides tui
Illuxit trepidæ, temporis illius
Me consolor imagine:
Festis quum populus me reducem choris,
Faustisque excipiet vocibus, & Dei,
Pompa cum celebri, me comitabitur
Augusta ad penetralia.
6 Cur me sollicitis téque doloribus
Mens ægra exanimas? pone metum, ac Deo
Te da: quo patriæ vindice redditus,
Grates sospes adhuc agam.
7 Hæc mentem recreat spes, licet aviis
Iordanis lateam saltibus. Hermoni
Exul dura licet saxa perambulem,
Solis hospita belluis.
8 Quamvis agminibus me mala densius

Omn

Omni ex parte premant, quàm super horridos
Montes grando sonat, quàm mare verberat
Raucis littora fluctibus:
9 Tu si me placido lumine videris,
Cedent tristitiæ nubila; tetricas
Mœroris tenebras discutiet mihi
Lucis dulcejubar tuæ.
10 Laudes interea non mihi nox tuas,
Non curæ impedient, ô columen meum,
(Dicam) & certa salus, ludibrium feris
Cur me deseris hostibus?
11 Dirumpor, taetris æstuat ignibus
Pectus, turbâ meis impia dum malis
Insultans rogat: Heus ille tuus Deus
Cur nunc deserit exulem?
12 Cur me sollicitis téque doloribus
Mens ægra exanimas? pone metum, ac Deo
Teda: quo patriæ vindice redditus.
Grates lætus adhuc agam.

PSAL. xliij.

Iudica me Deus, &c.

Carm. gen. xi.

1 VIndex esto mihi Deus,
Et patrocinio protege me tuo,
Oppressum scelere impio:
Et fraudum laqueos frange nefarios.
2 Vitæ ô præsidium meæ,
Cur me præsidio destituis tuo?
Cur luctu vagor obsitus,
Dum sævæ furias vito tyrannidis?
3 Profer lumen opis tuæ:
Montem pande viam quæ ferat ad tuum:
Montem, quam propriè domum
Majestate tui numinis incolis.
4 Atque aram adveniam ad tuam,
Ac te, letitiæ materiam meæ,
Et gratâ citharâ tibi

PSALMVS XLIIII.

Grates lætus agam conditor optime.
Cur mœres animę anxie,
Ac me sollicito pectore maceras?
Omnem pone metum, ac Deo
Curam crede tui, quem super æthera
Cantu sospes adhuc feram,
Quum salvus patriæ reddar amabili.

PSAL. XLIIII.

Deus auribus nostris audivimus, &c.

Carm. gen. 111.

1 VEtusta ad aures fama nostras attulit,
Seríque patres posteris
Stupenda facta tradidere à te Deus
Patrata priscis sæculis:
3 Eliminatis quum prophanis gentibus,
Et incolis prioribus,
Eorum labore fructibúsque perfruí
Nostris dedisti patribus.
4 Certè nec armis lucidis, nec viribus
Debemus has victorias:
Sed nos favoris aura mollis & tua
Protexit indulgentiá.
5 Ergo salutis auctor unice ô Deus,
Ades piis salutifer.
6 Te dante vires, hostium ferociam
Tam facilè profligabimus,
Taurus minaci quàm jacit cornu pilas,
Stipulæve fasces aridæ.
Superba regum colla crasso in pulvere
Prostrata conculcabimus.
7 Non arcus istam lethifer fiduciam,
Non mucro sævus ingerit:
8 Tu nos ab hoste subtrahes, sternes solo
Infensa nobis agmina.
9 Non ergo semper jure te cantabimus
Nostræ salutis vindicem?
Ac donec orbis astra volvet ignea,

Te prosequemur laudibus?
10 At nunc relictos objicis ferocium
Injuriæ nos hostium,
Nec prodis ante nostra ductor agmina,
Qualis solebas antea.
11 Hosti imminenti terga cogis vertere,
Prædæque das prementibus.
12 Pecus ut macello destinata, exponimur
Cædentium libidini.
Omnesque terras barbararum gentium
Errore complemus vago.
13 Vænum dedisti nos palàm, nec auctio
Te ditiorem reddidit.
14 Vicina nostris oppida insultant malis,
15 Cladésque rident. fabula
Sumus profanis nationibus: caput
Motant, labella exporrigunt.
16 Oculis oberrat usque contumelia,
Pudórque vultus inficit:
17 Dum voce acerba injurias exasperat,
Minásque torvas adjicit
18 Hostis protervus. Obruti tot cladibus,
Tot undequaque instantibus,
Tamen nec unquam est animus oblitus tui,
Tecumque pacti fœderis.
19 Sese nec ullis territus periculis
Avertit aut flexit viâ
20 Rectâ pes: etsi penitus abjecti interim
Absterrent licet draconibus
Immitioris gentis addicti jugo,
Feramus umbram ergastuli:
Et servitutem lugeamus, & necem
Vitæ precemur tædio.
21 Iniqua meritis si tuis oblivia
Offuderint se mentibus
Nostris: manúsve supplices, protendimus
Dijs impiarum gentium,
22 Id te latéret, abditas qui pectoris

Prorsus latebras inspicis?
23 Te propter, odio ceteris populis sumus,
Et instar ovium cædimur.
In te favoris pendimus pœnas: tui
Amoris odia nos premunt.
24 Exurge, similem somnolentiæ moram
Salutis auctor corripe.
25 Cur ora condis, immemórque negligis
Tuos malis in ultimis?
Afflictus animus, & malis præsentibus
Lassus, futuris anxius,
26 Succumbit oneri: strata tabescunt humi
Defecta membra viribus.
27 Exurge genitor, & vigore corporis
Animíque cassos subleva:
Clemens bonúsque nos ab hostis impii
Immanitate libera.

PSAL. XLV.

Eructavit cor meum verbum, &c.

Carm. gen. 1.

2 COr micat, exultant trepidis præcordia fibris,
Eructántque novum gravido de pectore carmen:
Certat lingua animum fando, manus æmula linguæ
Scribendo exæquare, meo nova carmina regi
3 Dum cano: regi, hominum cui nemo è semine cretus
Audeat eximiæ contendere munere formæ:
Quem decorat lepor, & rosejs affusa labellis
Gratia: cui rerum cæli indulgentia spondet
Hunc fore perpetuum longæva in secla tenorem.
4 Ergo armis invicte heros age, fortibus apta
5 Ensem humeris, ensem, per quem te gloria cælo
Æquat: & adversum fidens fer pectus in hostem.
Fræna tibi currus verum moderetur & æquum,
Et quæ præcipitem clementia temperat iram.
His ducibus tibi surget honos, tua dextera factis
Clara per ignotas fundet miracula terras:
6 Cordáque vulnificis figens inimica sagittis,
Sponte tibi coges validas procumbere gentes.

7 Nec

7 Nec maris aut terræ spatium, nec terminus ævi
Finiet imperium, sceptri moderamine justi
Quod regis, & leges mollis clementer acerbas.
8 Te super æquævos omnes regnator olympi
Diligit, & læto vultum exhilaravit olivo,
Vnde tui mulcent populi nova gaudia mentes.
9 Pallia quum loculis tibi depromuntur eburnis,
Et mythę passim lacrymæ, stactæque suavis
Halitus, & molles casiæ sunduntur odores.
10 Ancillæ apparent genus alto è sanguine regum
Inter honoratas promptæ ad tua jussa ministras.
At regina thori consors tibi dextera adhæret,
Auro picta sinus, auro radiata capillos,
Misit ab Eois Ophyre quod flava caminis.
11 Túque adeò regina audi, & rem pectore conde:
Nec mea dicta nega placidas demittere in aures
Iam nunc & patriâ & patre obliviscere, jam nunc
Ex animo caros penitus depone propinquos:
Vnum oculis specta, unum animo complectere regẽ,
Regem oculis animóque, tuo qui pendet ab ore,
Vnius & pulchris defixus vultibus hæret.
12 Hunc dominũ agnosce, & supplex venerare, nec ille
13 Officio studióque tibi concedet, & illa
Vndarum regina Tyrus te murice & auro
Accumulans colet, & vicina per oppida latè
Procumbent tibi suppliciter gaziique potentes,
Aut opibus clari: meritúmque ferentis honorem
14 Hunc populi. Pharii proles generosa tyranni
Tota decens, tota est gemmisque insignis & auro:
Et facies cultum illustrat, faciéque decorâ
25 Pulchrior est animus. Tibi rex en ducitur uxor
Dive opum, dives picta vestis & auri,
Virginibus comitata suis, de stirpe propinquâ
Virginibus, quas pompa frequẽs clamore secundo
16 Insequitur, plausúque fremens lætæque choreæ
Cantibus augustam lætas deducet ad aulam.
17 Nec desiderio nimium tangare tuorum
Virgo: tibi dulcem patrisque & matris amorem

Lenlet

Leniet adnascens tobolis generosa propago:
Quos regere imperio terras, totúmque per orbem
Adspicies populos sceptris frænare superbos.
18 Nec tu caminibus regina tacebere nostris:
Quáque patet tellus liquido circumsona ponto,
Posteritas te sera canet: dúmque aurea volvet
Astra polus, memori semper celebrabere fama.

PSAL. XLVI.

Deus noster refugium, &c.

Carm. gen. VI.

2 QVum muniat nos præsidio suo,
Virtute firmet, quum gravis intonat
Procella fortunæ periclis
Eripiat dominator orbis,
3 Nullam expavemus vim: quatiat licet
Orbem tumultus, terráque sedibus
Convulsa, montium ruinis
Arctet aquas pelagi frementis:
4 Insana quamvis æquora sæviant,
Et vorticoso gurgite torqueant
Spumámque limúmque, & procellis
Terrificis scopulos flagellent.
5 Nam civitatem cui Deus unicè
Indulget, aris & propriam suis
Dicavit, algenti peterrans
Lympha fugax hilarat liquore.
6 Occulta ne vis aut timor hosticus
Vrbis quietem sollicitet, Deus
Gentis suæ intentus saluti
Prævenit auxilii pericla.
7 Gentes tumultus concitet impias,
Et regna belli concutiat furor,
Flammis fremat cœlum corusci,
Terrificet labefacta tellus,
8 Hac & duelli pacis & arbiter
Stat, præliorum qui regit exitus,
Munimen, & nostræ salutis

Præsidium, Deus Abrahami.

9 Venite, adeste, & cernite non prius
Audita, mira, incognita, quæ Deus
Patravit in terris ab ortu
Solis ad Hesperium cubile.

10 Funesta belli incendia sustulit,
Fregit eruentæ spicula lanceæ:
Contrivit arcus, & volucres
In cinerem minuit quadrigas.

11 Sedate motus mentis, ait Deus,
Meásque vires noscite, quem colet
Quocunque sub cœlo repostas
Gens hominum colit orbis oras.

12 Hac & duelli pacis & arbiter
Stat, præliorum qui regit exitus,
Munimen, & nóstræ salutis
Præsidium, Deus Abrahami.

PSAL. xlvij.

Omnes gentes plaudite, &c.

Carm. gen. x.

TEllurís omnes incolæ
Deo canoros edite
Plausus, canoris pangite
Læti Deum præconiis.

3 Deum verendum & arduum,
Malísque formidabilem,
qui regna fastu turgida
Frænat potenti dextera:

4 Qui bellicosa compulit
Parére nobis oppida:
Nostrúmque gentes inclytas
Armis coégit sub jugum

5 Hæreditat em qui suam
Nobis colendam credidit:
Vnde Isaci nepotibus
Æterna fulget gloria.

6 En templa scandit prævio

Lætum

Lætum canente classico:
En scandit auctor omnium
Vulgi secundis plausibus.
7 Cantate læta carmina
Deo, canora carmina
Cantate: regi psallite
Iucunda vestro carmina:
8 Qui sceptra rerum temperat,
Ac regna terræ dividit:
Docti modorum dulcibus
Hunc ferte in astra cantibus:
Qui dirigit mortalium
9 Res & salubri vinculo
Legum coërcet, lucido
E siderum prætorio.
10 Ad hunc potentes gentium
Se contulere principes:
Vltróque colla sub iugum
Rerum dedere præsides.
Nostrum Deum diis ceteris
Sublimiorem agnoscite,
Cœlum, solúmque & sidera
Suo regentem numine.

PSAL. XLVIII.

Magnus Dominus & laud, &c.

Carm. gen. 111.

2 REctor beate cœlitum, cui nil viget
Simile aut secundum cœlitum
Beate rector, sancta jure te Sion
In astra tollit laudibus:
3 Sion opacam versa ad Arctον, regia
Formosa regis oppidi:
Sion voluptas gentium, uberis soli
Arvis beatis accubans.
4 Sensere Domini vindicis potentiam
Solymæ superba mœnia,
5 Sensere numen, quum feroces viribus

Coïere reges copiis,
Castrisque junctis, servitutem civibus
Tuis minati & vincula.
6 Perstrinxit oculos intuentium stupor,
Et horror artus perculit.
7 Quales tremores querulus excitat dolor,
Vexante partu fœminas,
8 Pavorque trepidâ sparsit attonitos fugâ,
Euri procella ut æquora
Excita ab imis penitus everrens vadis,
Trepidas carinas dissipat,
9 Hæc facta priscis rettulere sæculis
Parvis parentes liberis,
Hæc nos in urbe vidimus Dei, ratis
Qui frenat orbem legibus.
Hæc urbe in illa vidimus, cui pervigil
Deus ipse custos excubat.
10 O sancte rerum genitor, in rebus malis
Tuam advocamus dexteram,
Tuas ad aras supplices advolvimur,
11 O rector orbis optime,
Tua laus per oras ultimas mundi, & tuæ
Imago fulget gloriæ
12 Et æquitatis. Te scelestos verbere
Plectente justo, gestient
Colles Sionis: nec feret tacitum suum
Iudæ propago gaudium.
13 Ite & Sionem obambulate, mœnia
Spectate, turres arduas
14 Numerate, fossam & aggerem intuemini,
Molésque celsas ædium.
Narrate natis, posterorum ut audiant
Et obstupescant sæcula:
15 Solúmque noscant & colant nostrum Deum,
Ortúsque finisque inscium:
Qui sempiternus sempiternâ nos ope
A fraude vsque proteget.

Audite hæc omnes, &c.

Carm. gen. xv.

AVdite gentes, ortus & occidens
Advertite aures, & medio dies
Quos torret axe, & qui vitreum solum
Ponti nivali findit is orbitâ.
2 Audite, sive ignotus, & infimâ
De plebe pauper, sive opibus potens,
Multâque fulges plebe clientium,
Auríque gazis dotibus incubas.
4 Fontes recludam jam sapientiæ,
Plenóque promam pectoris è penu
5 Prudentiam: jam lingua recondita
Oracia gestit carmine pándere.
6 Cur congerendis me cruciem bonis,
Famémque & acrem pauperiem timens,
Vt vita curis anxia tristibus
Me tristiorem trudat ad exitum?
7 Gemmis & auro & murice divites
Superbientes adspice, qui sibi
Gaudent beato plaudere somnio,
Tutóque fluxis credere se bonis.
8 Germanus auro non redimet suum
9 De morte fratrem: nec pretio Deum
Donisve flectet fata retexere,
Vt membra liquit frigida spiritus.
20 Sed nec perennes interitus moras
Dives pacisci, nec potis est putres
Ne solvat artus tempus edax, vetat
Id lege durâ fixa necessitas.
11 Mors æqua stultis & sapientibus
Intentat arcum: par manet exitus
Vitæ hos & illos, occupat improbos
Ignotus hæres parta laboribus.
12 Villæ superbæ delicias breves,
Luxúque structas régifico domos

Linquunt

Linquunt: sepulcrique irremeabilis
Tenebricosis sub latebris jacent.
Quid fama duris parta laboribus
Prodest? inanis quid tituli decus?
Quid aura blandæ laudis, & ambitus
Nomen futuris prodere sæculis?
13 Quum vani honoris ver breve floruit,
Lethale spirans mortis hyems, viros
Et bruta raptans interitu pari,
Oblivionis nube pari premit.
14 Hac stulti ierunt: hanc malè providos
Ducet nepotes error in orbitam:
15 Quos mors sepulchri sub scrobe conditos
Depascet, imbelles ut oves lupus.
Æterna cœli temperies pios
Manes fovebit lucis in aureæ
Splendore, qualis manè fluit nitor
Per prata vernis picta coloribus.
Stultis senectus robora deteret,
Pro sumptuosis bustum erit ædibus.
16 At me benignus de barathri cavo
Specu remissum suscipiet Deus.
17 Nec te cupido sauciet æmula,
Stupórve, si quem videris invidâ
De plebe fluxis conspicuum bonis
Clarúmque multâ fulgere gloriâ.
18 Quum dexteram mors illacrymabilis
Injecit, ex tam divite copia
Secum sub umbras nil feret: & comes
Infida bustum gloria deseret.
19 Dum commeantis pectora spiritus
Haustu calescunt, perfruitur bonis,
Seséque curat molliter, & monet
Omnes eundem pergere tramitem:
20 At quum parentes cesserit ad suos,
Longùm dolebit stultitiam brevem
Ad regna tractus lucis egentia,
Quæ semper horror nubilus obsidet.

21 Redi-

21 Rectrix honoris ni sapientia
Accesserit, brutis homo bestiis
Nil interest: quos vita tacit pares,
Expectat æquè inglorius exitus.

PSAL. L.

Deus Deorum Dominus locutus, &c.

Carm. gen. v 1.

1 QVi frænat æquis legibus arbiter
Superba regum colla minacium,
Vocabit in jus orbem ab ortu
Solis ad Hesperium cubile.
2 Vultu verendo tum sacer ardua
Pulchræ Sionis de specula loquens,
Ad gentis humanæ coactum
Concilium Deus ora solvet,
3 Non facta semper non sinet impia
Impunè grassari, veniet Deus:
Flammæ vorax illum antecedet
Vis rapidis agitata ventis.
4 Testes vocabit, cum populo suo
Acturus, ignes lumine conscio
Qui cuncta despectant ab alto, &
Omniparæ sola vasta terræ.
5 Adeste primum gens mihi propria,
Gens sancta, (dicet) cui super hostiis
Legem dedi ritè offerendis,
Perpetuum pepigique fœdus.
6 Hîc æquitatem judicis igneus
Miratus æther, justitiam Dei
Annunciabit, nam sedebit
(Ne dubita) Deus ipse judex.
7 Audi Abrahami progenies boni,
Peculiaris gens mihi: te voco
Testem benignitatium te
Perpetuæ & solidi favoris;
8 Non arguam te quòd mihi victimæ
Cruore raro altaria sparseris,
Aut parcus armenti cremâris

Rara sacris holocausta flammis.
9 Non taurum egens te de stabulis peto,
10 Hircúmve caulis. omne pecus meum est
Quod montium anfractus pererrat,
Quod nemorum regitur latebris.
11 Nec me volucris rupis in edito
Vsquam recessu nidificans latet:
Non ulla picturato amictu
Rutis avis genialis hospes.
12 Quòd si esurirem, scilicet ut petam
A te necesse est, arbiter ætheris,
Terræ, fretúque, & quicquid ingens
Orbis habet gremio capaci.
13 Taurine vescor carnibus, aut bibo
14 Hirci cruorem? pectore candido
Grates age, & quovis litabis
Ritè Deo sine cæde voto.
15 Tum deprehensus rebus in asperis
Securus implora: auxilium feram,
Grates ut accepta salute
Lætus agas, Dominúmque laudes.
16 At impium sic alloquitur Deus:
Qua fronte leges tu recitas meas?
Et ore sanctum impurus auces
Sacrilego memorare fœdus?
17 Tu legum habenis impatiens regi,
Et instituris moribus & bonis
Iuratus hostis, voce laudas,
Tecum animo mea verba rides.
18 Cum fure furti consilium cois,
Mœchis adulter te socium applicas:
19 Ad probra projectus, dolosâ
Perniciem meditare linguâ.
20 Cum fratre juncti vincula sanguinis
Oris procacis non rabiem premunt:
Infamiâ germanum eodem
Dedecoras utero creatum.
21 Et arbitraris me similem tui,

Quòd perpetrata hæc dissimulaverim?
Ne crede: tecum expostulabo,
Ante oculos tua facta ponam:
21 Considerate hæc vos quibus excidit
De mente cæca mentio numinis:
Ne, quum prehendam, nemo sit qui
De manibus mihi prensa tollat.
23 Si victimam vis magnificam mihi
Mactare, laudes canta, age gratias:
Hâc itur ad certam salutem,
Hæc superos via pandit axes.

PSAL. LI.

Miserere mei Deus, &c.

Carm. gen. v.

3 O Salus rerum, lacrymis precantum
Mollibus flecti facilis, rogantem
Lenis exaudi, scelerúmque tetras
Ablue sordes
4 Vsque peccati lave & usque labem,
Dum repurgatum maculis pudendis
Purius corpus niteat recocto
Ignibus auro.
5 Nam meam agnosco (pudet heu pigétque)
Ah miser labem: vitiique fœda
Mentis obversans oculis imago
Semper obertat.
6 Vnus arcani es mihi testis: unus
Arbitet verax, temerario ausu
Improbas linguas tua judicantum
Facta refutas.
7 Quippe jam primo scelus usque ab ortu
Hæret, infectas vitians medullas:
Déque conceptu genitricis hausi
Semina labis.
8 At tibi cordi est sine fraude veri
Simplicis candor, fidéique certæ
Puritas, nullo labefacta duri
Turbinis ictu.

Hæc

Hanc facis tanti, vitiis ut atris
Oblito, legum sapientiæque
Tu mihi arcanæ facilis beatum in-
dulseris haustum.
9 Ergo me hyssopi, fator alme, lustra
Frondis adspersu: maculæque cedent,
Membra candorem tibi lota vincent
Pura nivalem.
10 Si bonus lætum placidúsque mittas
Nuntium, tristem mihi recreabis
Gaudio mentem; stupidos recurret
Robur in artus.
11 Ne meos lapsus oculis acutis
Semper observa numeráve labes:
Sed malæ culpæ nimium tenaces
Ablue sordes.
12 Cor mihi rectum, scelerísque purum,
O potens rerum genitor, refinge:
Spiritum firmum renova novata
Cordis in aula.
13 Neu mihi avertas faciem, tuóque
Arceas vultu procul, auferásque
Spiritum sanctum, calidâ incitatus
Rursus ab i a.
14 Redde, speratæ solido ut salutis
Gaudio per te fruar, inquieti
Spiritu motus animi rebelles
Principe firma.
15 Tum meo exemplo monitî scelesti,
Quos via flexit malesuadus error,
Denuò legum duce me tuarum
Iussa capessent.
16 Expia noxâ mihi sospitator
Cadis infandæ caput obligatum, ut
Te canam justum, patiténque lapsis
Parcere largum.
17 Tu viam vocis mihi pande: mutum
Tu Deus linguæ moderare plectrum:

Tum feram latè tua magna gentes
Facta per omnes.
18 Victimæ si te caperent, dedissem.
Victimam: sed te neque sanguis hirci
Fusus, aut sacris holocausta placant
Addita flammis.
19 Pœnitens fraudum scelerúmque pectus,
Spiritus fracti, mala cor perosum,
Hæc Deum placant: adhibe hæc, & absque
Thure litabis.
20 Gentis humanæ bone dux Sionem
Quo soles vultu facilis tuere:
Pace florentes Solymæ beatæ
Protege turres.
21 Tum tibi veris bona mens pudicis
Sacra persolvet: sacer hircus ignes
Pascet, & sanguis viduli calentem
Imbuet aram.

PSAL. LII.

Quid gloriaris in malitia, &c.

Carm. gen. x.

3 QVid gloriaris impie
Tyranne pravis artibus?
Innoxiis clementia
Divina semper excubat.
4 Tua lingua semper fraudibus
Intenta comminiscitur
Nefas, nitente cotibus
Acutior novacula.
5 Te prava rectis plus juvant,
Plus falsa veris recreant:
6 Dolisque pestilentibus
Libenter aurem commodas.
7 Ergo Deus te conteret,
Hominúmque contubernio
Eliminabit, ac domum
Evertet omnem funditus.

8 Iustus videbit,& gravem
Dei pavebit dexteram :
Vanáque dignos exitus
Ridebit impotentia.
9 En ille gazis (inquiet)
Malísque fidens artibus,
Securus ille numinis,
Divinæ opis nil indigens.
10 Ego, ceu virens olivula,
Domini in agello consita,
Floɼebo spe fretus bona
Cœlestis indulgentiæ.
11 Te semper in cœtu pio
Fraudis scelestæ vindicem
Canam,& tuæ clementiæ
Spe, dura cuncta perferam.

PSAL. LIII.

Dixit insipiens in corde, &c.

Carm. gen. 111.

2 O Pinionum fœda mentem toxico,
Corpúsque scelerum sordibus
Contaminata turba, vela dum cupit
Suo furori obtendere,
Ferri ac referri sortis arbitrio omnia
Humana comminiscitur.
Ergo exolutâ numinis formidine,
Dat fræna turpitudini:
Scelesta,fœda, abominanda excogitat,
Excogitata perpetrat.
3 Exarce celsa siderum deflexerat
Dominus in orbem lumina,
Si quem videret fortè non penitus malis
Corruptum opinionibus,
Qui mentis oculis omnium fideliter
Rerum parentem quæreret:
4 Erroris omnes nubili fallacibus
Fraus illigârat cassibus:
Se cuncti eisdem polluêre sordibus,

Nec recta cuiquam curæ erant,
Ergo ille mitis, ille munificus parens,
Ira incitatus aspera,
Gens (inquit) ista plena scelerum ac sordium
Crudelis animo & impia,
Quæ panis instar devorat plebem meam
Ecquando cognoscet Deum ?
Ecquando mentis lumine in periculis
Agnoscet orbis arbitrum ?
Certè timebit non timenda & conscius
Vexabit horror pectora.
Nam Dominus ossa conterétque, & hostium
Ausus retundet impios.
Vultum pudoris turpibus sparget notis:
Turbabit animum infamia.
En unquam Eoo lucifer salutifer
Ab axe promet hunc diem?
Ab arce Dominus quum Sionis ardua
Speratam opem feret suis,
Patriæque vinclis liberos hostilibus
Reddet nepotes Isaci:
Electa laudes illius gens ut canat:
Perfusa vero gaudio.

PSAL. LIIII.

Deus in nomine tuo salvum, &c.

Carm. gen. x.

REtum parens me protege,
Et sævo ab hoste libera,
Nomen boni ut colant tuum,
Et vim paveſcant impii.
Audi benignus supplicem,
Nec durus autem quæstibus
Occlude: vitæ nam meæ
Crudelis hostis imminet:
Infestus hostis imminet
Vitæ meæ: nec vindicem
Dei potentis dexteram

Sibi imminentem respicit.

6 Rerum sed æquus arbiter
Opem feret: periculis
Me liberatum fulciet,
Et sospitem tuebitur,

7 Suis peribit artibus
Scelesta fraus, & incident
In ipsa cæci retia
Quæ clàm mihi tetenderant.

8 Libet periclo, victimis
Te munerabor: te canam
Patrem, bonis placabilem,
Malisque formidabilem:

9 Qui libero molestus
Mihi dedisti gaudia
Haurire læto lumine
De clade gentis perfidæ.

PSAL. LV.

Exaudi Deus orationem meam, &c.

Carm. gen. v.

1 CÆlitum rector bone, mitis aurem
Admove in rebus trepidis vocanti,
Neu meos vultu tetrico severus
Despice questus.

3 Adspice attentus mihi quo tumultu
Æstuet pectus: gemitu dolores
Quo fremant, dum vis mihi fraúsque sævi
Imminet hostis.

4 Imminet sævus capiti tyrannus,
Et meæ famæ meditatur atrox
Crimen, & secum furit impotenti
Turbidus ira.

5 Cor micat, nervis trepidant solutis
6 Ossium nexus; animus labascit,
Semper & pallens oculis oberrat
Mortis imago.

7 Ergo sic mecum loquor: O quis altos
Nubium in tractus celeri columbæ
Me levet pennâ, nemorum & remotis
Sistat in antris:
8 Vt procul curâ trepidâ metúque
Montium solos habitem recessus,
9 Ocyor ventis ferar & coruſci
Fulminis alis:
10 O Deus linguas malè perde pravas,
Illicas linguas gelido veneno:
Quæ dolis, probris, rabidisque vexant
Litibus urbem.
11 Sive lux fundat radios micantes,
Sive nox fundat tenebras opacas,
Excubant muris maledicta, vicis
Omnibus errant.
12 Vis, furor, fraudes, scelerum libido
Obsidet cunctos aditus viarum,
Et fames auri miseram trucidans
Fœnore plebem.
13 Si palàm sævos inimicus enses
Stringeret, si clàm laqueos pararet,
Dente si famam peteret maligno,
Æquior essem.
14 Tu mihi insultas comes & sodalis,
15 Testis arcani taciturni, & auctor
Consilî sacræ totiésque junctus
Fœdere mensæ.
16 Gentis humanæ moderator, orbem
Qui salutari regis æquitate,
Fraudis auctores scelerúmque vivos
Obrue terrâ.
17 At mihi attentam dabis æquus aurem,
18 Sive lux promat radios ab undis
Sive lux condat radios sub undis
Vespere sero.
19 Inter hostiles dabis ut tumultus
Tutus evadam, mihi nam superbis

Viri

Viribus fretus numeróque sævus
Imminet hostis.
20 O potens rerum, fine fine pœnis
Tu premes iustis scelus impiorum,
Arrogans pectus quibus obstinatâ
Intumet irâ.
21 Pace qui fictâ simulant amicæ
Mentis affectus, animóque virus
Occultant, prisco neque facta curant
Fœdera ritu.
22 Lacteus blando fluit ore rivus:
Bella cor spirat fera, suavióque
Balsamo sermo secat instar ensis
Vulnere cœco.
23 Tu tui curam Domino relinque,
Is tuos gressus reget, is dolores
Leniet, justúmque ope sublevabit
Rebus in arctis:
24 Impio, fallaci, avidóque cædis
Fila mors rumpet viridi in juventa:
Me tui rector bone, spes favoris
Certa fovebit.

PSAL. LVI.

Miserere mei Deus, quoniam, &c.

Carm. gen. VI.

2 ORbis creator me bonus adspice,
Iniurioso quem pede prorutum
Hostisque conculcat, premítque
Assiduis agitans periclis.
3 Conculcat hostis me numero ferox,
Et insolenti sævitiâ premit:
Nec liberas luces laborum,
Nec vacuas sinit ire noctes.
4 Seu luce terror sollicitus mihi,
Seu nocte circumstat, pater optime,
Spes rebus in duris mihi una
Et columen superas saluis.

5 Te fretus uno, pollicitis tuis
Innixus unis, nec metuam dolos
Mortalium cœcos, minásque
Terrificas & aperta bella.
6 Calumniantur quæ loquor omnia:
Prauáque carpunt facta libidine:
Huc conterunt omnem laborem, ut
Exitium mihi moliantur.
Cœtúsque cogunt, & capiti meo
Quâ fraude, quâ vi iugiter imminent:
Vestigia obseruant, nec horam
Insidiis vacuam relinquunt.
8 Impunè tantam nequitiam ferent?
Prauíque fructum consilii legent?
O arbiter mundi, nec illos
Præcipites agis in ruinam?
9 Meæ labores tu numeras fugæ:
Vrnâ repostas tu lacrymas meas
Seruas: apud te certa constat
Vsque mei ratio doloris.
10 Aurem vocanti tu facilem mihi
Das, atque inanes spes facis hostium:
Et signa non obscura amici
Das animi, & stabilis fauoris.
11 Te fretus uno, pollicitis tuis
Innixus unis, nil metuam dolos
Mortalium cœcos, minásque
Terrificas & aperta bella.
12 Te semper ergo carmine patrio
Laudabo, vitæ præsidium meæ:
13 Ex hostium ferro dolíque
Incolumis tibi vota reddam.
14 Te liberatus vindice, te meum
Firmante gressum, ne titubent pedes,
Dum spiritus fouebit artus,
Iussa sequar tua, rector orbis.

PSAL.

PSALMVS LVII.

Miserere mei Deus, &c.

Carm. gen. 11.

2 SAncte parens miserere animæ pereuntis, & omnē
In te salutis quæ locavit spem suæ:
Méque tuis aliscectum defende, procellæ
Dum sævientis impetus deferveat.
3 Te voco, te (solum in rebus quod restat egenis)
Appello, supplex & tuam imploro fidem.
Te voco qui eumulata mihi promissa refundes,
Et cœpta duces prosperos ad exitus:
4 Qui mihi subsidium è cœlo præbebis, & hostis
Ianjam imminentis liberabis faucibus,
Qui dabis auxilium ex adyto sublimis olympi,
Memórque fidei & pristinæ clementiæ.
5 Inter enim sævos habito feritate leones:
Flammam vomentes versor inter belluas,
Lingua quibus sævo proscindit acutius ense,
Dentes sagittis lanceæque cuspide.
6 O Deus augustum celso caput exere cœlo:
Ostende terris gloriæ jubar tuæ.
7 Explicuere meis pedibus sua retia: terræ
Me sævus hostis penitus afflictum premit.
Et scrobibus fossis iter obsedêre: sed ipsi
Mihi paratas in scrobes cæci ruent,
8 Mens invicta malis, animi vigor integer, orbis
Te voce rector, te celebrabit lyra.
Eia age depositis mens expergiscere curis,
Et tu canora barbitos cum nabliis,
9 Ocyus auroræ quàm lucifer excitet ignes,
Aurora cantus quàm volucrum exuscitet:
10 Te pater alme canā: populos tua facta per omnes
Quacunque tellus panditur, vates feram.
11 Nam tua syderei bonitas fastigia cœli,
Fidésque tractus nubium supervolat.
12 O Deus augustum nitido caput exere cœlo,
Ostende terris gloriæ jubar tuæ.

PSAL.

Si vere utique iustitiam, &c.

Carm. gen. v i.

2 QVi jura celso de solio datis,
Qui fræna legum flectitis, en erit,
De plebis ut causis egenæ
Iudicio statuatis æquo?
3 Quin mente prava nequitiam & dolos
Versant, sub umbra justitiæ tegunt
Injuriam: factis honesti
Obiciunt speciem pudendis
4 Maternâ ab alvo flagitii viam
Sensim sequuntur, pérque suos gradus
Obliqua sectandi libido
Cum teneris adolescit annis.
5 Linguâ venenum pestiferâ gerunt:
6 Aurésque claudunt consiliis, velut
Obturat aures callida aspis,
Quæ magicos metuit susurros.
7 Confringe malas, ô Deus, impudens
Os comminutis contere dentibus:
Et rictibus sævis hiantes
Hos inhibe catulos leonum.
8 Emissa fractâ cuspide spicula
Intercidant, nec vulnera perferant:
Ipsique vanescant repentè,
Per bibulas velut unda arenas.
9 Sensim liquescant, tardigradus velut
Limax: acerbo funere deserant
Vitale lumen, more fœtus
Ante suum pereuntis ortum.
10 Florentis ævi in limine, turbinis
Vis atra tollat progeniem, prius
Quàm surculus spinas tenellus
Exerat, & stimulis acutis
Fœcunda latè brachia porrigat.
11 Iustique pœnæ vindicis exitum
Læti videbunt, impiique
Sub pedibus fluvium cruoris.

12 Vitæ

12 Vitæ bene actæ gens hominum sciet
Manere justos præmia: at impios
Manere pœnas, arbitrúmque
Esse Deum sciet orbis æquum.

PSAL. LIX.

Eripe me de inimicis meis, &c.

Carm. gen. x.

2 AB hostis inclementia
Me rector orbis asserе:
Defende vim crudeliter
Me semper me oppugnantium.
3 Ab improbis me protege
Lætis cruore innóxio,
4 Meæ saluti per dolum
Qui cæca tendunt retia.
5 Vltro immerentis in caput
Consilia cuncta conferunt:
6 Exurge téque pessimis
Fer obviam conatibus.
O arbiter mortalium
Et agminum cælestium,
Favore semper qui pios
Peculiari amplecteris,
Exurge pœnis impias
Compesce gentes: perfidis
Neu parce, qui sibi favent
Netanda quum patraverint.
7 A sole Eoo ad hesperum
Perambulabunt compita,
Et instar oblatrantium
Canum feroces obstrepent.
8 Nihil nisi merum crepant
Ferrum, cruorem, vulnera:
Et quæ loquuntur propalàm,
Clàm posse rentur obrui.
9 Meæ salutis tu Deus
Tutela præsens, irritas
Ridebis iras, & tuâ

Me dextera tueberis.
10 Tu robur es meum, meæ
Vires, & arx fiduciæ.
Ergo quieto pectore
Expecto spe tui auxilî.
11 Discrimina imminentia
Ope antevertes: & malis
Fracta hostium superbia,
Læto fruar spectaculo.
12 Ne prorsus impios tamen
Vnâ ruinâ elimina,
Oblivioso ne pii
Torpore recta negligant:
Sed errores illos dissipet
Vagos per orbis ultimas
Oras tuâque dexterâ
Semen piorum protege.
13 Oris atrogantiam,
Virúsque linguæ noxium,
Mendacia & perjuria,
Consume semen impium:
14 Evelle stirpe ab ultima
Iusti furoris impetu,
Vt norit orbis ultimus
Deum bonorum vindicem.
15 A sole Eoo ad hesperum
Perambulabunt compita,
Et instar oblatrantium
Canum procaces obstrepent.
16 Passim vagati, pauperem
Victum ut parent, sub vesperum
Serum petant cubilia,
Victus egentes pauperis.
17 Ego interim Deum canam
Fortem bonúmque in asperis
Rebus suorum vindicem,
Fidúmque propugnaculum.
18 Deum canam, qui robore

Me fulcit, auget vitiis,
Benignitate sublevat,
Tuetur arx ut ænea.

PSAL. LX.

Deus repulisti nos, &c.

Carm. gen. 11.

3 SAncte parens, nostris vitiis offensus, abactos
Pressosque duris dissipasti nos malis:
Placatus mitisque veni jamque immemor iræ
Salutis auctor ad tuos revertere.
4 Omnis ager rimis te concutiente dehiscit:
Committe rimas, refice quassatum solum.
5 Dura tuæ genti spectacula ferre dedisti
Inebriatæ poculo formidinis:
6 At trepidos tandémque animi miseratus egenos,
Signum salutis efferes: qui te colunt,
Vetidicis freti oraclis formidine mersum
Erigere rursus audeant ut verticem:
7 Eripiá que tuos gelidi formidine lethi
Præcens & opitex invocantes audias.
8 Audiit ex adytóque Deus flammantis olympi,
Vocem expendit gaudii prænuntiam,
En tibi frugiferos Sichimæ dispertiar agros,
Vallem Suchoti metiar decempedâ.
9 Nónne mihi parent Iacobi pignora, quisquis
Vel pecore tondet arva, vel vomere fecat?
10 Oppida sub pedibus Syriæ calcabo superbæ,
Moabum, Idumen, & Palæstinas domos.
11 Quis mihi pandet iter munitas ductor ad arces?
Muros Idumes divitis quis diruet?
12 Quis? nisi tu nostræ gentis Deus vnice tutor,
Qui nos premendos hostibus reliqueras,
Offensus vitiis pravis, nec in arma ruentes
Nostros præibas dux ut ante exercitus.
13 Nunc pater auxilium rebus bonus adfer in arctis,
Humana fallax credulos spes decipit:
14 Te duce, victrici decorati tempora lauro,
Pedibus prememus hostis arrogantiam.

Me

PSAL.

Exaudi Deus deprecationem meam, &c.

Carm. gen. xv.

2 AVdi vocantem me bonus, & meis
Intentus aurem da precibus Deus.
3 Projectus oris orbis in ultimis,
Ad te recurram rebus in asperis.
Me siste rupis culmine in arduo
4 Procul periclis. semper enim tui
Spe fretus, hostis tutus ab impetu,
Munitæ ut arcis præsidio fui.
5 Tentorio fac semper ut in tuo
Degam, sub alis proregar & tuis:
6 Qui lenis aurem das precibus meis,
Qui vota lætum ducis ad exitum:
Frænate sceptris te metuentium
7 Hæreditatem das mihi: regiæ
Tu longa vitæ tempora porrigens,
Nectes peractis sæcula sæculis.
8 Securus ut te perpetuò colat
Rex, liberalem porrige dexteram
Fortuna in omni: quáque soles fide
Fac ut fruatur pollicitis tuis.
9 Actum periclis liber ab asperis,
Te voce, dulci te citharâ canam
Pacti tenacem, & munificum tuis,
Et vota ad aras perpetuò feram.

PSAL. lxij.

Nonne Deo subiecta erit, &c.

Carm. gen. 111.

MEns acquiescit unice mea in Deo:
Hinc spes salutis, arduis
3 In rebus arx hæc: tutus hoc munimine
Nullum tremiscam ad impetum.
4 Quousque tectis fraudibus subvertere
Innoxium tentabitis?
Pœnas daturi mox & ipsi, improvidi
Iamjam imminentis exitus.

Proni

Proni in ruinam incumbitis, ceu mœnia
Saxis solutis putria :
Et interim omnes corporisque & ingeni
Vires eò conten litis :
Vobis placetis fabulis vanis, gradu
Turbetis impii ut pium.
Clàm devoveris corde tacito, propalàm
Laudaris ore subdolo.
Atru acquisce mens mea in Deo tamen:
Hinc spes salutis, atdus
In rebus arx hæc : turus hoc munimine
Nullum tremiscam ad impetum :
Spes inde vitæ & gloriæ pendet meæ,
Et roboris fiducia.
Quocunque cœli gens colis sub sidere,
Huic crede rẽm, soboiem, domum:
Omnes ad illum mentis ægritudines,
Et læta defer & refer :
Sempérque præsens numen ejus omnibus
Adesse cœptis senties.
Ventosa regum & principum potentia
Est vanitate vanior,
Adeóque fumo leviot, ut si principum
Hac lance vires omnium,
Inanitatem hac colloces, cunctis simul
Inanitas præponderet.
Ne firma spera parta per vim: ne nimis
Confide stultis viribus,
Opes abundant affluenter, ne bonis
Da rebus animum credulum.
Semel est professus, nec semel tantùm Deum
Id profitentem audivimus,
Se posse solum cuncta, se solum bonum,
Et arbitrum rerum unicum:
Bonis benignum semper & placabilem,
Malisque formidabilem,

PSALMVS. LXIII.

Deus Deus meus, ad te, &c.

Carm. gen. xviii.

2 DEus, salutis auctor & custos meæ,
Te veneror, roseus quum fugat astra dies.
Te mens anhelat, membra sitiûnt languida,
Terra velut pluvias arida quærit aquas.
3 Quanvis arenas aridas æstu colam,
Præsentem Dominum mens videt usque meum.
Non aliter, adyta arcana quàm si conspicer,
Numinis adservant quæ monumenta tui.
4 Nec dulcis æquè est vita, quàm benignitas,
Qua vitam munis prosequerisque meam.
5 Ergo remotis dissitus quanvis locis,
Præsidio tutus te celebrabo tuo:
Tui sonabunt nominis præconia,
Quæ dederis vitæ tempora cunque meæ.
6 Nec victus æquè recreat corpus, tua
Excitat ut mentem laus celebrata meam.
7 Tu nocte carmen, mane tu carmen mihi es:
8 Tu trepido præsens fers mihi semper opem.
Securus alis conquiesco sub tuis:
Téque procul curis & tua facta canam.
9 Te quærit animus, te colit, te deperit:
Tu validâ fulcis me pater alme manu.
10 At qui laborant per nefas me perdere,
Consiliis pravis digna ruina premet.
11 Ferro profundent spiritum nefarium:
Membra dabunt avidis dilanianda lupis.
12 Rex lætus autem vindicem agnoscet Deum,
Et quicunque Dei numina ritè colunt.
Metu stupentes conticescent impii.
Spe stolidâ fluxis qui tumuere bonis.

PSAL. Lxiiij.

Exaudi Deus orationem, &c.

Carm. gen. viii.

1 AVdi sancte parens non tetricus preces
Te poscentis opem rebus in asperis:

Et fallacis ab hostis
Vitam fraudibus eripe.
Pravorum tacitis factio me dolis
Oppugnat, trucibus consiliis fremunt:
Conspirántque scelesti:
Tu me dux bonus eripe.
Linguas ceu gladios exacuunt suas:
Otis pestiferi verba nefaria
Intentant, medicata
Tanquam spicula toxico,
Vt rectos animi ex insidiis petant.
Et securi avidâ mente coquunt nefas:
Nec quenquam malefacti
Formidant fore vindicem.
Designant animis horrificum scelus,
Et sævo laqueos consilio parant:
Inter séque loquuntur,
Nemo conscius hæc sciet.
Cor, mens, ingenium, consilium, labor
Huc tendunt, facies ut scelerum novas
Et fraudum meditentur:
Hoc unum studium fuit.
Ast illos subiti cuspide spiculi
Incautos feriet magna Dei manus,
Et lethalia certâ
Figet vulnera dexterâ.
Spectantes gelidus corripiet timor,
Auctori exitium quum videant suæ
Dirum immittere linguæ
Virosæ mala toxica.
Gens humana tuæ robora dexteræ
Agnoscet, meritis laudibus efferet:
Et mirabitur altæ
Lumen perspicientiæ.
Iusti spes animos etiget, & Dei
Tutus præsidio, lætitia fremet:
Et gaudentia corda
Vero simplice gestient.

PSALMVS LXV.

Te decet hymnus Deus in Sion, &c.

Carm. gen. v.

1 TE manent laudes Deus in Sione:
Hic tibi castis operata sacris
Vota gens solvet tua, victimísque
Imbuet aras

3 Quíque tam præsens tibi supplicantum
Exitus votis tribuas secundos,
Te petent gentes sub utroque mundi
Axe jacentes.

4 Nostra nunc justis scelerata facta
Nos premunt pœnis: facilis querelis
Tu tamen flecti, mala servitutis
Vincula franges.

5 O quater pluſquam quater ô beatos,
Quos leges, lectos facies amicos:
Vt colant puri tibi dedicati
Atria templi.
Illa lux felix, cumulata cunctis
Lux bonis, pectus satiabit ægrum
Gaudio, quæ nos reduces sacrata
Sistet in æde.

6 Annues nostris facilis querelis,
Finium terræ Deus ultimorum
Spes, & extremas maris ambientis
Gurgite terras,
Tum stupor mentes quatiet tuentum,
O Deus nostræ columen salutis,
Te malis durum, miseris benignum,
Omnibus æquum.

7 Tu potens rerum, validíque pollens
Viribus, firmas stabili catena
Montium tractus, jugáque inquietis
Tunsa procellis.

8 Tu maris nigris agitata ventis
Terga componis: cohibes rebelles
Gentium motus, placidáque mutas
Pace tumultus.

PSALMVS LXVI.

Vltimi rerum tua signa nôrunt
Et pavent fines, quoties coruscis
Turgidum flammis fremuit sonoro
Murmure cœlum.
Quique Phœbæos habitant ad ortus,
Bequibus sera face Phœbus undas
Tingit, auctorem te hilares fatentur
Lucis & umbræ.
Tu solum terræ sitientis imbrem
Lætus invisis, gravidæque nubis
De sinu fundis genitale pigros
Semen in agros.
Alveus pleno tibi semper amne
Turgidus læta novat arva fruge,
Floribus campos, nemorum virentes
Fronde recessus.
Rore tu leni sola contumacis
Maceras terræ, subigísque glebas?
Ebrios sulcos viridante amictu
Messis inumbras.
Quâ feres gressus, renovabis annum
Fertilem frugum: vegetansque fœtus
Per cavas valles riguósque saltus
Impluet humor.
Gestiet pauper tugurî colonus,
Lacte distentas comitans capellas:
Mugient colles: & amica fessis
Sylva juvencis.
Spes aratoris cupidas fovebit
Fluctuans latis seges alma campis:
Vt canat festâ tibi feriatus
Carmen in umbra.

PSAL. LXVI.

Iubilate Deo omnis terra, &c.

Carm. gen. xix.

Incolæ terrarum, ab ortu
Solis ultimum ad cubile,
Eia Domino psallite.

2 Eia Domino jubilate:
Nomen ejus, numen ejus
Ferte in astra laudibus.
3 Dicite illi: Rector orbis
Sancte, quàm stupenda rerum
Est tuarum gloria!
Quanta virtus! quâ protervos,
Mente fracta, cogis hostes
Supplices procumbere!
4 Te parentem læta honoret,
Te potentem prona adoret
Tota rerum machina.
Voce blanda te canamus,
Barbito dulci sonemus,
Carminúmque cantibus.
5 Eia adeste, facta cunctis
Cernite admiranda sæclis:
Acriterque expendite
Facta providi parentis,
Facta Domini consulentis,
Arte mira servulis.
6 Vertit æquor æstuosum
Aridæ in campos arenæ.
Fluminis per alveum
Agmen ire gratulantum,
Ceu per arva ficca, fecit,
Stante fluctu languido.
7 Frænat unus orbem habenis
Sempiternis: intuetur
Et pios & impios.
Nec sinit sibi rebelles
Viribus fretos superbis,
Improbis votis frui.
8 Laus Deo nostro per omnes
Orbis oras: omnis unum
Laudet illum natio.
9 Morte liberavit unus
Ne propinqua: fulcit unus

Liberos firmo gradu.
10 Igne ut aurum, examinasti
11 Nos periclis: illigasti
Hostium nos cassibus.
12 Vincla lumbis, fræna malis
Sub tyrannis induisti.
Impotentis imperi:
Sed per ignes, sed per undas,
Divitis tamen dedisti
Vber agri exercitis.
13 Ergo supplex introibo
Templa, victimasque cædam:
14 Vota supplex offeram,
Vota duris in periclis
15 Nuncupata. pinguis agnus,
Cornigerque agni parens,
Bos & hircus sanguine aras
Imbuent: nec thura deerunt
De Sabæo stipite.
16 Dum Dei benignitatem
Explico in me, cuncti adeste
Qui Deum veremini,
17 Audiit statim vocantem,
Nos vocantes audientem
Prosequamur laudibus.
18 Conscios sceleris nefandi
Supplicantes rector orbis
Aure surdâ respuit,
19 At mihi lenis bonusque
Supplicanti semper aurem
Non severam commodat.
20 Gratias ago parenti
Optimo, qui se roganti
Asperum non præbuit,
Qui sua benignitate
Destitutum non reliquit
Rebus unquam in asperis.

Deus misereatur nostri, &c.

Carm gen.v.

2 ARbiter mundi, placidus bonúsque
Parce delictis, solito & favore
Terra fac lætis segetem, pecusque
Nutriat arvis:

3 Nota per terras bonitas ut omnes
Sit tua, & nostræ studium salutis,
Mente quos curas patriâ, tegísque
Rebus in arctis.

4 Vt tuas laudes populi per omnes
Prædicent terras, bonitatis usque ad
Terminos rerum celebretur omnes
Fama per urbes.

5 Omnis exultet locus, omnis ætas
Gestiat plausu & fremitu secundo,
Res quòd humanas modereris æqui
Iuris habenis.

6 Vt tuas laudes populi per omnes
Prædicent terras, bonitatis usque ad
Terminos rerum celebretur omnes
Fama per urbes.

7 Si tuæ genti faveas benignus,
Conditor mundi bone, messis agros
Vestiet, vites oleæque colles,
Gramina campos.

8 Si tuæ genti faveas benignus,
Conditor mundi bone, te pavebunt
Et colent gentes sub utroque mundi
Axe jacentes.

PSAL. LXVIII.

Exurgat Deus, & dissip. &c.

Carm. gen.xx.

2 O Qui perpetuis orbem moderaris habenis,
Placidos bonus exere vultus:
Impietasque exosa tuas, pater optime, leges,
Tremefacta repentè facesset,

3 Vt levis in tenues fumi vapor effugit auras,
Vt cera liquescit ab igni.
4 At lætis pia turba animis sua gaudia plausu
Testabitur,& tibi rerum
5 Sancte parens pæana canet,qui lucida cœli
Veheris super astra,nec ævi
Inclusus spatiis,æternis legibus orbem
Æternus & ipse gubernas,
6 Te canimus læti & læros renovamus honores,
Qui celsi è vertice mundi
Respicis humanas curas: & patribus orbos
Pueros,viduásque maritis
7 Prosequeris patrio affectu: qui prole beata
Sterilés solare hymenæos.
Compedibus vinctos solvis: populi arva rebellis
Bibulis obducis arenis.
8 Isacidæ Nilo quum te ductore relicto,
Arabum per inhospita saxa
9 Errarent tremuere soli penetralia: cœlum
Maduit sudoris anheli
Imbribus, à vultu Domini conterrita duræ
Tremuere cacumina Sinæ.
10 Arva sibi selecta bonus rigat imbre benigno,
Et quum labefacta fatiscunt,
11 Confirmat, recreatque afflicta, suoque fruenda
Dat habere gregi, nec egenam
12 Temporibus duris virtutem deserit. Arma
Trepida formidine belli
Quum quatient animos,lætum celebrare triumphũ
Teneris dabit ille puellis,
13 Sufficiétque suas in laudes carmina. reges
Numeroso milite freti
Terga dabunt,latebrásque petent, spoliisq; fruentur
Imbellis turba relictis.
14 Vestra licet somno sternantur corpora nigræ
Inter fuliginis ollas,
Illa tamen vincent nitidam candore columbam
Rutilæ cervicis honore.

Quæ nunc argentū nitidum, nunc lumina blandum
Radiantis provocat auri.
15 Quum Deus omnipotens traduceret agmina regū
Longo spectanda triumpho,
Squalida quæ luctu & tenebris Solyma antè jacebat,
Niveâ tum luce refulsit:
Ceu nive vicinos inter candentia colles
Salmonis culmina fulgent.
16 Vsque sibi Basan placeat, jactétque superbus
Fastigia proxima cælo:
17 Ne tamen herbiferos saltus, ne pascua sacro
Ausit conferre Sioni:
Quam propriam pater omnipotens in sæcula sedem
Legit, lectamque tuetur.
18 Ille pater quem cælitum tot millia currūm,
Equitum tot millia stipant:
Sive ille excelsæ vehitur per culmina Sinæ:
Sua seu sacraria visit:
19 Seu scelerum vindex celebri petit astra triumpho,
Captiváque colla catenis
Vincta trahit: victæ passim donaria gentes
Cumulant: paulò ante rebelles,
Poplite nunc flexo venerantur templa Sionis,
20 Igitur celebramus honores
Iure tuos, nullam nobis qui munere lucem
21 Vacuam finis ire: salutis
Vnica spes nostræ: nempe onus fræna gubernas
Vitæ, irremeabilis Orci
Vnus clausira tenes, & nutum fata sequuntur.
22 Inimicos vulnere certo
Tu figis, longâ scelerum tu sorde sepultis
Lethali tempora plagâ
23 Dividis. At caros sic consolaris amicos,
Extremo à littore ponti
Vos ego crudeli incolumes ex hoste reducam,
Rubri ceu trans freta ductos
Æquoris à sævo incolumes servavimus Ogo.

24 Cæsorum in sanguine regum
Tingent crura: canes hostilia vulnera lambent,
25 Lætæ spectacula pompæ
Adspicient, pater alme: tuo pater alme, triumpho
Plaudent tua templa petentes.
26 Antebunt qui voce canant, qui cymbala pulsent,
Citharæ tuba juncta, tubæque
Tibia, quæque tuas celebrent fortissime laudes
Doctæ pulsare puellæ
27 Tympana, te populi cœtu, fremitúque secundo
Et plausu ad sydera tollent,
Hacidæque tuas in laudes ora resolvent.
28 Iuvenis de stirpe creatus
Benjamini, Judæque aderit generosa propago.
Neque clarus Zabulo deerit,
29 Nephthalidæque duces. Nam tu tua jussa sequutis,
Virésque animósque ministras,
Claráque victrici das tempora cingere lauro.
30 Solymæ victoria præpes
Ex adytis volat. Ergo ferent tibi munera reges,
Atque ad tua templa ferentes
31 Munera, te super astra ferent. tu freta sagittis
Lethalibus agmina fundis,
Tu fortésque domas dextras, animósque rebelles.
Humiles tibi pendere cogis
Vectigal, fractósque duces, avidéque cruoris
Vindex populi agmina perdis.
32 Quíque bibunt Nilum, quá mergitur æquoris undis
Quíque ipso fontis in ortu,
Accurrent, pacémque petent opulenta ferentes
Tibi munera supplice dextrâ.
33 Regna hominũ celebrate Deũ, date carmina regi,
Qui templa gubernat olympi
34 Æterna æternus: cujus mortalia cuncta
Vocem tremefacta pavescunt.
35 Hunc fortem celebrate. uníque acceptа referte
Bene gesti prospera belli.

Cujus

Cujus in Iſacidis reſplendet gloria, cujus
Teſtantur robora nubes:
36 Cujus ab arcano templo venerabilis horror
Stupefacta in pectora manat.
Iſacidûm Deus ille, Deus qui robore nervos
Animóſque vigore ſuorum
Implet. ei laudes Iacobi dicite proles:
Etenim Deus ille deorum eſt.

PSAL. LXIX.

Salvum me fac Deus, &c.

Carm. gen 11.

2 SAncte parens fer opem laſſo: torrentibus undis
Penè obruerunt me malorum flumina.
3 Pes nequit in molli veſtigia figere limo:
Pronumque inundans vertici fluctus rapit.
4 Dum clamo: arentes urit ſitis arida fauces:
Spectando laſſa torpuere lumina.
5 Me vexant odiiſque premunt immanibus hoſtes,
Plures inumbrant quàm capilli tempora.
Inque dies creſcunt numero: &, ceu rapta rependâ,
Bene parta per vim cogor illis reddere.
6 Simplicitas tibi nota mea eſt, bone conditor orbis,
Meæque teſtis ſemper innocentiæ es.
7 Fac pater alme, bonis ne ſint mea damna pudori,
Dum te colentes clade cernunt opprimi.
8 Te propter maledicta tuli & ludibria vulgi:
Te propter ora turpis infecit pudor:
9 Me vita [illegible] & eâdem è matre creati
Me ceu ſeeleſtum abominantur filii.
10 Vror, & ira coquit penitus præcordia, leges
Tuó que ritus impii quum negligunt.
In tua quæ jactant probra & convicia ſacra,
In me recurrunt, córque vulnerant meum.
11 Si fico jejunus, ſi macero pectora curis,
Rident, probriſque proſequuntur lacrymas.
12 Si tegor incultos ſaccis ſqualentibus artus,
Fio repentè fabula & ludibrium:
13 Meſalibus petit è portæ ſtatione ſenectus.

Et

Et ebriosæ sum tabernæ cantio.
14 Interea curis genitor confectus acerbis
Ad te recurro: tu benignus respice.
O genitor, sine, fine bonus, sine fraude fidelis,
In rebus arctis da salutarem manum.
15 Erige penè luto absorptum: da figere gressum
Crudelis hostis me eripe impotentiæ.
16 Neu rapiat torrentis aquæ violentia, neu me
Mergatve gurges, aut vorago absorbeat.
17 Sancte parens, nullos cujus clementia fines
Novit, vocantem & destitutum respice.
18 Ne faciem servo avertas, qui rebus egenis
Supplex opem orat: subitò miserum subleva.
19 Mitis ades: serva hâc animâ, ut pudor obruat hostes
Qui ceu relictum me enecant conviciis,
20 Tu testis mihi probri ignominiæque superbæ,
Tu testis, hostes quàm poterve illuserint.
21 Cor dolor urebat, socius mihi nemo doloris,
Nemo dolorem qui levaret anxium.
22 Dulcia felle mihi tingebant fercula amaro,
Pro vino aceti porrigebant pocula.
23 Ergo victum illis vitient aconita vicissim,
Mœrórque læta obnubilet convivia.
Vnde sibi placidæ promittunt otia pacis,
Hinc semen illis pullulet discordiæ.
24 Caligent oculi, & nutent vestigia: vires
25 Elumbe corpus deserant. iram tuam
Sic meritos effunde super: tuus hauriat illos
26 Furor. colonis tecta vidua mœreant:
Qui deserta habitet tentoria nemo superstit,
27 Quia persequuntur dexterâ afflictos tuâ.
Afflictos miseróque procaciter insultantes,
Verbis acerbant vulnera atque injuriis.
28 Tu sine peccatis cumulent peccata, nec unquam
Dulcem æquitatis sentiant fructum tuæ.
29 Impia de tabulis viventum nomina dele.
Tuos nec inter hos recense filios.
30 Me tenuem afflictúmque tuâ pater optime dextrâ

Erige

Erige, locóque siste tutum in arduo.
31 Hic ego carminibus terum super astra parentem
Tollam, & celebri gratias in cœtu agam.
32 Gratius hoc illi est, quàm si cadat hostia ad aram,
Vitulus tenellus jam coniscans cornibus.
33 Adspicient mites, & pectore gaudia volvent,
Deum colentum læta corda gestient.
34 Audit enim Dominus tenues, nec despicit ægros
Ob nomen ejus vinculis coercitos.
35 Vnum igitur tellus colat hunc, & pontus, & æther,
Et quicquid æther terra, pontus continet.
36 Qui facit incolumem pulchram florere Sionem,
Vibésque Iudæ mœnibus cingit novis.
37 Metitúrque suis rura ante inculta colonis,
Tenenda blandis quæ relinquant liberis.
Quæ placidâ teneat series in pace nepotum,
Quicunque Domini nomen & numen colunt.

PSAL. LXX.

Deus in adiutorium meum, &c.

Carm. gen. XVII.

2 O Deus, præsens ades, & periclis
Me præsentibus eripe:
O Deus duros propera labores
Confestim auxilio ut leves.
3 Qui meam quærunt animam, erubescant,
Fœdam ignominiam ferant:
Et fugâ turpi doleant, malignis
Qui me consiliis petunt.
4 Terga dent, fusos pudor ut perurat,
Qui rident gemitus meos.
5 Teque clementi & placido fruantur,
Qui gaudent placitis tuis.
Qui salutis spem posuere in uno
Te certam penitus Deo,
Gaudeant semperque canant, Perennis
Majestas, & honor Deo.
6 Sunt meæ vites & opes pusillæ:

Sed

Sed tu me Deus adjuva,
Tu, meæ vires, mea spes, opésque:
Festinus fer opem mihi.

PSAL. LXXI.

In te Domine speravi: non, &c.

Carm. gen. xv.

1 IN te salutis spem posui meæ,
Fac me perennis ne pudor obruat,
2 Audi vocantem lenis, & eripe
Hostis cruenti me violentiæ.
3 Vitæque custos & columen meæ,
Turrisque rebus semper in asperis,
4 Nunc turris esto & perfugium mihi,
Et sævientum subtrahe dexteræ.
5 A vi scelestæ subtrahe dexteræ
Pendentem ab uno subsidio tuo:
Et qui juventæ tutor eras meæ,
Orbam senectam viribus assere.
6 Tu me tuendum matris ab ubere
Duxti, pependit matris ab ubere
Spes nostra de te, materies meis
Vna est perennis laus tua cantibus.
7 Ceu continenter prodigium malis
Natum ferendis, rideor impiis.
Sed me malorum fluctibus obrutum
Spes una fulcit præsidii tui.
8 Me lux videbit, me tenebræ tuas
9 Laudes canentem: jam senio gravem,
Fractisque lassō corpore viribus,
Ne me impiorum trade libidini.
10 Et clàm susurrant, & caput in meum
Occulta tendunt retia per scelus.
11 Et dum scelestum propositum premunt,
Aiunt, Ope illum destituit Deus:
Instate fracto, prendite, perdite
12 Nudum salutis vindice. Tu Deus
Ne linque frenum præsidio tuo:

Præ-

Præsénsque sævis hostibus eripe.
13 Pudore vultus inficiat rubor
Hosti doloso, fraude nefaria
Qui me aucupatur: mœreat irrita:
Conata, vanum lugeat exitum.
14 Liber periclis, carmine te novo
15 Pangam tenacem polliciti, & tuis
Promptum juvandis: & numeris meis
Aptabo laudes innumeras tuas.
16 Canam potentem te dare prospera
Eventa, belli quum fremuit timor:
Canam fidelem reddere fœdetum
Promissa largo non sine fœnore.
17 A busque primo flore puertiæ
Laudum tuarum tu mihi carmina
18 Semper præstiti ne senio gravem
Canúmque nunc me spes mea desere,
Donec nepotum sæcula noverint
Me vate, quanto robore, qua fide
19 Me liberaris justitiæ tuæ
Convexa mundi gloria transvolat.
Rerum creator, quis similis tui?
20 Qui me malorum gurgite miseras,
Mitísque vita rursus amabili
Tracto è profundo gurgite, das frui.
21 Opésque honorésque accumulas bonus,
Ira remissa: & pectora turbida
22 Solaris. ergo te cithara canam
Nabióque cerrâ conspicuum fide.
O sancte nostræ gentis ab ultimo
Protector ortu, vox mea te canet:
23 Te spiritus, te vita laboribus
Exempta duris, laudibus efferet,
24 Lux nulla solem proferet aureum,
Quæ prædicantem justitiam tuam
Non audiet me, rex bone, qui meis
Rubore vultum offuderis hostibus.

PSAL.

PSALMVS LXXII.

Deus iudicium tuum regi, &c.

Carm. gen. v.

DA tuæ regi, Deus, æquitatis
Ius ad exemplum dare, filióque
Regis, ut legum patriæ ad ſalutem
Flectat habenas.

2 Vt regat juſtis populum inſtitutis,
Pauperum queſtus facili tuorum
Aure cognoſcat, dirimatque lites
Legibus æquis:

3 Pace lætentur juga montiúmque
Horridi ſaltus: genitrix quietis
Æquitas colles amet, aſperóſque
Ruris alumnos.

4 Ius ſuum det pauperibus, potentum
Curet ut ne vi tenues premantur,
Deſtruat quiſquis miſeros doloſis
Litibus urget.

5 Vt reformidet venientis ævi
Gens tuum nomen, ſua ſol diei
Donec effundet, ſua luna donec
Lumina nocti.

6 Æquitas & jus veniens olympo
Recreet terras, veluti ſub æſtu
Imber, & rores pluvii beatos
Ruris honores.

7 Floreat, rerum hoc moderante habenas,
Ius, bonæ paces vigeant, perenni
Luna dum curſu rediens novabit
Menſtrua vultus.

8 Imperî fines maris unda fluctu
Hinc & hinc claudat: ſpatiúmque latis.
Quod modum regnis faciat, ſit idem
Terminus orbis.

9 Ad pedes illi cadat advolutus
Æthiops: hoſtes veniam precati
Supplices, vultus humiles comámque in
Pulvere verrant.

10 Qui tenent pontum refluíque ponti
Insulas, regésque Arabum beati,
Thuris & dites veniunt Sabæi,
Dona ferentes.

11 Illum adorabunt, mare quà remotis
Obstrepit terris, metuéntque reges:
Servient gentes sub utroque mundi
Axe jacentes.

12 Ille desertos ope sublevabit:
13 Eximet curis querulos: egeno &
14 Pauperi dextram dabit: obrutósque
Fœnore solvet.
Nec velut vilem tenuis cruorem
15 Plebis effundi sinet. ergo vivat,
Déque thesauris Arabum beatis
Munera sumat.
Ac suo regi bene comprecatus,
Illius laudes canat, illum honoret:
Largam opum dextram celebret, patrémque
Vulgus adoret.

16 Per feros montes segetem refundat
Terra, tam densis crepitans aristis,
Quàm gravi cedros Libani flagellant
Murmure venti.
Augea tprolem numero carentem
Per vias urbis bona pax beatæ,
Læta ceu campis riguis per imbrem
Gramina surgunt.

17 Nomen æterno juveneſcat ævo,
Filii nomen jubar usque solis
Dum vagæ fundet radiata terris
Lumina flammæ.
Ille rex gentes faciet beatas
Quas sinu claudit refugo Amphitrite,
Omnis hunc tellus canet Amphitrite
Cincta beatum.

18 Isaci gentis Domino Deóque
Laus, honor virtus; opis haud egenus,

Illa quæ cuncti attoniti intuentur,
Perficit unus.
19 Nomen augustum canat omnis ætas,
Vlla quod nunquam taceat vetustas:
Nominis sancti penetret per omnes
Gloria terras.

GEORGII BV-CHANANI PARAPHRASIS IN TERTIVM LIBRVM PSALMORVM.

PSAL. LXXIII.

Quam bonus Israel Deus, &c.

Carm. gen. xv.

1 TEllus ut undis hospitium neget,
Vndæque terras fluctibus obruant,
Aër corusceis fulminet ignibus,
Ruina mundi sidera misceat:
Dei potentis non bonitas tamen
In rebus arctis destituet pios,
Puraſve mentes nequitiâ sinet
Mœroris æstu funditus opprimi.
2 Quàm penè lapsu pes mihi lubrico
Gressum fefellit, dum pede metior
Immensa parvo, dum trutinâ meâ
Expendo stultus judicium Dei!
3 Fervebat irâ pectus, & æmulo
Livoris æstu, quum scelerum omnium
Contaminatos sordibus impios,
Florere cunctis conspicerem bonis.
4 Sors illa cunctis invida, mobilis,

Infida servat perpetuâ fide
Istis tenorem, & robore vivido
Firmos senectam ducit ad ultimam.
Exempta duris vita molestiis
Curisque (pectus quæ reliquis coquunt
Mortalibus) per lætitiam fluit
Luxumque & ægris pura laboribus.
6 Ergo insolenti fœta superbiâ
Corda intumescunt: pectora spiritus
Ventosa tendunt: cæcus amor sui
Fræna impotenti dat violentiæ.
7 Tecta invidendas non capiunt opes,
Felicitatem non animus suam:
Et vota vincens, spémque superfluus
Luxus fatigat, nec satiat tamen.
8 Verbis minores terrificant feris,
Et fastuosæ mole potentiæ:
Vultu procaci & vocibus improbis
Adblandiuntur nequitiæ suæ.
9 Nec impudentis garrula vanitas
Contenta linguæ fundere toxica
Terras per omnes astra lacessere
Audet, Deúmque insana superbia.
10 Hæc mente spectant attonitâ pii,
Et æstuanti pectore fluctuant:
11 Secúmque mussant, Scilicet hæc Deus
Quum cernat, atris abstinet ignibus?
12 Opes abundè suppeditant malis,
Crescitque nullo fine pecunia:
Secura pacis molliter otia
Quassante nullo turbine transigunt.
13 Frustra ergo puro pectore vivitur:
Frustra innocentem contineo manum:
14 Frustra labores perfero, torqueor
Dolore, nullis non crucior malis.
15 Rursus verebar, ne temerario
Ausu improbarem consilium Dei,
Ac arbitrarer fortè miserrimos

Selecta quos is pignora nuncupat.
16 Causas latentes dum sequor anxius,
Et pertinacis viribus ingeni
Pugno, profundum se chaos ingerit,
Et nocte mentis lumen adobruit.
17 Labore tandem fessus inutili
Ad te recurro, tex bone cœlitum
Quietus expecto ex adytis tuis
Quis hos & illos separet exitus.
18 Vidi repentè quàm pede lubrico
Starent superbi, quàm stabiles parum
Ones tenerent, quàm fragili loco
Fultos ruina præcipiti trahas.
19 Procella vindex ut sonuit tuę
Itæ, fugaces cum domino suo
Evanuerunt divitiæ: manet
Vmbra invidendæ nulla potentiæ.
20 Sic nocte mentes ludificans fugit
Imago somni: & quæ modò pectora
Sopita vano terruerat metu,
Risus per urbem mox ciet omnibus.
21 Donec viderem hæc, mœror & anxiæ
Mentem obruebant sollicitudines:
22 Aut hæsitantem ceu stupidum pecus
Torpor ligabat pectore marcido.
23 Arcana sed vis interea tui
Me fulciebat numinis, ac manum
Dextram regebas: auspicio tuo
Ductúque clarus fulgeo gloriâ.
24 Quid terra, præter te, mihi: quid polus?
Offert colendum? cor mihi tabuit,
Infracta mens desiderio tui
Languebat, ægrum corpus inaruit:
Tu rursus artus robore vivido
Firmâsti: opimas suppeditasti opes.
27 Qui te relicto, spe stolidâ deos
Vanos adorant, cladibus obruis.
Te sector unum, tu superas meis

Spes una rebus: præsidio tuo
Liber periclis, auctus honoribus,
Te sempiternis laudibus efferam.

PSAL. Lxxiiij.

Vt quid Deus repulisti, &c.

Carm. gen. 111.

CVr nos relinquis penitus, ô rerum parens,
Hostique dedis impio?
Lupis vorandum cur gregem pastor tuum
Irâ obstinatâ deseris?
2 Memento cœtus servitute ab asperâ
Quem vindicâsti: quem tibi
Peculiari sorte, patrimonium
Ceu proprium, receperas.
Colles Sionis, numinis sedem tui,
Bonus favénsque respice.
3 Tandem resurge, & hostium superbiam
Compesce: perde funditus
Hostes protervos, qui tuum sacrarium
Manu nefanda polluunt.
4 Clangunt sonorâ buccinâ, non quæ tuas
Laudes canat, ludibrio
Sed festa acerbo quæ profanet, in tuis
Vexilla figunt turribus.
5 Bacchatur audax ita frenis libera:
Ædis ruentis it fragor:
6 Quales sub altis murmurant quercus jugis,
Cæsæ bipenni quum ruunt.
7 Demoliuntur malleis & vectibus
Cælata templi limina.
Populatur ignis adyta: nominis tui
Contaminant sacrarium.
8 Secúmque tacito comminantur pectore,
Se diruturos omnia.
Nec temerè, flammis strata fuman tomnia
Tuo dicata cultui
9 Loca, signa nusquam, nulla jam miracula

Propheta nullus perditos
Solatur, & ſpe quamlibet lentâ, tamen
Spondet malorum terminum.
10 Quouſque tandem nomini ſines tuo
Hoſtem protervum illudere?
Quouſque acerbis fácta dira & impia
Exaſperabit jurgiis?
11 Cur otioſus retrahis manum? exere
Tandem potentem dexteram.
12 Tu noſter olim rector & cuſtos Deus
Priſcis abuſque ſæculis.
Te vidit orbis vindicantem ab omnibus
Semper tuos periculis,
13 Seceſsit unda te jubente, & vitreo
Muro liquor coercuit
Curſum: feroces viribus ſuis duces
Ponti recurſus obruit.
14 Ipſum marinis vaſtiorem belluis
Hauſit tyrannum & aſperis
Afflicta ſaxis, fluctibus cadavera
Ejecta vultur Æthiops
15 Voravit: inter æſtu arenas torridas,
De cote durâ limpidi
Fluxere rivi: te imperante ſubſtitit
Arente flumen alveo.
16 Tuus dies eſt, nox tua eſt: ſolis jubar
Radiis adornas aureis.
17 Æquorque claudis littorum repagulis,
Terráſque cingis fluctibus:
Æſtate lenis frigus acre, frigoris
Æſtum rigore temperas.
18 Domine intuere probra, contumeliae
Et hoſtium ludibria,
Qui te laceſſunt impiis conviciis,
Moleſtiis nos opprimunt.
19 Ne trade vitam turturis tuæ feris:
Turbam tuorum pauperum
Ne ſempiternâ oblivione deſere.

20 Memor tui fis fœderis,
Nam nec tenebræ nos tegunt, nec pellimus
Obscuritate injurias.
21 Ope destituti & omnibus fracti malis
Populi pudori consule:
Vt te merentem prosequantur laudibus
Miseri levati luctibus.
22 Exurge rector orbis optime, & tuam
Causam tuere: fis memor,
Quæ probra passim nomini semper tuo
Stulta ingerat procacitas.
23 Voces superbas & tumultus improbos
Silentio ne supprime:
Curámque rerum gerere te mortalium,
Qui negligunt te, sentiant.

PSAL. LXXV.

Confitebimur tibi Deus, &c.

Carm. gen. XIII.

1 TE nos carminibus, rex bone, patriis
Dicemus meritò: te celebrabimus
Præsentem miseris: & memorabimus
Facta illustria posteris.
3 Quum plenis venient tempora sæculis,
Cogam, inquit Dominus, concilium meum:
Iustis suppliciis prosequar impios,
Iustis muneribus pios.
4 Fundamenta soli disiliant licet,
Turbetur trepidis gens hominum minis,
Fundamenta soli fluxa adamantinis
Nectam rursum ego vinculis.
5 O stultos quoties admonui, modum
Vesanæ ut facerent nequitiæ suæ!
In cœlum quoties admonui impios
Ne stultè arma capesserent?
6 Quid cœlum stolida voce lacessitis?
Quâ spe sic furitis? spiritus arrogans
Cujus præsidio fretus in æthera
Cristas erigit impias?

7 Hoc

7 Eois cõcat viribus occidens,
Conjurent calidę cum Borea plagæ,
Frustra divitias, sceptra, potentiam
Cuiquam conciliaverint.
8 Vnus rex hominum, res hominum suo
Versans arbitrio, præcipitem trahit
Illum de solio, plebis ab infimæ
Hunc fæce ad solium erigit.
9 Nam cratera meri purpurei Deus
Iam dextrâ tenet, & vindice pharmaco
Vndantem pateram temperat, & malis
Iustum supplicium parat.
Illinc impietas undique ab ultimis
Terrarum spatiis hauriet, & mero
Consumpto, cupido gutture turbidã
De fæce exitium bibet.
10 At me vate, Dei, quem genus Isaci
Et thure & precibus placat & hostiis,
Omnis posteritas munificentiam
Et vim numinis audiet.
11 Confringam inimicæ tela superbiæ
Formidata bonis, cladibus obruta
Emerget pietas, & super ætheta
Tollet conspicuum caput.

PSAL. LXXVI.

Notus in Iudæa Deus: in, &c.

Carm. gen. 111.

2 GEntes profanæ numinis loco colunt
Sibi quisque quem finxit Deum:
Iudæa verum novit & colit Deum,
Laudátque festis cantibus:
3 Deum Sionis incolam, Solymæ sacris
Cui templa fumant ignibus.
4 Illic minaces fregit arcus, lucida
Fregit sagittæ spicula.
Clipea siniſtris rapuit, enses dexteris:
Funesta bella sustulit.
5 Tu præpotentes fortior tyrannidæ

Vittute frangis: tu feram
Compescuisti fortium superbiam
Regum, potenti dexterâ
6 Fracta minacis spiritus ferocia,
Prædæ fuere: aut ferreo
Somno gravati condidere lumina.
7 Obtorpuere dexteræ
Fortes virorum, vis equorum & currunm
Elanguerunt impetus.
8 Tuum verendum nomen & numen, tuæ
Quando æstus iræ incanduit.
Quis obviam ausit ire? quis miserum caput
Tuo furori obiecerit?
Quum templa mundi fulminum quateret fragor,
9 Vt impiâ tyrannide
10 Pœnis repressâ supplicem modestiam
E servitute abduceres,
Attonita tellus siluit: imbellis pavor
Mentes superbas perculit.
11 Vltricis iræ scelera pœnis obruta
Humana gens quum cerneret,
Boni efferebant laudibus te, conscius
Premebat horror impios.
12 Vota ergo Domino nuncupate & reddite:
Domino verendo munera
Ferte universi civitatis incolæ
Sanctæ, Deumque agnoscite,
13 Reges superbi quem pavent, qui spiritus
Feros retundit impiis.

PSAL. LXXVIJ.

Voce mea ad Dominum, &c.

Carm. gen. VI.

1 TE voce semper, te prece supplice
Rerum invocabo conditor optime.
Nam lenis ac placatus aurem
Das facilem miseris querellis.
3 Ad te refugi quum premerer malis,

Ad

Ad te tetendi sollicitus manus
Sub nocte sola, donec atras
Lux tenebras rediens fugaret.
4 Mens inquietis fracta doloribus,
Surda abnuebat aure fidelium
Voces amicorum, medelæ
Impatiens: animúsque solum
Intentus in te, cum lacrymis preces
Miscens fremebat: pectora flebili
Concussa singultu sonabant,
Cura animi cruciabat artus:
5 Æstus vetabat sollicitudinum
Dulcem soporem carpere luminà?
Segnis ligabat membra torpor,
Vocis iter dolor obstruebat:
6 Tum mente versa volvere sæcula
Cœpi anteacti temporis, ac Dei
Numen bonis præsens, nec unquam
Auxilii miseris avarum.
7 Laudum subibat quas tibi carmine
Lyræ canebam suaviloquæ ad modos:
Secúmque vestigabat ægra
Mens, vario labefacta motu,
8 Num me relicto in perpetuum Deus
Opis benignam jam retrahit manum?
9 Nec amplius suum tenebit
Larga Dei bonitas tenorem?
Nec ore vatum leniet anxias
10 Curas suorum? nec miseris erit
Placabilis? nec sistet iræ
Præcipitem bonitate cursum?
11 Tandem remisso pectore, Quò dolor
Impellis? inquam: stant adamantinis
Decreta cœli fixa vinclis,
Nec dubio labefacta casu,
Nec fracta vi, nec temporis invidis
Oblivioni obnoxia dentibus.
12 Rursus tuæ mentem subibant,

Sancto

Sancte parens monimenta dextræ:
Qui templa pictis sideribus poli,
Frugúmque campos germine fertiles,
Et sæcla tot nostros ad usus
Condideris pecudum & ferarum.
13 Quàm sæpe pœnis dum premis improbos,
Tutóque fulcis præsidio probos,
Mortalibus clementiæque &
Iustitiæ specimen dedisti,
14 Æterne rerum conditor! omnia
Consulta cujus factáque sanctitas
Illustrat: haud quidquam tibi ingens
Orbis habet simile aut secundum.
15 Mirante mundo tu Deus unice
Miræ dedisti signa potentiæ,
16 Ergastulis quum liberasti
Abramidas Pharii tyranni.
17 Videre fluctus te tumidi Deus,
Videre fluctus, & trepido gradu
Fugêre: turbavit profundas
Horror aquæ vitreæ lacunas.
18 Fudere aquosas imperio tuo
Nubes procellas de gravido sinu,
Sonore rauco, grandinísque
Infremuit lapidosus imber.
19 Cœli tonantis vastificus fragor
Implebat aures: lumina fulgurum
Terrebat ardor, & pavore
Attonitæ tremuere terræ.
20 Sali rubentis pervia vastitas
Ductore te tot millibus obruit
Vestigia, & fluctu refuso
Clausit iter Phariis quadrigis.
21 Moses & Aron (ceu pecudum greges
Pastor reducit) præsidio tuo
Duxere tranquillas per undas,
Incolumes populi catervas.

Attendite populi meus legem, &c.

Carm. gen. 1.

1 AVdite Isacidæ,& rerum pietate parentem
Qui colitis purâ : huc animos advertite vestros.
2 Mira canam, sed vera canam: quæ longa vetustas
Occulit,arcanis oracula mersa tenebris
3 Evolvam: priscis accepta parentibus olim
4 Veriloquis dictis, in sæcula sera nepotum
Transmittam : laudésque Dei,mirandaque facta
Cognita de proavis discent me vate minores:
5 Namque parens mundi sancto quum fœdere gentē
Iungeret Isacidûm sibi,patres prodere natis
6 Per seriem,& seris venientia sæcula sæclis,
Et legum monitus & facta ingentia jussit.
7 Scilicet ut memori benefacta priora tenentes
Pectore,consilium vitæ auxiliúmque regendæ
A Domino expectent, trepido turbante tumultu.
Ne tam cæca animos condant oblivia, legum
Irrita ventosis ut dent præscripta procellis.
8 Neu similes patrum,malè gratâ mente rebelles,
Deficiant animi instabiles, dubióque labantes
9 Pectore. Cur soboles Efræmi docta sagittis
Figere vel jaculo quamvis distantia certo,
Terga dedit penè ante tubas ? latebrísque salutem
(O pudor!)abjectis quæsivit turpiter armis ?
10 Nempe quòd aversos flexere per avia gressus,
11 Obliti legum & monitorum & fœderis icti,
12 Obliti tantorum operum quæ testibus olim
Patribus, in Phariis Dominus patraverat oris.
13 Quum mare divisit sese cumulante profundo,
Inter & aggestos undæ stagnantis acervos
14 Incolumen eduxit populum,duce nube', serenâ
Luce, per obscuras flammâ præeunte tenebras.
15 Flumina de solidi patefecit vulnere saxi,
16 Damnatísque siti rivos donavit arenis:
17 Nec satiati undis linguas tenuere procaces.
18 Ausi immane scelus, deserta per avia rursus,

Tem-

Tentavêre Deum : & ventris stimulante voracis
19 Inglvie, petiere cibos: ac talibus ora
Solvetunt. Silicis duræ qui flumina venis
Elicuit, subitóque sitim torrente levavit,
20 Non potis est panem, non lautæ fercula mensæ
Addere? non epulis convivia larga profusis ?
21 Audiit omnipotens, calidáque accensus ab ira est,
In Iudamque hausit flammato corde furorem.
22 Et populo tamen ingrato, totiésque salutis
Immemori acceptæ, victum dedit esse petitum,
23 Castra super latè ætherei patefecit olympi
24 Horrea: dein gravidas cœlesti semine nubes
Ambrosiæ largos super agmina solvit in imbres:
25 Cœlestísque cibi indulsit mortalibus usum.
26 Cedere tum jusso campis ex aëris Euro,
Mox tepidis volucrum pluvias Notus attulit alis,
27 Non secus ac siccæ cumulos quum verrit arenæ,
Pulvereámque trahit deserta per arida pallam.
28 Castra super tensísque super tentoria velis
Alitum tremulis resonabant agmina pennis,
Et circum affusis cumulabant stragibus agros.
29 Iámque epulis exempta fames : sed prava libido
30 Non exempta tamen, sed adhuc sine fine petitæ
31 Faucibus hærebant epulæ : Deus ecce repentè
Vltor adest: latè subitò grassante ruinâ.
Robora selectæ passim cecidere juventæ.
32 Sed neque tot pœnæ, neque tot benefacta rebelles
Continuere animos, nec tot miracula, rerum
33 Naturâ monstrante Deum. Pater ergo procaces
Casibus assiduis fregitque, & robore fracto,
Ante diem tremulæ succídit fila senectæ.
34 Vix tandem morbis vexati, erroribus acti,
Omnibus exhausti prope cladibus, omnium egeni,
35 Agnovere Deum: per tot discrimina tecti
Ereptíque malis, sævóque ex hoste recepti,
36 Verba tamen blandis fundebant subdola linguis
37 Ore pii, mendace animo: neque fœderis icti
38 Servavere fidem. Verum clementior ille

Sontibus

Sontibus ignovit: patriâ pietate remisit
Offensas, meritámque ultrò compescuit iram:
39 Quippe homines memor esse animi modò flabra
Quæ fragiles agit: et morituri corporis artus. (fugacis
40 O quoties inter viduas cultoris arenas.
41 Inter saxa siti squalentia, numinis iram
Languentem insanis irritavere querelis:
Et sua divinas dimensi ad robora vites,
Virtutem brevibus voluere includere metis,
Quæ mare, quæ terras, quæ cœli continet orbes.
42 Scilicet obliti benefacta priora, salutem
Acceptam, & duri nuper juga dempta tyranni,
43 Et quæ per Pharias miracula plurima gentes
Edidit, in vitreos suffuso sanguine rivos,
Damnatísque siti laticum sine munere mensis.
44 Et modò pestiferæ per celsa palatia muscæ
Spicula figebant liventi tincta veneno:
45 Et modò flumineis squalebant atria ranis.
46 Et nunc bruchus edax hominumq; boúmq; labores
Agmine nunc denso diræ exedêre locustæ.
47 Grandinis imbre hortos, lapidosâ grandine vites,
Grandine silvarum Dominus decussit honorem:
48 Grandine prostrati, fortes jacuere juvenci:
Et segetum gravidos ruit igneus imber in agros,
49 Ira Dei, laxísque furor bacchatus habenis,
Eumenidúmque faces, & conscius horror oberrans
Pectora, turbabat stimulis præcordia cæcis.
50 Tum letho patefacta via est: mors sæva per omne
Passim hominũ pecudũque caput nulli æqua cucurrit:
61 Primitias sobolis, carissima pignora, florem
Roboris, & seræ spem præsidiumque senectæ
Prostravit, quâ Nilus aquâ se divite volvit,
Et septemgeminis refluum mare submovet undis,
52 Interea, ceu pastor oves in pascua ducit.
53 Ipse suum Dominus populũ deduxit, ab omni
Vi procul & trepida formidine: fluctibus æquor
Obruit infestos in se redeuntibus hostes.
54 At sancti tenuere patres loca sancta, Deique

55 Parta

55 Parta manu, exclusit gentes prius unde profanas,
Aut prostravit humi victas: & iugera mensus
56 Abramidis habitare dedit. Nec segnius illi
Irritare Deum, & rerum tentare parentem,
57 Fœdera negligere: & patrum de more rebelles,
Avertêre suos recto de tramite gressus.
Non secus ac arcus curvat se in cornua nervo
Adducto; dextráque iterum nervóque remisso
In faciem subitò flectit se sponte priorem:
58 Libera sic iterum gens impia vindice pœna
Ad sese rediit: cunctisque in collibus aras
Erexit finxitque sibi simulacra deorum,
59 Ac Dominum rerum meritas accendit in iras.
60 Audiit omnipotens pater impia vota precésque,
Et sibi dilectam gentem contempsit: & aras
Ipse suas, ac Silonis tentoria liquit,
Sola sibi è cunctis electa habitacula terris.
61 Deseruitque sui monimentum fœderis Arcam
Hostibus in prædam: monimentum roboris, unde
Clara Dei in cunctas splendebat gloria terras.
62 Hos ferro, terræ iratus sibi nuper amatæ,
63 Objecit, flammis alios: cecidere cruento
64 Ense sacerdotes: non connubialia festis
Carmina sunt cantata toris, carúque mariti
Indeploratis viduæ jacuere sepulcris.
65 Ast ubi jam pœnis meritam satiaverat iram,
Ceu crapulâ excussâ miles, lentóque sopore
Excitus, arma iterum fugientes vertit in hostes:
66 Tergáque vulneribus figens imbellia cæcis,
Perpetuam adsperfit ventura in sæcula labem.
67 Non tamen Efræmum præstantem fortibus armis
Elegit, cui sceptra daret: non ille Manassæ
68 Pignora: sed Iudam, sed celsæ tecta Sionis,
69 Templa sibi & solido fundata sacraria saxo,
Cúmque polo & stellis mansuram in sæcula sedem
70 Quique sequebatur pecudes in pascua David,
71 Sustulit è caulis, caram & sibi pascere gentem,
Impositum solio, & sanctæ jus dicere terræ

72 Iussit

72 Iussit: & ille gregem studio curáque fideli
Rexit, & infestis defendit ab hostibus armis.

PSAL. LXXIX.

Deus venerunt gentes in &c.

Carm. gen. 111.

HÆreditatem, rector orbis, cur tuam
Invadit hostis impius?
Ritu profano polluit sacraria
Tuo dicata nomini.
Solóque stratam funditus Solymam suæ
Tegit ruinæ molibus.
2 Truncata ferro membra te colentium
Passim per agros objacent,
Lanianda nostris vulturum, crudelibus
Aut belluarum dentibus.
3 Rivi cruoris perluunt vias, velut
Torrens adauctus imbribus.
Nec usquam amicus ossa sparsa qui legat,
Aut lecta tumulis obruat.
4 Functíque fato pariter & superstites.
Ludibrio accolis sumus.
5 Parens benigne, quem modum tandem tuæ
Speremus iracundiæ?
An continenter instar ignis omnia
Vorantis in nos sæviet?
6 Tui furoris verte potius impetum
In impiarum gentium
Tot regna, nomen quæ tuum vel nesciunt,
Vel si sciant, non invocant.
7 Semen piorum quæ laborant perdere
Armis, & urbes ignibus.
8 Revocando vetera, parce, genitor, crimina,
Faces furori subdere.
Sed penè cunctis obrutos malis, tuâ
Nos præveni clementiâ.
9 Offensionum mitis oblivíscere,
Nostræ salutis anchora.
Placatus adsis, splendor ut cunctis tuæ

Clarescat oris gloriæ:
10 Os obstruatur impiis, quærentibus
Num noster hic cesset Deus.
O juste vindex, impios exercitos
Pœnis vicissim cernere
Fac nos, cruore qui piorum sordidi
Nunc insolentes gestiunt.
11 Audi gementes carcerum qui vinculis
Marcent: potenæ dexterâ
De fauce mortis libera, quos cædibus
Iam jam tyranni destinant.
12 Et quam intulerunt contumeliam tibi,
Et quam tuis injuriam,
Multiplicatam redde nostris accolis,
Rerum perennis arbiter.
13 Et nos, ovilis grex tui, quem pabulo
Alis, tueris numine:
Et posterorum posteri laudes tuas
Cunctis canemus sæculis.

PSAL. LXXX.

Qui regis Israel, intende, &c.

Carm. gen. xy 1.

2 Hebræi generis pastor, uti gregem,
Blandè progeniem qui regis Isaci,
Inter qui geminos aligeros tuo
Præscribis populo jura salubria:
5 Selectæ soboli da bonus ac favens
Lumen posse tuæ cernere gloriæ,
Da vim posse tuæ nosse potentiæ:
Ac fessis properè porrige dexteram.
4 Tu nos si placido lumine videris,
Cedent continuò cætera prosperè.
5 O rex armipotens, quem statues modum
Iræ? quando humiles suscipies preces?
6 Irroras lacrymis fercula, lacrymis
7 Misces continuis pocula: jurgia
Nostris finitimi de spoliis serunt,

Et nostra exagitant ludibrio mala.
8 O rex armipotens, agmina cœlitum
Cui parent, faciem cernere da tuam.
Tu nos si placido lumine videris,
Cedent continuò cætera prosperè.
9 Traduxti Pharijâ de scrobe vineam:
Pravarum expuleras semina gentium,
10 Vt puro sereres purius hanc solo.
Iam radix teneras fuderat undique
11 Fibras: jam tremulo frigore texerat
Montes: æqua cedris brachia sparserat:
12 Tangebant teretes æquora palmites,
Euphratem teneri germina surculi.
13 Nudatam solitis cur modò sepibus
In prædam hospitibus deseris hanc vagis?
14 Cur hanc sævus aper proterit? alites
Carpunt? omnigenæ depopulant feræ?
15 O rex omnipotens, obsecro jam redi
Tandem, & sidereo prospice de throno:
Placatúsque tuam respice vineam,
Plantâs propriâ quam tibi dexterâ.
16 Hunc saltem placidus respice ramulum,
Cui cultu assiduo conciliaveras
Robur, clara tui gloria nominis
Terrarum: ut populis nota sit omnium.
17 Illic flamma vorat brachia vitium:
Hîc convulsa gemunt: cæsa bipennibus
Hîc duris resonant: omnia pellum eunt:
Iræ justa tuæ nos premit ultio.
18 Indulgens genitor, nunc ope subleva:
Firma præsidio nunc propius tuo
Hunc, vires & opes & decus antea
Affectu patrio cui cumulaveras.
19 Vitam redde tuis, sancte parens: quibus
Semper mors avidis faucibus imminet.
At nos usque ducem te comitabimur,
Præsentem miseris te celebrabimus,
20 O rex armipotens, agmina cœlitum

Cui parent, faciem cernere da, tuam.
Tu nos si placido lumine videris,
Cedent continuò cætera prosperè.

PSAL. Lxxxj.

Exultate Deo adiutori, &c.

Carm. gen. xxi.

2 EXultate Deo nostro, bona dicite verba
Nostræ salutis vindici.
3 Iucundum laudate Deum pæana canentes
Ad tympani dulces modos.
4 Nec lyra, nec cessent genialia nablia: festis
Tubâ calendis clangite.
5 Hunc læti celebrate diem, sta ta sacra ferentes,
Nam sic statutum est patribus.
6 Sic lex sancta jubet, sic sacri fœdera pacti
Percussa cum majoribus.
Hæc est illa dies ventura in sæcula testis
Memphiticæ tyrannidis:
Quum Pelusiacis Hebri gens hospes in oris
Erraret, & linguæ sonum
Attonita ignotum audiret, nec nota vicissim
In verba frustrá os solveret:
7 Quúmque humeros curvaret onus servile, manúsq
Lassaret olla fictilis:
8 Excussi manibusque ollas humeró, que levavi
Luto, inquit optimus parens:
Auxiliúmque tuli poscenti in rebus egenis:
Et nube densâ conditus
Intonui: Meribam propter, tua jurgia passus,
Feci tui periculum.
9 Nunc etiam selecta mihi gens auribus hauri,
Et quæ paciscor accipe:
10 Si mea dicta vagis non tradas irrita ventis,
Nec alterum colas Deum,
Nec prostratus humi supplex nova numina ado
11 Sed unicum tibi me Deum,
Esse velis, domini qui ruptacompede Nili,

Iu

Iuris tui te reddidi:
Posce modò : spe plura feres, potiora petitis,
Majora votis auferes.
12 Hęc neque dicta suas populus demisit in aures,
Bene nec monenti paruit.
13 Ergo ipsos sibi permisi, frænóque remisso
Solvi vagam libidinem.
14 O potius monita audissent mea! me duce rectum
Vtinam institissent tramitem!
15 Namque humiles illis subitò fractóque dedissem
Hostes, meámque dexteram
16 Vertissem in gentes, quæ recta odêre, profanas:
Et supplices mendacibus
Vultibus Isacidûm ambîssent verbísque favorem:
17 Felicium omne in sæculum
Isacidûm, quibus almus ager fudisset abundè
Frugum benignam copiam.
Mellâque de duri fluxissent viscere saxi
Per arva cultus insciа.

PSAL. Lxxxij.

Deus stetit in Synagoga, &c.

Carm. gen. vi.

REgum timendorum, in proprios greges,
Reges in ipsos imperium est Iovæ,
Qui judicantum examinabit
Nequitiam trutinâ severâ.
Num fraudulentos semper & impios
(Inquit) dolosâ lance fovebitis?
Paupérque pupillúsque vestrum
Ceu scopulum metuet tribunal?
Quin orbitatem cernitis anxiam?
Aurem quereliis quin inopum datis?
Cur pauperes non à superbo
Ludibrio asseritis potentum?
Frustrà monemus: lumina cæcitas,
Errorque mentes obsidet: ut neque
Compagnem rerum solutam

Iustitiâ pereunte cernant.
6 Deos vocavi vos, dominos necis
Vitæque fœci: sceptriferâ manu
Pacem dedi tueri, & armis
Lethiferum cohibere bellum.
7 At mors iniquæ justa superbiæ
Vltrix honores detrahet, & pari
Ignobili cum plebe fato
Purpureos rapiet tyrannos.
8 Exurge, legum fræna manu Deus
Capesse, cunctis arbitrio tuo
Qui regna dispensas, ut orbi
Imperio domineris æquo.

PSAL. Lxxxiij.

Deus, quis similis erit tibi? &c.

Carm. gen. 11.

2 NE taceas, ne cunctëris, pater optime, néve
Preces tuorum sperne duris auribus.
3 Ecce fremunt hostes circum, & miscere tumultus
Sævo parati cuncta, cristas erigunt.
4 Concilia occultè coëunt, populóque minantur,
Tu quem tuendum propriè susceperas.
5 Eia (aiunt) properate, omnem succidite silvam,
A stirpe sobolem deleamus Isaci.
6 En sceleri jurata manus coït omnis in unum,
Tua instituta ut deleant & fœdera.
7 En cum palmifera junctus Nabathæus Idume,
8 Soboles Moabi & Agareni, & Gabala,
Cúmque Palæstinis Tyriisque Amalecus & Ammon
9 Syrúsque jungit castra Lothi posteris.
10 At tu sterne solo victos, Madiana juventus
Vt cæsa texit semitas te vindice.
Sisara ceu tumidus cecidit, milesque Iabini:
Cissontis undas turbidas quum sanguine
11 Tinxere: infletæ passim jacuere catervæ,
12 Lætamen agris. nec fuga eripuit duces
Orebum & Zebum: nec subtraxere latebræ

A salce mortis Zebeámque & Zalmanam:
13 Dicere non veritos animo vocóque superbo,
Dominos futuros se tui sacrarii.
14 At tu sancte parens sic hos vertigine torque,
Vt rotula clivo, stipula vento volvitur.
15 Flamma velut siccæ populatur brachia silvæ,
Per alta stridens montium cacumina,
16 Sic urge attonitos consternatósque procellâ,
Tui furoris dissipa sic turbine,
17 Sic animos dolor exurat, pudor ora coloret,
Suis miseriis numen ut probent tuum:
18 Sic ignominiâ fastum preme, damna timórque
Sic continenter territos exerceant,
19 Te solum ut noscât Dominum, rerúmq ue potentẽ
Quacunque terras ambit axis ignifer.

PSAL. Lxxxiiij.

Quam dilecta tabernac. &c.

Carm. gen. v i i i.

O Rex armipotens, qui creperos tuo
Bellorum arbitrio dividis exitus,
Ergo limina templi
Lætus conspiciam tui.
3 Hîc cor lætitiâ palpitat: hîc bonis
Languet mens nimiis ebria, gestiunt
Artus, atria vivi
Visuri propius Dei.
4 Hîc passer latebras invenit, hîc locat
Nidum veris avis nuntia. O atria
Regis bellipotentis
Vt vos adspiciam libens!
5 Felix qui domui perpetuò tuæ
Hærens te celebrat: qui penitus suam
In te spem posuerunt,
Felices ter & amplius.
6 Felices studio qui properant pio
7 Templo sacra tuo ferre: per aridas
Valles fontis amœni

De rivis liquidis bibent.
Nec deerit pluviæ, quæ repleat cavas
8 Fossas agmen aquæ, dum properat premens
Turmam turma, parentum
Ritu cædere victimas.
9 O rex armipotens, da placidum tuo
Te regi, capitis cui decus inclytum
Indulsti: bonus aurem
Ne duram abnue supplici.
10 Tu noster clypeus, rebus in asperis
11 Spes & præsidium: juxta adytum tuum
Vnius mora lucis
Pro mille est mihi sæculis.
Sim custos potius liminis in tuo
Templo, sancte parens, quàm Solyma procul
Degam inter sceleratos
Multis clarus honoribus.
12 Tu sol, tu clypeus, tu Domnius: tuis
Tu das conspicuâ fulgere gloriâ:
Nec puro scelerum unquam
Claudis munificam manum.
13 O rex armipotens, quem penes exitus
Bellorum, & positis ensibus otia:
O bis térque beatos
Qui te spe solidâ colunt.

PSAL. Lxxxv.

Benedixisti Domine terram, &c.

Carm. gen. 1.

2 NOn semper tumidis fervent vexata procellis
Æquora, nec gelidâ riget horrida terra pruinâ:
Inque vicem ponunt venti, mare sternitur, aura
Mitior in florem torpentes evocat herbas.
3 Nec semper, Deus, avertis mœrentibus aurem
Durus & indulgens iræ: quondámque favore
Sponte tuũ amplexus populũ es: vinclísque solutis
Servitii, patrias duce te remeavit ad aras.
4 Oblitus sceleruṁ & violati fœderis, iram

Lenisti

Lenisti, & patriâ texisti crimina curâ.
5 Et nos ergo parens, nostræ & spes una salutis,
Respice placatus facilísque: animúmque benignum
6 Accipe: perpetuæ nêve implacabilis iræ
Sæviat in seros etiam vindicta nepotes.
7 Respice nos melior tantùm: quodcunque miselli
Spirat adhuc animæ, te respiciente vigorem
Accipiet: populóque tuo, jam nube repulsâ
Tristitiæ, lætos hilarabunt gaudia vultus.
8 Alme parens, bonitate tuâ complectere fessos,
Speratæque diu jam fructum ostende salutis.
9 Iamdudum expecto, Dominus dum læta futuri
Signa det, arcano pulsans præcordia motu.
10 Et dabit haud dubiè positâ placabilis irâ
Signa secunda: piis dabit omnia prospera, leges
Qui patrias & sacra colent, errore relicto.
11 Ecce salus, ecce incultas bona copia terras
Incolet, & læti renovatrix gloria sæcli.
12 En bonitas, en alma fides feret obvia gressus:
13 Terra fidem, cœlo terras Astræa relicto
Sancta colet: comes Astrææ bona copia cœlo
Appluet, & lætos decorabit frugibus agros.
14 Et quacunque feret Dominus vestigia, gressus
Ante ferent jus fásque suos: lis, víscque dolúsque
Deseret afflictas per tot jam sæcula terras.

PSAL. Lxxxvj.

Inclina Domine aurem tuam, &c.

Carm. gen. x.

1 DA mitis aurem supplici
Deus: saluti consule
Ope destituti & pauperis,
Nec semper iræ vindicis.
2 Servum tuum serva Deus,
Cui spes salutis unica es:
3 Serva invocantem jugiter,
A solis ortu ad vesperum.
4 Depelle mentis nubila

Pandens

Pendentis à te ſervuli,
5 Blande parens clementiæ,
Promptus vocanti parcere:
6 Intentus audi ſupplicem:
7 Nam te vocamus arduis
In rebus, invocantibus
Opem benignus quod feras.
8 Nullus deorum par tibi:
Nullus ſecundus: exerit
Nullus ſuam potentiam
Tam ſplendidis miraculis.
9 Rerum creator, ultimis
Ab orbis oris affluent,
Flexóque gentes poplite
Te proſequentur laudibus.
10 Solus nec ævi termino
Incluſus aut potentiæ,
Deus deorum, gentibus
Miranda cunctis perpetras.
11 Legum tuarum ſemitam
Fac ingredi me: pectoris
Compone fluctus turbidos,
Tranquilla mens ut te colat.
12 Vt ſpiritus contagio
Emancipatus corporis,
Tuam celebret gloriam.
Dum vita vóxque ſuppetet.
Vivo tuâ clementiâ
De fauce mortis eruta,
14 Quum virium fiduciâ
Sæviret hoſtis inſolens:
15 Secura quum vis numinis
Mihi immineret, tu Deus
Et lenis & placabilis,
Et pacta fidus reddere.
16 Mitis bonúſque reſpice
Qui pendet ex te ſervulum,
Opem ſer & vernaculum

Tuum

Tuum periclis exime.
17 In me favorem sentiant
Hostes tuum: ora decolor
Mutet pudor, quum viderint
Mihi te salutis vindicem.

PSAL. LXXXVII.

Fundamenta ejus in, &c.

Carm. gen. 111.

2 ABramidarum cæteras urbes supra
Dominus Sionis diligit
Portas, Sionis, imminet quæ montium
Fundata sanctis collibus.
3 O prædicanda posteris sæclis Sion,
Beata mater urbium:
4 Tecúmne Babylon se audeat componere?
Tecúmne Memphis insolens?
Ventura Babylon sub jugum Dei, Deo
Flexúra Memphis politem.
Præclara quamvis & Palæstina & Tyros
Iactet virorum robora:
5 Nihil ad Sionem fortibus fœtam viris,
Favore tutam numinis.
Censore Domino humana gens quum nomina
Ad profitenda confluet,
Quis non Sionis se feret civem? inseri
Quis non colonus ambiet?
7 Tum vox Sionem carminum, tum vox lyræ
Canent Sionem & tibiæ:
Et nostra si quid audiendum vox sonet,
Laudem Sionis vox canet:
Et si quid animus voce dignum excogitet,
Animus Sioni serviet.

PSAL.

PSALMVS LXXXVIII

Domine Deus salutis meæ.

Carm. gen. xxii.

Lvce voco te, nocte voco te, sola salutis
Spes, columen, vitæ præsidiúmque meæ.
3 Alme parens, facilem ne vultum averte precanti,
Néve humiles durâ respue mente preces.
4 Mens hebetata malis torpet: confecta dolore
Funereas spectat languida vita faces.
5 Membra vigor liquit: mors unguibus imminet atris:
De tumulo tantum jam mihi cura meo est.
6 Corpora non aliter pallent sub mole sepulcri,
Vulnere quæ subito mors inopina tulit:
Perpetuis quæ sub tenebris oblivia condunt
Alta, salutiferam te retrahente manum.
7 Carcere cen clausum, & cæcâ sub nocte sepultum,
Me prope lethææ gurgite mergis aquæ.
8 Vsque premis, strarúmque urges, iupráque jacentē
Accumulas iræ flumina cuncta tuæ.
9 Me veluti scopulum fugiunt horréntque sodales,
Quos portum afflictæ spes erat esse rati.
Affixúsque toto jaceo, ceu compede vinctus,
10 Languida cesserunt lumina victa malis.
Interea lassas tendens ad sidera palmas,
Te veniente die, te, fugiente voco.
11 Scilicet expectas ut acerbâ morte peremptō
Ostentes vires me revocando tuas.
An rediviva tuas in laudes ora resolvent,
Quos gelido tellus claudit avara sinu?
12 An tua sub tumuli bonitas cantabitur antro?
Vulgabúntve tuam muta sepulcra fidem?
13 Iustitiámne tuam tacitúrna silentia pandent?
An referent vires nox tenebræque tuas?
14 Ast ego, sancte parens, supplex tua numina clamo:
Nec precibus vacua est hora locúsve meis.
15 Sancte parens, animæ auxiliúm cur subtrahis ægræ?
Cur surdâ miseras respuis aure preces?
16 Me dolor & primis labor anxius urit ab annis,
Me trepidi exanimant corde micante metus.

17 Me

17 Me furor exagitat tuus, opprimit undique terror,
18 Agmen ut hybernæ, quod sæva mergit, aquæ.
19 Æger, inops, caris jaceo desertus amicis:
Nec noti ærumnis ingemuere meis.

PSAL. Lxxxix.

Miserecordias Domini in, &c.

Carm. gen. 1.

2 TV mihi carmen eris, rerum pater optime, semper:
Notáque erit populis bonitas. me vate, futuris,
Pollicitique immota fides, dum sidera mundo
Volventur tacito: citius quoque sidera credam
3 In chaos antiquum lapso se condere mundo,
Irrita quàm sacri credam fore fœdera pacti.
4 His concepta tuo quondam cum Davide verbis,
5 Dum mare, dum tellus staret, dum sidera cœli,
Davidici generis manſuram in sæcula prolem,
Et stabilem regni ventura in tempora sedem.
6 Te pater, ætherei cœtus, te jure piorum
Sæcla hominum celebrãt, patrantẽ ingentia mundo
7 Mirante, & stabilis jus inviolabile pacti
Servantem quem terra tibi, quem conferet æther
8 Magne parens? quem sidereî tremit omnis olympi
Cœtus, & attoniti submissâ mente tyranni.
9 Armorum bellique potens, quocunque moveris,
Alma fides clarâ circum te luce refulget.
10 Tu maris iratî furias compescis, & undæ
Dejicis insanæ tumidos ad sidera fluctus.
11 Tu Pharon elatam lethali vulnere sternis,
Et quicunque tuis miserum caput objicit armis.
12 Tu terræ cœlique opifex: quæcunque capaci
Complexu facies mundi revolubilis ambit,
13 Auctorem agnoscunt: Aquilo tibi servit & Auster:
Thabor & occidum qui condit vertice solem,
Quique rubet radiis Hermon tepefactus Eois,
14 Lætitia exultant. validæ tu robore dextræ
Clara per immensum spargis miracula mundum.
15 Ante tuum solium tibi justum apparet & æquum:

Ante

Ante oculos adſtat bonitas, & neſcia flecti
16 Promiſsi ſincera fides. O térque quatérque
Felices, quos feſtarum clangore tubarum
17 Ad tua ſacra vocas: quos ſacri lumine vultus
Illuſtras, hilaréſque tui ſub nominis umbra.
18 Cuſtodis: bonitate tuâ ſuper æthera vectis
19 Das vires, decus, imperium: das impia contra
Agmina, ceu clypeum per dura pericula regem.
20 Tu tibi dilectum ſecreto numine vatem
Impleſti, ut ſæclis daret hæc reſponſa futuris:
21 Ipſe mihi legi media de plebe, meóque
Impoſui regem ſolio, qui protegat armis
Iſacidas, populóque meo qui jura miniſtret:
Davidis & ſacro perfudi tempora olivo.
22 Huic animum viréſque dabo, præſénſque tuebor
23 Perpetuo, ne fraude icelus, ne robur aperte
24 Exitium ferat: ipſe hoſtes, ipſe impia ſternet
25 Agmina: nulla meam vertet ſententia mentem.
Auxilióque feram bonus, & ſuper æthera axem
Nominis auſpicio noſtri ſe gloria tollet.
26 Jura dabit terris rapido quas gurgite claudit
Hinc mare Sidonio fœcundum murice, & illinc
27 Palmifer Euphrates. ſupplex me in vota vocabit
Ille patrem. Deus ille meus tu (dicet) & unum
Præſidium, una meæ cuſtodia certa ſalutis.
28 Hunc ego præcipuo contrà dignabor honore,
Supra alió que dabo rerum moderamina reges,
Quicunque immenſum populis dant jura per orbé.
29 Nec meus abſiſtet favor illi in ſæcla, nec illi
Jurata æterni ſolventur fœdera pacti.
30 Quin ſoboles & ſobolis ſeros in cuncta nepotes
Sæcla dabo, & ſtabilis ſceptrum immutabile regni
Donec ab obſcuris lucem ſol dividet umbris.
31 Quod ſi poſteritas mea fœdera ſancta profanet
32 Immemor, & legem ſpernat, juſſamque recuſet
33 Ire viam, domitos pœnis duroque labore
Compeſcam & plagis uſque exercebo rebelles.
34 At neque deſtituam regem bonitate perenni,

35 Fœdere

35 Fœdera nec ſolvam, nec quod ſemel ore profudi,
Vlla immutabit venturi temporis ætas.
36 Quippe ſemel ſancto firmavi fœdere, jurans
Per me, Nulla dies iniit cum Davide pacti
37 Immemoré arguerit. ſoboles, dum ſæcula mundus
Volvet, ei patrii ſceptri moderamen habebit.
38 Eſto mi ſol teſtis ad hæc, & conſcia luna,
Cum quibus æquævum ſceptrum Iudæa tenebit.
39 At nunc ſancte parens, tumidâ inflâmatus ab irâ,
40 Projicis electum regem: rata fœdera pacti
Negligis, & capiti ſacrum diadema revulſum
Sternis humi, & populis præbes calcare profanis.
41 Nuda patent hoſti diſjectis oppida muris:
Si qua manet, gelidâ formidine concutis arcem.
42 Cunctis præda ſunus populis: rapiúntque ferúntque
Vicini, inſultántque malis, miſeró que protervis
43 Vocibus illudunt. hoſtis tu robore dextram
Interea firmas, perfundis pectora dulci
44 Lætitiâ: ac gladios hebetas in vulnera noſtros:
Nec recreas fractos duro in diſcrimine belli.
45 Iam decus & regni ſplendor, jam proxima cœlo
Majeſtas verſa in tenebras ſoliſque ſuperbi
46 Gloria ſtrata jacet. brevis immatura juventæ
Stamina præcidis: miſeræ pars ultima vitæ
In luctu, in ſqualore ignominiáque ſeneſcit
47 Quem finem dabis ærumnis? nunquámne tuorum
Reſpicies clades vultu placatus amico?
An ceu flamma furens, ſemper tua ſæviet ira?
48 Ipſe memor tecum repura, quàm concita noſtræ
Tempora præcedant vitæ, fruſtrà ergo creâris
49 Humani generis ſobolem? ut brevis exigat ævi
Tempora perpetuo curarum exercita fluctu?
Dum fractam luctu & morbis, ſenióve, ſepulcri
Clauſerit obſcuro mors illacrymabilis antro.
50 Heu bonitas ubi priſca? fides ubi priſtina? ubi illa
Fœdera conceptis quondam cum Davide verbis
51 Facta tibi? cerne opprobriis quibus impia ſervos
Tuba tuos premat inſultans: quàm multa ſilenti

Clauſa

Clausa sinu maledicta feram, dum turba profana,
Dum circum innumeræ gentes convicia fundunt,
52 Náisque tui Christi verbis petulanter amaris
53 Adventum sperare jubent. At tu bone rerum
Conditor, æterno verax celebraberis ævo.

GEORGII BV-
CHANANI
PARAPHRASIS IN QVAR-
TVM LIBRVM PSAL-
MORVM.

PSAL. XC.

Domine, refugium factus es nobis in generatione, &c.
Carm. gen. v.

1 CÆlitum rector bone, abusque primis
Sæculis, mundi rudis & juventa,
Qui laborantes ope sublevasti
Semper amicos:
2 Antequam tellus nova parturiret
Montium saltus, tegeretque montes
Lucidus cœli decor, ante metas
Lucis & umbræ,
Tu manes idem pater orbis, unus
Nec vices rerum patiens, nec ævi
Termino clausus brevis: unus expers
Finis & ortus.
3 At brevis nobis aviseræque vitæ
Fila paulatim tenuas, senecta
Donec in putrem cinerem caducos
Solverit artus.
4 Tempus annorum tibi mille, lucis

Instar

Instar hesternæ, fluidique puncti,
Nulla decursus quod ubi recessit
Signa relinquit.

5 Nostra vanescit tenues in auras
Vita, per siccas velut unda arenas,
Aut velut sensus per opaca ludens
Noctis imago.

6 Herba ceu verno saturata rore
Manè, mox languet medio sub æstu,
Mox humi, comis jacet arefactis
Vespere sero.

7 Præter & vitæ mala tot fugacis,
Quæ voluptates vitiant amaro,
Ira turbatis tua semper instans
Pectora vexat.

8 Quicquid erramus temerè aut malignè,
Quæ timor celat tenebris pudóve,
Tu vides, nec te latet inquieti
Pectoris æstus.

9 Dum tui pœnas meritas furoris
Mens reformidat, propè cogitatu
Ocyus vitæ spatium citatis
Aufugit alis.

10 Septies denos spatiosa in annos
Vita procurrit: quibus est senecta
Firmior, fermè in decimum supersunt
Amplius annum.
Quid senectutis memorem labores?
Transvolat blandæ breve ver juventæ,
Inquies curis miserísque morbis,
Ocyus Euro.

11 Deinde quis justæ tolerabit iræ
Impetum, si jam jubeas nocentes
Pro modo offensæ numeróque justas
Pendere pœnas?

12 Sic pater, sic ô, numerare fluxæ
Nos doce vitæ spatium, caducis
Mens ut à curis revocata, veri

Lumen honesti

13 Cernat. O tandem, placidus favénsque
Desinę irarum, propiúsque servis
Semper assuetâ tibi lenitate.
Consule fessis.

14 Fac tuæ fructu bonitatis aucti,
Gaudio tandem satiemur: ægris
Liberi ut curis reliquos agamus
Suaviter annos.

15 Cedat & lætis fugiens vicissim
Luctus, exacto modus & labori
Par voluptatis subiens amarum
Mitiget ævum.

16 Facta, majestas, opera, amplitudo
Nota sint servis tua posterísque
Nota servorum, tua qui libenter
Iussa capessunt.

17 Fac tuæ semper bonitatis ut nos
Splendor illustret bone rector orbis:
Gratia aspirans favor actiones
Prosperet omnes.

PSAL. XCI.

Qui habitat in adiutorio alt. &c.

Carm. gen. VI.

1 SI protegendam præsidio Dei
Credas salutem, rem, sobolem, domum,
Infana quum sors intonabit,
Si Domini fugias sub umbram.
Securus omnem fer violentiam
Sortísque, mortísque, & tetricas minas
Contemne: securus tumultum
Despicias crepери duelli:

3 E fraude cæcâ te Deus eximet,
Frangétque casses insidiantium:
Nec sæviens latè venenum
Lethiferæ patiere pestis.

4 Expandet alas te sisper, & suis
Pennis fovebit rebus in asperis:

Cettúſque promiſſæ ſalutis
Sub clypei latitabis umbrâ.
5 Noctis per atræ cæca ſilentia
6 Non expaveſces cæca pericula:
Non luce graſſantem timebis
Pernitiem nec aperta bella:
7 Intérque ſtrages mille cadaverum,
Dextrâ, ſiniſtrâ, mille cadaverum,
Periculorum exors propinquam
Incolumis fugies ruinam.
8 Pœnam luentes interea malos
9 Lætus videbis: præſidio Dei
Securus armorum & tumultus
Ceu validis tegerere muris.
10 Nec te, nec ædes vis propius tuas,
11 Aut damna tangent. nam Deus Angelos
Cuſtodiæ tuæ ſalutis
Præficiet, vigiléſque ad omnes
Motus, viarum qui referent moras:
12 Qui per ſalebras te manibus ferant,
Ne ſaucietur pes recuſſus
Objicibus ſcopulorum acutis.
13 Securus atras inter & aſpides
Deges, ferarum & pignora tigridum:
Tutúſque calcabis dracones,
Et Libycæ catulos leænæ:
14 Obſervat (inquit) me Deus unicè, &
Honore nomen proſequitur meum:
Laborioſis hunc viciſsim
Incolumen eripiam periclis.
15 Præſens vocanti ſubſidium feram,
Et imminenti rebus in aſperis
Fato eximam: exemptóque honorum
Eximium decus arrogabo.
16 Faxo virenti robore tranſigat
Seræ ſenectæ tempora ſuaviter:
Meóſque monſtrabo beare
Quâ ſoleam ratione amicos.

PSALMVS XCII.

Bonum est confiteri Domino, &c.

Carm. gen. 111.

2 TE prædicare, laudibus te prosequi,
Rex alme cœlitum, decet.
3 Seu Sol Eoâ luce terras purpuret,
Seu nox tenebris obruat,
Lux prædicantem me tuam clementiam
Nox audiet constantiam.
4 Nec voce tantùm, sed canorâ barbito,
Sed cymbalo, sed nablio.
5 Operum tuorum tacita cogitatio
Animum jacentem exsuscitat.
Quum facta reputo, gestiunt præcordia
Perfusa dulci gaudio.
6 O opera! facta ô magna verè! ô sub cavâ
Consilia nube condita!
Consilia cæcis mentibus mortalium
7 Ignota! qui non cogitant
Florere pravos instar herbæ quam fovet
Sol lenis, humor educat:
8 Mox instar herbæ frigorum afflatu levi
Marcentis evanescere.
9 Tu semper idem permanes, nec sentiens
Rerum vices nec temporum:
10 Sceleris amicos ac tuos hostes premet
Ruina inevitabilis:
11 At me fovebis patriâ indulgentiâ,
Crudo vigentem robore:
Et rore mitis balsami vultum imbues,
Roseo juventæ lumine.
12 Oculis malignis qui tuentur me, hostium
Pascam ruinis lumina.
Et impiorum, qui creant molestiam
Mihi, lætus excidium audiam.
13 Ceu palma, justus germinabit interim,
Aut cedrus in Libani jugo
Quam non procellæ, non calor, non frigora

Hono-

Honore nudant frondium.
14 Quæ planta firmis hæserit radicibus
In æde Domini aut atriis,
Se flore amœno frondibúsque vestiet:
15 Fluxique lapsu temporis
Ægræ senectæ damna nulla sentiet,
Onerata largis fructibus:
16 Vt nota cunctis gentibus sit æquitas
Domini potentis: qui mea
Ix est salutis una, qui nunquam malæ
Affinis est injuriæ.

PSAL. XCIII.

Dominus regnavit decorem indutus, &c.

Carm. gen. 11.

1 IAm Dominus rerum imperium suscepit, amictus
Decore multo & dignitate, robore
Iam sese accinxit: Dominus, qui mœnia mundi
Firmavit, ullo non movenda sæculo.
2 Cujus ab æterno solium est immobile regni.
Vt ipse, nullas temporum metuens vices.
3 Flumina præcipites volvant cum murmure fluctus,
Et æquor undis æstuet minacibus,
4 Compescit Dominus gravidis turgentia nimbis
Flumina, minacis sternit undas æquoris.
5 Stat fixum, & cunctis manet invariabile sæclis
Quodcunque Dominus ore sancto protulit.
Quæque ædem exornãt Domini sacra mystica, nulla
Oblivionis damna seræ sentient.

PSAL. XCIIII.

Deus ultionum Dominus. &c.

Carm. gen. XIIII.

1 O Fraudis ultor, sceleris ô vindex Deus,
Ostende numen impios contra tuum.
2 O iuste iudex orbis expergiscere,
Meritisque pœnis reprime arrogantiam.

3 Quousque tandem rector orbis optime,
Sese superbè jactitabunt impii?
4 Devota sceleri factio in scelere suo
Plaudit, sibique fabulis stultis placet:
5 Tuúmque populum pedibus interim premunt,
Tuam protervè hæreditatem proterunt:
6 Viduam trucidant advenámque, & omnibus
Parente cassos obruunt moestitiis:
7 Secúmque mussant, Hæc Deus non adspicit,
Nec fanda prorsus & nefanda intelligit.
8 Gens ergo brutâ penitus ignorantiâ
Obsessa pectus somnolentum, discute
9 Animi veternum & cogita tecum, Deus
Qui fecit aurem surdus est? qui luminum
10 Formavit orbes, ipse nil videt? vagas
Sine lege gentes rectâ qui sequi docet,
Non is suorum puniet scelera, quibus
Oracla legum sacrosancta credidit?
11 Arcana nostri pectoris novit Deus,
Consilia vana, spes inanes, turbidos
12 Æstus. Beatus ille demum, quem parens
Erudit amore patrio, legis suæ
13 Cui scita monstrat, rebus in duris aget
Securus ævum, dum paratur impio
Nassa, in lacunam incogitantem quæ trahat.
14 Hæreditatem nec Dominus unquam suam
Ope destitutam negliget, nec impiis
15 Præda relinquet. sed tribunal judicum
Ad æquitatis diriget normam suæ:
Vitámque ad illam dirigent boni suam.
16 Contra scelestos quis mihi auxilium feret?
Mecum impiorum quis premet superbiam?
17 Nam jam sepulchri frigidus sub frigido
18 Cumulo jacerem, nisi Dominus opem mihi
Præsens tulisset, & suâ clementiâ.
Firmasset animum, & iam vacillantem gradum
19 Fulsisset: & me penè submersum malis
Solatus esset, anxiæque nubibus

Cura

Cure remotis reddidisset gaudium.
20 Meum loquebar, Quid scelestis cum Deo
Commune? scelera legis umbrâ qui sua
Tegunt, bonorum fraudulenta qui in caput
21 Concilia coeunt: factione innoxium
Premunt, iniquisque obruunt sententiis:
22 At rector orbis me tuebitur, meæ
Custos salutis arx meæ fiduciæ,
23 Pro sedere pravis dignâ reddet præmia:
Suis & ipsos artibus pessundabit
Rerum creator Dominus, ac noster Deus.

PSAL. XCV.

Venite, exultemus domino, &c.

Carm. gen. 11.

1 EIa alacres cuncti Domini celebremus honores:
Salute partâ Domino agamus gratias.
2 Eia alacres raptamus iter, mora segnis absisto:
Dominum canorâ personemus barbito
3 Magnus enim Dominus Deus est: Rex magnus, & (orbis
Longè universis est deis potentior.
4 Ille manu fulsit vastæ penetralia terræ,
Et nube cincta montium fastigia.
5 Ille vagum fecitque, & factum temperat æquor
Terrámque salsis immarantem fluctibus.
6 Eia igitur genibus flexis manibúsque supinis:
Dominóque nostro supplicemus & patri.
7 Noster enim Deus est, nos grex illius: ab uno
Pendemus ille: spirítúmque ducimus:
Si modò non lentam verbis damus illius aurem,
Nec respuamus monita pertinaciter:
8 Nec velut ad Meribam me rixis, inquit, acerbis
Et arroganti provocetis murmure:
Aut, Arabum velut quondam per inhospita sæva,
Vires rebelli voce tentetis meas:
9 Quum proavi vestri me exploravere, meámque
Didicere factis plurimis potentiam.
10 Illa quater denis mihi natio restitit annis:

Dixíque ſemper interim, Hæc gens deſipit,
Et mea ſecuras tranſmittit dicta per aures.
1 Irâ ergo iuſtâ in pertinaces concitus
2 Iuravi, Terræ gens hæc ingrata beatæ,
Promiſſa amicis commoda haud carpet meis.

PSAL. XCVI.

Cantate Domino canticum, &c.

Carm. gen. x.

1 NOn uſitato pangite
Orbis parentem carmine,
Orbis coloni, incognitis
Abuſque terræ finibus.
2 Cantate Dominum, laudibus
Nomen beatum tollite.
Et mente gratâ agnoſcite
Veſtræ ſalutis vindicem.
3 Solquâ recurrit, audiant
Gentes Dei potentiam,
Stupórque dulci gaudio
Perfuſa oberret pectora,
4 Námque unus eſt verè Deus
Cunctíſque major laudibus,
Et diis timendus cæteris,
Quos horret error credulus.
5 Veſana gentes cæteræ
Pro diis colunt ludibria:
Dominus potenti dexterâ
Cœlum ſolúmque condidit.
6 Apparet illi dignitas,
Auctoritas, potentia:
Ejúſque templa fiderum
Fulgore lucent gloriæ.
7 Tribuite Domino gentium.
Terras colentum ſæcula:
Tribuite regi cœlitum
Et robur & potentiam.
8 Tribuite magnitudinem

Tanto

Tanto decoram numini.
Augusta templi ad atria
Adferte prompti munera.
9 Adeste, pompam adducite,
Et supplices procumbite:
Omnésque rerum termini
Deum tremant, & diligant.
10 Narrate cunctis gentibus
Regnare Dominum, qui ligat
Orbem catenâ immobili, &
Æquis gubernat legibus
11 Lætetur æther, gestiat
Tellus, frætum præ gaudio
Exultet, & quicquid freti
Salsas lacunas incolit.
12 Campi virescant avii,
Se cuka fruge vestiant,
Arrideántque floribus
Silvæ, & graventur fructibus.
13 Natura rerum gestiens,
Cunctos per artus sentiat
Dei sui præsentiam,
Et prompta jussis pareat.
Ius namque veniet dicere,
A vi suos ut asserat,
Mundúmque justis legibus
Et veritate temperet.

PSAL. XCVIJ.

Dominus regnavit, exultet. &c.

Carm. gen. 11.

1 IPse sui Dominus regni moderatur habenas:
Lætare tellus continens, & insulæ,
Quas vagus Oceanus refluis complectitur undis
Cuicunque cœli subjacetis cardini.
2 Hunc circum umbriferæ nubis prætexit amictus,
Pallénsque multâ fusca nox caligine.
Apparent famulæ juxtà, firmántque tribunal,

Severi-

Severitásque dura, mitísque æquitas.
3 Ante volant sævùm rutilantes fulminis ignes,
Hostésque flammis obruunt sequacibus.
4 Fulguribúsque micat latè flagrantibus æther:
5 Attonita tellus intremíscit: montium
Saxa fluunt, rapido ceu cera liquescit ab igne,
A sempiterni pavida vultu numinis.
Terra sui à vultu Domini tremefacta liquescit:
6 Et æquitatem templa cœli prædicant.
Et quicunque habitant terras ubicunque remotas
Novere numen & Dei præsentiam.
7 Illis ora pudor turpis confundat, inanes
Quicunque mentis stipites pro diis colunt:
Dúmque sacris placant picti ludibria trunci,
Se glotiantur impio in scelere pios.
Quicquid ubique Dei sub nomine credulus error
Honorat, unum adoret, unum diligat.
8 Læta Sion tenebras errorum cernet abactas:
Judæa dulci delibuta gaudio,
Sacrilega adspiciet vani sacraria ritus
Eversa, pœnas luere meritas impios.
9 Nam procul astriferi trans ignea mœnia mundi
Tu fræna rerum justus arbiter tenes.
Téque deos infra longè premis, altior omnes,
Tuíque obumbras numinis fastigio.
10 Ergo Deum quicunque pio complectere amore
A scelere mentem contine puram & manum:
Nam Domino cordi est pietas, vitámque bonorum,
A vi tuetur impiæ tyrannidi.
11 Et lætum offundit lumen cultoribus æqui,
Et pura sceleris corda recreat gaudio.
12 Vos quibus est cordi reverentia juris & æqui,
Gaudete, Domini spe favoris ac opis
Securi: gratóque Deum super æthera cantu
Sanctúmque nomen ejus usque tollite.

PSAL.

PSALMVS XCVIII.

Cantate Domino cant. &c.

Carm. gen. x.

1 NOn usitato carmine
Rerum parentem pangite,
Virtute qui victoriam,
Non usitatâ rettulit.
Suâ ipse solus dexterâ,
Externæ opis nil indigus,
Nos liberando, posteris
Miranda gessit sæculis.
2 Sensere gentes impiæ
Bello Dei potentiam:
Pœnas luendo, judicem
Sensere justum & vindicem
3 Promissa solvit optimâ
Fide Isaci nepotibus,
Partæ salutis testibus
Totius orbis incolis.
4 Huic ergo læti psallite
Totius orbis incolæ:
Hunc ferte in astra laudibus,
Lætis tubæ & clangoribus.
5 Laudate Dominum barbito,
Nervisque carmen jungite:
6 Lenisque tibiæ modis
Adsit sonora buccina.
7 Testetur æquor gaudium,
Et quicquid æquor occulit:
Orbisque terræ gestiat,
Et quicquid orbis educat.
8 Exultet unda fluminum,
Leni susurrans murmure:
Montesque læti plausibus
Deum venire gaudeant.
9 En ipse Dominus advenit,
Cunctis ut orbis incolis
Det æqua justus præmia,
Et facta plectat impia.

PSALMVS XCIX.

Dominus regnavit, iras. &c.

Carm. gen. XIII.

1 IAm regnum Dominus, spirituum pils
Qui dat jura choris, suscipit: impiis
Horror terrificet pectora gentibus:
Tellurem quatiat tremor.

2 Nec tantùm Solymæ vim Dominus sui
Fecit conspicuum numinis, & suæ
Majestatis opes cernere finibus
Tertarum dedit ultimis.

3 Ergo te meritis tollat honoribus,
Augustum celebret gens hominum tuum
4 Nomen, qui salubri temperie modum
Sceptris constituas tuis.
Selectæ soboli qui populi tui
Jus nullis dederis mobile sæculis:
Frænas justitiæ qui moderamine
Æquali genus Isaci.

5 Sublimem Dominum laudibus & Deum,
Solus qui liquido regnat in æthere,
Ferte, & scamna pedum (sanctus enim Deus
Est noster) veneramini.

6 Huic Moses & Aron & Samuel bonus
Docti legitimis tingere victimis
Aras, consilium quum peterent, data
Sæpe oracla petentibus.

7 De pilâ tereti nubis eis dabat
Responsa ambiguis sollicito metu,
Legum quòd monitus pactaque fœdera,
Servassent stabili fide.

8 Autem supplicibus tu facilem dabas,
O rerum genitor maxime & optime,
Indulgénsque bonis, & scelerum simul
Vindex, durus in impios.

9 Sublimem Dominum tollite laudibus,
Solus qui liquido regnat in æthere: &
Montem quo colitur (sanctus enim Deus
Est noster) veneramini.

PSAL.

PSALMVS C. CI.

Iubilate Deo omnis terra, &c.

Carm. gen. XXIII.

1 ORbis omnes incolæ
A sole Eoo ad hesperum
2 Iubilate, & optimo
Rerum parenti plaudite
Mente lætâ, & ritibus
Servite puris numini.
Gestientes gaudio
Adite sancta limina.
3 Ille noster est Deus,
Noster parens & conditor,
Non enim nos finximus
Ipsi, sed illius sumus,
Qui levi de pulvere
Alit creatos & regit.
4 Ad fores ergo illius
Adite læti, gratias
Agite: festis laudibus
Benignitatem pangite:
Prædicate cæteris
Nomen beatum gentibus.
5 Nam benignitas Dei,
Et in suos clementia,
Clausa nullo est termino.
Et firma stat pactis fides
Posterorum posteris
In sempiterna sæcula.

PSAL. CI.

Misericordiam & iudicium, &c.

Carm. gen. V.

1 TE salus rerum cano, qui precanti
Lenis irarum es facilisque flecti:
Impiorum idem tetricus rebelles
Frangere fastus.
2 Huc meæ vires vigilant, labores
Huc ferent omnes, opis in tuæ spem

Semper

Semper ut castis domus institutis
Culta nitescat.
3 Si salutarem mihi tu serenus
Porrigis dextram, tibi corde puro
Serviam, fraudum scelerisque pura
Serviet aula.
Nec mihi exemplum statuam sequendum,
Litibus siquis miseros iniquis
Vexet, aut causam tenuis clientis
Prodidit hosti.
4 Sponte qui pravis studiis inhæret,
Sit procul: sævi sceleris minister
Candidos nunquam mihi censeatur
Inter amicos.
5 Quisquis incautum lacerat sodalem,
Clam venenato jaculatus ictu,
Persequar, plectam, penitúsque ab imâ
Sæpe revellam.
Nec meæ mensæ dapibus fruetur
Mentis elatæ tumor, arrogánsque
Vultus, & cunctos veluti minores
Lumine spernens.
6 Veritas simplex quibus est amori,
Hos amo, amplector, video libenter:
His mihi seros sociis senectus
Impleat annos,
Integer vitæ, mihi sit minister:
7 Tecta non intret mea fraudulentus:
Nemo mecum intra mea commoretur
Limina mendax.
8 Impios longè (mora nulla) terræ
Finibus pellam: procul omne monstrum
Civitas sancta ut Domini releget
Flagitiorum.

Domine exaudi orationem, &c.

Carm. gen. XIII.

2 EXaudi genitor sancte meas preces,
Clamorisque sonum percipe lugubris:
3 Neu vultum misero subtrahe, clabus
Omni ex parte prementibus.
Aures supplicijs nunc adhibe meis:
Da votis facilem te, pater optime,
Et presso celerem porrige dexteram,
Et præsenti ope subleva.
4 Ceu fumi nebulæ tempora transvolant,
Vt lentis coquitur torris ab ignibus,
Paulatim tacitus sic dolor aridis
Humorem ebibit artubus.
5 Dum luctu crucio me dapis immemor,
Vt secta è viridi gramina cespite
Arescunt nimio torrida sole, cor
Exsuccum mihi rabuit.
6 Crebrò sic remeans spiritus ilia
Tendit, sic gemitus pectora concutit.
Mœstus continuò, rabida uti cutis
Iam vix hæreat ossibus.
7 Vt saltus habitans cuculus avios,
Aut tectis latitans noctua diruis,
8 Aut turtur viduus, solus, inops, dies
Et noctes vigiles gemo.
9 Dum ceu lubidrium rideor improbis,
Irrisúmque petunt fraude nefariâ.
10 Nec panis cinere est gratior arido, &
Potum tempero fletibus.
11 Istis iramalis me cumulat tua,
Qui me sustuleras ex humili loco,
Sublimi gravius rursus ut è gradu
Tractum præcipitem dares.
12 Vt sero in tenebras umbra crepusculo
Vanescit, celeres deproperant dies
In mortem, veluti sub medio die
Fœnum, corpus inaruit.

13 At te perpetuis sæcula sæculis
Nectentem, volucris non fuga temporis
Carpit, nec memorem nominis obruet
Famam posteritas tui.
14 Tandem surge pater, tecta Sionia
Iam lenis placido respice lumine.
Iam pleno redeunt tempora circulo,
Promissumque ferunt diem.
15 Iam servi lapides respiciunt tui
Disjectos faciles, sparsáque rudera,
Incultúque soli iam miserabilem
Versa mente dolent vicem.
16 Vt vertat populos terror in exteros,
Vt nomen Domini sit celebre omnibus
Et numen, trifidum qua colitur solum,
Formidabile regibus.
17 Versam restituet quum Solymam, suæ
Majestatis opes quum dabit adspici:
18 Lugentum miseris quum querimoniis
Flectet se, & prece supplice.
19 Scribentur tabulis ista fidelibus,
Seris ut Domini nota nepotibus
Sit laus, nec senium prodita posteris
Nôrit gloria sæculis.
20 De sanctis adytis ætheriq; domus,
Templi sepositis de penetralibus,
Cælestis Dominum non piguit soli
Curas respicere ad leves.
21 Nexorum ut gemitus audiat & neci
Addictos tetricâ compede liberet:
22 Laudes ut Solymæ templa Deo sonent,
Et nomen recinat Sion
23 In cœtu celebri. Tum procul ultimis
Tetratum populi finibus excii
Illuc sacra ferent, & Domino dabunt
Reges munera supplices.
24 Quamvis in medio curriculo meum
Robur comminuit, destituit manum,

Atque

Atque ævi spatiis tempora lubrici
Contraxit brevioribus:
25 Clamabo tamen, O mi Deus unice,
In vitæ medio ne stadio brevem
Cursum siste rotæ: quantulum ad ultimam
Iam metam superest mihi?
Te nunquam brevibus clausa recursibus
Astrorum, senio conficiet dies:
26 Tu terræ stabilis mole, volucribus
Tu cœli prior ignibus.
27 Illis interitus stant sua tempora:
Tu nullo interitum tempore senties.
Annorum series cætera deterit,
Vt vestis teritur vetus,
Vt detrita novis pallia vestibus
Permutat locuples: sic abit & redit,
Et mutat facies imperio tuo
Mundi dædala machina.
28 At tu, qui fueras, semper es atque eris:
In teipsoque habitas: nec varias vices
Decurso patiens tempore, permanes
Metæ sæcula nescia.
29 Sed servi soboles & sobolis tui
Servi posteritas per seriem tuis
Tecum perpetuis æmula sæculis,
Ævi tempora transigent.

PSAL. CIII.

Benedic anima mea Domino, &c.

Carm. gen. v.

1 SIt parens rerum mihi carmen: illum
Vox canat, sensus petat, & remotis
Quisquis est fibris vigor, & sacratum
Nomen honoret.
2 Mens Deo laudes cane, reddegrates
Mens Deo: nullis benefacta sæclis
Excidant, & quæ tribuit benignâ
Munera dextrâ.

3 Qui scelus tollit maculosum, & ægros
4 Sanat angores, animóque vires
Reddit, & vitæ properante fato
Prorogat annos.
5 Qui manu largâ tibi plura donat
Ore quàm poscas, animo vel optes:
Servat ac in morem aquilæ, virentem
Flore juventam.
6 Integer judex, scelerúmque vindex,
Tradidit sancto sua jura Mosi:
7 Isaci prolem docuit piarum
Dogmata legum.
8 Lenis & blandus, dare dona largus,
9 Tardus irasci: neque sempiternæ
Sævit offensæ memor, aut perennes
Ardet in iras.
10 Nec modus pœnæ numerúsve nostris
11 Æquus est culpis: bonitas redundat
Latiùs, terræ plaga quàm remoto
Distat olympo.
12 Tam procul nostri maculas removit
Criminis, quàm se procul à cubili
Gaditano sol oriens Eois
Exerit undis.
13 Qualis in natos placidi parentis
Lenitas, talis Domini benigni est:
Quisquis illius pietate verâ
Nomen adorat.
14 Tu sinus mentis penitus repostos,
Tu pater nosti penetrale cordis:
Quippe nos terræ memor è rubenti
Pulvere factos.
15 Herba ceu, lactens pueri venustas,
Prodit, occultóque adolescit ævo,
Donec ut fœnum cadat arefactum
Falce senectæ.
16 Instar aut floris Tyrio comantis
Murice, ut vultu modicè sereno

Rifit, afflatu tepidi repente
Concidit auſtri.
17 Sed Dei æternâ bonitate in ævum
Tutus æternum, remanet piorum
Cœtus, & longâ ſerie propago
Sera nepotum:
18 Si nec æternas violabit ictâ
Fœderis leges, memoráque juſſa
Mente ſervârit, referatque vitâ
Puriter actâ.
19 Ille flammantis ſuper alta cœli
Culmina immotum ſolium locavit,
Et ſuo nutu facilè univerſum
Temperat orbem.
20 Angeli juſsis Domini miniſtri,
Sub jugum jus eſt quibus & poteſtas
Cuncta cogendi, Domino Deóque
Pangite laudes.
21 Quique caſtrorum comites meretis
Sub ducis tanti imperio, audientes
Sedulo dictis, Domino Deóque
Pangite laudes.
22 Quæque per vaſtos ubicunque fines
Imperi pollens opifex creavit,
Plaudite, auctori Domino Deóque
Pangite laudes.
Mens Deo grates cane: redde grates
Mens Deo: hunc ſenſus petat, & remotis
Quiſquis eſt fibris vigor, & beatum
Nomen honoret.

PSAL. CIIII.

Benedic anima mea Domino, &c.

Carm. gen. 1.

TErrarum Deus alme canam Dominumq; patrémq;
Magne parens, ſanctâ quàm majeſtate verendus
Æthereis æternas rector molitis habenas.

Te decor, auratis ambit te gloria pennis,
Et circumfusum vestit pro tegmine lumen.
3 Tu tibi pro velo nitidi tentoria cœli
Et liquidas curvo suspendis fornice lymphas:
Et levibus ventorum alis per inania vectus,
Frænas ceu celeres volitantia nubila currus.
4 Apparent accinctæ auræ flammæque ministræ,
5 Vt jussa accipiant. Stat nullo mobilis ævo
Terra, super solidæ nitens fundamina molis,
6 Pollenti stabilita manu. terra obruta quondam
Fluctibus, ut fuso super ardua culmina velo:
7 Sed simul increpuit tua vox, tonitrúque tremendo
8 Insonuere auræ, paulatim ascendere montes
Cernere erat, sensimque cavas subsidere valles,
Inque cavas valles trepidas decurrere lymphas.
9 Néve iterum immissa tellus stagnaret ab undâ,
Limitibus compressa suis resonantia plangit
Littora, præscriptas metuens transcendere metas:
10 Tum liquidi fontes imis de collibus augent
Flumina, per virides undas volventia campos,
11 Vnde sitim sedent pecudes; quæ pinguia tondent
Pascua, quíque feris onager saxa invia silvis
12 Incolit. hic levibus quæ tranant aëra pennis,
Per virides passim ramos sua tecta volucres
Concelebrant, mulcéntque vagis loca sola querelis.
13 Tu pater aërios montes, campósque jacentes
Nectare cœlesti saturas, fœcundáque rerum
Semina vitales in luminis elicis oras:
14 Vnde pecus carpat viridis nova pabula fœni,
Vnde olus humanos geniale assurgat in usus,
Quæque novent fessas cerealia munera vires,
15 Quæque hilarent mentes jucundi pocula vini,
Quíque hilaret vultus succus viridantis olivi.
16 Nec minus arboribus succi genitabilis humor
17 Sufficitur. cedro Libanum frondente coronas,
Alitibus nidos. abies tibi consita surgit,
Nutrit ubi implumes peregrina ciconia fœtus.
18 Tu timidis montes damis cava saxa dedisti,

Tum

Tutus ut abstrusis habitaret echinus in antris.
19 Tu lunæ incertos vultus per tempora certa
Circumagis: puróque accensum lumine solem
Ducis ad occiduas constanti tramite metas:
20 Inde superfusis cuncta involventibus umbris,
Per tacitas spargis nocturna silentia terras.
21 Tum fera prorepit latebris, silvísque relictis
Prædator vacuis errare leunculus arvis
Audet, & è cœlo mugitu pabula rauco
22 Te patrem exposcit: dein rursus sole renato
Abditur occultis prædatrix turba cavernis:
23 Inque vicé subeunt hominúmq; boúmq; labores,
Donec sera rubens accendat lumina vesper.
24 Sic patet in cunctos didis te commodus usus.
Nec tantùm tellus, genitor, tua munera sentit,
25 Tam variis fœcunda bonis: sed & æquora ponti
Fluctibus immensas circumplectentia terras,
Tam laxo spatiosa sinu: tot millia gentis
Squamigeræ tremulâ per stagna liquentia caudâ
26 Exultant: tot monstra ingentia & horrida vîtu
Veliferas circumnant puppes, grandia cete
Effingunt molles vitreo sub marmore lusus.
27 Atque adeo quæ terra arvis, quæ fluctibus æquor
Educat, à te uno pendent, pater optime, téque
Quæque suo proprium poscunt in tempore victum.
28 Te magnam pandente manum saturantur abundè
29 Omnia: te rursus vultum condente, fatiscunt.
Te tollente animam, subito exanimata recurrunt
30 In cinerem, insorante animam te denuò, surgit
Illico fœcundæ sobolis generosa propago,
Et deformatas gens incolit aurea terras.
31 Sic eat: ô nullo regnet cum fine per ævum
Majestas divina, suúmque in sæcula lætus
32 Servet opus Deus, ille Deus, quo territa tellus
Concutiente tremit, montes tangente vaporant,
Fumiferâ trepidum nebulâ testante pavorem.
33 Hunc ego, dum vivam, dum spiritus hos reget artus
34 Vsque colâ, tantum ille meas facilisque bonúsque

Accipiat

Accipiat voces: nempe illo oblector in uno.
33 At verò impietas planè extirpetur ab imâ
Radice, & scelerum stirps nulla repullulet, ac nos
Terrarum Deus alme patrè Dominumque canemus.

PSAL. CV.

Confitemini Domino, & invoc. &c.

Carm. gen. xxvi.

1 CAnite Dominum, & invocate nomen ejus: externis
Facta gentibus per orbem prædicate illustria.
2 Ille sermo, carmen ille, & illius miracula,
3 Nomen ejus, numen ejus una nobis gloria.
Hunc amantũ & hunc petẽtum palpitet cor gaudio.
4 Robur ejus, pignus ejus sacrosanctum roboris
Petite: vultum ejus beatum continenter quærite.
5 Subeat animum quanta nostris edidit majoribus
Signa, quæ portenta: legum scita quæ reliquerit.
6 Vos Abrami, vos Iacobi posteri, fervi Dei
Separati, sorte lecta natio, vos alloquor.
7 Ille rerum rector unus, orbis unus arbiter,
8 Pacta nostris firma servat facta cùm majoribus.
Verba meminit: mille sancta in sæcla nectit fœdera.
9 Icta primitus cum Abramo, deinde jurata Isaco:
10 Isaci sancita nato, lege non murabili:
Posterisque sempiterno roborata vinculo:
11 Quum tibi Chananæa (dixit) arva sorte dividam
12 Turba numero parva quanvis advena illic degens.
Aucta nondum stirpe longis temporum decursibus
13 Regna quanquã & nationes exul errans verterem.
14 Hos tamen Dei benigna fovit indulgentia:
Vimque duram præpotenti dextrâ ab illis arcuit.
Et minis reges potentes tetricis compescuit,
15 Ne mihi (inquit) cõsecratos, ne mihi unctos tãgite
A meis, moneo, prophetis abstinete injuriam.
16 Quum famẽ voracẽ in orbẽ cõtumacem induceret,
Gentibusque alimento latè noxiis subduceret,
17 Prævium misit ministrum Nili ad arva fertilis.
Filium pulchræ Rachelis mango turpis vendidit.

18 Carce

18 Carceris latuit tenebris, crura vinctus compede,
19 Somnii donec soluti nota regi veritas,
20 Crura ferro liberavit, solvit animum crimine,
21 Et novâ sortis benignæ jam vicissitudine,
Regiorum servulorum servus ante ignobilis,
22 Fræna rerum tractat unus, nuper è custodia
Missus, aulæ purpuratos nunc coercet vinculis,
Et senum juvenis severæ præsidet prudentiæ.
23 Isaci tandem propago culta linquens patria,
Pinguis ad fluenta Nili castra fixit advena.
24 Ac Deo fovente lætâ stirpe sic refloruit,
Viribus brevi ut præirer inquilinus incolas,
25 Tum Phari rector superbæ mêtem versâ Abramidæ
Fraude molitus nefandâ, stirpitus revellere,
26 Circulo donec voluto destinati temporis,
Legifer cum fratre Moses missus est divinitus,
27 Ac Pharon Pharique regem terruit miraculis
28 Ergo natura, imperantis non rebellis jussibus,
Vestiit polum tenebris, & solum caligine
Condidit, ceu nocte cæcâ, sole jusso cederet.
29 Vnde decolor cruoris tabe rivos pollut,
Squamæque strage gentis inquinavit littora.
30 Terra felix antè frugum, more nunc præpostero
Turpibus fœcunda ranis squalet: ipsa regia
Fœta ranis ipsa regum fœta sunt cubilia:
31 Fusâ deinde nube densâ musca Memphin occulit:
Et pediculorum ubique fœda erant examina.
32 Instar imbrium ruebat mista flamma grandini,
33 Arbores nudans comantes fronde, flore, fructibus.
34 Quod reliquit atra grando, mox locusta perdidit:
35 Bruchus abstulit, locustas quod voraces fugerat.
Tot malis subinde sævis icta Nili regia,
Quum ferox non mitigaret contumaces spiritus,
Dira populum mox in ipsum versa pœna sæviit.
36 Prima pignorum repentè per penates omnium
Occidêre: cuncta planctu, cuncta fletu personant.
Rege tandem pertinace cladibus perterrito,
37 Sancta Memphin gens reliquit, jam tyrâno libera

Dives auro argenteisque barbarorum poculis,
Nec tot intet millia ullum languor attentaverat.
38 Ergo Nili jam pavore liberata regia,
Voce, vultu, plausibúsque præferebat gaudium.
39 At parens memor benignus gentis electæ sibi,
Per siticulosæ arenæ vastitatem imperviam
Castra nubis texit umbrâ luce, noctem luridam
Ignium latè coruisco temperavit lumine.
40 Arva, victum cùm rogarent: texit imber alitum,
Panis impluit per auras more densæ grandinis
41 Petra jussa fudit undas: déque rupis viscere
42 Antè sicca solitudo flumen hausit. Scilicet
Fœderis patens benignus immemor nunquam sui,
Quod sibi caro cum Abramo sempiternum fecerat,
43 Sic parentum stirps piorum, tuta ductu numinis,
Arva liquit fraudulenta perfidi Pelusii:
44 Occupatis efferatum nationum sedibus
Tradidit Deus labores impiorum eis carpere:
45 Sanctiones ut tenerent sacrosancti fœderis:
Et piarum ad jussa legum facta cuncta fingerent.
Laus, honor, decúsque regi sempiterno cœlitum.

PSAL CVI.

Confitemini Domino quoniam, &c.

Carm. gen. x i i i i.

1 LAudate Regem cœlitum, regem bonum,
Suisque nullo non benignum tempore.
2 Quis facta verbis æquet? eloquentiâ
Quis assequatur illius potentiam?
3 O ter beatos æqui amantes, & tuæ
Præscriptæ legis qui tuentur jugiter!
4 Memento nostri facilis & favens, tuum
Prospicere populum quâ soles clementiâ:
Et me revise lenis ac salutifer,
5 Vt separati tibi bonis populi fruar,
Carpámque lætus quo fruuntur gaudio.
Hæreditatique comes applaudam tuæ.
6 Scelesta proles cum scelestis patribus

In te rebelles multa iniqua fecimus:
Abominanda, dira perpetravimus.
7 Nam nec tyranni Ægyptii ex ergastulo
Nostri parentes liberi per te, tua
Ostenta graviter ponderârunt, nec tuæ
Meminêre gratis mentibus clementiæ:
Sed propter undas æquoris rubri, duces
Adversus animis turba contumacibus
8 Obmurmuravit. At parens malis bonus
Pœnas remittis, ut tuam clementiam
Agnoscat orbis & tremat potentiam.
9 Nam comminanti cessit unda fluctuum:
Suspensa moles hinc & inde per sali-
Tranquilli arenas aridam dedit viam,
Ceu solida camp'is figerent vestigia:
10 Donec tyranno liberati & hostium
Crudelitate, tuta tuti littora
11 Tenuêre. at hostes vorticoso gurgite
Absorpsit unda, cladis ut nec nuncius
12 Supereſſet. Illic tum salutis compotes
Fidémque verbis præbuêre, & cantibus
Cecinere festis numinis potentiam.
13 Metu repulso, protinus lasciva
Animos rebelles perculit: nec amplius:
Meminere signa nec pericla pristina:
14 Repentè pravâ perciti libidine
Arsere, verbis & Deum procacibus
Iræ impulerunt fræna justæ solvere:
15 Ac flagitatos impiè dedit cibos,
Iustisque pœnis impios coercuit.
16 Nec pœna mentes nec benignitas feras
Mollire potuit, quin procaciter ducem
Ducisque fratrem peteret æmulatio,
Et freta studiis semper ambitio malis.
17 Sed factiosos terra vasto condidit
18 Sinu dehiscens, flammeisque gurgitis
Torrens vorago devoravit impios.
19 Nec noxiorum monita tot pœnis modum

Gens

Gens prava sceleri fecit. Horebi in jugo
(Proh facinus!) ante imaginem bovis dei
20 Imago sese stravit,& fronde saturi
Simulacra tauri coluit instar numinis,
21 Partæ salutis nuper ingrata,immemor
Miraculorum in urbibus Niloticis,
22 Et fluctu eodem sospites se, subrutos
Hostes superbos vorticosis æstibus.
23 Ergo sceleatos ira justa perdere
Ibat, furenti ni Deo carum caput
Pro gente Moses obtulisset,& prece
24 Frænasset iras. Nec tamen turbæ furor
Illic quievit: expetitum tam diu
Vber feracis sprevit agri: nec fidem
Mosi docenti, pollicenti nec Deo
25 Habuit, tumultu castra complens respuit
26 Imperia: donec ille munificus parens,
Delere promptus inter invia montium
27 Toties rebelles,extulit dextram,& genus
Per nationes impias disperdere
28 Iam destinârat: ante sculpta numina
Iterum protervi procidêre, & mortuis
Diis thura lectâtque immolârunt hostias:
29 Deum sceleribus provocaverunt novis,
Iramque rursum exasperârunt vindicem:
30 Iustâ incitatus donec irâ Phineas
Ferro sceleatam puniit licentiam,
Et sævientem dexteram compescuit
31 Dominî, sibique, peperit æternum decus
Quod nulla fileant posterorum sæcula.
32 Nec contumaces supplicia tot spiritus
Cœrcuerunt. Meribæ ad undas quin Dei
33 Rursus furorem accenderent: nec publico
Moses furore liber etiam incredulâ
Oratione vertit iram numinis
34 In se. Potiti deinde pactis finibus,
Nec impiarum semen omne gentium
Disperdiderunt funditus, nec jussibus

Reste

Rectè monentis paruerunt numinis:
45 Sed se profanis miscuêre gentibus,
Didicêre ritus, serviere ludicris
36 Diis: ac eorum mancipati cultibus,
Tenuere puras à scelere nullo manus.
37 Quippe immolârunt filios ac filias
38 Ad dæmonum aras: & suæ propaginis
Tinxere sculptos sanguine innocuo deos,
Terrámque sanctam polluerunt cædibus.
39 In scelera proni abominanda, dum suæ
40 Manus adorant opera, patrium Deum
41 Iustus ad iras provocârunt, ut suam
Hæreditatem abominatus impiis
In servitutem manciparet hostibus:
42 Quorum severo penè contriti jugo,
Posuere sæuam spiritus ferociam.
43 Ac liberati sæpe Domino vindice,
Rursus rebelles spiritus in vindicem
Sumpsere: rursus ob scelera pœnas sua
44 Dedere. mitis nec Dei bonitas tamen
In rebus arctis innocentium à prece
45 Avertit aurem: fœderis memor sui
Pœnas remisit lenis & placabilis.
46 Quin & superba corda gentis barbaræ,
Cui serviebant dirutâ jam patriâ,
Lenivit: animos omnium ut perstringeret
Imago sortis flebilis vel hostibus.
47 Tu nos tuere, Domine noster & Deus,
Et è profanis gentibus recollige,
Vt te canamus, nomen ut sanctum tuum
48 Celebremus unum: populus omnis ut simul
Dicat, Deo, quem posteri Abrami colunt,
Sit laus, honórque in sæculorum sæcula.
Amen, amen.

PSAL.

GEORGII BV-
CHANANI
PARAPHRASIS IN QVIN-TVM LIBRVM PSAL-MORVM.

PSAL. CVII.

Confitemini Domino quoniam, &c.

Carm. gen. 1.

1 CAntemus Dominúque bonũ facilémq; parentẽ,
Cujus habet nullas larga indulgentia metas,
2 Hunc grato simul ore canant, quos dira tyrãms
Quum premeret, lævo incolumes ex hoste recepit:
Et juga captivo excussit servilia collo.
3 Pérque feras gentes spargit, quà surgit ab undis
Et quà diversas abiens se condit in undas
Phœbus, ab arctoæ campis glacialibus ursæ
Collegit, tepidóque domum revocavit ab austro
4 Per sterilẽs saltus & inhospita saxa vagantes,
Quà nulla ad cultas ducunt vestigia terras,
5 Fracti animos mœrore, inopes undæque cibíque,
Auxilium miseris imploravêre querelis:
6 Audiit orantes, & opis miseratus egenos,
Omnibus exolvit mœrentia pectora curis,
7 Monstravitque viam, cultas quæ ferret ad urbes:
8 Ergo canãt Dominúmque bonũ, facilémq; parentẽ,
Et latè ignotis pandant facta inclyta terris:
9 Quippe sitim victúque famem compescuit ægram,
Reddidit & membris vires, animóque vigorem,
10 Quíque Dei monitis ingratâ mente relictis,
11 Carceris in tenebris & cæcâ nocte jacebant,
12 Quum tremerẽt gelidæ exanimes formidine mortis
13 Afflictíque malis humiles fractíque jacerent.

Auxilium

Auxilium miseris imploravere querelis:
Audiit orantes & opis miseratus egenos,
Omnibus exolvit mœrentia pectora curis.
14 Vincla manu validâ rupit, mortísque timorem
Reppulit, & tetris pavidos eduxit ab umbris.
15 Ergo canât Dominúmque bonũ faciléque parentẽ
Et latè ignotis pandant facta inclyta terris:
16 Liminâque & portæ quí claustra refregit ahenæ.
17 Deliciis animi vires quum stulta libido
Affligit, corpúsque gravi languore solutum
18 Stultitiæ pendit pœnas, & morte propinquâ
Rejiciunt omnem fastidia marcida victum,
19 Auxilium miseris qui imploravere querelis,
Adspicit orantes, & opis miseratus egenos,
Omnibus exolvit mœrentia pectora curis.
20 Ereptísque suo lethi de limine verbo,
Restituit lætúmque novat per membra vigorem.
21 Ergo canant dominúmq; bonum, faciléq; parentẽ
Et latè ignotis pandant facta inclyta terris:
22 Et meritis cumulent memores altaria donis,
Et grata acceptam testentur voce salutem.
23 Qui mare fluctisonum sulcat, curvisque carinis
Admovet externas vaga per commercia gentes,
24 Non ignota illi divina potentia, nec quæ
Monstrat in immenso miracula sæpe profundo.
25 Quum jubet, irrumpunt venti stridente procellâ;
26 Et mare nunc spumis candentibus astra lacessit;
Et nunc tartarei subsidit ad ima barathri:
27 Pallent ora, metus trepidantia pectora pulsat:
Et velut oppressis vino vestigia nutant:
Callida nec cani juvat ars aut cura magistri:
28 At Dominum ut mœstis imploravere querelis?
Exaudit trepidos & opis miseratur egenos.
29 Iam venti ponunt stratáque æqualiter undâ,
Arridentque taciti tranquilla silentia ponti.
30 Iam positâ læti gaudent formidine nautæ,
Cùm laceræ optatum portum tetigere carinæ.
31 Ego canant Dominũm q; bonum faciléq; parentẽ

Et

Et latè ignotis pandant facta inclyta terris.
32 Hunc populi cœtus laudent, sanctúsque senatus
33 Consilium super astra ferat, qui flumina siccat,
Et riguos passim rivis bullantibus agros,
Fontibus occlusis sitienti damnat arena:
34 Et fœcunda sui facta ob scelerata coloni,
Arva jubet salsis subitò sterilescere glebis.
35 At contra in sterili campo malè pinguis arena
Stare lacus, pinguésque facit stagnare paludes:
Et fluviis siccos rivísque fugacibus agros
36 Irrigat, atque inopi transmittit habere colono:
Quique novas sanctis moderetur legibus urbes,
37 Et scrobibus credat vites, & semina sulcis.
Vnde legat dulces maturo in tempore fructus,
38 Quos patet omnipotens alit, & proventibus auget
39 Assiduis pecorum fœtus. Vbi nescia rursus
Commoda fortunæ modicè mens ferre secundæ,
Fræna dedit vitiis, retrahit sua munera justus
40 Arbiter: indomitos animos & corda superba
Cladibus affligit: sævis punire tyrannis
Tradit, & ignavo petulans sub principe vulgus
Contemptum, populis prædâ jubet esse propinquis.
Pérque inopes victus terras traducit ubi antè
Nulla hominum tritam monstrant vestigia callem.
41 Avertit mala pauperibúsque, animíque modestis,
Atque hilares multâ fœcundat prole penates.
42 Hæc spectãt gaudéntq; boni: malè conscia mussat
43 Turba metu. Aït, animi quibus est solertia, curâ
Assiduâ volvunt, memoríq; hæc mente recondunt,
Luceat ut cunctis Domini clementia terris.

PSAL CVIII.

Parãtum cor meum, Deus, &c.

Carm. gen. 11.

2 MEns invicta malis, animi vigor integer, orbis
Te voce, rector, te celebrabit lyrâ.
3 Eia age, depositis mens expergiscere curis:
Et tu canora barbitos cum nabliis!

Ocyus

Qcyus zuroræ quàm lucifer excitet ignes,
Aurora cantus quàm volucrum exuſcitet,
4 Te pater alme canam: populos tua facta per omnes.
Quacunque tellus panditur, vates feram.
5 Nam tua ſiderei bonitas faſtigia cœli,
Fidéſque tractus nubium ſupervolat.
6 O Deus auguſtum nitido caput exere cœlo:
Oſtende terris gloriæ jubar tuæ.
7 Eripiáſque tuos gelidi formidine lethi
Præſens, & opifer invocantes audiar.
8 Audiit, ex adytóque Deus flammantis olympi
Vocem rependit gaudii prænunciam.
En tibi frugiferos Sichimæ diſpertiar agros:
Vallem Suchoti metiar decempedâ.
9 Nónne mihi parent Iacobi pignora, quiſquis
Vel pecore tondet arva, vel vomere ſecat?
10 Oppida ſub pedibus Syriæ calcabo ſuperbæ,
Moabum, Idumen, & Palæſtinas domos.
11 Quis mihi pander iter munitas ductor ad arces?
Muros Idumes divitis quis diruet?
12 Quis? niſi tu noſtræ gentis Deus unice tutor?
Qui nos premendos hoſtibus reliqueras,
Offenſus vitiis pravis, nec in arma ruentes,
Noſtros præibas dux, ut antè, exercitus.
13 Nunc pater auxilium rebus bonus adfer in arctis
Humana fallax credulos ſpes decipit.
14 Te duce, victrici decorati tempora laura,
Pedibus prememus hoſtis arrogantiam.

PSAL. CIX.

Deus laudem meam ne tacueris, &c.

Carm. gen. 11.

2 NE fileas, ne diſſimula mea gloria, nevé
Sine veritatem ſupprimi mendacio.
Me ſcelerati oris fraus, & crudele venenum,
Proterva fictis lingua me premit dolis.

3 In

3 In me odia occultis acuunt sermonibus iras,
Et immerenti fabricant molestiam.
4 Qui mihi debebam fidum solamen amici,
Probria ingerebant clanculum & convicia.
Ast ego, secretæ tibi qui penetralia mentis
Cernis, dolente corde fundebam preces.
5 Omnibus officiis cultu mihi damna rependunt,
Remunerantur odio amorem simplicem.
6 Tu pater hunc sævo vexandum trade tyranno:
Vastator illi ad dexteram adstet Angelus.
7 Judicis adstiterit cum sordidus ante tribunal,
Damnatus aspris exeat sententiis.
Quum volet iratos animos inflectere fando,
Oratione judices exasperet.
8 Ante diem fato pereat præreptus acerbo:
Locúmque vacuum dominus occupet novus.
9 Orba fleat soboles, vidua gemat vxor in aula:
10 Ejecta proles patrio exulet solo:
Instabilis mendica, vagis erroribus orbem
Lustret: quietum reperiat nusquam locum.
11 Conturbétque domum misera, inscribátq; penates,
Scrutatus omnes fænerator angulas.
Ignotúque hæres longo congesta labore
12 Rapiat, opemque nemo poscenti ferat:
Nullâque progeniem miseratio sublevet orbam.
13 Mors falce totam demetat semel domum:
Proxima genté omnem cum nomine deleat ætas.
14 Apúdque Dominum, patris erratum, ut recens,
15 Ante oculos inférque manus versetur & erret:
Nec vitia matris tollat ulla oblivio.
19 Vtque erat oblitus miserandi, oblivio gentem
Ejus peremi supprimat silentio:
Qui de, tectum, inopem, & curis mordacibus ægrum
Pertrahere e mortis nixus est faucibus.
17 Semper ei veluti fuerat maledictio cordi,
Maledicta in illum & execratio cadent.
18 Ac veluti studio fugit benedicere pravo,
Sic nullus illi cupiat aut dicat bene.

Et velut obtegitur talari corpus amictú,
Totus miseriis ille sordeat obsitus.
Sic in cuncta illi passim se viscera fundant,
Vt oleum in ossa penetrat, unda in viscera.
19 Hoc ergo incedat semper vestitus amictu:
Hæc zona lumbos cingat illi & ilia,
20 Ante Deum tales pendat detractio pœnas,
Et clàm salutem quisquis oppugnat meam.
21 Alme pater, pater alme, tuâ me protege dextrâ,
Et invidorum libera calumniis:
Vt nomen latus omne tuum telluris honoret,
Et suavitatem sentiat clementiæ,
22 Eripe me invidiæ: sum pauper, egenus & expes:
Animúmque curæ turbidum urunt anxiæ.
23 Non aliter pereo, speciesquàm futilis umbræ,
Pallent tenebris sera quum crepuscula:
Aut ubi decussis solerti indagine ramis,
Locusta tectis pulsa frondeis cadit.
24 Genua labant infirma: artus jejunia solvunt
Exangue siccis corpus aret ossibus.
25 Me tumidi probris hostes petiere superbis:
Me conspicati capita quassarunt sua.
26 Adfer opem, servúmque tuum, pater optime, serva
Prolenitate semper assuetâ tibi.
27 Agnoscantque tuam, rerum pater optime, dextram:
Tuáque salvum me sciant clementiâ.
28 Dum maledicta vomét hostes, dú probra loquétur
Bonú que placidúque benedices tu mihi.
Dum confusa illis turpis pudor ora notabit,
Lætitia servi pectus hilarabit tui.
29 Hos pudor, ut talos à vertice vestis ad imos
Effusa latè corpus omne contegit:
Hos pudor: & mœrens turbato infamia vultu,
Qui me maligno dente rodunt, obruat.
30 At ego tum Domino grates memor ore sonabo,
Cœtúque laudes in celebri concinam:
31 Qui stetit auxilio dexter cum paupere, vitámque
Eripuit ejus hostium ludibrio.

PSALMVS CX

Dixit Dominus Domino meo, &c.

Carm. gen. 111.

1 SIc alloquutus Dominus est Dominum meum,
Assíde dexteram ad meam,
Dum proterendos, ceu scabellum, sub pedes
Hostes tibi provolvero.
2 Ad orbis oras ultimas fasces tuos
Alta ab Sione proferam:
Vt juris æqui vinculis coerceas
Fastus rebelles hostium.
3 Te pompa lætis quam reducet plausibus
Ad templa voti compotem,
Sancto decorus apparatu exercitus
Lætum celebrabit diem.
Non roris imber ante lucem argenteis
Tot vestit arva gemmulis,
Quam multa cunctis gentium de finibus,
Ad te propago confluet.
4 Iuravit & se adstrinxit immutabili
Dominus sacramento tibi,
Tete futurum Melchisedecis sibi
Ritu sacrorum antistitem,
Sol inquieto lucis orbe dum diem,
Dum luna noctem illuminet.
5 Ad dexteram ille semper assistet tuam:
Ferro tyrannos vindice
6 Compescet: iram commodans suam tibi,
Gentes rebelles comprimet.
Ducesque regnis imperantes ditibus
7 Sternet solo: torrentibus
E fortuitis, dum fugam premet, sitim
Victor levabit igneam.
Ergo subactis hostibus, cœlo caput
Tollet decorum gloriâ.

PSAL. CXI.

Confitebor tibi Domine in, &c.

Can

Carm.gen. IIII.

SIve inter fidos tractem secreta sodales,
Seu sancti stipante catervâ
Me populi loquar, alme parens, te pectore toto
Vsque canam: tua munera grato
Ore feram. magna æternæ miracula dextræ:
Magna quidem, sed & inclyta certè,
Et manifesta bonis, studio scrutante fideli.
Quicquid enim gerit, omnia splendor,
Omnia divinâ majestas luce refulgens
Illustrat, dum sidera terras
Ignea lustrabunt, hunc justum semper & æquum
Sera agnoscent sæcla nepotum.
Nec quæ primævi quondam stupuere parentes
Attoniti, mirandáque natis
Invida delebunt oblivia. parcere largus
Nempe parens, facilisque querelis
Flectere cor miseris: spoliis ex hoste superbo
Direptis decoravit amicos.
Nec cum gente sua percussi fœderis illum
Immemorem ulla redarguet ætas.
Ostenditque suas per facta illustria vires,
Quum populatus regna superba,
Dimensusque novis hostilia rura colonis
Dilectæ dedit oppida genti.
Quicquid agit loquiturque, fides immobilis actus
Æqui & regula dirigit omnes.
Quæ jubet, æqua jubet, nulloque interlita fuco,
Aut tacitam celantia fraudem,
Quæque nec æterno volventia sęcula lapsu
Interimant, aut tempore carpant.
Quippe adstans fidei firmæ constantia & æquum
Perpetuò rata jussa tuentur.
Quum premeret Pharii imperium crudele tyranni.
Selectâ de gente nepotes.
Excussitque jugum, & regis fera iussa superbi

PSALMVS CXII.

Exuit: æcernáque beatis
Libertate frui donârat, pignora sera
Si jurata parentibus olim
Intemerata piæ servassent fœdera legis,
Fœdera nullis irrita sæclis.
Quippe Dei sanctum est & formidabile nomen,
Ac sancte sua pacta tuetur:
Exigit & duras violato fœdere pœnas.
Hunc colere ex animóque vereri,
Vivendi rectè fons & sapientia prima est.
Hanc cunctos qui dirigit actus
Ad metam, verè sapit: hunc ventura nepotum
Semper dicent sæcla beatum.

PSAL. CXII.

Beatus vir qui timet Dominum, &c.

Carm. gen. 111.

BEatus ille, qui Deum rerum patrem
Pietate non fictâ colit:
Deíque gaudet legibus: mores suos
Formare ad illas nititur.
Latè per urbes divites potentiam
Ejus propago proferet.
Prolem piorum numinis benignitas
Largâ beabit dexterâ.
Res affluenter supperet semper domi
Illi: nec ætas longior
Obliterabit æquitatis gloriam
Fructúmque. Quum premet malos
Fortuna, sævo gestiens ludibrio
Mutare summis infima,
Benignitatis tum suæ justis Deus
Lucem in tenebris offeret,
Clemens benúsque in omnibus periculis
Stirpem piorum muniet.
Misertus inopis vir bonus, largâ manu
Succurret indigentiæ:
Sic cuncta juste temperans examine

Nec verba temerè ut excidant.
Non turbo sortis cuncta quatientis loco
Movebit illum, nec dies
Suprema famam condet ejus invido
Oblivii silentio:
Non livor illum falsa gaudens spargere
Terrebit, aut calumnia;
Bellive rumor, aut egestas lurida,
Fragórque lethi proximi:
Sed mente firmâ provocat discrimina,
Deóque solo nititur,
Ceu cana rupes, murmurantis æquoris
Spernit minaces impetus:
Sic ille certâ interritus fiduciâ
Sortis procellas sustinet:
Ac sustinebit dum ruinas hostium
Salvus suorum adspexerit.
Opes volucris instar auræ mobiles
Largitus est egentibus:
Sibi æquitatis gloriam superstitem
Servavit: orbe gloriam
Vivaciorem, nec senectæ dentibus
Æruginosæ obnoxiam.
Dum laude clarum, réque lautum splendidâ
Spectabit impius pium,
Curæque mentem vellicabunt anxiæ,
Succúmque carpent corporis,
Dentem fatigans dente ringetur, lue
Se macerabit tabidâ.
Dominus malorum vota ridet irrita,
Spes ut modestas promovet.

PSAL. CXIII.

Laudate pueri Dominum, &c.

Carm. gen XXIIII.

Sallite Dominum pueri, Domini
Nomen festo tollite cantu.
Nomen Domini sic celebretur,

Vt sæclorum in sæcula longi
Nulla oblivia sentiat ævi.
3 Primo à carcere solis eoi
Ad purpureos usque occasus,
Omnes Domini nomen adorent.
4 Qui gentes super arduus omnes
Celsas ætheris incolit arces.
Cujus longè gloria mundi
Trans flammantia mœnia vecta est.
5 O pietatis nescia veræ
Pectora! ritu sacra nefando
O qui fingitis, anne deorum
Quenquam Domino similem nostro
6 Nostis? quem super ardua cœli
Culmina positum nil latet imæ
Sub cava clausum viscera terræ,
Nil humano procul adspectu
Trans multiplices ætheris orbes:
7 Inopem terræ qui prostratum
Suscitat, & de pulvere egenum
Tollit, ut alto positus solio
Populi primos carpat honores,
8 Qui maternos sterili fructus
Exoratus donat, & orbos
Lætâ renovat prole penates.

PSAL. CXIIII.

In exitu Israel de Aegypto, &c.

Carm. gen. XXII.

QVm domus Isacidûm patrias remearet ad oras,
Barbaráque invisæ linqueret arva Phari,
Ipse Deus Iudam cœlesti numine tutum
Fecit: erat populi signifer ipse sui.
3 Vidit & attonitas trepidum mare diffidit undas,
Iordanis refugas in caput egit aquas.
4 Dura per intonsos salierunt culmina montes,
Vt saturas gestit dux gregis inter oves:
Celsáque frondentes movere cacumina colles,

Agnus ut in pratis luxuriare solet,
5 Quid mare vidisti solito cur cesseris alveo?
Cur fugis in fontes fluminis unda tuos?
6 Cur ita concusso saliistis vertice montes,
Vt saltu exultat dux gregis inter oves?
Cur ita frondenti saliistis vertice colles,
Agnus ut in pratis luxuriare solet?
7 Nempe Dei trepidum præsentia terruit orbem,
Cui cadit in Solymos victima multa focos.
8 Qui lapidum venas laticum laxavit in usum,
Cui fluxit largo flumine dura silex.

PSAL. CXV.

Non nobis Domine, non nobis, &c.

Carm. gen. 111.

1 TE magne rector orbis, haud victoriam
Ex hoste sævo poscimus,
Nos ut per omnes fama gentes differat,
Nec apparatu ut splendido
Per ora vulgi nos triumphus aureo
Curru superbos transferat:
Sed impiarum ut sæcla gentium sciant
Te largum opis cultoribus
Tuis fideque semper immutabili
Promissa promptum solvere.
2 Ne forte rebus insolentes prospetis,
Vbi nunc Deus vester? rogent.
3 Deus astra noster incolens, mortalium
Nutu suo res temperat.
4 At impiarum finxit error gentium
Manu deos inutiles:
Aurum caminis excoquens, aut malleis
Massa è sequaci bracteas
Ducens, figurâ multiformi ludicra
Affixit aris numina.
5 Inane vocis os habent: oculos habent,
Orbes inanes luminis.
6 Naribus odores nec trahunt, nec auribus

Stirdis sonores hauriunt:
7 Palpare manibus non queunt, torpentibus
Nec ingredi vestigiis,
Nec vox anhelis edita è pulmonibus,
Cavo recutrit gutture.
8 Quicunque tales fingit aut colit deos,
Diis ipse similis sit suis.
9 At tu Iacobi gens, loca fiduciam
Omnem salutis in Deo,
Qui te potenti sublevabit dexterâ,
Et in periclis proteget.
10 Et vos Aronis posteri, spem ponite
Omnem salutis in Deo,
Qui vos potenti sublevabit dexterâ,
Et in periclis proteget.
11 Quicunque cultor es Dei, fiduciam
Loca salutis in Deo,
Qui te potenti sublevabit dexterâ,
Et in periclis proteget.
12 Qui nos favore semper amplexus memor
Fovit fovétque sedulò:
Cunctos Iacobi qui fovebit posteros,
Aronis & sacrum genus.
14 Qui se colentes sive juvenes, seu senes,
Fovebit & custodiet.
14 Qui nó que donis semper augebit novis,
Et liberorum liberos.
15 Nam nos profanis segregavit gentibus.
Cœli solique conditor:
16 Cœlum sibi ipse regiam fecit, solum
Sedem dedit mortalibus:
Remunerantes muneribus illum ut suis
Rerum parentem agnoscerent.
17 Neque ora laudes in tuas solvent, pater,
Quos mors teget silentio.
18 Nos te parentem agnoscimus, qui spiritu
Vitalis auræ vescimur.
Te prosequemur laudibus dum lucido

Sol

Sol axe terras ambiet.

PSAL. CXVI.

Dilexi, quoniam exaudiet, &c.

Carm gen. xxv.

TOto pectore diligam
Vnice & Dominum colam,
Qui lenis mihi supplici
Non duram appulit aurem.
2 Aurem qui mihi supplici
Non duram dedit: hunc ego,
Donec pectora spiritus
Pulset, semper amabo.
3 Iam mors ante oculos erat,
Iam stabam super aggerem
Busti, jam dolor anxius
Omni ex parte premebat:
4 Expes tum prece supplice
Otavi Dominum, Pater,
Quæso, inquam, miserabili
Saltem consule vitæ,
5 O justum Dominum & bonum,
6 Et pronum veniæ! auxilî
Is me & consilii indigum
Sævo texit ab hoste.
7 Ergo mens tibi reddita
Mœrorem cohibe: &, Deus
Quæ largâ tributit manu
Donis læta fruare.
8 Vitam è faucibus eruit
Mortis, & lacrymas genis
Abstersit, stabili & pede
Firmavit tibi gressum.
9 Tutus præsidio Dei
Degam: & polliciti fide
Fretus non dubiâ, canam
Grato pectore laudes.
10 Lassus, rebus & asperis
Afflictus, trepidâ fugâ

Vitæ

Vitæ prospiciens meæ,
Sic mecum ipse loquebar,
11 Nulli certa homini fides:
At rerum arbiter optimus,
Vnus polliciti tenax,
Vnus fallere nescit.
12 Tot liber toties malis,
Tot auctus toties bonis,
Quo tandem officio tibi
Coner solvere grates?
13 Te festâ dape, te prece,
Te libamine prosequar:
Te vitæ columen meæ
Gratâ voce fatebor:
14 Te vitæ columen meæ
In cœtu populi tui
Gratâ prosequar hostiâ,
Damnatus tibi voti.
15 Electos, genitor, tuo
Custos præsidio tegis,
Nec per vim pereuntium
Manes linquis inultos.
16 Tu servum Dominus tuum,
Ancillæ sobolem tuæ.
Me, minacibus hostium
Vinclis eripuisti.
17 Te, rerum pater optime,
Semper laudibus efferam:
Nomen in dubiis tuum
Vsurpabo periclis.
18 Te voti reus, eratus
Morti, prosequar hostiâ,
19 Sacri limen ad atrii,
Sacræ redditus urbi.

PSAL-

Laudate Dominum omn. &c.

Carm. gen. x.

1 OMnes ubique gentium,
Quos solis ambit orbita,
Rerum parentis optimi
Laudes libenter pangite.
2 Agnoscite indulgentiam
Benignius nos in dies
Foventis, & constantiam
Promissa certam reddere.

PSAL. CXVIII.

Confitemini Domino, &c.

Carm. gen. 11.

1 EIa Deum laudate, Deum facilémque bonúmque
Largâ benignum semper indulgentiâ.
2 Eia Dei soboles Iacobi, dicite laudes,
Largâ benigni semper indulgentiâ.
3 Eia Deum canat Aronis numerosa propago,
Largâ benignum semper indulgentiâ.
4 Eia Dei purâ cultor pietate fatere
Largâ benignum semper indulgentiâ.
5 Audiit orantem Dominus me rebus in arctis:
Ac liberavit ilico ex angustiis.
6 Ille mihi assistat solus: non arma, nec ulla
Humana mî vis adferet formidinem.
7 Ille mihi auxilio sit solus: lumina damnis
Explebo (nec me decipit spes) hostium.
8 Tutius à rerum Domino est sperare salutem,
Confidere armis quàm virorum fortium:
9 Tutius à rerum Domino est sperare salutem,
Confidere opibus quàm potentum principum.
10 In me conjurent populi omni ex parte propinqui,
Dei faventis conteram cunctos ope:
11 Circundent omnéque premant ex parte licebit,
Dei faventis conteram cunctos ope:

12 Cir

12 Circundent, omnique premant ex parte licebit,
Quàm nube densâ vere se fundunt apes,
Non secus ac siccas ignis violentia spinas,
Dei faventis conteram cunctos ope.
13 Improbè quid frustra labefactum evertere tentas?
Dei potentis sustinet me dextera.
14 Ille meæ vires: illum mea carmina pangent
Vnum: salutis unus auctor est meæ.
15 Cunctáque justorum pariter tentoria plaudent:
Meæ salutis pariter auctorem Deum
Laudabunt: cantúque ferent ad sidera dextram
Belli potentem, divitem victoriæ:
16 Dextrâ armis, dextrâ præstantem robore, dextram
Bellipotentem, divitem victoriæ.
17 Sæva quid insultas mihi mors? tua tela reconde:
Frustrà minaci territas me spiculo.
Vivo equidem, vivúsque ferar super æthera cantu
Raram benigni numinis clementiam.
18 Iure parens bonus æruminâ me afflixit acerbâ:
At imminentem reppulit mortem tamen.
12 Pandite pontifices sacri mihi limina templi,
Salute partâ ut laude prosequar Deum.
20 Hæc est illa Deo gratissima janua, justis
Vot's aperta dehinc futura janua,
21 Te meritò pater alme, canam, tu rebus in arctis
Aurem applicasti supplici placabilem:
Sospes, & injusto duce te sum tutus ab hoste,
22 Et molientum tecta quem rejecerat:
Artificum improbitas lapidem, fastigia summi
Latè refulgens jam coronat anguli.
23 Scilicet arcano factum est hoc numine, nostra
Attonita factum quod stupescunt lumina.
24 O lux festa, o lux jucunda ad gaudia nata,
Cœlestis in nos lux favoris conscia!
25 Vsque fave, custódsque tuj, pater optime, regis
Sis, & secundos cœpta duc ad exitus.
26 O felix, terum ô felix, quem rector olympi
Populo salutis misit auctorem suo.

Nos

Nos, quibus est sacri custodia credita templi,
Vobis precamur cuncta vertant prosperè.
27 Vnus enim Dominus rerum moderatur habenas,
Qui gratiæ in nos lumen effundit suæ.
Lætitiâ celebrate diem, tœtúsque bidentis
Tenellus aræ vinctus astet cornibus.
28 Te Dominum, te mente colam, te voce fatebor:
Tuúmque semper laude nomen prosequar.
29 Eia Deum laudate, Deum facilémque bonúmque
Largâ benignum semper indulgentiâ.

PSAL. CXIX.

Beatè immaculati in via, &c.

Carm. gen. XXVI.

Aleph.

1 O Beatos, qui sequuntur orbitam legis Dei:
2 O beatos qui monenti sponte parent numini,
3 Labe puri nec relinquunt lege jussum tramitem,
4 Quem severitate durâ nos tenere præcipis.
5 O gradum regas labantem sic, monenti ut paream
6 A tuis attenta jussis nusquam ut erient lumina:
7 Tum ducem canam æquitatis candido te pectore,
8 Obsequar tibi: obsequentem tu tibi ne desere.

Beth.

9 Quid juventam, ne labascat, servat æquè ac lex tua?
10 Hinc ne aberrem, modò laboro: tu laborantè rege.
11 Ne vacillet pes, meo tua verba condo pectore,
12 Rector orbis, æquitatis regulam tuæ doce
13 Me, tui oris verba semper ore mediter ut meo:
14 Illa longè cariora semper auro ut æstimem,
15 Illa cogitem, illa secter, illa mirer unicè:
16 Illa nulla è corde nostro deleant oblivia.

Gimel.

17 Da tuæ legi obsequenti vivere, ut propius tui
18 Conspicer pacti æquitatè, pande mentis lumina,
19 Inquilinum jussa legis ne tuæ celaveris.
20 Fœderum leges tuorum ægra mens desiderat.

21 O

O, tuæ legis superbum qui premis fastidium,
Me tuæ legis sequacem vindica: cui divites
Arroganter obloquuntur, jussa quòd servem tua.
E tuo sermone vitæ quòd capessam formulam.

Daleth.

Æger animus languet: ægrum recrea verbo tuo,
Cordis arcanas latebras prodidi tibi: rudem
Tu doce, præférque lucem, scita mediter ut tua:
Et cor anxium tui verbi erigas solatio.
Absque fuco fac tuarum scita legum ut diligam.
Recta sector, institutа specto semper ad tua.
Lex tua animo sculpta inhæret, spe meâ ne desere.
Pande iter tuæ æquitatis: te comes lætus sequar.

He.

Legum iter monstra tuarum: fœdus erudi tuum.
Fœdus ut legémque totis imbibam præcordiis,
Cuncta ut instituta recta secter usque semitâ.
Sordidis averte curis, jussa pectus ad tua:
Flecte lumina, impias ne vanitates hauriant
Languidũ excita, face ut te timeat animus ac amet.
Libera probro à pudendo me benignus arbiter:
Tua statuta diligentem servet æquitas tua.

Vau.

Me bonus respice opiférque fœderis memor tui,
Ora claudam ut exprobranti spem tuæ fiduciæ,
Spes salutis, veritatem ab ore ne tuam eripe,
Semper ut tuis statutis audiens, tuo gradu
Ambulem, tua jussa quæro sola, coram regibus
Disseram (nec me pudebit) de tuis sermonibus.
Hos amavi, & hos amabo, & obsequés his, brachia
Tollã, ut usque & usque volvã hos ore, mẽte cogitẽ.

Zain.

Sis memor pacti. columna quæ meæ fiduciæ est:
Quod levat mœrentẽ, & ægrũ è fauce mortis eripit
Rideant licet superbi, te sequar, legem tuam
Vsque repetam, in rebus arctis hoc erit solatium.

Impios

Impios quum legis hostes cerno, totus horreo.
Carmé hæc erit mihi, orbé donec hospes hunc colã.
Hanc ut obſervem tenebræ me ſilentes admonent:
56 Illa mentem cura ſemper unicè exercet meam.

Heth.

Obſequi tibi, mihi una eſt ſpes, opes, hæreditas,
Vt bonus promiſſa præſtes, unice unum id ambio.
Actiones vitæ ut omnes ad tuam componerem
60 Legẽ: ad hanc cuſtodiendã quâ licet me confero,
Impeditus impiorum vinculis hanc cogito:
Hujus ergo nocte ſurgens proſequar te laudibus.
Qui verentur hanc, amicis utor. hanc parens bone,
64 Qui tua benignitate cuncta reples, doce.

Teth.

65 Domine ades, pollicita ſervo fac benigne appareãt.
In tua lege acquieſcam: me doce legem tuam.
Vix malo coacta leges mens ſequi didicit tuas.
Scita fons benignitatis, tua benigne me doce.
Me ſuperbi criminantur: conde toto ego te ſequar.
70 Iuſſa me juvant tua, illis mens hebeſcit proſperis.
Erudiſti me malis, ut legi adhæream tuæ,
Hæream ut legi, auri acervis gratiori ingentibus.

Iod.

Da manu tuâ creato noſſe vim legis tuæ.
Me pii læti obſequentem legibus ſpectant tuis.
75 Iuſta lex tua eſt, premis me jure juſtus arbiter,
At libenter audientem juſſa me tua recrea.
Tibi libenter obſequentem præveni clementiâ:
Servulum tuum prementé comprime arrogantiam.
Me tuæ legi obſequentes obſequentem diligant,
80 Nec ferat tibi obſecundans pura mens infamiam.

Caph.

Deficit mens ſpe ſalutis, ſpes nec illam deficit.
Laſſa languent lumina: utris corpus inſtar aridi
83 Tabuit, ſolare promiſi in malis memorem tui.
84 Quis ferendi finis? hoſtem quando punies meum?
85 Mihi tuæ legis ſuperbus hoſtis effodit ſcrobem.

Æqua

Æqua lex, promissa certa sunt tua, hostes confice,
Qui premunt me, quòd te in uno collocem fiduciã,
Scita fac ut ad tua omnes actiones dirigam.

Lamed.

Certa eunt promissa, certa stat tuis verbis fides,
Dum polo stellæ micabunt, herba terras vestiet,
Sempiterno quæ recursu legibus parent tuis.
Obruissent me dolores, ni affuisset lex tua,
Lex salubris, nulla nobis toller hanc oblivio.
Sum tuus, tua instituta diligentes diligo,
Impii mortem parabant scita meditanti tua.
Cæteris est finis, illa sola semper permanent.

Mem.

O tuam quàm legem amavit semper illam cogito,
Hostibus prudentiorem me meis hæc reddidit.
Factus huic fui obsequendo doctior doctoribus.
Huic quòd audiam, senectâ astutior sum callidâ,
Huic ut obsequar, malorũ flecto gressũ à semitis.
Te docente non recedo paululum à verbis tuis,
Faucibus meis suavi melle suavioribus.
Eruditus his, recedo à semita mendacii.

Nun.

Sancta lex, velut lucerna, dirigit pedes meos.
Obstinavi animum, tuis ut obsequar sermonibus.
Obrutum malis, tuorum fœderum memor, læva.
Edoce me jussa, & oris hanc bonus cape victimam,
Jussa non rejecta quanvis undique instarent mala,
Hæc nec abjeci impiorum penè claussus retibus.
Hæc voluptas, hoc mihi unũ gaudiũ, hæc hæreditas
Hic scopus mihi manebit, vivus aut â dum fruar.

Samech.

Diligo legem tuam, sicut malos abominor.
Vnica es spes, una verbis in tuis fiducia.
Vt Dei mandata servem, hinc impii facessite,
Me tuo sermone fulci, ne sequar spe. irritas.
Te regente salvus usque jussa diligam tua.
Perfugas calcas tuos, qui vana frustra cogitant.
Legem amo tuam, quod omnes implos exterminas

Corpus horret quum severum cogito te judicem.

Ain.

Æqua ne me diligentem desere opprimentibus.
Iusta tac amem superbo tutus à ludibrio.
Dum salutem spero, scita specto dum tua, lumina
Lassa languent: tu benignus edoce servum tua
Placita: legum fac tuarum intelligat mysteria.
Tempus instat puniendi legis adversarios:
At tuum fœdus mihi auro est carius carissimo:
Hoc amo, huc errore misso dirigo vitæ ordinem.

Pe.

Mira rituum tuorum mens colit mysteria.
Verba pectori imperito luminis sunt janua.
Faucibus tua verba apertis duco, vitæ ut spiritum:
Ceu soles te diligentes, intuere me bonus.
Dirige ad tua verba gressus: tū scelus nō opprimet
Me tuæ legi, impiorum liber à calumnia,
Obsequar. bonus intuere me, tuā ut legem sequar.
Si quis hāc spernit, fluunt mihi more rivi lacrymæ.

Sade.

Iustus es creator orbis: justa justa sunt tua.
Pœna lex est æquitatis: certa verbis veritas.
Rumor irā quum scelestis impiè contemnitur:
Sermo purus instar ignis: servus hunc amat tuus.
Impii spernunt licebit me, tuam legem sequar.
Iussa stant tua sempiterna, mota nullo turbine.
Turbidis mihi illa rebus anxium cor recreant.
Scire legem da tuam: vitam mihi donaveris.

Coph.

Corde toto audi vocantem, legi ut obsequar tuæ.
Invoco, adjuva invocantem, fœdus ut colam tuum,
Invoco te manè, verbis in tuis fiducia est.
Nocte vigiles anteverto, verba mediter ut tua.
Me benignè audi, ut soles, & fauce mortis eripe.
Impii me persequuntur, legis expertes tuæ.
Tu propinqua Domine, justa cuius omnia justa sunt.
Iussa firma fine nullo, firmā nullo exordio.

Res.

153 Adspice afflictum: leva me, fœderis memorē tui:
Fœderis memor meam vitam patronus assere.
Impii malè interibunt, iussa qui tua negligunt.
O bonus sine fine, robora, ut soles, vitam meam.
Me prementum multitudo à lege non flectit tuâ.
Mœret animus intuendo pacta qui spernunt tua.
Tu bonus tua iussa amantem me vicissim recrea.
160 Cuncta promissa tua nullum fixa nôrunt terminū.

Sin.

Me premit tyrannis: at cor verba meditatur tua,
Verba gratiora gazis aureis animo meo.
Diligo legem tuam, ceu vanitatem abominor.
Septies tuam æquitatem me canentem lux videt.
165 Legem amantibus tuam pax multa, nulla offēsio.
Spectat à te mens salutem, nixa promissis tuis.
Mens amat promissiones unicè & servat tuas.
Servo tua pacta, ut vicissim tu vitā observas meā.

Thau.

Iovocanti da tuarum scire legum abscondita,
170 Invocantem libera me fœderis memor tui.
171 Te docente prædicabit os tuas laudes: tua
172 Iussa lingua nunciabit, iussa longè æquissima,
173 Dexterā tuâ obsequentem iusibus juva tuis.
174 Abs te opem spero: tuarum scita legum diligo.
175 Sospita me, ut prædicem te, lex juvabit me tua.
176 Me vagā ut pecudē, require fœderis memorē tui.

PSAL. Cxx.

Ad Dominum cum tribul. &c.

Carm. gen. 111.

HInc me obsidebant bella, & hinc calumniæ
Livor taces admoverat:
Ad te refugi destitutus omnibus,
Rerum creator optime.
Te voce supplex invocavi, tu meas

PSALMVS CXXI.

Non lentus audisti preces.
2 A fraudulentæ toxico linguæ Deus
Me protege & mendaciis,
3 O lingua fraudis machinatrix impiæ,
Quâ spe meum oppugnas caput?
4 Scythæ ferocis lingua pestilentior
Tinctis veneno spiculis.
Ignis voracis lingua flammis acrior,
Quum silva flagrat arida.
5 Heu vita tristis, vita dura & anxia.
Per invios erratica
Montes, latrones inter, atque inhospita
Gentis feræ mapalia:
6 Mens ægra vitæ carpitur fastidio,
Hostes quietis accolens
7 Hostes quietis, blanda quos oratio
Ferociores efficit:
Quos innocentis mentio concordiæ
Ad bella sæva exasperat.

PSAL. CXXI.

Levavi oculos meos in mon. &c.

Carm. gen. XVII.

DVm ferox armis inimicus instat,
Ad montes vagá lumina
Proximos circumfero, si quid illinc
Forte appareat auxili.
8 At mihi cœli Dominus solique
Certam solus opem feret.
9 Ille (quid vano trepidans tumultu
Cor pulsas mihi pectora?)
Ille sanctorum (mihi crede) custos
Noctes excubat & dies:
10 Victa nec blandi illecebris soporis
Vnquam lumina dimovet:
Leniter passis tibi semper alis
Vmbræ more supervolat,
Ne cutem solis violentioris

Vrant ſpicula de die,
Nocte ne lunæ nobuloſioris
Artus degravet halitus.
7 Seu domi clauſus lateas, latentem
Clauſis ſervat in ædibus:
8 Seu foris pacis obeas amicæ,
Seu belli fera munera,
Soſpitem è cunctis Dominus periclis
Semper te bonus eruet.

PSAL. CXXII.

Lætatus ſum in his quæ &c.

Carm. gen. XXV.

1 O Lux candida, lux mihi
Læti conſcia nuncii:
Iam pleno ſtata tempora
Reddit circulus anno:
Iam feſti revocant dies
Auguſtam Domini ad domum:
2 Iam ſacri pedibus premam
Lætus limina templi.
3 Iam viſam Solymæ edita
Cælo culmina & ædium
Moles nobilium, & ſuo
Auguſtam populo urbem:
4 Vrbem, quam procul ultimis
Terræ finibus exciti,
Petunt Iſacidæ, ut Deum
Placent more parentum:
5 Iuſſam cœlitus oppidis
Vrbem jus dare cæteris:
Et ſedem fore Davidis
Cuncta in ſæcula proli.
6 Maternobilis urbium,
Semper te bona pax amet:
Et te ſemper amantibus
Cedant omnia rectè.
7 Semper pax tua mœnia
Colat: ſemper in ædibus

Tuis copia dextera.
Larga munera fundat.
8 Dulcis Iſacidûm domus,
Te pax incola ſoſpitet:
9 Sedes Numinis, omnia
Succedant tibi fauſtè.

PSAL. Cxxiij.

Ad te levavi oculos, &c.

Carm. gen. VI.

1 AD te levavi, rex, pater & Deus,
Ad te levavi lumina, qui procul
Contagio humano remotus,
Templa habitas radiata cœli.
2 Vt ſervus obſervat Domini manus,
Geſtus & omnes lumine mobili,
Arguta ſeu nutus acutis
Serva oculis dominæ tuetur:
Te noſtra ſpectant, te Domine & Deus,
Intenta mentis lumina, dum graves
Iras remittas, ſervuliſque
Des veniam bonus atque pacem.
3 Iam lenis in nos reſpice: ſervulis
Iam parce tandem, parce fidelibus,
Quos hoſtis inſultans ſuperbo
Ludificátque premátque vultu.
4 Contemptus hoſti ac opprobrium ſumus,
Vitæque tædet, ferre animus nequit
Supercilî faſtum ſuperbi,
Ludibriúmque opibus tumentum.

PSAL. CXXIIII.

Niſi quia Dominus, &c.

Carm. gen. XXVI.

1 NI faventis affuiſſet numinis præſentia,
(Dicat Iſaci propago) Numinis præſentia
Ni faventis affuiſſet quum veniret perditum
Nos ſuperba multitudo freta ſtultis viribus,
Fortè vivos devoraſſent debileſque & pauculos:

Tra fervidi furoris, avida nostri sanguinis.
4 Obtuisset instar undæ nos procella cladium:
More torrentis nivali ab imbre turgidi, impetus
5 Nos repentè sustulisset: usque ad animam gurgites,
Vsque ad animam transiissent gurgites impervii.
Sempiterna laus Deo sit, qui suos non tradidit
Dentibus prædam cruentis perfidarum gentium.
7 Casibus fractis dolosis sospites evasimus:
Capta veluti jam volucris rete fugit aucupis.
8 In Deo nostræ salutis spes reposita est unico,
Qui solum cœlúmque fecit vi potentis dexteræ.

PSAL. CXXV.

Qi confidunt in Domino, &c.

Carm. gen. v i.

1 SIonis arcem non Aquilo impotens
Saxo sedentem perpetuò quatit,
Nigrantibus non Auster alis
Imbriferas glomerans procellas.
2 Quicunque vere spem locat in Deo,
Non hostis hunc vis, non quatiet dolus:
Si fractus illabatur orbis,
Incolumis fugiet ruinam,
Vt civitatem mœnia montium
Sanctam tuentur: sic Dominus suos
Vi cingit arcanâ, nec unquam
Præsidii viduos relinquet.
3 Nec impiorum perpetuo jugo
Sinet piorum progeniem premi,
Ne turpibus contaminetur
Flagitiis labefacta mentem.
4 Vt affluenter fac bona sint bonis,
5 Vt continenter fac malè sit malis,
De calle quos recti illecebris
Impietas malè sana flexit.
Fac sancte rerum conditor, ut domum
Beata semper pax colat Isaci:

Tranquillitas ſecura pulchræ
Exhilaret Solymæ colonos.

PSAL. Cxxvj.

In convertendo Dominus captivitatem Sion, &c.

Carm. gen. 11.

1 QVum pater omnipotens captam remeare Sionem,
Dulcémque juſsit patriam reviſere,
Attoniti ſtupuere animi, nec opinâque ſecum
Metum librantes inter & ſpem gaudia.
Víxque ſibi credunt: veluti qui noctis opácæ,
Sopore pulſo mane verſat ſomnia.
2 Pro lacrymis redeunt riſus: ſua gaudia quiſque
Sermone celebrat patrium laudans Deum.
Nec minus attonito ſtetit ad miracula vultu,
Sic barbarorum turba ſecum muſitans.
En pater ille deûm quot ſigna oſtendit amoris?
Hujus ſaluti gentis uſque ut proſpicit!
3 Nec falsò. nam ſigna Deus monſtravit amoris
Præclara, noſtræ dum ſaluti proſpicit.
Ergo alacres læto teſtamur gaudia plauſu,
4 At tu benigne fac parens ut cæteri
Iam redeant, pleníſque viis ſic agmen inundet,
Vt æſtuoſi quum flat auſtri ſpiritus,
Indignata ſuis cohiberi flumina ripis,
Vagâ per agros murmurant licentiâ,
5 Qui malè fœcundæ commiſit ſemina terræ,
Et corde triſtis multa volvit anxio.
Si venit uberior ſeges imbribus aucta benignis
Exultat hilari cor metentis gaudio.
6 Nos quoque longa fugæ poſt tædia póſtque labores
Læti arva dulcis patriæ reviſimus.
Te patrium canimúſq; Deum ſempérque canemus,
Agimúſque memores atque agemus gratias.

Nisi Dominus ædificaverit do. &c.

Carm. gen. 111

1 NI cœpta Dominus juverit, fruſtra ſtruis
Moles ſuperbas ædium.
Ni Dominus urbem ſervet, incaſſum excubat
Muris vigil cuſtodia.
2 Fruſtra antevertis manè ſolem, & veſpere
Sero domum reverteris:
Victum labore vix parabis anxio,
Ni Dominus admôrit manum.
At ille amicis interim ſuis dabit
Purum ſoporem ſomniis:
Domúmque dulci prole fœtam libertûm
3 Præbebit. Hæc hereditas,
Hæc illa merces quâ beat caros ſibi
Rerum ille Dominus omnium.
4 Non ſic timori eſt dexteram telis gravis
Bellator hoſtis hoſtibus,
Vt quem parentem maſculæ propaginis
Favor beavit numinis.
5 O ter beatum & amplius, qui talibus
Pharetram ſagittis impleat!
Non ad tribunal erubeſcet jurgia
Procacis adverſarii.

PSAL. CXXVIII.

Beati omnes qui timent Dominum.

Carm. gen. xxv.

FElix ô ter & amplius
Quem timor Domini tenet,
Quem non illius à via
Flectit devius error.
2 Felix, & tibi proſperè
Cedent omnia, nam tuo
Carpes dulcia fercula
Comparata labore.
3 Inſtar palmitis uberi
Proventu gravidi, & comâ,

Cingent

Cingentis viridi domum,
Te conjux hilarabit.
Ceu plantaria fertili
Pubescunt oleæ solo,
Iucundo tibi liberi
Cingent agmine mensam.
4 Quem timor Domini tenet,
Inter talia commoda
Vitæ tempora transiget.
5 At te ex arce Sionis
Ditabit Domini manus
Larga: & conspicies bonis
Florentem Solymam, tibi
Donec vita manebit.
6 Prolis adspicies tuæ
Longâ stirpe propaginem:
Festâ semper & Isaci
Lætos pace nepotes.

PSAL. Cxxix.

Sæpe expugnaverunt. &c.

Carm. gen. XXVI.

1 ¶Vre dicat grex bonorum: Mille me molestiis
2 Factio presit malorum: prima ab usque origine
Factio presit malorum mille me molestiis:
Nec tamen subvertere unquâ quivit ullis machinis.
3 Terga sævis exaravit verberum vibicibus,
Terga longis secta sulcis, hostis ad fastidium:
4 Sed parens rerum benignus vincla rupit impia,
Méque nervo liberavit servitutis asperæ.
5 Qui Sionis non amico spectat arces lumine,
Vota semper vana volvat, spes inanes nutriat.
6 Marceat, ceu sole marcet herba languens torrido,
Herba summis nata tectis, quæ repente corruit
Ante falcis plagam acutæ, sicca marcidis comis:
7 Vnde nec sinum replevit qui maniplos colligit:
Nec manum messor perustus, prata tondens floreat:
8 Nec viator ominatus prospera est metentibus
Sic precatus, Arva læta, & arva lauta, & roscida,

Hus-

Hunc in annũ,& usque in annos hũc sequẽtes, numinis
Vos favor semper benigni servet, ornet, augeat.

PSAL. CXXX.

De profundis clamavi, &c.

Carm. gen. VIII.

1 CVratum rapidis fluctibus obrutus,
Arcanis animi de penetralibus,
Audi verba precantis,
Clamavi, pater optime:
2 Audi verba pater, quæ tibi supplices
Multo cum gemitu fundimus: applica
Intentam bonus aurem
Tristes ad querimonias.
3 Si vindex tetricus facta nefariè
Pœnis cuncta velis plectere, quis sibi
Tam confidit, acerbum
Vt non horreat exitum?
4 At tu non furiis tristis es aperis,
Sed largus veniæ, & munificus parens.
Vtte jure colamus,
Legum & jussa salubria.
5 Nam spes pollicitis me recreat tui:
Promissíque fides fallere nescii,
Et fiducia certa
Mentem sustinet anxiam.
6 Non sic præcipiti nocte vigil diem
Observat roseum, non roseum vigil
Phœbi sic avet ortum,
Vt flagrat mea mens Deum.
7 Securi in Domino figite spem pii,
Non duro veniam supplicibus dare,
Et prompto dare pressis
Duro servitio manum.
8 Electi generis progeniem gravi
Pressam servitio ex hostibus asseret:
Et de morte redemptam,
Noxis eximet omnibus.

PSALMVS CXXXI.

Domine non est exaltatum, &c.

Carm. gen. XXVII.

SI spiritu impotenti,
Si lumine insolenti
Elatus ambulavi,
Si virium mearum,
Fiduciâ superbus
Despexerim minores:
Si mentis arrogantis
Sublime vectus alis,
Majora, quàm liceret
Sperare, cogitavi:
2 Nî vota temperavî
Modestiâ salubri:
Nil deprecor rogóve,
Nullam recuso pœnam.
Qualis puer tenellus
Vix lacte pulsus, unam
Suspirat in parentem,
Hanc spectat, hac ab una
Dependet, ambit unam:
Æternæ rector orbis,
Te mens mea intuetur
Vnum, uni adhæret, unum
Te vindicem salutis
3 Agnoscit. O piorum
Propago sancta patrum,
Vnum Deum parentum
Spectate, spes in uno
Locate, cuncta ab uno
Sperate: spem nec unquam
Fovebitis caducam.

PSAL.

PSALMVS Cxxxij.

Memento Domine David.

Carm. gen. 1.

1 DAvidis esto memor genitor, memor esto laborũ
Quos tulit, in rebus tua jussa sequutus egenis.
2 Ille tibi, Hebrææ gentis Deus unice, votis
Obstrinxit caput, & promissis ora reclusit:
3 Non ædes prius ingrediar, mollive reponam
4 Membra toro, aut oculis dulcé indulgebo soporé,
5 Quàm fanum inveniam, & sacri fundamina templi
Designem, sanctúsque locum dimetiar aris.
6 Fama licet patriæ multum promitteret oræ,
Inter saxa tamen silvestribus obsita dumis
Monstravit Deus ipse locum. Deus ipse perenne
Hîc templum, templúsque sacris sedem innuit aris.
7 Ergo allacres gratam Domino properemus ad ædé,
8 Scamna pedum pronis veneremur vultibus. & tu
Sancte parens bonus ac placidus cape vota, tuãque
Lætus adi sedem, neu dedignare penates.
Qui memorem æterni servabunt fœderis arcam.
9 Templa sacerdotes casti meantur, & omnes
Qui tua ritè piis venerantur numina sacris,
10 Lætitiâ exultent. Si David pectore puro
Te coluit, ne Davidicæ nunc respue prolis
Dona, tui populi cui fræna tenenda dedisti,
11 Davidi enim quondã (neque jam sententia vertet,
Ulla tuam mentem) jurasti. E stirpe propago
Nata tuâ solium & sceptrum retinebit avitum.
12 Quod si posteritas servet mea fœdera, pactis
Si steterit, leges si non temerârit avitas,
Nulla dies solio, vis nulla extrudet avito,
Et natos natorum, & qui nascentur ab illis.
13 Ipse mihi sedem elegi sine fine Sionem,
14 Quã colerẽ: hîc mihi certa quies, hîc certa voluptas.
15 Hæc mihi grata domus, cœli indulgentia fruges
Faxo alat, & duros largè saturabo colonos.
16 Templa tuebuntur casti justique ministri,
Lætitiâque piis perfundam pectora certâ:
17 Davidicóque novum proferam è semine germen,

Quod

Quod latè in populos fundet sua brachia: stirpi
Prospiciam feræ solium qui illustret avitum:
Claráque per cunctas diffundat lumina terras.
18 At pudor & turpes maculas infamia spargens,
Hostibus inficiet vultus. Ieffæa propago
Florebit, cingétque sacrum diademate crinem,
Transmittétque suam longæva in sæcula famam.

PSAL. Cxxxiij.

Ecce quam bonum, & quam iucundum, &c.

Carm. gen. 111.

NIl caritate mutuâ fratrum, nihil
Iucundius concordiâ,
2 Non aura suavis balsami, quum funditur
Aronis in sacrum caput,
Et imbre læto proluens barbam & sinus,
Limbum pererrat aureum:
3 Non ros, tenella gemmuis argenteis
Pingens Sionis gramina,
Aut verna dulci inebrians uligine
Hermonis intonsi juga.
Fraterna quam pax incolit domum, juvat
Dominus benignâ dexterâ:
Et opibus auget: filiorum & filios
Multis propagat sæculis.

PSAL. Cxxxiiij.

Ecce nunc benedicite, &c.

Carm. gen. 111.

DOmini ministri, nocte qui custodiæ
Sancti excubatis atrii,
Laudate Dominum, laudibus donec sacro
Nox annuit silentio.
2 Intérque laudes mentibus puris manus
Cœlo supinas tollite.
3 Et vos beabit Dominus invicem omnibus
Cœli solique commodis:
Dominus Sionem qui tuetur, unicus
Cœli solíque conditor.

PSAL

PSALMVS CXXXV.

Laudate nomen Domini, &c.

Carm. gen. 1.

1 VOs quibus est sacri custodia credita templi,
2 Eia Deum laudate. Deum celebrate ministri,
Qui sacra assiduâ vigilatis ad atria curâ.
3 Eia Deum laudate bonum, nomenque beatum
Tollite perpetuo vestro super æthera cantu.
4 Quippe Iacobum vltrò legit, lectúmque dicavit
Hunc sibi, ceu privam patrimonî in sæcula sortem.
5 Nota quidé Domini est immensa potentia, notum
Numen: quippe deos sub se premit altior omnes,
Quos alii stolidâ placant ceu numina curâ,
6 Versat enim nutu cœlo, terráque marique,
Aut si quod cæcis clausum est penetrale tenebris
7 Naturæ, quodcunque libet, de viscere terræ
Evocat & liquido suspendit in aëre nubes:
Fulguribúsque vagis venientes prævenit imbres,
Déque suis promit ventorum flamina gazis.
8 Ille hominum primos fœtus pecudúmque per ætva
9 Divitis Ægypti stravit: regémque superbum,
Et quicunque bibunt septemflua flumina Nili,
10 Terruit ostentis: validis ille opp:da muris
Turrita evertit: numeroso milite cinctos
Cum stirpe extinxit violento funere reges:
11 Stravit Amorrhæum valida virtute Seonem,
Quique Basan Ogus magnâ ditione tenebat,
Regnáque non uni Cananeia subdita sceptro,
12 Arváque dejectis nuper viduata tyrannis,
Accepêre novos Iacobi è stirpe colonos.
13 Sancte parens rerum, qui justo examine nosti
14 Parcere subjectis, & debellare superbos,
Posteritas te sera canet, tua splendida facta
Nulla unquam ex animis tollent oblivia nostris.
15 At sibi quæ variis finxit simulacra figuris
Vana superstitio, calidis fornacibus aurum
Argentúmve liquans, nil sunt nisi ludicra dextræ
16 Humanæ commenta, illis os vocis inane:

17 Lucis

17 Lucis egent oculi: surdas sonus advolat aures:
Et patulas fruſtra nares jucundus odorum
Halitus incurſat: calidus non pectora pulſat
18 Spiritus. O quiſquis ludibria talia fingit,
Aut colit, ipſe ſuis ſimilis diis exigat ævum,
Mentis inops & lucis egens: non aure nec ore
Accipiat reddatve ſonos: nec nare ſagaci
Sentiat halantes per prata nitentia flores.
19 Tu vero genus à magno Iſraele profectum,
20 Et domus Aronis, genitíque è ſanguine Levi,
Et quicunque pio rerum venerare parentem
21 Obſequio, laudate Deum qui tecta Sionis
Ardua, qui ſacram Solymæ bonus incolit ædem.

PSAL. Cxxxvi.

Confitemini Domino, &c.

Carm. gen. 11.

EIa Deum laudate, Deum facilémque bonúmque
Largâ benignum ſemper indulgentiâ.
2 Eia Deum laudate: Deus namque ille deorum eſt,
Largâ benignus ſemper indulgentiâ.
3 Cui domini rerum ſubmittunt ſceptra tyranni,
Largâ benigno ſemper indulgentiâ.
4 Qui facit attonito ſolus miracula mundo,
Largâ benignus ſemper indulgentiâ.
5 Qui nitidos mirâ arte polum convolvit in orbes,
Largâ benignus ſemper indulgentiâ.
6 Qui liquidis terras emergere juſsit ab undis,
Largâ benignus ſemper indulgentiâ.
7 Qui vitreo accendit flammantia lumina cœlo,
Largâ benignus ſemper indulgentiâ.
8 Qui ſolem auricomum juſsit dare jura diei,
Largâ benignus ſemper indulgentiâ.
9 Qui lunam & ſtellas tenebras diſtinguere noctis
Juſsit benignâ ſemper indulgentiâ.
10 Pignora prima Phari qui fato extinxit acerbo,
Largâ benignus ſemper indulgentiâ.
11 Iſacidas medio incolumes ex hoſte recepit,

12 Largâ benignus semper indulgentiâ.
13 Qui rubri Oceani torpentes diffidit undas,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
14 Perque undas fissas sobolem traduxit Abrami.
Largâ benignus semper indulgentiâ,
15 Pharonem & Pharios submersit gurgite currus,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
16 Deduxitque suos deserta per avia tutos,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
17 Et validos meritâ prostravit clade tyrannos,
18 Largâ benignus semper indulgentiâ.
19 Stravit Amorrhæum validâ virtute Seonem,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
20 Stravit & incassum confisum viribus Ogum,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
21 Metatúque novis agrum est utriusque colonis,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
22 Isaci is habitare suis dedit hostica rura,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
23 Qui nos in rebus miseros respexit egenis,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
24 Averitáque ferum nostris cervicibus hostem,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
25 Qui genti vitam humanæ victúmque ministrat,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
26 Astrigeros laudate Deum qui temperat orbes,
Largâ benignus semper indulgentiâ.

PSAL. Cxxxvii.

Super flumina Babyl. &c.

Carm. gen. xxiii.

1 DVm procul à patria mœsti Babylonis in oris,
Fluminis ad liquidas fortè sedemus aquas,
Illa animum subiit species miseranda Sionis,
Et nunquam patrii tecta videnda soli.
Flevimus, & gemitus luctantia verba repressit:

In

Inque sinus liquidæ decidit imber aquæ.
2 Muta super virides pendebant nablia ramos,
Et salices tacitas sustinuere lyras.
3 Ecce ferox dominus Solymæ populator opimæ
Exigit in medijs carmina læta malis:
Qui patriam exilio nobis mutavit acerbo,
Nos jubet ad patrios verba referre modos:
Quale canebamus, steterat dum celsa Sionis
Regia, finitimis invidiosa locis.
4 Siccine divinos Babylon irrideat hymnos?
Audiat & sanctos terra profana modos?
5 O Solymæ, ô adyta, & sacri penetralia templi,
Vllâne vos animo deleat hora meo?
Comprecor, antè meæ capiant me oblivia dextræ,
Nec memor argutæ sit mea dextra lyræ:
6 Os mihi destituat vox, arescente palato,
Hæreat ad fauces aspera lingua meas:
Prima mihi vestræ nisi sint præconia laudis:
Hinc nisi lætitiæ surgat origo meæ.
7 Attu (quæ nostræ insultavit læta rapinæ)
Gentis Idumeæ tu memor esto Patet.
Diripite, ex imis evertite fundamentis,
Æquáque (clamabant) reddite tecta solo.
8 Tu quoque crudeles Babylon dabis impia pœnas:
Et rerum instabiles experiêre vices,
Felix qui nostris accedet cladibus ultor.
Reddet ad exemplum qui tibi damna tuum.
9 Felix, qui tenero consperget saxa cerebro,
Eripiens gremio pignora chara tuo.

PSAL. Cxxxviij.

Confitebor tibi Domine in toto corde meo. &c.

Carm gen. XXVIII.

1 PEctore te grato Dominumq; Deúmque fatebor
Coram superbis regibus,
Et tua facta canam.
2 Ad tua templa oculis, animo ad tua numina spectás
Nomen celebrabo tuum,
Perpetuámque fidem:

3 Qui donis promissa novis cumulata rependis:
Audis vocantem, robora
Das animo trepido.
4 Te, quacunque patet tellus circumflua ponto,
Reges fatebuntur Deum,
Quum sine labe fidem
5 Audierint: ritúsque tuos super æthera cantu
Ferent, tuæque gloriæ
Ad jubar attoniti.
6 Nam liquidi quanquam trans ignea mœnia mundi
Beatus in te permanes:
Attamen haud humiles
7 Despicis, elatósque premis. discrimina mille
Passim mihi circumstrepant,
Te duce tutus ero
Tu validâ ob fixtes dextrâ furialibus ausis
Qui me lacessunt, hostium:
8 Incolumíque dabis
Quod supereſt, siquid supereſt, bonitate perenni,
Quo cœperas gradu, tuæ
Facta tuere manus.

PSAL. Cxxxix.

Domine probasti me &c.

Carm. gen. 111.

1 Momenta vitæ nulla te latent meæ,
Rector benigne cœlitum.
2 Seu sedeo, sive surgo, seu quid cogito,
Tu cuncta præsens adspicis.
3 Lux sive curam, seu quietem nox tulit,
Curam & quietem temperas.
4 Nec te minutæ voculæ fugit sonus,
Quam lingua temerè fuderit.
5 Et os & humeros totiúsque corporis
Sic arte mira fabricam
6 Finxisti, acumen nullum ut humani ingeni
Ratióve possit assequi.
7 Quónam ergo vultum fugero tuum? quibus
Clausus latebris occultar?

8 Petánsne cœlum? præsto es hîc. ad inferos
Demergar? illinc non abes.
9 Aurora curru me volueri ut deferat
Ad occidentis limitem:
10 Hîc deprehendes me, nec hîc tutus tuæ
Vitabo fulmen dexteræ.
11 Incauta mens si fortè secum cogitet,
Nox me tenebris occuleat:
Obscura tenebris nostra nox luce est tibi
Meridianâ clarior.
12 Tibi nec tenebræ sunt tenebræ, nec tuæ
Nox ulla providentiæ est:
13 Arcana mentis tu tenes, qui pectoris
Arcana fabricatus es:
Qui me parentis ventre conditum, cutis
Tenello amictu involveras.
14 Compago mira corporis nostri, tuæ
Miraculum est solertiæ:
Stupenda cujus opera nec nostra assequi,
Sed nec negare mens potest.
15 Nam nulla nostri tam minuta est corporis
Pars, ut tuam scientiam
Fugiat: nec ullâ clausira pectoris latent
Te conditorem pectoris.
16 Massæ recentis rudia adhuc primordia,
Rudísque massæ semina,
Ceu scripta haberes, corporísque lineas,
Motum statúmque noveras.
Et membra nondum quum forent, quid adderent
Dies sciebas singuli.
17 Hæc mente tacitâ cogitanti mihi, stupor
Torpórque sensus alligat.
Animus labascit, quum tuæ miracula
Perpendo mecum dexteræ.
18 Citius inibo numerum arenæ in littore
Quot volvat æstus corpora:
Quamvis ocellis pervigil nunquam meis
Dulcem soporem indulsero.

19 O quando perdes impios rerum parens?
O quando sanguinarios
20 A me repelles, qui scelesti nomini
Et numini illudunt tuo?
21 Te quisquis odit, non ego odi? non tuos
Hostes habebam pro hostibus?
22 Odi profectò nec tuis ex hostibus
Amicus est quisquam mihi.
23 Revolve mentis intimos sinus Deus,
Latebráque nostri pectoris,
Nisi hîc amorem videris tui, nisi
Animum obsequi nunquam pigrum,
24 Si par sceleſtis scelere sum, vitæ parem
Da cum sceleſtis exitum.

PSAL. CXL.

Eripe me Domine ab homine malo, &c.

Carm. gen. v i.

2 Æterne rerum conditor, à malæ
Linguæ veneno me bonus asſere,
Meámque perjuri tuere
Hostis ab insidiis salutem,
3 Qui fraude tectâ bella nefaria
4 Ciet: nec atris mitior anguibus
Vibrátque linguam virulentam, &
Ore vomit rabido venenum.
5 Averte fraudem, & me violentiæ
6 Hostis sceleſti subtrahe, qui mea
Vestigia obſervat, scrobéſque
Objiciens, laqueóſque tendens.
7 At tu, salutis præſidium meæ,
8 Audi precantem. Tu Dominus mihi
Deúque, tu me liberalti
Incolumem crepero è duello.
9 Idem impiorum nunc bonus irrita
Fac vota: sævam frange superbiam:
10 Virúsque linguæ peſtilentis
In Domini exitium refunde.
11 Dejecta cœlo flammea perfidos

Procella fundat præcipiti fugâ,
Cæcósque propellat profundas
Perpetui in barathri tenebras.
12 Linguæ loquacis perfida vanitas
Nunquam quietо deget in otio:
Sed impiè dignum patratis
Exitium Domino parabit.
13 At impiorum à vi Dominus suos
14 Et fraude vindex asseret: ut pii
Numen Dei præsens potensque
Perpetuo celebrent honore.

PSAL. CXLI.

Domine clamavi ad te, &c.

Carm. gen. 111.

1 AVrem vocanti da parens properè, meas
Audi preces salutifer.
2 Quum verba fundo tristis, & puras manus
Attollo, sic preces meas
Manúsque puras respice, ac si thureo
Odore manè te colam:
Ac si colam te victimâ & libamine,
Sero rubente vespere.
3 Fræno coërce linguam: ad oris januam
Fac excubet custodia.
4 Fac mens sequatur recta, fac in lubricam
Ne flectat erroris viam.
Fac ne scelesto gaudeat cœtu, neque
Mensâ fruatur impiâ.
5 Me malo justus increpet, me verberet,
Quàm palpet impius, comam
6 Quàm rore nardi spargat. impii, precor
Et impiorum præsides,
De rupis altæ quum ruent specula, sui
Supplicia sceleris ut luant.
Tum subeat animum conscium, salubriter
Quòd me monentem spreverint.
7 Sic mortis horror ossium compagines
Mihi laxat, ut cæsæ jacent

Fagi per arva fissa cuneis fragmina,
8 Tu sancte rector cœlitum,
Spes una nobis es salutis, unicum
Agnoscimus te vindicem.
9 Vitam tuere ab impiorum casibus,
A fraude quam struunt mihi:
10 Compos salutis impios fac in sua
Cernam ruentes retia.

PSAL. CXLII.

Voce mea ad Dominum clamavi, &c.

Carm. gen. XVII.

2 INvoco supplex Dominum, manúsque
1 Tendo ad sidera supplices.
3 Mentis huic pando lacrymas: querelis
Imploro miseris opem.
4 Pectus afflictum dolor obruebat:
Quamvis rex bone cœlitum
Puriter vitæ mihi tu peractæ
Esses arbiter optimus.
Quum domo gressum tamen efferebam,
Tendebant mihi retia.
5 Nec mihi notus, nec amicus usquam,
Quoquò lumina verteram.
Exitus nusquam, fuga nulla, nemo
Qui me sospite plauderet.
6 Ergo te, rerum pater, invocavi.
Vnum præsidium in malis:
Tu meæ vires, mea spes, opésque,
Dum sedes hominum colo.
7 Da meis aurem facilem querelis
Fracti cladibus ultimis.
Asserе à sævi manibus tyranni,
Qui me fortior opprimit.
8 Carceris vitam rape de tenebris,
Vt te laudibus efferam,
Téque conventus celebret piorum,
Promptum ferre piis opem.

Domine exaudi orationem meam, &c.

Carm. gen. xv.

1 AVdivocantem rebus in asperis,
Et lenis aurem da precibus meis,
Rerum creator: quáque soles fide
Et aquitate ex hostibus eripe.
2 Iutis severi ne trutinâ meam
Expende vitam: nemo hominum innocens
Sic est, tribunal possit ut ad tuum
Se profiteri crimine liberum.
3 En hostis atrox imminet, & premit
Stratum: tenebris tristibus abditus,
Et lucis exors dego, velut specu
Quos in sepulcri mors fera condidit.
4 Mens pœnè curis obruta volvere
5 Priora cœpit tempora, quum patres,
Spes quos fovebat præsidii tui,
De fauce lethi sæpe revelleres,
6 Hâc recreatus rursus imagine,
Imploro supplex auxilium tuum.
Intenta mens te respicit, arida
Tellus ut imbres sub cane torrido.
7 Non lentus audi, nam mihi spiritus
Vix fessa pulsat pectora, si tui
Avertis oris lumen amabile,
Mors atra siccis faucibus imminet.
8 Spe mens labores anxilii tui
Fert: spectat unum te, pater optime,
Audi precantem lenis, & exitum
Iamjam obruturis pande periculis.
9 Ab hoste sævo protege me, meæ
Custos salutis, prava repellere
Mentem manúmque, & recta capessere
Doce, unicum te qui veneror Deum.
10 Arcana fac vis numinis ut tui
Per plana gressum dirigat, ut tua
Mandata secter: neu male credulum
Error malorum vertat in orbitam.

11 Vt nulla numen non celebret tuum
Et æquitatem natio, recrea
Me destitutum præsidio: & malis
Hostis scelestilibera ab artibus.
12 Favoris umbrâ me solitâ tege,
Et qui me acerbis usque doloribus
Affligit, hostem perde nefarium,
Servúmque serva perpetuò tuum.

PSAL. CXLIIII.

Benedictus Dominus Deus meus, &c.

Carm. gen. xiii.

1 QVo te rex hominum carmine prosequar?
Qui firmas animum robore, qui manum
Et bellare doces, & dubii regis
Per discrimina prælii.
2 Quòd vivo & valeo, tutus & hostium
A fraude, eximiâ fulgeo gloriâ,
Quòd latè validis impero gentibus,
Totum muneris id tui est.
3 O rerum genitor, quantulus est homo,
Hâc quem prosequeris munificentiâ,
Et curas patriâ sollicitudine?
4 Figmentum fragilis luti,
Quo nec bulla levis vanior est, neque
Quæ mentes agitant somnia tumidas,
Nec ferum fugiens umbra crepusculum,
Nec fumi volucris vapor.
5 Cœli pande fores rex bone cœlitum,
Ac de sidereis labere sedibus:
6 Montes nube operi: per liquidi aeris
Campos fulgura trajice.
Turbatos trepidâ sparge fugâ impios,
Et spar sos jaculis perde sequacibus:
7 Porrectaque manu me, pater optime,
Sævis eripe fluctibus.
Hostis pelle malam vim bonus impii:
Linguæ vaniloquæ reprime toxica:
Assuetæque dolis pestiferi, manus

Vir

Vires contere viribus.
9 Vt te nostra novo carmine barbitos
10 Dicat, subsidio qui recreas tuo
Reges: qui gravibus sæpe periculis
Vitam Davidis eripis.
11 Hostis pelle malam vim procul impii,
Linguæ vanilóquæ reprime toxica:
Assuetæque dolis pestiferis manus
Vires contere viribus.
12 Natorum soboles crescat, ut ubere
Surgit silva solo laurea: virgines
Cultu sic niteant ut laqueaibus
Templorum tholus aureis.
13 Stipentur gravidis horrea frugibus:
Pleno cuncta penu copia suggerat:
Fœcundi pecoris non capiant greges
Lætis pascua saltibus.
14 Pingues plaustra boves & nitidi trahant:
Nec tristi resonent compita classico,
Nec fletu plateæ nec furor hosticus
Clausis affremat oppidis.
15 Felicem populum, inter bona talia
Qui vitam in tacito transigit otio.
Felicem populum ter quater, omnium
Cui rerum pater est Deus.

PSAL. CXLV.

Exaltabo te Deus meus rex, &c.

Carm. gen. xxix.

1 TE regem Dominúmq; canam dum lucida volvet
Lucidus astra polus,
Et unicum colam Deum.
2 Luce canam te, nocte canam te: nulla carebit
Laudibus hora tuis,
Rerum creator & salus.
3 Magne parens, nullo cui clausa potentia fine est.
4 Sæcula cuncta tuas
5 Laudes sonabunt: & patres
Longævi tua facta canent, feræque nepotum

Per ſeriem ſoboli
Prodent, nec ætas gloriam
6 Neſciet ulla tuam: mirandáque facta decúſque
Ille memor referet:
7 Hic magnitudinem canet.
8 Ille bonum feret & juſtum, & placabilis iræ,
Et veniæ facilem, &
Largâ benignum dexterâ:
9 Tóque inter decora & laudum præconia nullo
Emoritura die,
Nil clarius clementiâ.
10 Ergo parens rerum ſtellantis machina cœli
Cuncta ſuo gremio
Complexa prædicat tuum
11 Robur. & intacti ſcelerem contage nefandâ,
Te celebrant alacres,
Tuáque vires imperî
12 Per populos latè vulgant: nec neſcia ſceptri
Terra ſit ulla tui,
Et gloriæ & potentiæ.
13 Imperium ſine fine tibi: nec legibus ævi
Subdita ſceptra tenes,
Aut clauſa metis temporum,
14 Tu lapſos rurſum attollis: firmáſque labantes:
Incoluméſque foves
Vitæ beatæ commodis.
15 Te volucrum pecudúmque genus, te ſævæ ferarum
Sæcula reſpiciunt
Vnum, ſuóque tempore
16 Accipiunt victum: tu dextram pandis, & omne
De locuplete penu
Animal benignè recreas.
17 Quicquid agis, juſtéqi & ſanctè agis: impiger auté
18 Supplicibus facilem
19 Præbes: opíſque compotes
Dimittis puro qui pectore cunque precantur:
Auxilióque pios
20 Præſens es, & periculis

Eruis

PSALMVS CXLVI.

Eruis è cunctis, qui te venerantur amántque
Cúmque suo scelere
A stirpe vellis impios.
Ergo omnes te jure canent, nonénque tacebit
Natio nulla tuum
In sæculorum sæcula.

PS AL. CXLVI.

Lauda anima mea Dominum, &c.

Carm. gen. VI.

TE, magne rerum conditor, & tuas
Sonabo laudes, factáque posteris
Miranda prodam, dum recurret
Per calidos mihi sanguis artus.
Securitatem ne stabilem tibi
Promitte, regum præsidio: neque
De stirpe mortali & caducâ
Pone tibi columen salutis.
Vt membra liquit spiritus in suam
Terrena moles terram abit, & dia
Consulta vanescunt, & auras
Irrita per vacuas feruntur.
O ter beatum quem Deus ætheris
Fido tuetur præsidio, suas
Qui spes, opésque omnes in uno
Constituit Domino Deóque,
Qui terram & æquor condidit & polum,
Et quicquid æquor terráque continet
Polúsque: qui promissa præstat
Perpetuo stabilis tenore:
Qui nec tyranni vi finit opprimi
Infirmiorem, aut esurie premi:
Qui carcerum exemptos tenebris
Compedibus levat innocentes.
Qui nocte pulsâ luminis aurei
Cæcis refundit luminibus jubar:
Gressúsque firmat claudicantes,
Iustitiámque amat æquus æquam,

9 Curâ fideli qui fovet advenam,
Orbæ marito qui viduæ favet,
Orbos puellos qui tuetur,
Et scelerum labefactat artes.
10 Rex ergo habenas imperii tuus
Sion tenebit, sidera dum polum
Pingent, & obliquum per orbem
Sol rutilos agitabit axes.

PSAL. CXLVII.

Laudate Dominum quoniam bonus est, &c.

Carm. gen. 11.

1 Ela Deum laudate, Deo date carmina digna:
Certè erudito dignus ille est carmine:
1 Qui Solymam instaurat rursus, paisimque per orbē
Sparsos reducit exules Abramidas:
3 Qui fractos animi levat, & corda anxia lenit:
Mulcet dolores, mitigátque vulnera:
4 Qui numerat tacito labentia sidera mundo,
Suísque quæque nuncupat vocabulis.
5 Magna Dei virtus, immensa potentia, nulla
Quam lingua fari possit, aut mens cogitet.
6 Qui mite ingenium fovet, allevat, auget honore,
Humíque sternit impiam superbiam.
7 Eia Deum cantate, Deo porsolvite grates,
Grato benignum cantate patrem barbito,
8 Qui cœlum obnubit tenebris, terram rigat imbre,
Montésque lætos vestit altos gramine,
9 Qui pecudum genti largâ dat pabula dextrâ,
Corvóque victum te roganti sufficit.
10 Qué neque magnanimûm delectat robur equorū,
Nec vis ferocis aut lacertus militis,
11 Sed pietas animi simplex, & in illius unâ
Quæ spem salutis collocet clementiâ.
12 Eia, Dei laudes Solymææ pangite turres:
Benignitatem mons Sionis prædica,
13 Qui portarum aditus claustris firmavit ahenis,
Civésque cunctis commodis auxit tuos,
14 Qui te pace beat lætâ, & defendit ab hoste,

Et

Et messe flavâ tritici campos tegit.
15 Cujus ad imperium fundit sua munera tellus,
Natura cujus prompta paret jussibus,
16 Qui nivibus celsos operit, ceu vellere, montes,
Densas pruinas cineris instar dejicit.
17 Et glacie lapsus solidarum frænat aquarum:
Cujus rigorem quis feret mortalium?
18 Quum libuit, molles glacies tabescit in undas,
Adspirat aura mitior, rivi fluunt.
19 Ostendátque suam per signa illustria mentem,
Legésque Abrami tradidit nepotibus.
20 Non ita se populis aliis monstravit amicum,
Qui scita legum nesciunt cœlestium.

PSAL. CXLVIII.

Laudate Dominum de cœlis, &c.

Carm. gen. x.

1 LAudate Dominum cœlitum
Chori beati, qui procul
Contagio mortalium
Templa ætheris tuemini.
2 Laudate Dominum, quos sibi
Adesse jussit angelos:
Laudate Dominum exercitus
Parere prompti jussibus.
3 Laudate Dominum, qui dies
Sol, luna noctem illuminas.
Laudate Dominum lucidis
Stellæ decoræ flammulis.
4 Laudate eum rotatiles
Tot orbium compagines,
Et unda longè celsior
Campis nitentis aëris.
5 Huic cuncta laudes dicite,
Numénque cuncta pangite,
Quod cuncta nutu condidit,
Et cuncta nutu sustinet:
6 Fixáque firmo cardine,
Ne vi senectæ corruant,

Cet-

Certísque vinxit legibus,
Quàs transgredi non audeant.
7 Laudate Dominum sub specus
Terræ dracones abditi:
Et vasta cete, quæ sinus
Ponti repostos finditis.
8 Ignes, nives, & grandines,
Vapórque & auræ spiritus,
Ad jussa Domini mobiles
Circumrotantes turbines,
9 Colles feraces, & feri
Montes, & omnes arbores,
Seu montibus rigescitis,
Seu cultibus mansuescitis,
10 Mites feræque bestiæ,
Humíque lente reptiles,
Et quæ liquentes aëris
Compos volan lo carpitis.
11 Reges & orbis præsides,
Et nationes liberæ,
Et pauperi plebeculæ
Qui jus ab alto dicitis,
12 Et vos juventa florea,
Læti puelli & virgines,
Senésque vitę in ultimo
Iamiam exituri limine.
13 Laudate Dominum, numini
Sit ejus uni gloria,
Vnúmque noscat omnium
Cœlum solúmque principem.
14 Hunc omne in ævum laudibus
Propago tollat Isaci,
Sibi dicatam qui bonis
Gentem beavit omnibus.

PSAL. CXLIX.

Cantate Domino canticum novum, &c.

Cant.

PSALMVS CXLIX.

Carm. gen. x.

1 CAntate Domino canticum
Novum: sonet laus illius
Cœtus per omnes qui sacris
Non se profanis polluunt.
2 Oblectet Isaci genus
Auctore se suo: suo
Regi Sionis arduæ
Congratulentur filiæ:
3 Nomen celebrent illius
Lætis choris & tympanis,
Ejúsque laudes accinant
Blandè canoro pectine.
4 Gentem bonus parens suam
Amore sancto amplectitur,
Mitémque mansuetudinem
Firmat salute immobili.
5 Cœtus piorum ut gestiant
Foris paratu splendido,
Domíque secum clanculum
Lætentur in cubilibus.
6 In ore, rerum præsidis
Laus continenter personet,
Vtrinque acuti in dexteris
Vibrentur enses vindices.
7 In se ferarum ut gentium
Crudelitatem vindicent
Et in futurum iras, minas,
Superbiámque comprimant.
8 Reges suorum ut hostium
Arctis catenis alligent,
Et ferreis coerceant
Vinclis feroces principes.
9 Pœnas secundum cœlitus
Præscripta ab iis ut exigant,
Et laus piorum pervolet
Omnes per orbis cardines.

PSAL.

PSALMVS CL.

Laudate Dominum in sanctis eius, &c.

Carm. gen. x.

LAudate Dominum, lucidum
Templum colentem siderum,
Qui vi suæ potentiæ
Firmavit orbis cardines:
2 Laudate Dominum fortiter,
Vbique gestis inclytum:
Laudate magnitudinem
Captum supra mortalium.
3 Laudate Dominum bellicæ
Claris tubæ clangoribus:
Laudate Dominum nabliis,
Lyrisque blandè garrulis.
4 Laudate Dominum tympanis,
Chorique festi cantibus,
Laudate Dominum fidibus, &
Sonore dulci tibiæ.
5 Laudate eum tinnitibus
Lætis canori cymbali.
Hunc cuncta laudent, quæ trahunt
Vitalis auræ spiritum.

EIVSDEM GEORGII Buchanani hymmus matutinus ad Christum.

PRoles parentis optimi,
Et par parenti maximo,
De luce verâ vera lux,
Verúsque de Deo Deus:
En nox recessit, jam nitet
Aurora luce prævia:
Cœlum solúmque purpurans
Et clausa tenebris detegens.
Sed fuscat ignorantiæ
Caligo nostra pectora,
Et nubilis erroribus
Mens penè cedit obtura.
Exurge sol purissime,
Diémque da mundo suum:
Nostrámque noctem illuminans
Erroris umbram discute.
Dissolve frigus horridum,
Arvúmque nostri pectoris,
Calore lampadis tuæ,
Humore purga noxio:
Vt irrigetur cœlitus
Agris beati nectaris,
Et centuplo cum fœnore
Cœleste semen proferat.

P. EIVS-

EIVSDEM GEORGII BV-chanani hymnus in Christum.

PRoles parentis optimi,
Et par parenti optimo,
De luce verâ vera lux,
Verúsque de Deo Deus:
Iam fuscat ignorantiæ
Caligo crassa pectora,
Et nubilis erroribus
Mentes tenebræ contegunt.
Exurge sol purissime,
Mundóque da diem suum:
Nostrámque noctem illuminans,
Erroris umbram discute.
Dissolve frigus horridum,
Arvúmque nostri pectoris:
Calore lampadis tuæ,
Humore purga noxio:
Vt irrigatus cœlitus
Roris beati nectare
Et centuplo cum fœnore
Cœleste semen proferat.

Ejusdem Epigramma in quo *imago introducitur alloquens peregrè* advenientes.

FAre eho qui terras lustras vagus hospes & unda
Quid petis hinc? longæ quæ tibi causa viæ?
Nō Deus hic quisquā, nec imagine numē in ista
Nos lapis & tantùm putria ligna sumus:
Vermibus esca, cibus tineis, domus hospita blattis,
Opprobrium cœli, ludibriúmque soli.
Non capiunt humiles numen cœleste penates.
Structa nec humanâ saxea tecta manu.

Qui

Quum mare, quē tellus, quem non capit igneus æther,
Clauditur in nullo ſpiritus ille loco.
Vt Chriſtum invenias animi ſecreta revolve,
Aut lege fatidici quæ cecinere patres,
Aut quæ dives habet paſsim circumſpice mundus
Hæc vera eſt ſedes, hoc penetrale Dei.
At quiſquis picto gaudet dare baſia trunco,
Craſſáque pulvereo lingere ſaxa croco,
Dignus morte perit, qui mortua vivus adorat,
Et vitæ infragili ſpem ſibi ponit humo.
Si te picta juvant, cariem ne perline trunci,
Sed verâ mentem ſimplicitate tuam.
Hac ratione, domi poteris reperire, quod omnes
Erro vagus terras ſic peragrando, fugis.

Canticum Simeonis ab Adolpho mekerko παραφρασθεν Luc. 2.

Nunc dimittis ſervum tuum Domine.

EIa nunc patribus, Deus,
Adjungis placidè me famulum tuum,
Vt vox pollicita eſt tua.
2 His namque, his oculis ille Salutifer
Humani generis tuus
3 Eſt viſus mihi: quem tu pater omnibus
Erexiſti populis, velut
Signum propoſitum ante ora hominum omnium:
In quod lumina dirigant
Quos ſol cunque ſuo lumine viderit:
4 Hæc lux flammiferâ face
Diſpellet tenebras gentibus exteris:
Hæc lux ſemper erit tuis
Leōis Iſacidis gloria poſtuma.

Davidis Lyndesay

CARMINVM GENERA,
Quibus in hoc opere Poëta
usus est.

I Genus monocolon, versus heroici hexametri, hoc modo:

-- ⏑⏑⏑ -- -- -- ⏑⏑⏑ --

Eo utitur Psal. 1. 18. 45. 78. 85. 89. 104. 107. 132. 135.

II. Dicolon distrophon. Versus prior, hexameter heroicus: Alter, iambicus trimeter acatalectus, ad exemplum Horat. lib. 5. ode. 16. hoc modo:

⏑⏑⏑ -- -- ⏑⏑⏑ ⏑⏑⏑ --

⏑- ⏑⏑⏑ -- ⏑- ⏑- ⏑⏑

Eo utitur Psal. 2. 20. 24. 57. 60. 69. 83. 93. 95. 97. 108. 109. 118. 126. 136. 147.

III. Dicolon distrophon. Versus unus iambicus trimeter acatalectus: Alter, dimeter acatalectus. ut Horat. lib. 5. ode. 1. hoc modo:

-- ⏑⏑⏑ -- ⏑- ⏑- ⏑⏑

-- ⏑⏑⏑ -- ⏑-

Eo utitur Psal. 3. 6. 10. 21. 22. 27. 34. 39. 41. 44. 48. 53. 62. 74. 76. 79. 87. 92. 110. 112. 115. 120. 127. 133. 134. 139. 141.

IIII. Dicolon distrophon, Versus primus Heroicus, Secundus Alcmanius dactylicus tetrameter

trameter acatalectus, ut Horat. 1. Carm. 7. hoc modo:

– ∪∪ – ∪∪ – – – – ∪∪ – –
– – – ∪∪ – ∪∪ – –

Eo utitur Psal. 4. 111.

V. Dicolon tetrastrophon. Versus Primus, Secundus, Tertius, Sapphicus hendecasyllabus: Quartus, Adonius, ut Horatius 1, Carm. 2. hoc modo:

– ∪ – – ∪ ∪ – ∪ – ∪
– ∪ ∪ – –

Eo utitur Psal. 5. 17. 51. 55. 65. 66. 72. 90. 101. 103.

VI. Tricolon tetrastrophon. Versus 1. 2. dactylicus Alcaicus acatalectus, Tertius iambicus, Archilochius dimeter hypercatalectus 4. dactylicus Alcaicus acatalect. ut Horat. 1. 9. hoc modo:

– – ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ ∪
– – ∪ – – – ∪ ∪ – ∪ ∪
– – ∪ – – – – ∪ – –
– ∪ ∪ – ∪ ∪ – ∪ – ∪

Ea utitur Psal. 7. 11. 15. 19. 30. 46. 50. 56. 58. 72. 82. 91. 123. 125. 140. 146.

VII. Dicolon distrophon. Versus primus, Sapphicus, Secundus jambicus dimeter, acatalectus, hoc modo.

– ∪ – – ∪ ∪ – ∪ – ∪
– – ∪ ∪ – – ∪ ∪

Eo utitur Psal. 8.

VIII. Tricolon tetrastrophon. Versus 1. & 2. choriambicus Asclepiadeus tetrameter. 3. Pherecratius heroicus trimeter acatalectus Quartus choriambicus Glyconius trimeter acatalectus: ut Horat. 1. Carm. 5. hoc modo.

– – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑
– – ⏑ ⏑ – –
– – ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑

Eo utitur Psal. 9. 64. 84. 130.

IX. Dicolon distrophon. Versus primus, Heroicus. Secundus, dactylicus Archilochius dimeter hypercatalectus, ut Horat. 4. Carm. 7. hoc modo.

– ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – – ⏑ ⏑ – –
– ⏑ ⏑ – ⏑ ⏑ –

Eo utitur Psal. 12.

– – ⏑ – – – ⏑ –

X. Monocolon. Versus iambicus dimeter acatalectus, ut Prudentius Cathem. 1. hoc modo:

Eo utitur Psal. 13. 31. 37. 47. 52. 54. 59. 86. 96. 98. 117. 148. 149. 150.

XI. Dicolon distrophon, Versus 1. choriambic. dimeter Glyconius: Secundus, choriambi-

cus

cus Asclepiadeus, ut Horat. 1. Carm. 3. hoc modo:

– – –⏑⏑– ⏑⏑
– – –⏑⏑–⏑⏑–⏑⏑

Eo utitur Psal. 14. 35. 43.

XII. Tricolon tristrophon. Versus primus, chorambicus trimeter: 2. tetrameter 3. pentameter, ut Prudentius prologo Cathem. hoc modo:

– – –⏑⏑– ⏑⏑
– – –⏑⏑– –⏑⏑– ⏑⏑
– – –⏑⏑– –⏑⏑– –⏑⏑– ⏑⏑

Eo utitur psal. 16.

XIII. Dicolon tetrastrophon. Versus 1. 2. 3. choriambicus tetrameter. Quartus, choriambicus trimeter, ut Horat. 1. Carm. 6. hoc modo:

– – –⏑⏑– –⏑⏑– ⏑⏑
– – –⏑⏑– ⏑⏑

Eo utitur Psal. 23. 42. 75. 99. 102, 144.

XIIII. Monocolon. Versus iambicus trimeter acatal. ut Horat. lib. 5. Carm. ode 17. hoc modo:

– – ⏑– – – ⏑– ⏑– ⏑⏑

Eo utitur Psal. 25. 94. 106.

XV. Monocolon. Versus dactylicus Alcaicus acatalectus, hoc modo,

– – ⏑– – –⏑⏑ –⏑⏑

Eo utitur Pſal. 26.29.32.49.61.71.73. 143.

XVI. Monocolon. Verſus choriambicus Aſclepiadeus tetrameter, ut Horat. 1, Carm. 1. hoc modo

– – ⏑⏑ – – ⏑⏑ – – ⏑

Eo utitur Pſal. 28,40.80.

XVII. Dicolon diſtrophon. Verſus primus Sapphicus. 2. Choriambicus trimeter, hoc modo.

– ⏑ – – – ⏑⏑ – ⏑ – ⏑

– – – – ⏑⏑ – ⏑⏑

Eo utitur Pſal. 33.70.121. 142.

XVIII. Dicolon diſtrophon. Verſus 1. iambicus trimeter 2. pentameter dactylicus, hoc modo:

⏑ – ⏑ – – – ⏑⏑⏑ ⏑ – ⏑ –

– ⏑⏑ – – – – ⏑⏑ – ⏑⏑ –

Eo utitur Pſal. 36.63.

XIX. Dicolon triſtrophon. Verſus primus, Secundus, trochaicus dimeter acatalectus. Tertius, trochaicus catalecticus, hoc modo:

⏑ – – – ⏑ – ⏑

– ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑

– ⏑ ⏑⏑ – ⏑ –

Eo utitur Pſal. 66.

XX. Dicolon diſtrophon. Verſus prior, heroicus dactylicus: Secundus, anapæſticus dimeter catalecticus hoc modo:

– – ⏑⏑ ⏑ – ⏑⏑⏑ – ⏑⏑ – –

⏑⏑ - ⏑⏑ - ⏑⏑ - ⏑

Eo utitur pſal. 68.

XXI. Dicolon diſtrophon. Verſus prior, heroicus hexameter. Poſterior iambicus dimeter ut Horat. lib. 5. Carm. ode 14. hoc modo:

⏑ - ⏑⏑ - ⏑⏑ - ⏑⏑ - ⏑

⏑ - ⏑ - ⏑ - ⏑

Eo utitur pſal. 81.

XXII. Dicolon diſtrophon. Verſus prior, dactylicus hexameter. Alter, pentameter; hoc modo omnibus noto:

- ⏑⏑ - ⏑⏑ - ⏑⏑ - ⏑⏑ - ⏑⏑ -

- ⏑⏑ - ⏑ - ⏑⏑ - ⏑⏑ - ⏑

Eo utitur pſal. 88. 114. 137.

XXIII. Dicolon diſtrophon. Verſus primus, trochaicus dimeter catalectus: Secundus, iambicus dimeter acatalectus, hoc modo:

- ⏑ - ⏑ - ⏑ - ⏑ -

- ⏑ - ⏑ - ⏑ - ⏑

Eo utitur pſal. 100.

XXIIII. Monocolon verſus anapæſticus Pindaricus dimeter acatal. ut Boeth. 1. 5. hoc modo:

- ⏑⏑ ⏑⏑ - ⏑⏑ ⏑⏑ -

Eo utitur pſal. 113.

XXV. Dicolon tetraſtrophon. Verſus primus, ſecundus, tertius, choriambicus trimeter. Quartus, dactylicus Pherecratius, hoc modo:

– – – ∪∪ – ∪∪

– – – ∪∪ – –

Eo utitur psal. 116. 122. 128.

XXVI. Monocolon. Versus trochaicus octonarius catalecticus, qualis est Prudent. Cathem. 9. hoc modo:

∪∪∪ ∪∪∪ – ∪ – ∪ – ∪ – ∪ –

Eo utitur psal. 105. 119. 124. 129.

XXVII. Monocolon. Versus iambicus Anacreontius dimeter catalectus, ut Boeth. 3. 7. hoc modo:

– – ∪ – ∪ – ∪ –

– – ∪∪ – ∪ – ∪∪ – ∪ –

Eo utitur psal. 131.

XXVIII. Tricolon tristrophon. Versus primus heroicus: secundus iambicus dimeter: Tertius dactyl. Archilochius dimeter, Hypercatal. hoc modo.

– ∪∪ – – – ∪∪ – – – ∪∪ – –

– ∪ – ∪ – ∪ – ∪ –

– ∪∪ – ∪∪ – –

Eo utitur psal. 138.

XXIX. Tricolon tristrophon. Versus iidem qui modo, nisi quod secundus in locum tertii migrarit, hoc modo:

– – ∪∪ – ∪∪ – – ∪∪ – –

– ∪ – ∪ – ∪ – ∪ –

– ∪∪ – ∪∪ – –

Eo utitur psal. 145.

IEPHTHES

IEPHTHES, SIVE VOTUM, TRAGOEDIA.

AUTHORE EODEM GEORGIO BUCHANANO SCOTO.

AD ILLUSTRISSIMUM virum Carolum Cossæum Franciæ Marescallum, ac apud Taurinos Regis Francorum præfectum, in Iephthen Tragœdiam.

PRAEFATIO.

ABsurdam fortasse rem facere quibusdam videbor, qui ad te hominem ab ineunte ætate militaribus imbutum studiis, & inter arma tubasque semper versatum, munusculum hoc literarium mittam: sed ii fere hoc absurdum existimaturi sunt qui aut harum rerum inter se consensionem non satis animadvertunt, aut tuum ingenium parum habent perspectum. Neque enim inter rei militaris & literarium studium ea est quam plerique falso putant, discordia: sed summa potius concordia, & occulta quædam naturæ conspiratio. Quanquam enim superioribus aliquot sæculis, sive hominum inertia, sive falsa quadam persuasione, divisæ fuerunt hæ professiones, nunquam tamen perversa imperitorum opinio tantum potuit ut ipsa inter se veterem illã, & naturalem (ut ita loquar) cognationem obliviscerentur. Omnes enim omnium ætatum imperatores, qui rei præclaras gesserunt, aut ipsi doctissimi fuerunt, aut vi-

res doctrinæ illustres summo amore prosequuti sunt. Neque profecto fieri potest ut magnus & excelsus animus, qui neglectis rebus caducis, æternitatis memoriam ante oculos habet propositam, non etiam memoriæ & antiquitatis custodes literas amet. Neque alii fere sunt qui literas oderunt & contemnunt quam qui vita per ignaviam & flagitia turpiter acta, conscientiam posteritatis reformidant: ut non minus vere quam eleganter mihi cecinisse videatur Claudianus,

Gaudet enim Virtus testes sibi jungere musas,
Carmen amat quisquis carmine digna gerit.

Contra vero, qui omne suum studium in eo posuerunt ut perfectæ virtutis imaginem sibi ad imitationem proponerent,

& quæ natura negavit.

Visibus humanis, oculis ea pectoris hauirent, quanta eos latitia affectum in putemus si eius quam tantopere animo persequuntur, virum & spirans simulacrum (ut ita dicam) nati fuerint? Sed & præter hanc mutuam virtutis admirationem, & naturæ quam dixi consensionem, accedit utilitatis etiam mutuæ quædam species. Nam ut illustrium factorum author non immerito eum suspicit quem virtutis tradendæ magistrum & illustrandæ artificem esse videt & velut parentē colit non eum a quo huius qua fruimur lucis brevem usuram acceperit, sed alteram illam longe diuturniorem vitam in posteritatis memoria collocatam speret: ita ille alter libenter amplectitur segetem & materiam suæ gloriæ sibi oblatam:

qua se quoque possit
Tollere humo victorque virūm volitare per ora.

Uterque enim etsi opinione hominum imparem, pari tamen studio ex eodem fundo gloriæ fructum petit. Sed hæc ad omnes communiter pertinent, qui (ut ait Sallustius) præclari facinoris aut artis bonæ famā quærunt. Illa vero tua

sunt

sunt propria, quod a primis usque adolescentiæ spatiis ea fuisti in patriam charitate, in bello fortitudine, in pace temperantia & æquitate, ut omnibus qui literas colunt, tuarum virtutum exempla edideris, quod posteritati ad imitationem proponere & possint & debeant: quod literas, Philippi Cossæi fratris tui Episcopi Constantiensis patrocinio orbatas, in diverso vitæ instituto tamen fovendas ac tuendas susceperis: quod doctissimos homines semper tecum habeas: quibuscum etiam in medio sævissimi belli ardore, Musisque Minervam temperes, & Geticum moderaris Apollinem Martem: quod filium ita literis instituendum in pueritia cures, ut hanc tam amplam laudis & gloriæ hæreditatem a parente acceptam non solum tueri, sed etiam augere possit. Me autem absentem nec ulla alia re quam literarum commendatione tibi cognitum, ita complexus es omnibus humanitatis & liberalitatis officiis, ut siquis ingenii mei sit fructus, siqua vigiliarum velut fœtura ea merito ad te redire debeat. Quod quidem adeo avide facit meus hic Tephthes, ut qui aut ea publicam lucem & cœtus hominum reformidabat, te patrono fretus prodeat, & in spem nonnullam etiam publici favoris sese erigat. Quid enim non illis sibi speret auspiciis quibus disciplinam militarem ad antiquæ severitatis exemplum videre emendatam, & vetustam belli gloriam Galliæ restitutam cum bellica fortitudine, legũ & iustitiæ cultum, cum summa omnium rerum licentia summam omnium rerũ non modo tuam, sed etiam tuorum omnium continentiam videt coniunctam? His ego causis impulsus, hanc meam lucubratiunculam sub tuo potissimum nomine in manus hominum exire volui. Tu vero (ut spero) hoc meum sive tuorum in me officiorum testimonium, sive meæ erga te benevolentiæ significationem (quæ tua est humanitas & in literas amor) boni consules. Vale Lutetiæ Parisiorum quinto Cal. Aug. M. D. LIIII.

ARGVMENTVM EX libro Iudicum sumptum.

IEPHTHES Galaddi filius, patre defuncto à fratribus domo pulsus est, quòd negarent æquum esse ut nothus cum legitimis filiis in hæreditate paterna dividenda æquaretur. Is quum ab inopiam collecta manu latrocinio viveret, ac fortitudinis magnum specimen dedisset, primum à cognatis, deinde à reliquis Hebræis dux factus est adversus Ammonitas, qui viginti prope annorum gravissimâ servitute eos pressérant. Profecturus igitur in expeditionem, vovit, se, si victor reverteretur, qui primus domo sua egrederetur, eum Deo sacrificaturum. prima revertenti occurrit unica filia, eam Deo immolat.

PERSONÆ.

ANGELVS prologus.
STORGE mater.
IPHIS filia.
CHORVS indigenarum puellarum.
IEPHTHES imperator.
SYMMACHVS amicus.
SACERDOS.
NVNCIVS.

IEPHTHES

IEPHTHES, SIVE VOtum Tragœdia.

ANGELVS PROLOGVS.

MAgni tonantis huc minister aliger,
Cœlo relicto, mittor Isaci ad lares,
Solumque promissum Isaci nepotibus
Solum regendis distinatum gentibus,
Si pacta sacri intaminata fœderis
Servasset: arma sed modò quod Ammonia
Expavit arcto servitutis sub jugo,
Tulitque quicquid triste, crudele, asperum,
Iratus audet victor, aut victus timet.
Vix docta tandem calamitatibus, Deum
Agnoscere patrum cœpit, & nefarios
Mentita cultus numinis ludibria
Inspectata nosse, nota floccipendere.
Et serò quanvis, ad patrem rediit suum.
Humana sed mens nescia modum ponere
Rebus, secundis intumet successibus,
Quo plura hominibus contulit bonitas Dei
Occæcat animos altior securitas,
Vanóque fastu turgidos superbia
Stimulat inanis. Qualis in dominum furit
Equi ferocis contumax protervitas.
Imperia paulum si remissa sentiat,
Ac vix lupatis domitus, & calcaribus
Duris cruentus, redit ad officium, & suo
Obtemperat hero: sic populus hic pervicax
Cervice durâ, pronus in pejus, flagrum
Si conquievit paululum, novos deos
Asciscit, & se dedit aliis ritibus,

Ignoca

Ignota sacra sequitur. Atque adeò parens
Benignus animos turgidos licentiâ,
Bello, faméve, pestilentíve aëre
Frangit, rebellem comprimens ferociam.
At rursus, animi ne cadat fiducia,
Serie malorum continenter obruta,
Mittit prophetas, bellicos, mittit duces.
Qui servitutis liberatos asperæ
Vinclis reducant, pristinísque ritibus
Servire cogant: arma nunc Ammonia
Vt excitavit in rebelles, ac Dei
Iussis relictis, impiis erroribus
Se mancipantes. Sed modum statuens suæ
Iræ propitius liberatorem dedit:
Non è potentum quempiam numero, gravem
Turbâ clientum, liberísve turgidum:
Sed è paternis exulantem sedibus
Iephthen, suísque fratribus spretum, satum
Genitrice vili: ne suberba gens suis
Assignet armis quod manu gestum est Dei:
Vt sciat & Ammon hactenus se viribus
Non floruisse propriis, sed vindicem
Cœlestis iræ. Porrò ne Iephthes quoque
Se metiatur exitu hujus prælii,
Et intumescat insolens rebus bonis,
Damno obruetur potinus domestico,
Cedéntque fracti contumaces spiritus.
Etenim arma in hostes perfidos quum sumeret,
Belli secundus si daretur exitus,
Quodcunque, primum se obviam ferret sibi,
Promisit aris se daturum victimam.
Heu quanta moles imminet tibi mali
Miserande! quantis obruêre luctibus?
Vt te propinqui credulum spes gaudii
Fallit! Propago sola quæ patrium domum
Tibi nata servat, prima patri se offeret,
Vt gratuletur prosperum armorum exitum:
Magnóque solvet fœnore, ac jugulo luet

Felicitatis

Felicitatis misera præcox gaudium.
Atque ecce, mater tristis egreditur domo,
Quam somniorum nocte totâ terruit
Tremendus horror: natáque parenti comes,
Præ se ferentes mentis ægrimoniam,
Mœrore vultus, gestibus, silentio.

STORGE, *mater.* IPHIS, *filia.*

EHeu recenti corda palpitant metu,
Mens horret, hæret vox in ipsis faucibus,
Nec ora verbis pervium præbent iter
Nocturna sic me visa miseram territant,
Et dira turbant inquietam insomnia,
Gravibúsque curis pectus urunt anxium.
At tu nitentis summe dominator poli,
Averte in hostes luctuosum & funebre
Omen, mihique placidus & gnatæ meæ,
Quæ sola spes & familiæ solatium
Supereſt, senectæ columen unicum meæ.
IPH. Quin ominare chara mater lætius,
Vanæque causas abjice ægritudinis:
Et ista mentis turbidæ ludibria
Secura sperne sprevit, ue obliviscere.
ST. Vtinam liceret: sed metus, veluti recens,
Quoties recordor, concutit formidine
Mentem, atque imago somnii tristissimi
Oberrat animo: pectus horrificat timor.
Iam cuncta passim blanda straverat quies,
Mutúmque nox induxerat silentium:
Vidi luporum concito cursu gregem
Rictu cruento, spumeo, rabido, unguibus
Sævum recurvis præcipite ferri impetu
Imbellia in pecora vidua pastoribus.
Tum pavidi ovilis fida custodia canis
Lupos abegit: atque ad infirmum pecus
Trepidi timoris exanime adhuc memoriâ,
Denuò reversus, è sinu timidam meo

Aguam révulſam dente laniavit truci.
O ſol, ô vaga lumina lunæ,
Pictáque tacito ſydera mundo,
Et tu nox mihi conſcia curæ,
Nigris referens ſomnia pennis,
Siquid natæ miſeræ impendet,
Siquem caſum fata minantur,
Caput hoc prius in tartara miſerum
Detrudite, dum ſpes ambiguæ
Alternantibus angunt curis
Incerta ſuæ pectora cladis.
Iph. Cur miſerè animum crucias mater,
Luctúque tuo cumulas luctum
Publicum, & acres renovas curas?
Omine læto reducem potius
Poſitis queſtibus excipe patrem:
Qui (niſi vano mens augurio
Credula nimium pectora fallit)
Spoliis aderit clarus opimis,
Rémque & laudem, & decus æternum
Genti referens patriæque ſuæ.
ST. Non hunc tenorem parca mihi vitæ dedit.
Quod tempus unquam lacrymis caruit mihi,
Ex quo parentis primùm ab alvo prodii.
Primùm juventa ſervitutem patriæ
Triſtéſque vidit hoſtici agminis minas,
Pecorúmque raptus, ſterile ſine cultu ſolum,
Cædes, cruores, vaſtitatem, incendia,
Profana, ſacra, miſta. Non unquam mihi
Secura vitæ fluxit ulla portio:
Vt trudit undas unda, fluctus fluctui
Cedit ſequenti, pellitur dies die,
Semper premuntur præterita novis malis:
Dolor dolori, luctui eſt luctus comes:
Fratrem patrémque perculit belli furor:
Confecta curis mater inter funera
Cognata ſenuit, perduelles perfidos
Armis maritus urget, His majus nefas

Tamen veretur animus. Iph. Immodicus timor
Facile sinistris adhibet auguriis fidem.
ST. Vtinam secundis audiam rumoribus
Virum reversum, sospitémque exercitum
Salvâ familiâ. Iph. Veniet haud dubiè parens
Incolumis. idem bella qui suasit Deus,
Salvum reducet laude cumulatum novâ.

CHORVS.

Iordanis vitreo gurgite qui rigas
Convalles virides, pascua dividens
Fœcunda Isacidûm flumine languido,
Et nunquam positâ frigoribus comâ
Formosum Solymę palmiferæ nemus,
En unquam miseræ candidus afferet
Curarum vacuæ lucifer hunc diem,
Quum cernam patriam libera liberam,
Quæ nunc servitii vincula barbari
Infelix patitur. Nobilis Isaci
Sanguis degeneris fert domini jugum:
Et quos nec Phariæ rex tumidus plagæ
Vrgens falciferis terruit axibus,
Nec trux purpurei sævities freti
Vndarum refluis obruit æstibus,
Nec deserta Arabum vomeris inscia,
Nec portenta hominum mole Cyclopiâ
Fregerunt, timidi mancipium sumus
Ammonis. Gravius flagitium est malo,
Sub turpi domino segne jugum pati.
At tu summe parens, qui mare turbidum
Componis, placidi qui maris æquora
Cauri nubiferis flatibus excitas,
Et terræ stabilis dura tremoribus
Fundamenta quatis, mobilis & poli
Istis præcipitem quum libuit fugam,
Gladibus tandem satiate nostris,
Desine irarum, propiúsque fessis.

Gentis afflictæ facilis bonúsque
Consule rebus.
Nostra si pœnas meruit severas
Culpa, si quondam tibi separatam
Abjicis sortem, vitiis iniquus
Si pater nostris, minus obsequentes
Deseris natos, & inexpiatâ
Antè dilecti populi querelas
Despicis irâ,
Nec tibi Syrus, neque dirus Ammon,
Nec Phari rector tumidus minacis
Expetat pœnas, neque sit profano
In tuis castris gladio potestas.
Ignis armatus potius trisulci
Tu pater dextram jaculis tremendis,
Vindicis flammæ face contumaces,
Obruas urbes, chaos aut patentis
Devoret terræ miseros colonos,
Aut superfusis adoperta tellus
Hauriat undis.
Ne ferox hostis tumeat secundis
Insolens rebus, populúsque muti
Stipitis cultor, tua qui nefando
Polluit ritu sacra, ne, quòd ira
Sæviit in nos tua, vertat Ammon
In suas laudes, carie peresi
Thure dum placat simulacra trunci,
Téque vesano neget ore gentem
Semper addictam tibi se premente,
Posse tueri.
Ah miser, quantos tibi risus iste
Mox dabit fletus! Breve diluendum est
Gaudium longis lacrymis, citato
Advolat cursu levis hora, tempus,
(Vana ni vatem species inani
Spe fovet) tempus properat, vicissim
Quum gravis victor mala servitutis
Sentiet duræ. Neque enim cruorem

Vsque sanctorum patiere inultum.
Nec tuas aras dabis execrandis
Pollui sacris. Vtinam suprema
Terminus vitæ mihi in hoc superstit,
Patrio donec tibi sacra ritu,
Dum tibi gratum memori canamus
Pectore carmen.
Sed ecce, celeri nuncius properat gradu.
Ni fallit animus, advenit ab exercitu.
Agnosco sic est, scire quid ferat juvat

NVNCIVS, CHORVS.

NVN. Salvete veteris Abrahami filiæ,
Veréque sancti sancta progenies patris.
Isthæcne Iephthæ est imperatoris domus?
An me fefellit error ambiguum viæ?
CHO. Et ista Iephthæ domus, & hæc est filia.
Sed quam reportas spem, refer, siquid vacat,
NVN. Nempe istud ipsum missus huc sum ut nuncie
Fusis, fugatis hostibus, victoriâ,
Re, laude partâ, salvus est exercitus.
Hæc summa. CHO. Pauci, plurima ut complexus es
Audita, primùm, an visa fers, edissere.
NVN. Visa, acta, vera, certa, non rumoribus
Collecta vanis affero: ut qui prælii
Pars ipse fuerim. CHO. Vt gesta res est expedi.
NVN. Vobis lubentur gaudium hoc impartior.
Aurora primùm luce quum roseâ polum
Perfudit, Ammon segnis impatiens moræ,
Equis virisque, bellicorum & curruum
Strepitu tremendo latè inundârat solum.
Iamque explicata legio peditum per suas
Stabat cohortes, ferro & ære splendida:
Turmæ curules antè cuivis falcibus
Ibant minaces: fuderant se in cornua
Equites utrinque noster autem exercitus
Campi patentis ultimos colles tenens,
Non asper armis, nec paratu bellico,

Sed corda fretus numinis fiduciâ,
Iræque justæ vindices animos gerens,
Ibi noster inter imperator agmina,
Præcone misso, tentat absque sanguine
Finire bellum jure & æquis legibus,
Vterque populus ut vetusti finibus
Contentus agri, ab alteris injuriam
Vimque abstineret, rapta dominis redderet,
Pacémque bello & certa dubiis præferat.
Contrà superbus militum hostis copiis,
Armísque fretus, increpat ferociter
Præconem, acerbis, & minis calumniam
Addit: duello se petere puro & pio
Agros vetustos, unde quondam Ammonidas
Expulerat armis víque proles Isaci
Egressa terræ finibus Niloticæ.
Quos si tenere perstet, atque injuriam
Bello tueri præferat, quàm reddere
Erepta per vim, vindices sibi deos
Non defuturos æqua postulantibus:
Sin patta per vim jure malit linquere
Solymæa gens, & sponte cedat finibus,
Quos limes Arnon & Iebocus terminant,
Quà solitudo cogit agros ultima
Iordanis usque ad lentè euntis flumina,
Æquis paratos facere pacem legibus,
Factámque gentis utriusque commodo
Sanctè tueri. Hæc præco postquam rettulit,
Renuntiare protinus Iephthes jubet,
Nec se, parentes nec suos Ammonio
Populo dedisse fraude vel vi damna: nec
Quos repetat agros nunc, fuisse finium
Ammonis unquam, sæculis quos jam tribus
Propago Iacobi absque controversia
Tenuit: nec ulla facta mentio interim est
De jure dubio, vel joco vel seriò.
Nisi fortè, Chamos quæ deus tenuit tuus,
Tibi jure cedent; noster autem quos Deus

Possedit

Possedit agros deseret. Non deseret:
Sed ut ante bello victor agros hostibus
Ademit, idem justus arbiter modò
Hujus secundos exitus pugnæ dabit,
Etiam secundum jus & æquum. Vt rettulit
Hæc præco, rauci clangor æris æthera
Pulsat vitorum clamor, armorum fragor,
Fremitus equorum, curruum stridor boat,
Cœlum remugit: fracta tellus axibus
Gemit: recussum duplicant montes sonum.
Virtute & astu quisque pro se nititur.
Ferit, feritur: pellitur, pellit: cruor
Permutat amnes: nocte sub densâ polum
Pulverea nubes occulit: numero ferox
Instabat Ammon, numinis fiducia
Et causa nostris æquat animos justior.
Dum neutra cedit: urget acies utraque,
Ecce inter umbras pulveris cadentium
Lamenta gemitúsque inter, atque hortantium
Voces, refulsit nube diductâ dies,
Et utrasque turmas redditus cœlo fragor
Impleuit, humilis omnium mentes pavor
Consternat, ensa languido torpent manu,
Gelidúmque lentos frigus artus alligat.
Ibi imperator voce nostra maximâ
Alacrique vultu, Te, parens rerum, ducem,
Tuúmque sequimur angelum. Deus, Deus
Inimica flammis sterni it illis agmina:
Totúsque turmis fulget æther igneis.
Hæc vox utrumque posteaquam exercitum
Pervasit, amens alter in fugam ruit,
Pavido novatis instat alter viribus.
Nec his sequendi finis aut illis fugæ
Fuit, tenebris donec atra nubilis
Nobis quietem illis latebras nox dedit.
Cho. Cur victor ergo non reducit copias?
Nun. Mane, universi nondum habes belli exitum.
Cho. Forsan refectis hostis instat viribus.

NVN. Si quidem resument mortui vires novas?
Namque omne robur perfidæ gentis Deus
Vno coëgit demetendum prælio.
Ergo aut perempti : corporum cumulis locum
In quo steterunt, obtinent, aut luridâ
Fusi per agros strage pascunt vultures.
Et ne resurgat denuò bellum novum,
Multos in annos dux futuri providus
Prospexit. etiam peperit & nepotibus
Seris quietem. Victor arma Ammonium
Per omne nomen celeriter circumferens,
Bis dena muris vertit oppida dirutis,
Tectis pertustis puberes dedit neci:
Vastavit agros. debiles tantùm senes,
Pueri tenelli & fœminæ imbelles solum
Vacuum pererrant, patriæ & casum gemunt.

CHORVS.

O aurei dux luminis
Sol, qui recursu præpete
Vices diurnas temperas,
Et igne flammifer vago
Partiris orbi tempora,
Post lustra tandem quattuor
Iubar beatum in liberos
Fundis nepotes Isaci.
Inauspicatos impetus
Hostis superbi dextera
Iephthæa fregit, spiritus
Ammonis acres contudit,
Et prædo præda factus est.
Nec tela Scythico profuit
Pennata nervo spargere,
Rapax nec axis impetus,
Minax recurvis falcibus,
Nec vis equorum, aut fortium
Densæ phalanges militum,
Premente texerunt Deo.

Iamiam discite perfidi,
Iamiam agnoscite, non lapis,
Non lignum Deus est: neque
Quod vel sculpserit artifex
Cœlo dextera ferreo,
Vel plastes facili manu
Finxit, vultum hominis luto
Mentitus madido: Deus
Noster arduus ætheris
Arces incolit igneas,
Et rerum sator & salus,
Majestate suâ potens,
Nec cerni facilis, neque
Mortali docilis manu
Certam ducere imaginem.
Vecordem ille superbiam
Regum frænat, & impia
Vota & spes nimias malum
Iustus ducit ad exitum.
Ille innoxia pectora
Sævis pressa doloribus
Præsenti auxilio levat:
Et de pulvere pauperem,
Et custodem olidi gregis
Sceptra attollit ad aurea,
Pastorum diademate
Ornans tempora regio.
Hunc unum Dominum & Deum
Terræ dædala machina,
Sub quocunque iacet die.
Agnoscat, colat, atque amet:
Et quam sol oriens novis
Subjectam radiis ferit,
Et quam sub medio die
Incendit propioribus
Flammis: quique bibit Tagum
Fulvo gurgite nobilem,
Et qui perpetuâ nive

Damnatas habitant plagas,
Eia Hebraides aureis
Comptæ colla monilibus,
Perfusa ambrosiæ coma
Suave fragret odoribus.
Eia Hebraides Indicis
Comptæ tempora gemmulis
Terram multicoloribus
Late spargite floribus.
Cessant tinnula cymbala,
Cessant nablia cum lyra
Victori Domino novum
Carmen dicere? tibiæ
Cessat multiforæ sonus?
Quis terram pede libero
Plaudit? motibus & choris,
Festo lætus & otio
Curas diluit asperas?
Festas victima dux gregis
Aras imbuat: Arrabis
Suaveolentia nubila
Ignis habet odoribus:
Et tu progenies ducis.
Magni spes generis cape
Cultus filia splendidos,
Et patrem reducem piis
Læta amplectere brachiis.
Iamjam purpureos sinus
Iphi, assume, reto: tulum
Iam circum cohibe, ferit
Aures en fremitus virûm:
Ipse est, ipse parens adest.

IEPHTHES.

Regnator orbis unus, & verus Deus,
Solúmque numen propitium, pollens, potens,
Idem severus ultor, & clemens pater,
Tuis tremendus & severus hostibus,

Tuis

Tuis amicis lenis & salutifer,
Iræ timendæ, sed tamen placabilis,
Amore fervens idem & irritabilis:
Nos servitutis justa pressérunt mala,
Meritásque pœnas dedimus impii impiis,
Qui te relicto rege, patrono, Deo,
Rerum parente, fonteque perennis boni,
Ad saxa stultas muta fudimus preces,
Et vana surdis vota lignis fecimus.
Pudet fateri: mentis æternæ capax
Homo rationis particeps, mentis inopes
Truncos adorat, thura vivus mortuo
Præbet, suúmque metuit artifex opus.
Ergo relicti, qui reliquimus, sumus:
Pœnas subacti dedimus & fracti malis:
Quum nunc Idume, nunc Palestinæ manus,
Nunc dirus Ammon, nunc Syrus contaminat
Hæreditatem gentis & sortem tuæ.
Malo eruditi, & hostium ludibrio
Tandem coacti, vix reversi ad te sumus.
At tu benignus atque misericors Deus,
Iusti furoris fræna compescis tui.
Iram remittis, & odii oblivisceris:
Et abdicatos filios culpâ suâ,
Restituis iterum misericordiâ tuâ.
Defectionis ceu scelestæ sit parum
Veniam dedisse sontibus, cumulas novis
Etiam triumphis laudibus, victoriâ.
Exutus armis hostis arcu languidus
Abiit remisso: bellici currus fugam
Totis morantur sparsa campis funera:
Volucrésque pascit qui superbus vinculæ
Solymis parabat: contegit strages agros,
Cruórque tumidas auget undas barbarus.
Ergo creator orbis, & magne arbiter,
Memores libenter mente gratâ gratias
Agimus, habemus; supplicésque victimis,
Tuas ad aras patrio litabimus

Ritu

Ritu, canentes te Deum ac patrum patrem:
Qui per rubentis gurgites tumidos freti
Nostris dedisti tutum iter majoribus,
Quum te jubente pigra moles æquoris
Posuit procellas, mobilis stupuit liquor
Cursu coacto, & vitreus crystallino
Muro pependit pontus hinc & hinc, viam
Præbere jussus. fœderis memor tui,
Placidus, propitiúsque accipe hæc servi tui,
Exigua quamvis vota, grato pectore
Tamen profecta, debitáque nuper tibi.
Quod primum ad ædes sospiti occurret meas.
Tuas id aras imbuet grata hostia
Suo cruore. tuis beneficiis licet
Par nulla possit comparari victima,
At tu benigne memoris animi munera
Interpretaris, ut fideliter tua
Promissa solvis, vota sic reddi tibi
Fideliter gaudes potentiam exerens
Erga rebelles, exerens clementiam
Erga timentes. Vis nec ulla est altera,
Cui terra, cœlum pareant, & tartara.

IPHIS, IEPHTHES, SYMMACHUS, *Chorus.*

IPH. Prodeo: parentis reducis ut læta ac lubens
Conspicio vultus. O mihi secundum Deum
Genitor verende, sine frui amplexu tuo.
Cur genitor à me torva vertis lumina?
IEP. Me miserũ. IP. In hostes omnẽ hoc vertat Deus.
IEP. Vtinam: sed in nos recidit. IP. Heu quid audio?
IEP. Miseræ parentem filiæ miserrimum.
IPH. Hei mihi, tremisco, salvus est exercitus?
IE. Est salvus. IP. Et tu victor? IE. Ita se res habet.
IPH. Nullóque corpus sauciatus vulnere?
IEPH. Sic est. IPH. Quid ergo de profundo pectore
Secreta ducis ingemens suspiria?
IEPH. Id scire non est tibi opus in præsentia.

Hei

Iph. Hei mihi, quid in te misera peccavi pater?
Ieph. Nihil: sed in te misera peccavit pater.
Iph. In me profectò, quod sciam erratum est nihil:
Nec si fuisset, id tibi molestiam
Afferre debet. Nam patentum injurias
Æ quo necesse est liberi ut animo ferant.
Ieph. Sapienter, ac ut te decet, nata, loqueris.
Quantóque tu sapientius loqueris, meum
Pectus tecludis altiore vulnere.
Iph. Quodcunque mentem genitor exercet tuam,
Omitte, cunctis parta per te civibus
Tuo dolore gaudia haud contamines,
Tuáque amicos sine frui præsentiâ.
Ieph. Nobis pariet absentiam hæc præsentia.
Iph. Belli pericla fortè rursum te vocant.
Ieph. Discrimen armis gravius imminet domi.
Iph. Bello periclum gravius esse domi potest?
Ieph. Bello salutem repperi, perii domi.
Iph. Imò & familia salva per te & patria est.
Ieph. Est: gratiamque debeo hoc nomine Deo.
Iph. Ac nomine isto semper utinam debeas.
Ieph. Sed vereor ista ut salva persistant diu.
Iph. Quare secundæ nunc pater quum maximè
Res sunt, precari votáque decet solvere:
Non quum reflavit sortis aura mobilis,
Palpare numen precibus, in re prospera
Oblivioså sacra negligentiâ
Deserere te. Facilem quisquis incolumis Deum
Sibi demereri studuit, ubi res ingruit
Adversa nixus conscientiæ bonæ
Fructu, rogare numen audet propitium
Iam sponte, vota nuncupat securius,
Et certiore spe futura concipit.
Ieph. Iamdudum idipsum facere mecum cogito.
Iph. Quid te moratur? IPH. Hæc relinque filiæ
Curanda nobis: quod puellares decet
Animos & annos, id tuæ curæ pura.
Iph. Non mihi alienum est quicquid ad patrē attinet.

Ieph. Fateor

Ieph. Fateor sed interim ut domi rectè omnia
Sint, provide & morem patri tuo gere.
Huc rursus ad nos post brevi revertere.
Adesse oportet te sacrificio statim.
Iph. Fiet. revertor. Heu misera quidnam patri
Mutavit animum pristinum erga liberos,
Hoc nemo nuper fuerat indulgentior,
Nec liberorum quisquam amantior parens,
Qui nunc severus tetricus, tristis, ferox,
Vultu minaci bellicum præ se ferens
Adhuc tumultum, quicquid est metuo nimis:
Id assequi unum nequeo, quòd propter me
Sese dolere, nullius quæ conscia
Culpæ mihi sim, qua patrem offenderim,
O fœminarum sorte vulgus asperâ
Productum in auras, quas licet culpâ vacent,
Rumor malignus dente rodit invido.
Pro facto habetur quicquid ira finxerit
Servi loquacis, quod maritus suspicax
Commentus ipse est, malevola aut vicinia.
Quid suspicetur genitor, in mea manu
Non est Remedium id arbitror tutissimum,
Intaminatâ conscientiâ sui.
Sym. Probè loquuta es digna patre filia
Victore, castâ digna matre & patriâ.
Humana quamvis finxerit malignitas
Crimen, repostos perspicit sensus Deus,
Illóque vincit purus animus judice.
Speranda ab illo & expetenda præmia
Vitæ peractæ. patris autem injuria
Æqui ac iniqui perferenda est liberis.
Proinde patri morigera domum interim
Revise. Si quid fama divulgaverit,
Hic aucupabor persequens vestigia
Tui parentis, mox tibi indicavero,
Cho. Quin hoc amice pergis agere Symmache?
Sym Id diligenter fiet. Cho. At quantum potes,
Illo puellam libera trepidam metu.

Hoc

Hoc poſcit abs te ius amicitiæ vetus,
Quæ culta primis uſque ab incunabilis
Fidei tenore ſemper uno perſtitit:
Hoc poſcit ipſa patria, quæ Iephthæ ſuam
Debet ſalutem. Sym. Quin tace, ac fidei meæ
Permitte. Cho. At illud callidè ut fiat vide,
Animíque cæcos penitus excutias ſinus.
Sym Ne metue, nec me poterit ille nec volet
Celare ſenſus: apta novi tempora.

CHORVS.

I felix, pede fauſto
Et qui pectoris imo
Cernit clauſa receſſu
Idem teſtis & æquus
Iudex cœpta ſecundet,
At te peſſime livor
Audax nectere fraudes,
Et committere fícto
Dulces crimine amícos,
Et rumore maligno
Sanctæ fœdera tedæ
Præceps ſolvere, charos
Qui gaudes ſua patres
Contra pignora cæco
Linguæ armare veneno,
Idem teſtis & idem
Secreti arbiter æquus
Te clauſum tenebroſi
Antris abdat averni,
Vnde has nec vaga ſedes
Vnquam fama reviſat.
O quantum ille laborum
Tecum detrahet unà:
Quàm mortalia diris
Cuis pectora ſolvet

SYMMACHVS, IEPHTHES.

SYM. Quidnam repentè ductor armis inclyte
Mutavit oris priſtinum ſtatum tui?
Quæ mœſtitudo læta turbat gaudia?
Metus receſſit, perduelles perfidi
Pœnas luerunt, parta patriæ quies.
Quum gratuletur civitas victoriam
Tibi, tumque patria nomen laudibus
In aſtra tollat, cantibus teſtis fremens,
Qui publici author gaudii es, non publicæ
Felicitatis eſſe debes particeps?
Ieph, O grata ſortis infimæ ſecuritas!
Felice natum ſydere illum exiſtimo,
Procul tumultu qui remotus exigit
Ignotus ævum tuta per ſilentia.
Sym. At ego beatum potius illum duxero
Cui vera virtus peperit æternum decus:
Quem de tenebris erutum popularibus
Splendore, vulgo & ſeparatum à deſide,
Gloria futuris merita ſæclis conſecrat.
At qui ſopori deditus & ignaviæ eſt,
Et vitam inertem pecudis inſtar tranſigit,
Nil intereſſe opinor, an ſit mortuus.
An morte vitam obſcuriorem duxerit,
Quum par utrumque ſupprimat ſilentium.
Quia propter in te cuncta quum congeſſerit
Quæcunque amicum numen homini dare poteſt,
Laudes, honores, rem, decus, victoriam,
Benignitatem agnoſce gratus numinis,
Nec ſordidis ſententiis res ſplendidas
Corrumpe: quum nil poſſit eſſe gratius
Deo, beneficii quàm memor animus dati.
Ieph. Præclara dictu res honor, victoria,
Decus, triumphus, parta bello gloria:
At quæ videntur fronte primâ ſuavia,
Eadem intuere propius, & intelliges
Condita fellis acri amaritudine.
Fortuna nulli ſic refulſit proſpera,

Adverſa

Adversa ut illam lance non penset pari:
Tristia secundis & secunda tristibus
Vicissitudo acerba sortis temperat.
Putas beatum me, beatitudinem
Fulgore inani metiens & plausibus
Vulgi, miseriæ quem premunt certissimæ.
Sym. Quin finge sortem benevolam ex sententia
Tibi polliceri cuncta: quid superest adhuc
Quod concupiscas? Spretus, exul, patriâ
Domo repulsus, inque solitudinem,
Detrusus altam pauperis dominus casæ,
Repentè veluti somnio dives, tamen
Felicitatis arbiter iniquus tuæ
Conquereris. Altam ferre si sortem nequis,
Pusilius animi es: sin nequis agnoscere
Benignitatem numinis, dignissimus
Rebus relictis pristinóque es tugurio.
Per ferrum & ignes regna mortales petunt:
Tibi nec petenti principatus contigit.
Suo cruore plurimi victoriam
Redimunt, suorum cæde, damno publico:
Quam tu incruento marte, salvo exercitu,
Incolumis ipse rettulisti, patriæ
Auctor salutis, hostium terror, inopi
De sorte dives, liber è servo: modò
Ignobilis, nunc clarus altum vertice
Pulsas olympum gloriâ: media modo
E plebe populi principem locum tenes.
Ad absolutam nil beatitudinem
Deest parte ab omni, præter animum muneris
Tanti capacem, & prosperis rebus parem.
Ieph. Vt video, amice publicus te error tenet:
At mentis oculis limpidè si cerneres
Quàm magna magnis sint malis obnoxia,
Tantopere quem nunc laude prosequeris statum
Rerum mearum: diceres miserrimum.
Sym. Non penè vitio semper id nostro evenit,
Et inquietæ mentis inconstantiâ,

Neutram ut feramus lance sortem æquabili?
Tranquillitatem pauperis laudat casæ
Dives, nec alta classico silentia
Turbata, somnos liberos insomniis,
Curis vigilias: pauper aurum, purpuram,
Servos, clientes, apparatus regios,
Æ déque laxas fine nullo laudibus
Tollit, beatos divites solos putat.
Sed rem suopte expende utramque examine:
Sors neutra pura est omnibus molestiis.
Inopes egestas angit, opulentos metus:
Diti est voluptas, pauperi securitas.
Acerba lætis sors utrinque miscuit:
Sed illa certè existimanda est optima,
Quæ multa paucis læta condit tristibus,
Divina qualem tibi dedit clementia,
Cumulatam honore, laude, te, victoriâ:
Quam abnuere, stulti est: perfidi, haud agnoscere:
Nescire modice ferre, vix reor viri.
Ieph. Frustrà mederi pharmacis vulgaribus
Conare nostro vulneri: sanabilis
Hæc plaga non est, intimis vitalibus
Insedit, alte in viva penetrans viscera:
Eóque luctus est acerbior meus,
Quod culpa damnum, miseria errorem gravat.
Sym. Quin apud amicum quicquid est edissere,
Fidísque ne vereare credere auribus.
Ieph. Ecquid memoria te subit voti mei?
sym. Quod nempe salvo es pollicitus exercitu?
Ieph. Rem loqueris ipsam quòd utinam prudens
Voto fuissem nuncupando & cautior.
Sym. Quis hic sit error, comminisci non queo.
Ieph. Qui me meámque perditurus est domum.
Sym. Oblata poterit perdere omnes victima?
Ieph. Quæ sola generis supererat spes filia.
Sym. Hanc immolabis? quæ jubet necessitas?
Ieph. Quod prima nobis obvia redeuntibus.
Sym. Quod tandem in hac re nata commisit scel

Ieph. Promissa certam vota postulant fidem.
Sym. Hic scrupus animum scilicet premit tuum?
Ieph. Premit, nec avelli ante pectori meo
Poterit, nefandâ quàm cruentus victimâ
Miser ubi miseros perditus perdam meos,
Illisque justas ac mihi pœnas luam.
At tu coruscî rex vibrator fulminis,
Quem contremiscunt terra, cœlum, tartarus,
Siquando jussis obsequens promptè tuis
Gratum quod esset dixerimve aut fecerim,
Audi precantem, & vota dexter adjuva:
Non nunc superbas postulo victorias,
Festóque plausus: redde rursum prælia:
Crudelis in me victor Ammon irruat,
Et noxiam animam mille plagis exigat.
Cho. Heu mutatio subitæ sortis!
Ut perpetuâ serie lætum
Nil mortalibus usque relictum est!
Ieph. Aut tu trisulcis dividens cœlum ignibus
In me scelestum parricidam & impium
Molire telum flammeo actum turbine:
Jam nunc nocentem, &, si supersit amplius,
Vitæ, futurum noxium in dies magis,
Detrude vivum sub profunda tartara,
Sym. Non transigenda temere res est tam gravis,
Turbata cœco dum tumultu mens furit.
Compone tete: quum quiescet impetus,
Et liber animus sana consilia audiet,
Jnà cum amicis cuncta statues liberè.
Ieph. Consilia dubiis remedium rebus ferunt.
Qui consulit, quum nullus auxilio est locus,
Addit miseriis sponte stultitiam suis.
Sym. Remedia semper integrâ re suppetunt,
Ieph. Nempe medicinâ quum modus patitur malum.
Sym. Si fors initio res videtur ardua,
Non est quòd animum protinus despondeas,
Sum consulendum censeo vel eo magis,
Quod sæpè visum est uni inexplicabile,

Expediit alius facilè si cedant bene
Consulta pravè, te sequetur gloria:
Si malè ceciderint, tu tamen culpâ vacas.
Auctore magno despere, penè sapere est.
Quòd si undiquaque claudit omnes exitus
Invicta vis, aut fatum ineluctabile,
Nec explicare consilia sese queunt,
Idem probabunt quicquid evenièt, quibus
Visus fuisti in consulendo auctoribus:
Sin ipse reliquis facinus inscius novum
Perages, rogatus qui probaturus fuit,
Eventa primus arguet, quanquam sciat
Remedia nulla, scisse vult credi tamen.
Cho. Ne commonentem recta sperne, nam ferè
Temere patrati pœnitentia est comes.

CHORVS.

Quanquam tristia, quanquam ingrata
Referam, & luctus luctibus addam,
Stat sententia promere cuncta
Ordine matri, miseræ & gnatæ.
Aut consilio fortè aut precibus
Fatum avertere triste licebit.
Subit interea communi hominum
Sorti impendere lacrymas. primùm
Quid deplorem? miserum an patrem?
Quem sic validâ compede vinctum
Consilii exors detinet error,
Vt solâ putet impietate
Se pietatem posse tueri.
Miseræ an doleam fata puellæ?
Quam vernantem primo ætatis
Flore tenellæ, spes ad opimas
Eductam, non hostica bella
Patria capta captam eripiunt:
Non dira lues cœlo immissa
Perimet, patrio sed mactatu
Victima diras imbuet aras,

Et vice brutæ pecudis, jugulo
Calidam sanguinis evomet undam,
Artus ferro truncа tenellos,
Quos nec violet barbarus hostis,
Nec montanæ feritas ursæ
Crudo auderet carpere dente,
Victore feret patre miseria:
Quæ nec victore hoste tulisset.
Vos hostilia passim campis
Sparsa cadavera, si quis vitæ
Venit exutos sensus ad artus,
Gaudete, aspras cernite pœnas
Victorem de sese exigere.
Hæc nimirum est addita nostræ
Vitæ sors, ut tristia lætis
Vicibus subeant, tenebræ ut soli,
Ut veri asperæ bruma tepenti.
Nulla est adeò pura voluptas,
Quam non tetro felle dolores
Vitient: levitas perfida sortis
Vice sæva res hominum miscet.
Sic ubi placidis sternitur undis
Æquor tacito lene sereno,
Nigram glomerans turbo procellam
Tumidos longè cumulat fluctus:
Hinc remeabilis impetus æstus,
Illinc Cauri flabra protervi,
Per freta dubiam spumea puppim
Rapiunt, nostræ hæc facies vitæ est.
Inter cædes, furta, tumultus,
Et graviores morte timores
Mortis. si quid læti illuxit,
Velut arentes inter stipulas
Flammæ evanida lux fugitivæ,
Celeri velox avolat aura:
Dein perpetuis nexa carenis
Longi subeunt agmina luctus

IEPHTHES, SACERDOS.

Ieph. O sol diurnæ lucis author, ô patres,
O quicquid hominum sceleris immune es, procul
Averte vultus execrandis à sacris,
Aut tu cruorem virginalem innoxium
Potura tellus hisce, patulos in specus
Sinúque vasto me vora dum non nocens
Perire possum: quolibet me obrue loco.
Vel ipsum adire non recuso tartarum,
Modò parricida tartarum non incolam.
Quid tartarum aio? tartarus mihi est domi.
Quo me profusis mœsta conjunx lacrymis
Rogabit ore? nata quo intuebitur
Moritura vultu? colla complectens, preces
Quas admovebit voce lamentabili?
Sac. Hic ultimorum consequi luctus solet
Comes malorum, quum medentium manum
Vulnus recusat, aut peractum quum scelus
Remedia refugit. Tu, miser fis, an secus,
Tua repostum est in manu. integrum tibi est
Natam sacrifices nécne: sive (ut verius
Dicam) integrum non est: nisi siquis miser
Sponte esse cupiat, integrum quomodo tibi est
Id perpetrare sacra quod vetat parens
Natura? pietas cui reluctatur? Deus
Quod abominatur? Primùm, amare liberos
Natura nostris inseruit affectibus,
Nec nostra tantùm motus iste pectora
Percellit: altum quicquid æquor permeat
Celeri natatu, quicquid alis aera
Findit, quod utero cunque cunctorum parens
Tellus creavit, sentit affectus sacros.
Nam patris hanc æterna providentia
Cœlestis animis indidit mortalium
Ad educandos utilem vim liberos,
Et continendam publicam concordiam
Orbis, recentémque sobolis propaginem

Semper novandam, quóque nomen arctius
Imprimeret istud mentibus, dici pater
Et esse voluit: nec modò exemplo sui,
Sed & ferarum, & alitum atque piscium,
Patriæ probavit charitatis vinculum.
Nos, quibus (ut hominis serviamus nomini)
Peculiaris debet esse humanitas,
Longè à ferarum vincimur clementiâ,
Nec scelere nostras inquinare dexteras
Sat est: nefandum facinus adscribere juvat
Cœlo: cruentis victimis confingimus
Gaudere numen. quod nec Ægyptus Dei
Ignara patrat, nec superstitionibus
Assyria falsis una deditissima.
Quàm cæde puras nos manus est æquius
Servare puris è parentibus satos,
Et pura castè sacra jusses numini
Offerre, nostro non litatur victimis
Deo cruentis, bubulóve sanguine:
Polluta nullo corda sed contagio,
Et mens recocta veritate simplice
Illi offerenda, & casta conscientia.
Iep. Cur ergo leges victimas sacræ imperant?
Sac. Non quòd bidentis cæde gaudeat Deus,
Famémve cæsi carnibus vituli expleat:
Sed audientes esse nos monitis jubet.
Iep. Non nuncupata vota oportet reddere?
Sac. Sed nuncupare justa tantùm lex jubet.
Ieph. Istud fuisset rectius ab exordio,
Id polliceri quod probant ritus patrum:
Nunc re peractâ, quod semel votum est Deo
Lex missa cœlo nos jubet dependere.
Sac. Mactare natos quæ parentes lex jubet?
Iep. Quæ vota jusit nuncupata reddere.
Sac. Fasne est vovere quod nefas est reddere?
Jep. Quinimo summum est, vota non solvere, nefas.
Sac. Quid si cremare jura vovisses patrum?
Iep. Nemo ista sanus vota nuncupaverit.

Sac. Cur? nónne sacris quòd repugnet legibus?
Iep. Sic est. Sac Quid ergo, qui trucidat liberos?
Iep. Non tam quid agitur interest, quàm cur agas.
Sac. Parere jussis tibi videtur numinis?
Ieph. Mactare natum jussit Abramum Deus.
Sac. Qui jussit, idem quoque vetuit occidere.
Ieph. Cur ergo jussit? Sac. Vt probaretur fides
Sæclis futuris. Ieph. Cur vetuit? SAC, Ostendere
Vel hinc volebat, victimâ obedientiam
Magis placere. Ieph. Nempe sacro numini
Parere oportet. Sac. Scilicet. Iep. Iubet Deus
Vovere? Sac. Sanè. Ieph. Et vota solvi postulat?
Sac. Sic est. Iep Morantes increpat, & à perfidis
Pœnas reposcit? Sac. Nihil habes hîc quo tuum
Possis tueri facinus, infandum scelus
Qui perpetrare spondet, ultro affectibus
Stultis suisque paret ille insomniis.
Proinde voti quicquid istud est, Deum
Crudelitati define adscribere tuæ:
Nec qui scelestos odit, & nefarios
Ritus sacratis execratur legibus,
Scelere, quod odit, posse placari putes.
Divina vox est una simplex veritas,
Sibíque constans: quod semel jussit, ratum
Fixúmque perstat tramite immutabili:
Nec ad siniſtram dexterámve paululum
Deflectere licet. Intueri unum hunc scopum
Verum est, ab unâ lege consilia suæ
Vitæ capessere: quando ceu facem Deus
Hanc esse jussit, quæ per incertas vias
Errore cæco regeret instabiles gradus.
Ab hac lucerna quum procul te sentias
Flexisse temere, nunc priusquam longius
Abducat error, in viam rursus redi.
Si stulta vota credis infandis sacris
Posse expiari, falleris: crudelitas
Ista cumulabit, non scelus tollet tuum.
Nec falsa species decipiat animum: Deus

Vt ritè sacris gaudet oblatis, ita
Nefanda vota respuit, nec abstulit
Impunè, quamvis concitus studio pio,
Admovit ignem qui profanum altaribus.
Igitur amica monita ne sperne, & Deum
Placare dum vis, concitare desine,
Non instituto qui coli gaudet tuo,
Sed sibi probatis legè, ritu, moribus.
Ieph. Hos qui videntur sapere sæpe plurimum
Vulgúsque supra se imperitum venditant,
Pierumque veræ comperi prudentiæ
Minimum tenere, nemo negligentius
Ritus vetustos servat & mysteria
Facit minoris: vulgus indocile ac rude
Voti tenax est, nescium fraudis: ratum,
Quod pollicetur numini semel, putat
Vt nil sit aliud sapere jam, me iudice,
Quàm scire velum noxiæ prætendere,
Fucúmque factis pessimis inducere.
Quin potius illud cogitare erat æquius,
Culpa carere, quàm videri innoxios,
Aut fraudulentæ cautionis tegmine
Velare mentis improbæ versutias.
Pe ratis ergo quisquis æmulos volet
Suos haberi liberos, ne litteris
Hos erudire studeat æquo impensius.
Nam litterarum quo quis est peritior,
Huic est sacrorum cura negligentior.
Sac At rursus audi (si vacat) vir optime,
Quàm caca fallat credulum ignorantia.
Errore vulgi qui tuetur se, nihil
(Opinor) ideo peccat excusatius.
Nec istud unquam moribus regnum malis
Permittat ille maximus rerum parens.
Vt recta plebis improbæ consensio
In prava vertat, è bono ut faciat malum,
Nec si tyrannis blandiens palpatio
Pejora laudet, recta mutans nomina,

Efficiet ut quæ visa multitudini
Honesta sunt, honesta fiant protinus.
Vna est honesti forma simplex, quam neque
Vel vis tyranni vel potentum auctoritas
Adulterare poterit aut corrumpere
Nunc quo quis est è plebe ferme indoctior,
Auctoritatem assumit arrogantius
Dijudicandi in rebus obscurissimis:
Et pertinaci (quod ferè ignorantiæ est)
Animo tuetur dogma susceptum semel.
Nec interim æquo expendit examine, mala
An recta sint quæ pertinaciter tenet.
Sed quum inter omnes maximè cæcutiat,
Cæcus videntes cæcitatis arguit.
Vt cui perusta febre fervent viscera,
Amara cuncta credit, unúmque autumat
Se sapere quum desipiat unus maximè:
Sic vos tenebris pectus atris nubili,
Iis imperare quæritis quibus æquum erat
Parêre: quotum oportuit sententiam
Sequi, esse comites cogitis, & impingere
In saxa, firmam sponte pellentes ratem.
Religio vera est, veráque pietas, Deum
Non instituto colere quod commentus es
Tibi ipse, sacris victimas non quaslibet
Mactare, sed quas missa legum cœlitus
Decreta poscunt, & patrum mores probant.
Ieph. Quodcunque gestum est mente sincerâ, Deo
Gratum est, bonique dona semper consulit
Quæcunque corde sunt profecta simplice.
Nec numen aurum, sed animum dantis probat
Sac. Si recta vitiat mentis improbitas malæ,
Non ideo cur va stultus animus corrigit.
Nam quæ vocatis recta simplicia, proba,
Sunt vanitatis plena dementissimæ.
Nisi esse possit fortè quicquam vanius
Quàm ad veritatis lumen oculos claudere.
Dein cæcitatem lapsus in spontaneam,

Titulis

Titulis honestis in scelere laudem petis,
Rerúmque tollis omnium discrimina,
Dum iniqua justa, fœda honesta mobilis
Pendére vulgi statuis ex sententia,
Quòd si potestas tanta sit sententiis
Stultorum, ut æqua iniqua faciant protinus,
Vt sint profana sacra, jus injuria:
Cur non & illud arbitremur posse eos,
Ignes in undas, undam in ignes vertere,
Mutare lignis saxa, vitam mortuis
Revocare? motus temporum sistant citos,
Et sempiternas transferant rerum vices.
Quòd si arbitratis hæc supra mortalium
Vires, & uni conditori obnoxia,
Quas ille leges prodidit semel, pura
Æquè perennes ac beatas, aut amplius,
Nec ullum in illas esse jus mortalibus.
Nec qui supremus imminet mundo dies,
Edicta rumpet illius: cœlum, & solum,
Et aëra, & aquas solvet ignis ultimus:
De lege vero quæ data est divinitus,
Non carpet apicem temporis longinquitas,
Iep. Vos ista per me si libet sectamini,
Quos juvat haberi antistites prudentiæ:
Ego veritatem malo stultam & simplicem
Quam splendidam fuco impiam sapientiam,

CHORVS.

O Isacidas matrona inter
Rarum exemplum sortis amicæ,
Quàm subitò te fortuna atrox
Exitio submersit, & illum
Propè tangentem tydera fastum
Obruit, atræ & more procellæ
Luctu gaudia vertit acerbo.
Heu nunquam homini sat compertum
Quid petat aut quid vitet in horas.

Quis tibi nuper non invidit
Dux fortissime? cui propè supra
Votum acciderant prospera cuncta:
Clari generis splendor, casti
Thalami, soboles digna parente,
Partáque validâ gloria dextrâ:
Qui nunc subitæ mole ruinæ
Obrutus, ipsis es miserandus
Hostibus, ac tua vota retractans
Imples miseris astra querelis.
Nempe errori nebula, & tetris
Ignorantia septa tenebris
Sic humanas sepelit mentes.
Nec perspicuis animi quisquam
Oculis radios cernere potis est
Veri simplicis, aut virtutis
Nudæ rectum insistere callem.
Sed veluti sub luce maligná
Per secretos nemorum anfractus:
Lubricus error mille viarum
Dubio occursu ludit euntes,
Inter varios semita flexus
Nulla placet, neque displicet ulla:
Sic iter homines præter propter
Dubiâ incerti mente vagamur.
Hic venalem funere lauium
Otii impatiens dum sibi quærit,
Luctu alieno dura per arma
Redimit vanæ murmura famæ.
Captatores alius captans
Dulci steriles pignore lectos
Multa densat plebe clientum.
Atque intenta fraude vicissim
Corvos ludere gaudet hiantes.
Cunarum alter murmura blanda
Tenero & balbas ore querelas
Non mutaverit opibus Crœsi,
Aut quas divite lucidus undâ

Rutilas

Rutilas Hermus volvit arenas.
Verùm nemo tam ſapienter
Vitam inſtituit, conſilium ut non
Damnet decies ipſe ſuum una
Forſitan horâ.
Atque en prodit ſqualida luctu
Miſeram comitans nata parentem:
Quàm diſſimiles (proh dolor) illis
Quæ conſpicuæ nuper cunctis,
Lætæque novi laude triumphi,
Penè attigerant vertice olympum:
Nuper ad invidiam uſque beatæ,
Nunc exemplum mobile ſortis
Variæ. ſic Deus humana rotat,
Inſtar volucris pulveris acti
Turbine celeri mobilis auræ:
Aut hybernæ more procellæ,
Quæ violenti flamine Cauri
Obruit altos grandine montes,
Mox ubi roſeo fulſit ab ortu
Fax perſpicui pura diei,
Latè albentes fuſa per agros
Vix conſpecto ſole liqueſcit.

STORGE IEPHTHES, IPHIS

ST. O ſpes inanes: feſta nuptialia
Tibi parabam nata, lucem cernere
Illam expetebam, ſorte quum te proſperâ
Auctam viderem liberis, & conjuge
Claro beatam: te ſenectutis meæ
Fore pollicebar columen ac ſolatium.
De te augurabar falſa fruſtra inſomnia
Nunc me inſolenti ſæviens ludibrio
Sortis furentis impotens immanitas
Felicitatis de ſupremo culmine
Deiecit, uno cuncta vertens impetu.
O ter beatos, liberis quos hoſticus
Orbavit enſis, peſtilens auraëris

Tues

Lues, fameſque: ſcelere quorum lacrymæ
Carent, doloremque imputare aliis queunt?
Ac hîc in uno ſcelere ſexcenta ſcelera
Pottuna miſcet: liberorum carnifex
Parens ſceleſta ſacra, ritu barbaro
Aræ cruentæ victimis nefariis.
Si ſancta ſanctè ſacra tantùm numini
Credis probari, tolle morem barbarum:
Crudelitate ſin propitius ſit Deus,
Et me trucida victimam cum filia.
Iep. Acerbitatis plus ſatis complectitur
Sors noſtra per ſe, nihil ut accedat mali.
Quamobrem omitte méque téque incendere
Nil profuturis luctui convitiis.
Nam ſæva quamvis ſit calamitas omni
Sors noſtra multo cæteris eſt ſævior.
Conjuncta veſtris innocentia eſt malis.
Et labe ſceleris miſeria infelix carer?
Ego nec ſceleſtus eſſe queo, ni ſim miſer.
Nec calamitoſus ſceleris expers degere?
Solúſque cogor facere facinus & pati.
Sto. Nempe ipſe tete ſponte cogis & volens.
Iep. Vtinam iſta noſtri vota ſint arbitrii,
Promiſſa nec ſit abnegare nefarium.
Sto. Sceleſta vota grata non ſunt numini.
Iep. Fuiſſe grata teſtis eſt victoria.
Sto. Quid? polliceri quod tuum non eſt, potes?
Iep. Mea nata non eſt? Sto. Eſt: ſed etiâ ut ſit mea.
Commune pignus quum ſit, uni cur patri
Mactare, vitam mihi tueri non licet?
Quòd ſi liceret liberos addicere
Parentis alterius libidini & impio
Dirimere amoris vinculum divortio,
Plus juri matri parte cederet ſuâ,
Matri, ſalutis quæ ſit author, quæ patri
Iam ſponte natam perditurò ſubtrahit.
Quid? nuptiales ſi pararentur faces,
Virúmque legeret filiæ ſuæ pater,

Nec

Non hîc parentis utriusque arbitrium
Commune pariter liberis incumberet?
At hæc societas impotens & arrogans
Est conjugalis copulæ consortium,
Servare matri non licere, perdere
Licere patri, si modò quis perdidit
Hanc quam trucidat, cujus astans funeri
Immanitatis gloriatur ambitu:
Qui, claustra dum revellit animæ, dum latus
Mucrone sævo reserat, & vitalibus
Haurit morantem sub profundis spiritum,
Cupit videri, non eget solatio.
Famam aucupatur liberorum è sanguine, &
Compensat aurâ sanctimoniæ scelus,
Seséque jactat laude parricidii.
Tu, si parentis exuisti in liberos
Mentem, furenti percitus vecordiâ,
Permitte saltem matris indulgentiæ
Amare, non amare quod summum est scelus,
Servare, summum quod nefas est perdere:
Quod prodidisse sponte, parricidio
Est gravius omni; quod trucidare propriâ
Manu, ferarum immanius truculentiâ est.
Si dividendum pignus esset mutui
Amoris, æquâ lege non divisimus:
Vtu uti, abuti morte, vita filiæ
Posis, redundent ad genetricem modo
Luctus, dolores, lacrymæ, suspiria.
O rupe durâ durior, vel robore
Prognate crudo, coribus vel asperis
Inter ferarum lustra, nec generis tenens
Nostri nec ulla sanguinis vestigia.
Num flente natâ, lacrymante conjuge,
Mœstis prop nquis liberorum carnifex
Vilum doloris indicem gemitum dedit?
Quin ad paternos nata procidis pedes?
Oratione fiquid aut lacrymis potes,
Cor flecte durum, frange mentem ferream,

Ipſa.

Iph. Miserere, genitor te per hanc rogo manum,
Voti potentem, compotem victoriæ:
Per si quid unquam merita sum de te bene:
Si quando parvis comprimens te brachiis,
Onus pependi dulce de collo tuo:
Per si quid ex me tibi voluptatis fuit,
Depone mentem liberos erga trucem,
Et diritatis hujus obliviscere.
Aut si quid in te ex parte peccatum est mea,
Profer, quod instat cunque levius perferam,
Si luere pœnas jure me cognovero.
Quid ora vertis? misera quod feci nefas
Cur esse patri debeam execrabilis,
Vt contueri non queat vultus meos?
Ieph. Nil nata per te perpetratum est: hoc meum
Nefas: meum istud scelus totum: meæ
Immeritæ pœnas perdis imprudentiæ.
Ego téque méque, misera, perdidi miser
Votis nefandis. quod utinam prudentior
Verbis fuissem, aut prælio inclicior:
Et morte honestâ tot virorum fortium
Inter catervas cæsus hostili manu
Præoccupassem miseriæ portum meæ.
Ingrata nunc me vita mihi superstitem,
Luctus, reservat, semper ut videam novos.
Tibi per nefanda sacra juro, quæ Deo
Renuente vovi, per mali cumulum mei,
Et luctuosam memoriam cladis tuæ,
Si morte redimi mors vicaria queat,
Vitam libenter filia tibi impenderem,
Ecquicd beatus videor esse vos supra?
Iph. Æque atque nos, aut amplius etiam miser.
Sto. Apud parentem quando levis authoritas
Est hujus, unum conjugem conjunx rogo,
Atque id supremum, me mori pariter jube.
Mortem imputare, si me amas, potes mihi:
Sin oderis, tibi doloribus exime
Me morte, téque libera molestiis.

Iep P

Ieph. Patratur unâ cæde sceleris plus satis.
Sto. O sanctitas, ô fas & innocentia!
Peccare metuit immolator filiæ.
Iph. Omitte mater lacrymas charissima,
Omitte questus, iurgia & convicia.
Et tu pater, quæ pectus anxium premit,
Depone curam: nec meam propter necem
Vltro citróque verba commutaveris.
Quòd non volentem dura te necessitas
Istuc coegit, multa mihi faciunt fidem:
Mœstitia præsens, pristina indulgentia,
Ut nullius mens criminis mihi conscia,
Cur commereri debeam mortem à patre.
Quapropter istud quicquid est, necessitas
Quod cogit, ultro non recuso perpeti,
Et quam parenti patriæque debeo
Animam, libenter reddo: & illud ultimum,
Nil postulatura genitrix posthac, rogo,
Ne quid patri causâ meâ succenseas,
Neu sis molesta mortuis si quis super
Sensus sepultis est eorum quæ gerunt
Vivi, futurum crede manibus meis
Vt si quid aliud, id quidem gratissimum,
Si vos beatos, prosperéque degere
Sim certa vitam: nec parentes ad meos
Officia vicæ mutua quibus debeo
Reddere vicissim, & educandi solvere
Pretium, senectæ infirmitatem sustinens,
Ex me redundet luctus atque acerbitas.
Sto. Vtinam (precari si piè & sanctè id licet)
Dominetur Ammon, pristinum ferat iugum
Iudæa: quamvis serva, certè viveres,
Aut morte saltem non nefandâ occumberes,
Sæviisset in nos levibus insolentia
Hostis furentis quàm patris victoria.
Novaque fati sed miserrima vice,
Servire votum est, & calamitas vincere.
O semper in nos vel favens etiamnum atrox

Fortuna, quantis gaudii usuram brevem
Luctus acerbi fœnerasti lacrymis?
Iph. Quin potius illi justa supplicia luant:
Nos, si necesse est, immerentes sanguine
Aras piemus, tótque cædes hostium
Pensemus unâ sponte gratóque hostiâ.
Iep. Heu nata, nunc intelligo demum miser
Quàm fœda, sæva, dira designaverim,
Qui prole tali temere meme orbaverim.
Sed ipse de me sponte pœnas exigam.
Te namque iniquum est dare meæ dementiæ
Pœnas, puellam innoxiam superstite
Authore luctus ipse stultitiæ meæ
Supplicia pendam: nec mihi exprobrabitur
Ab invida vicinia quòd ultima
Sub spatia vitæ parric da filiæ
Mihi peperci, liberúmque sanguine
Vili redemi turpis auram gloriæ.
At tu beata hac charitate in patriam
Patrémque vive, cujus æras dignior
Superesse: quàmque gratiam nequit parens,
Persolvat ille, solus æqua qui potest
Pro dignitate huic indoli rependere.
Iph. Omitte genitor has moras innectere,
Meúmque dictis mollibus frangere animum,
Nec fas nec æquum te meâ fungi vice,
Me vota poscunt: itaque tibi animam libens
Hanc reddo patri, reddo patriæ meæ.
Nec ulla Iephthæ me redarguet dies
Non stirpe dignam. tolle, age, abduci jube.
Devota morti, & consecrata victima
Projeci amorem lucis, omnis est mora
Molesta. mater jam vale charissima,
Et vos penates patrii, in quibus dies
Lætos peregi, spes ad amplas molliter
Educta, claris destinata nuptiis.
O fata, fata, & morte defuncti patres,
Accipite placidè destinatos patriæ

Man°

IEPHTHES.

Manes saluti: túque lux noviſsima
Hodierna noſtris haurienda oculis, vale.

CHORVS.

Laus fœminei famáque ſexus,
Et generoſæ gloria ſtirpis,
Animi nimium virgo virilis,
Licet injuria tibi fatorum
Vtiliores abſcidit annos,
Licet immanis feritas pareæ
Teneri florem carpſerit ævi,
Quod tibi vitæ ſors detraxit,
Fama adjiciet poſthuma laudi:
Et quâ primis Phœbus ab Indis
Rutilæ tollit lumina flammæ,
Te poſteritas ſera loquetur.
Te qui primi flumina Nili
Bibit, & curru qui Sarmatico
Solidum non timet ire per Iſtrum,
Concinet olim.
Non formidine mortis inerti
Pavidam, patriæ donaſſem alacrem
Natura tibi quos dedit annos.
Noſtris longùm tu dolor & honor
Virginibus, tibi thalami expertes
Mœſto ululatu flebile carmen
Per redeuntes recinent annos.
At vos, veſtri dedecus ævi,
Animam patriæ reddere ſegnes,
Vos æternis tenebrarum umbris
Teget oblivio longa ſepultos,
Et generis pudor, & telluris
Pondus inutile, quos & præſens
Spernit & altera neſciet æras.

STORGE, NVNCIVS.

St. Heu misera, an omnis spes salutis occidit?
Effare. Nun. Res ut inter adversas quidem
Non pessimè agitur. Sto. Si quid accidit boni,
Ea blandientis sortis est crudelitas:
Venena dulci melle terra temperat.
Qua propter ede quicquid occultas mali.
Vsus dolendi longáque experientia
Induxit animo callum, ut amplius mihi
Nocere posset, nil reliquit sors sibi.
Parata certa est sed misera securitas.
Nun. Vt gesta res est ergo paucis accipe:
Quum staret aras ante tristes victima
Iam destinata virgo purpureum decus
Per alba fudit ora virgineus pudor,
Cœtus viriles intuerier insolens,
Vt si quis Indum purpurâ violet ebur,
Rosa live niveis misceat cum liliis.
Sed se per ora cum pudore fuderat
Perspicua certæ juncta vis fiduciæ,
Interque flentes sola fletibus carens,
Vultu remisso constitit firma, ac sui
Secura fati quas tenebat lacrymas
Propinqua morti virgo, populus non tenet.
Alium parentis beneficium recens movet,
Et servitutis patriæ exemptum jugum,
Et solitudo familiæ clarissimæ.
Alius acerbam sortis ingemuit vicem,
Longóque luctu breve redemptum gaudium,
Raróque stabilem rebus in laetis fidem,
Florem juventæ deflet ille, & syderum
Similes ocellos, æmulámque auro comam,
Supraque sexum pectoris constantiam.
Et forte solito gratiorem afflaverat
Natura honorem, ceu supremo munere
Dignata funus nobilis viraginis,
Vt jam ruentis æquor in Tartessium

Phœbi

Phœbi recedens esse gratior solet
Splendor, rosæque vere supremo halitus
Colórque cupidos detinet oculos magis:
Sic virgo fati stans supremo in limine,
Parata morti, nec recusans molliter,
Turpive torpens exitus formidine,
Commôrat omnes, versáque in se lumina
Vulgi stupentis traxerat miraculo,
Et triste cunctis attulit silentium.
Sto. Narrare porrò perge facinoris modum,
Neu parce matris auribus, nil potes
Afferre triste, ut tristiora non sibi
Proponat animus, cuncta jam præcepta sunt.
Nun. Animi virilis tum puella lumina
Ad clara tollens astra, concipit preces
Ex ore casto, voce non fractâ malis,
Æterne rerum genitor, atque hominum parens,
Tandem propitius gentis errori tuæ
Ignosce, & istam victimam lenis cape.
Quòd si furoris exigis piaculum,
Quæcunque nostra contumax superbia
Supplicia meruit, te parentem deserens,
Vtinam luatur hoc cruore: sæpius
Vtinam liceret sanguinem profundere, &
Hic si parentum & civium sita est salus,
In me furoris impetum ac iræ tuæ
Per mille mortes sæpius deflectere.
Ac tu sacerdos quid metuis? (etenim metu
Gelido tremebat) ades, & hanc luce exime
Animam morantem solve corporis obicem:
Populum, parentem méque voto libera.
Vt hæc loquuta est, ille jamdudum parens
Visus cruentus, sæviórque tigride
Oculos amictu lacrymis madens tegit,
Seséque damnans votáque temeraria.
Fletu sacerdos cbrutus vix solvere
Animæ meatus potuit, & mœsto diu
Taciturna turba torpuit silentio.

Vt vocis autem pervium patuit iter,
Non ille gemitus, esse nec qualis solet
Fremitus doloris atque lamentatio,
Sed concionis gratulantis murmure
Confusa tuba, teque prædicantium
Adversa sortis inter aspræ vulnera.
Et blandientis læta dona fœminam
Vnam beatam maximè & miserrimam.
Nam plaga quamvis altè ad ossa sederit,
Magni doloris magnum habes solatium.
Sto, Solamen ipso luctuosius malo,
Quod leniendo exasperat malum vetus,
Luctúsque acerbi memoriam semper novans,
Reducta cogit vulnera recrudescere:
Quo fortiore nata tulit animo necem,
Hoc angit animum tristior meum dolor.

FINIS.

BAPTISTES.

SIVE CALVMNIA; TRAGOEDIA.

AVCTORE GEORGIO BVCHANANO SCOTO.

GEORGIVS BVCHANANVS *Iacobo sexto Scotorum Regi.* S. P. D.

CVM omnes mei libelli, postquam tibi erudiendo sum appositus, ad te familiariter, accedunt, salutant, confabulantur, & in tuæ clientelæ umbra conquiescunt, tum hic meus Baptistes pluribus de causis tui nominis patrocinium audentius sibi poscere videtur: quòd meus, quanquam abortivus, tamen primus est fœtus, & adolescentes à vulgari fabularum scenicarum consuetudine ad imitationem antiquitatis provocet: & ad pietatis studium, quod tum ubique ferè exagitabatur, animos excitare pro virili contendat. Illud autem peculiarius ad te videri potest spectare, quod tyrannorum cruciatus, & cùm florere maximè videntur, miserias dilucidè exponat. Quòd te nunc intelligere non conducibile modò, sed etiam necessariũ existimo: ut maturè odisse incipias, quod tibi sem-

per est fugiendum. Volo etiam hunc libellum apud posteros testem fore, si quid aliquando pravis consultoribus impulsus, vel regni licentia rectam educationem superante secus committas, non præceptoribus, sed tibi qui eis rectè monentibus non sis obsecutus, id vitio vertendum esse. Det Dominus meliora, & quod est apud tuum Sallustium, tibi bene facere ex consuetudine in naturam vertat. Quod equidem cum multis & spero, & opto. Vale. Sterlino ad Calend. Novembres. 1576.

PERSONÆ.

PROLOGVS.
MALCHVS Pharisæus.
GAMALIEL Pharisæus.
IOANNES Baptista.
CHORVS Iudæorum.
HERODES Rex.
HERODIAS Regina.
REGINÆ filia.
NVNTIVS.

PRO-

PROLOGVS.

VEteres poëtæ fabulantur Protea
Quendam fuisse, qui se in omnes verteret
Formas, nec ullis contineri vinculis
Posset, liquentes nunc in undas dum fluit,
Nunc flamma stridet, nunc ferus rugit leo,
Viret arbor, horret ursus, anguis sibilat,
In cuncta rerum transiens miracula.
At ego profectò, fabulam istam comperi
Longè Sibyllæ veriorem oraculis.
Nam quotquot homines video, tot me Proteos
Videre vultus credo qui sumant novos,
Seséque vertant in figuras quaslibet:
Subjecta quorum maximè calumniis
Fortuna semper Sceniei est spectaculi.
Nam si vetustam fabulam quis proferat,
Turbant molesti tussiunt & nauseant.
At si novam quis attulit, tum protinus
Vetera requirunt, comprobant, laudant amant.
Illiberali respuunt fastidio
Nova, & priusquam noscere queant, exigunt.
Rectéque dicta interpretationibus
Vitiant malignis: omnia in pejus trahunt.
Ipsique somno dediti ac ignaviæ,
Vacui laboris, invident laboribus
Aliorum & omnem collocant operam suam
Vt deprehendant quod queant reprehendere.
Si quis sit error, animevortunt Lyncea
Visu, notaque perlinunt censoriâ.
Benedicta surdis auribus prætervolant.
Horum severa supercilia nihil moror,
Tristémque vultus tetrici arrogantiam.
At si quis adsit æstimator candidus,
Qui puriores promoventi litteras
Studeat benignus, & favore sublevet,
Et (quando ab omni parte sincerum nihil

Humana.

Humana gignit mens) levibus erroribus
Ignoscat, illi fabulam afferimus novam,
Aut potius historiam vetustam interpolem:
Baptista quondam ut regiâ libidine,
Et invidorum sub dolis calumniis
Oppressus, indignam innocens subiit necem,
Porro vocare fabulam veterem aut novam
Per me licebit cuique pro arbitrio suo.
Nam si vetusta est ante multa secula
Res gesta, veteres inter hæc censebitur:
Sin quod recenti memoria viget, novum
Existimemus, hæc erit prorsus nova.
Nam donec hominum genus erit, semper novæ
Fraudes, novæque suppetent calumniæ:
Livórque semper improbus premet probos,
Vis jura vincet, fucus innocentiam.

MALCHVS & GAMALIEL *Rabini*, CHORVS.

MALCH.

MIsera Senectus, & suprema spiritus
Propinqua meta, fataque infelicia
In hósne vitæ longioris terminum
Tribuistis usus, serviente ut patriâ
Pollutæ templa cernerem nefariè,
Profana sacra mista. vidi impervii
Arcana fani fracta sacrum postibus
Aurum revulsum, quicquid aut Gabinii
Cupido rapere potuit, aut Antonii
Haurire luxus, periit ac ludibrio
Etiam Cleopatræ fuimus (infandum) gulæ.
Ac ne deesset parte ab ulla indignitas,
Rex Antipatri Semiarabis pronepos
Crudele sceptrum sævus Herodes gerit.
Iudæa Idumæ servit Arabarchæ Sion,
Solyma profano, populus impio Dei.

Tot

Tot sortis intersævientis vulnera,
In servitute quamlibet gravi tamen
Scintilla quædam dignitatis pristinæ
Adhuc supererat: Disciplinæ & patriæ
Vel qualecunque specimen, ipsis hostibus
Etiam verendum: cœperat victor ferox,
Et purpuratæ non minima pars curiæ
Honore leges prosequi Iudaicas.
Hâc recreati spe caput vix tollere
Fessi miseriis cœperamus: quum nefas
Ortum repentè est, unde nullius mali
Metus imminebat. Ecce Baptistes novus,
Non è profanis editus parentibus,
Intérque cultus educatus exteros,
Sed gente nostra genere Levites, Deo
Primis dicatus usque ab incunabulis
Pontificis ipse natus, ipse pontifex
Brevi futurus, ni cupitæ gloriæ
Fructus acerbos rapere mallet, quàm suo
Maturam honoris legere messem in tempore,
Is ergo ruris devii solos colens
Solus recessus, sanctitatis tetricæ,
Vulgus fefellit imperitum imagine.
Hirto capillo, terga opertus pellibus,
Victu ferino, & id genus præstigiis
In se ora vertit omnium. Plebs credere
Vatem repentè redditum mundo novum.
Et jam sequacis ille vulgi exercitum
Traduxit ad se: jam relictis urbibus
Hunc populus unum suspicit. proceres colunt,
Reges verentur. Ille stolidæ insaniâ
Plebis superbus, alter ut Moses, nova
Dat jura: lymphis expiare crimina,
Adulterare ritibus leges novis
Audet vetustas: ut furore facilius
Vulgi fruatur, omnibus probris patres
Lacerat, secundis plebis usus auribus.
Quòd si furentis insolenti audaciâ

Latronis

Latronis hujus nemo se conatibus
Opponat, illa celebris orbi sanctitas
Brevi peribit, imò perit, imò periit.
Gam. Professionem nil temerè nostram decet
Statuere: mites lenitas decet patres:
Iuvenum temeritati dari venia potest:
At nulla nostram poterit excusatio
Velare culpam. Paululum da iræ locum,
Residat impetus, & dolor defervescat.
Mal. Et tu Gamaliel, hic sacrilegus quæ facit:
Tuâ, ut videtur, approbas sententiâ.
Ga. O Malche, Malche, nec probo, aut dâno prius
Quâm quale quodque sit sciam: quod vatem ad hunc
Spectat, vir adeo (quantum ego audio) malus
Non est, nec odio sic premendus publico.
Mal. O sidera, ô cœlum, ô solum! Huic etiam viro
Non deest patronus, esse qui malum neget,
Gam. Qui vitia carpit, qui docet mores bonos,
Prætitque primus quam indicat aliis viam,
Hunc esse mihi persuadeas malum virum?
Mal. Qui jura spernit, qui docet sectas novas,
Novósque ritus, qui petit convicijs
Populi magistros, Pontificibus detrahit,
Hunc esse mihi persuadeas bonum virum?
Gam. Si in nos severi & tetrici æquè iudices
Essemus: aliis quàm sumus sæpe asperi:
Minus paterent publicis convicijs.
Flagit a nostra. Blandiamur quamlibet
Nobis, beati prædicemur, cœlites
Vulgo putemur, integri, casti, pij:
At nemo nostrum maximis vitijs vacat.
Mal. Vt hæc Gamaliel vera sint, num cuilibet
E plebe fas est præsuli male dicere?
Plebs audiat, plebs pareat, sic sobria,
Injecta fræna non recuset: qui præest,
Plebs siquid erret, eam reducat in viam.
Lex ipse sibi sit: siquid autem erraverit,
Est qui scelestum cernat, & plectat Deus.

Ga.

Ga. Et tibi videtur æqua lex hæc? Ma. Maximè.
G. Quinam? M. Quia propria est plebis ignorãtia,
Error, temeritas, imperitia, cæcitas.
Ga. E plebe media sæpe deprehenderis
Qui principum non cesserit prudentiæ.
Ma. Quin ergo cathedra cedimus opilionibus,
Ga. Opilio Moses, opilio David fuit.
Ma. Eos erudivit cuncta spiritus Dei.
Ga. Hunc poterit idem qui erudiit illos Deus.
M. Nobis relictis erudiet illum Deus?
Ga Non sceptra spectat, non parentum stemmata,
Decúsve formæ, aut regias opes Deus:
Polluta nullo corda sed contagio
Crudelitatis, fraudis & libidinis,
Hoc ille templo spiritus capitur facer.
Ma. Equidem Gamaliel, fatear ut verum, mihi
Videre pridem sacrilegam hanc sectam tuâ
Sententiâ probare. Non possum amplius
Celare tacitus: cum tuis majoribus
Indigna facias: qui tueri debeas
Auctoritatem maximè unus omnium
Nostram, repugnas maximè: idque in gratiam
Iuvenis furentis. per Deum rogo, edoce
Quâ spe ista tentas: aut quid hinc captas lucri?
Forte ille honores, aut opes dabit tibi,
Qui dignitatem funditus nostri ordinis
Evertit omnem nó sque ad inopiam vocat.
Ga. O Malche vero procul aberras à scopo,
Nostram tueri dignitatem si putes
Nos posse fastu, viribus, superbiâ.
Non hæc parentes ratio nostros extulit.
Ma. Vetusta veteres, nostra nos magis decent.
Suíque vivat quisque more seculi.
Ga. Quin potius omnes bona bonos semper decent.
Ma. Si quid paterni spiritus nobis foret.
Ga. Et nos paternis viveremus moribus.
Ma. Pœnas luisset morte nebulo hic, non minis.
Ga. Aliena nostro ab ordine est crudelitas.

Ma. Quic-

Ma. Quicquid Deo præstatur, id sanctum & pium est.
Ga. Morti immerentes impia est pietas dare.
Ma. Hunc immerentem cuncta qui evertit, vocas?
Ga. Si peccat ille, quin palàm redarguis?
Quin lumen ingenii exeris illic tui?
Rudem peritus, doctus indoctum, senex
Aggredere juvenem. Fors reduces in viam:
Et tibi apud omnes comparabis gloriam.
Ma. Curanda non est ista plaga molliter,
Sed ferro, & igne: vel si quid scias
Quod ferro & igne sit crudelius.
Ga. Sit ille qualem dicis, aut pejor etiam
Si vis, dare unum te tamen decet tibi
Vt antè moneas hominem amicè & leniter:
Ne malle quisquam præcipitare te putet
Dubium salutis, dexteram quàm tendere
Iam pessum euntí: plurimum interest tuam
Ad famam, ut omnes invidi etiam intelligant
Servare te omnes velle, perdere neminem,
Nisi obstinata mente qui præceps ruat.
Vnum oro saltem, te priúsquam longius
Abducat ira, cogita quid assequi
Hâc obstinatâ pertinaciâ queas.
Ma. Nempe illud, hostem ut opprimam, solet bonos,
Dubiósque firmem & impudentes terream,
Legésque patrias hoc cruore tinciam.
Ga. Quin potius illud assequêre, ut omnibus
Grassatus esse viribus tyrannidis
Credare, sanctum donec opprimeres virum,
Ratione quem non potueris convincere.
Ma. Sit sanctus ille, sit gravis quantum libet,
Divinus illum spiritus non dirigit,
Quando instituta prisca patrum negligit.
Et quando apud vos nil reperio præsidii,
Contra ruinam regium auxilium petam.
Cho. Rectè Gamaliel admonet me judice:
Et tu monenti obtempera. Sed consilii
Recti hostis ira mentis aciem obnubilat:

Aurèmque

Autémque monitis obstruit salubribus.
Gam. Ille abiit irâ incensus & fastu tumens.
Ego quod licebat sedulò pro viribus
Monui furentem, spiritus mixtos fetos
Lenire verbis mollibus. fidum dedi
Consilium: at ille tantum abest ut gratiam
Ingratus habeat, etiam ut oderit bene
De se merentem. Vulgo ita modò vivitur,
Nostríque cœtus vitium id est vel maximum,
Qui sanctitatis plebem imagine fallimus:
Præcepta tuto liceat ut spernere Dei.
Contra instituta nostra si quid audeas,
Conamur auro evertere adversarios,
Tollere veneno subditíque testibus
Opprimere: falsis regias rumoribus
Implemus aures: quicquid animum offenderit,
Rumore falso ulciscimur: & incendimus
Animum furore turbidum: & calumniis
Armamus iræ sævientis impetum.
Nullius ille nunc memor modestiæ
Graditur ad aulam: commiscetur novas
Sectas oriri, sacra patrum deseri,
Auctoritatem regiam ludibrio
Patere: demum quicquid illi commodum est,
Honesta sceleri nomina obtendens suo.
His si moveri senserit regem parùm,
Inveniet aliud sævius telum: in caput
Iurata regis clamitabit agmina,
Secreta fieri colloquia: nefarium
Facinus parari, consilia clàm concoqui:
Cœtus coire noctes: privatas opes
Per factiones impias augescere.
Hæc ille finget, aut atrociora, ut est
Animi impotentis, barbaræque jugiter
Crudelitatis auctor. Hæc in regias,
Stillabit aures toxica ingenii sui.
Hoc adeò cunctis penè semper regibus
Commune vitium, facilè delatoribus

Præbere

Præbere sese: quo quid est crudelius
Fictum, facilius creditur: vanos metus
Pingunt sibi ipsi: mobilis famæ levem
Sequuntur auram: qui fideliter monet,
Timidus habetur, languidus, torpens, hebes,
Virtutis olim vertimus jam nomina.
Virtute nullâ splendidi, sed splendidis
Titulis superbi fallimus vulgus rude.
Quod ad prophetam spectat hunc, modestius
Se noster utinam gereret ordo, & cautius.
Si missus huc est ille consilio Dei,
Humana poterit nulla vis obsistere.
Sin fraude tectum commiuiscitur nefas,
Sese ipse gladio subitò confodiet suo.
Interpretetur quisque pro ingenio ut lubet,
Si quis sequatur hîc meam sententiam,
Cruore puras servet innocuo manus,
Nec temerè sancti prodigus sit sanguinis:
Ne quæ statuimus in alios crudeliter
Exempla, recidant: postea in nostrum caput.
Immanitatis non sat Herodes habet,
Ni facibus iræ subditis, acreverit
Animi furentis impotens crudelitas?

CHORVS.

Quanta mortales latebris opacis
Nox tegit mentes! quibus in tenebris
Degimus lapsu celeri, fugacis
Temporæ vitæ!
Occulit falsus pudor impudentem,
Impium celat pietatis umbra:
Turbidi, vultu simulant quieta:
Vera dolosi.
Qui fuit tristi gravitate vultus,
Vnicum vitæ specimen modestæ,
Æstuat præceps furiis, & atrox
Fervet in iras.
Qualis Ætnæis vapor è caminis

Surg

Saxa convolvit celeri rotatu,
Qualis arentem coquit in favillam
Flammave sevum:
Talis hunc cœcus furor ultionis
Cogit in vatem ruere innocentem,
Vt truci nudam malè veritatem
Crimine vexet.
Tu mali tanti genitrix, cupido
Gloriæ, vano tumefacta fastu:
Laúsque fucati specie supernè
Splendida honesti:
Mentis ut regnum semel occupasti,
Fascinas blandis animos venenis:
Et relegatâ ratione turbas
Pectoris aulam.
Te fugit verum, pietas, pudórque,
Te fides, & quæ melioris ævi
Hospes, infames vitiis reliquit
Vltima terras.
Si quis (ô) frontis nebulis remotis
Artifex, nudas daret intueri
Pectoris curas, penitus revelans
Abditæ cæcum penetrale mentis,
Cerneres miris variata formis
Monstra non magno stabulare in antro,
Plura quàm terris ferat in remotis
Nilus & Ganges, Libyêque sævis
Fœta portentis, latebrisque nigris
Caucasus horrens.
Non ibi tigris rabies cruentæ
Deesset aut fulvæ feritas leænæ,
Non sitim nullâ saturata strage
Dira sævorum ingluvies luporum,
Nec venenata basiliscus aurâ.
Pestifer, longúmque ferens soporem
Aspis, & caudæ metuendus uncæ
Scorpius telo, lachrymisque fictis
Personans seram crocodilus algam,

Nec doli vulpis, Phariæque fallax
Ludus hyænæ.
Ficta crudeles pietas tyrannos,
Impios mores stola fimbriata
Celat, in panno tenui recondit
Nuda se virtus tugurî sub umbra
Rustici, nec se titulis superbis
Vendit: insanóque fori tumultus
Ridet, & plausus popularis auræ,
Nec cliens magni foribus patroni
Assidet. Vitæ tacitos beatæ
Rure secreto sibi nota tantum
Exigit annos.

REGINA. HERODES.

Reg. Tu lentus usque auctoritatem regiam
Labare nondum sentis. in tuum caput
Nondum parati cæcus insidias vides,
Nam concitator iste vulgi, si alterum
Supersit annum, vincla, carcerem, cruces
Frustra mineris. jam suas circumspicit
Vires superbus. prosequentum jam grege
Obscurat aulæ regiæ satellites.
Her. A turba inermi quid times periculum?
Reg. Secreta si conventicula fieri sinas,
A genere nullo non timendum existimes.
Her. At hic, ruentem sponte populum ad se, docet.
Reg. Magis timenda est fusa latè factio.
Her. Crimen refellit istud hominis sanctitas.
Reg. Hoc tecta velo sæpe flagitia latent.
Her. A purpuratis vis timenda est satrapis.
Reg. Et à severis fraus timenda hypocritis.
Her. Inops, inermis, unda cui sedat sitim,
Dat sylva victum, terra gramineum torum,
Quem cogitare poterit is sceptris dolum?
Re. Vides amiculum, & cibum & potum vides:
At quod recluſum pectore gerit, non vides.

He. Conditio regum misera, si miseros timet.
Re. Si nil timendo præda fit, miserrima.
He. Quid ergo tutum jam supererit regibus?
Re. Omnia, quieti si quod obstat auferant.
He. Nempe hoc tyrannus interest regi bono:
Hic servat hostes, hostis ille civium est.
Re. Vtrumque durum est, & perire & perdere:
Sed si eligendum est, præstat hostem perdere.
He. Cùm non necesse est alterum, utrumq; miserũ est.
Re. Tanto in tumultu nihil agendum est asperè,
Quum concitatur mobilis vulgi furor.
Leges, religio, auctoritasque principis
Contempta, plebi est infimæ ludibrio?
Cave lenitatis falsa species avocet
Tibi mentem ab æquo: quæ videtur lenitas,
Propius tuenti summa erit crudelitas.
Dum parcis uni factioso & perdito,
Is perditum omnes, in caput quos hic tuum
Armare satagit, finge fieri, quod fore
Tandem necesse est, concitari mobile
Ad arma vulgus, cuncta passim lugubri
Ardere bello, vasta linqui prædia,
Vrbes cremari, virgines per vim rapi,
Manúsque dubiâ conseri victoriâ:
Quum træna legum ruperit licentia,
Damnabis istam serò tum clementiam.
Atque ecce coràm pestis & mali caput.
Hic censor ille est. Hunc roga, plura audies
(Ni fallor) ab eo, fama quàm vulgaverit.
Nec miror esse, sceptra qui spernant tua:
Quando ipse pravos lenitate provocas.
He. Quum multa possis, facere viribus modum,
Regum bonorum est. Re. Itáne, jã sceptris modum
Hic faciet? hujus, regnum habendum arbitrio est,
Si regis esset animus in te. Her. quin abis.
Mihi hæc relinque. Reg. quin abeo, ne denuo
In os, ut antè, contumelias feram.
Regina, inulta quando cedit infimis,

Quæ ſpes fovebit æquitatis cæteros?

HERODES, IOANNES CHORVS.

HE. Iámne abiit? abiit. Hoc agamus interim.
Non eſt quòd id te moveat, aut novum putes,
Si læſa mulier nobilis, dives potens,
Regina denique gravius æquo iraſcitur.
Vel ipſe teſtis eſſe poteris optimus,
Quantum ſaluti faverim ſemper tuæ.
Namque univerſæ plebis odium te petit,
Et ad luendas flagitat pœnas reum:
Dolentque proceres, & ſacerdotes fremunt.
Atque adeò quid ſit, quod querelam publicam
Incendat, edam breviter. Omnes ordines
Laceras maledicis concionibus palàm:
Vulguſque veterum decipis legum rudem,
Lethale ſpargens dogmatis virus novi:
Et turbulentis vocibus, regni ſtatum
Tranquillitatémque labefactas publicam:
Parere prohibes milites duci ſuo:
Parere populum Cæſari, vulgo nova
Dum regna ſpondes: liberos jugo extero
Fore polliceris, ſpeque vanâ concitas:
Gentem rebellem nec finis quieſcere.
Et calamitatum ceu tuliſſemus parum,
Romana demens arma turſus provocas.
Nec dubito quid ſis auſus abſens, quum palàm
Mihi impudicas exprobrâris nuptias:
Et odia populi nixus in me accendere,
Fratrémque mecum prælio committere
Tentâris, in te quod erat. Ac velut parum
Scelerum patraſſes, auſus omnia in omnium
Pariter ſalutem, bella jam cœlo paras:
Et ſacra, quibus hoc hactenus regum ſtetit,
Abolere tentas. Hæc populus omnis fremit:
Lenémque legum me querantur vindicem
Patrarum, at in te durius nihil tamen

A me

A me profectum est. & modò, quicquid favor
Iudicis amici & benevoli poterit dare,
Tribuetur à me liberaliter tibi.
Neque enim tyrannum genuit avidum sanguinis
Vestri pater me Assyrius, aut Ægyptius.
Et patria, & altrix, & parens eadem mihi
Vobis que terra est. infimâ quoties periit
De plebe quisquam, corporis membrum mei
Toties revelli existimo: meus cruor
Mitti videtur, facilem & æquum judicem
Herodem habebis. Si refellere cætera
Objecta poteris, quicquid in me dixeris
Olim, meósque, gratiam facio tibi.
Tu, teste populo intelliges injuriam
Negligere propriam, persequi me publicam.
Vtinam ipse reliqua diluas sic crimina,
Severitatis ut mihi nullam tua
Occasionem linquat innocentia.
Ch. Hâc perge charus esse: vives posteris
Clarus. Nec auro, nec catervis militum
Tam crede regna tuta, quàm quæ charitas,
Et æquitate parta defendit fides.
Ioa. Tenendi populi fræna cui credit Deus,
Audire oportet multa: cuncta credere
Necesse non est quæstus, invidia, favor,
Timor, dolórque sæpe vera supprimunt.
E plebe si quis aut patrum, inclementius
Me credit in se prolocutum quippiam,
Vitam necesse est arguat prius suam,
Orationem quàm meam culpet. mea
Hæc ratio semper fuit, uti reprehenderem
Delicta publica publicè. occultè nihil
Facio doceóve. Non latebras aucupor
Cæcas, nec homines, sed vitia redarguo.
Cùm me rogarent milites, quonam modo
Servire possent pariter & regi, & Deo:
Pulsare vetui, rapere, vim facere, dolo
Circumvenire improvidos, componere

Cupidinem jussi ad modum stipendii.
Nec spem novarum prædico rerum, nisi
Quam vos prophetis ex vetustis creditis
Mecum. nec unus interim è tot millibus,
Auctore me qui principem contempserit,
Profertur, ista sive fama rettulit,
Seu finxit ira cæca, dum præceps furit
Studio nocendi, nuda facile veritas
Per se refellet. Sacra quàm piè colam
Et instituta vetera nullam certius
Indicium opinor, quàm meorum etiminum
Præclarus index quòd palàm non prodeat:
Clàm murmuret, ubi facilè sit fictis locus.
Quòd te negavi posse fratris conjugem
Habere iure, id ipse tecum cogita,
Vtrum placere tibi sit æquius an Deo,
Atque utinam is animus omnibus itidem foret
Quicunque regum sese amicitiæ dicant.
Vt vera malint proloqui ac salubria,
Quàm blanda damno mox futura: quot malis
Præclusus aditus esset, & molestiis!
Ego si quid olim liberius, ac vetius
Dixi, tu, ut æquum est æquitatis vindicem,
Æqui bonique bonus & æquus consule:
Tuæque fines hos statue potentiæ,
Mensura legum quos tibi præscripserit.
Quod jus in alios hic habes, in te Deus
Aliósque reges omnium rex obtinet.
Proinde quicquid de capite statues meo,
Statuere id ipsum crede de tuo Deum.
He. Quum in astra venies, loquere tum cœlestia:
Terrena jura patere, dum terram, coles.
Io. Terrena vereor regna, pareo regibus:
Æterna patriam regna puto, regem colo.
He. Res ipsa clamat, regibus quàm pareas
Parere regem qui tuis vis legibus.
Io. Si ferre leges mihi liceat edicerem
Parere populos regibus, reges Deo.

He. Sat litigatum est. rursus hunc abducite.
Perplexa res est. donec cuncta certius
Comperta pateant, stat nihil decernere.
Ch. Qui de tyranni oratione se autumat
Perspicere mentis posse sensus abditos.
Næ turbido se credere speculo sciat.
Vtinam secundet cuncta cœlestis parens:
Sed ominari metuit animus, quæ timet.
He. Fortuna regum quàm misera sit, & anxia
Nec fando poterit explicare oratio,
Nec cogitando mentis acies assequi.
Nos esse vulgus liberos solos putat,
Solos beatos, quos egestas obsidet,
Formido cruciat, misera servitus premit.
Quodcunque populus diligit, cupit, timet,
Audet fateri liberè: procul metu
Fruitur modestis opibus, at nobis foris
Persona honesta est induenda, cogimur
Vultu benigno humaniter promittere:
Palàm profari justa; ficto pectore
Differre bilem: supprimere odia in suum
Tempus, minari maximè, cum maximæ
Causæ timoris anxium pectus premunt:
Spernit modestum principem plebs, asperum
Odère. Vulgo serviendum est mobili,
Et imperandum nil meo arbitrio gero.
Hunc si prophetam perdo, populum offendero:
Si servo, regno consulo parum meo.
Quid ergo agendum est? id ne dubium est? imperet
Habenda ratio est. ipse mihi sum proximus.
Si ob sceptra populo serviendum est, stultius
Quid esse poterit, regna quàm pessundare,
Placere vulgò dum studes? plebs gaudia,
Iraque temerè sumit & temerè abjicit.
Nunc stat, cruore auctoritatem regiam
Stabilire: vulgus facilè post placabitur.
Si serpere malum latius præsens sino,
Remedia vincet. ausus est videlicet

Mihi impudicas exprobrare nuptias
In os: id illi impune si permisero,
Non stabit illic hominis impudentia.
Iam sceptra leges ad suas flecti volet:
Jam vincla captis induet, jam non regi,
Sed regere cupiet, jura regibus dabit,
Confundet imis summa. glisscenti malo
Statim medendum est: antequam crescat, recens
Flamma opprimenda est. contumelias novas,
Veterem ferendo, provocas injuriam.
Populo secundo si expetere pœnas queam,
Populi faventis gratiam non negligam:
Si nequeo, regno cuncta stat postponere.
Quid Malchus iste garriat de legibus,
Quas curiosas quæstiones litibus
Inexplicatis jactet, id nihil mea
Referre credo, modò populus unam hanc sciat
Legem tenendam, præter ut leges, mihi
Licere quidvis, esse legitimum putet.

CHORVS.

O spatiosi conditor orbis!
Cujus trepidant omnia nutum,
Cœlum nitidis ignibus aptum,
Tellus vario florida cultu,
Tumidum refluis æstibus æquor,
Nonne ad nostras pertulit aures
Fama prioris conscia secli,
Ævi splendida facta prioris:
Cùm tu, validæ robore dextræ,
Auro atque opibus, regna subeiba
Ipsâ extinxti à stirpe revellens,
Illorum ut nos agro inserere:
Agro haud ense, aut jaculis nostris,
Aut consilio vique parato.
Sed nos cœli favor omnipotens,
Per ferá tutos agmina duxit.
Non tu rex ille Isacidarum?

Non

Non tu gentis Deus Hebrææ?
Cujus ductu perfida castra
Proculcavimus, hoste peremptо:
Non confisi robore nostro,
Sed duce & auspice te, præclaras
Sæpe retulimus patriæ palmas.
Nunquid penitus deseris, olim,
Genitor, populum tibi dilectum?
Nunquid fabula linquimur hosti?
Spreta est pietas: religio jacet:
Fraus, purpurâ regnat in aulâ:
Populus, tanquam victima, sanctus
Dat pia sævæ colla securi:
Vates pereunt ense, tyranni
Nostris gaudent luctibus hostes,
Et pietatis sub ptætextu,
Meriti pœnas, regna gubernant:
Meritos regnum pœna coercet.
Exurge tuo populo feropem:
Exurge parens optime, & hosti
Da te talem cernere, qualem
Te viderunt æquore patres
Rubro Pharios mergere currus.
Qualem vatis fatidici olim
Te puer oculis vidit apertis,
Dantem igniferis fræna quadrigis,
Totis flammas spargere campis.
Te, caligine pulsâ erroris
Humanæ qui lumina mentis
Obruta cæcâ nube recondit,
Et quæ primo sole repescit
Tellus, & quæ mergere ponto
Cernit rutilæ lumina flammæ,
Vnum agnoscat cuncta potentem.

MALCHVS, IOANNES.

Mal: Sic se profectò res habent mortalium,
Vt optionem si tibi obtulerit Deus,

Incerta

Incertus erres quid recuſes, quid velis:
Opes, honores, rem tibi & tuis cupis,
Quæ perdiderunt ſæpe voti compotes,
Hoſti imprecaris vincla, carcerem, fugam,
Quæ ſæpe pariunt maximam illi gloriam,
Tibíque damnum, quod adeò verum meo
Didici periclo, exempla ne longè petam.
Nam cùm remotis montium degens jugis
Baptiſta vulgus faſcinaret hic novus,
Plebíſque ſecum credulæ traheret gregem,
Ego Phariſææ dignitatis vindicem
Me præſtiti unum cæteris cunctantibus:
Nec experiri cuncta deſii prius
Quàm dura fontes vincla preſſerunt manus,
Hoſtémque carcer publicus compeſcuit:
Animámque totam criminum implevi. At nihil,
Vt video, proſunt vincla, carcer, crimina.
Sic plebis animos occupavit impiæ
Vis dira peſtis, omniúmque pectora
Lethale virus perbibêre, ut illius
Clades honorent, ingemant periculis.
Quacunque pergo, me execrantur, indicant
Me digito, iniquo me intuentur lumine,
Illi favetur ſacrilego, qui ſuſtulit
Rerum univerſa & ordinum diſcrimina,
Et excubatur ante clauſum carcerem.
Nihil miſerius eſſe nobis arbitror,
Qui nos omiſsis rebus aliis commodo
Populi dicamus, quiſquis illi mancipat
Se, collocatam gratiam ſciat maſe:
Vt qui maligno ſemper ingenio ſolet
Favere pravis, optimates ſpernere.
Quó conferam me? quid querar primum? quibus
Potiſsimum iraſcar? cui opem primùm feram?
Pſeudoprophetam populus impius colit:
Muſſant rabini: connivet rex, negligunt
Proceres: ruentes ſolus his humeris ego
His ſuſcio humeris patrios ritus, mantis

Nullo

Nullo admovente: publicam solus vicem
Doleo. quid igitur? desseram munus? sacra
Legésque prodam, dignitatémque ordinis?
Méque esse patiar hostibus ludibrio?
Patiar profectò. Nam quid aliud jam queam?
Feramne solus ferre quod cuncti abnuunt?
Et me ruinæ publicæ objiciam? Deus
Sua tueatur, quando jam sic vivitur,
Vt quisque caveat sibi, ego mihi sum proximus.
Si male gero rem publicam, in meum caput
Ruina verget. qui favent nunc maximè
Stanti, jacentem calcibus primi petent.
Se bene geram rem, gratiam malè collocem,
Nihil parabo præter invidiam mihi.
Nunc Gamalielis serò consilium placet,
Nisi fortè serò nemo respiscere potest.
Malo ego requirant hic meam constantiam,
Quàm re peractâ temeritatem puniant.
Quod cuique visum est sentiant: molestiis
Ego me explicabo, & gratiam reserciam
Hoc cum propheta. nec animi simplex homo
Renuet opinor. Duriorem si mihi
Se ostendet, omnes admovebo machinas,
Ne populus illum credat artibus meis
Periisse, populum si reconciliavero,
Non undequaque cesserit res pessimè.
Atque ipse opinor, ipse nimirum est, vide
Qui cœtus illum sacrilegum sequitur comes,
In urbe media nos inanes interim
Inter cathedras desidemus. arbiter
Audire primùm quid magister hic ferat,
Io O magne rerum rector, auctor, arbiter,
Te quicquid aër continet laxu, sinu,
Quæcunque tellus educat, quicquid suis
Fretum sub undis nutrit, agnoscit Deum,
Sentit parentem, legibus semel datis
Obsequitur ultrò tramite immutabili,
Iussu tuo ver pingit arva floribus,

Pruget

Fruges dat æsta: fundit autumnus merum,
Hyems pruinis vestit albicantibus
Montes, in æquor curva volvunt flumina
Moles aquarum, mare reciproquat vices,
Noctem Diana, Phœbus incendit diem:
Et inquietâ lustrat orbem lampade.
Nil denique usquam est sive cœlo, seu solo,
Quod non libenter pareat regi suo,
Amet parentem, & officiis quibus potest
In conditorem studia declaret sua.
At solus homo, quem cæteris longè magis
Gaudere decuit, & obsequi jussis Dei,
Contemptor unus inter omnes maximè est:
Præcepta spernit, fræna legum rejicit:
In omne præceps facinus it: libidine
Metitur æquum: ponderat jus viribus.
Mal. Principia recte sese habent tibi hactenus.
Io. Nec tam per orbem devias miror vago
Errore gentes, quàm populum qui se Dei
Hereditatem jactat, & convictis
Incestis alios, impiosque clamitat?
Quum nulla, quà sol cumque terras aspicit
Gens orbe toto vivat effrænatius.
Mal. Sanè locutus cuncta vere es hactenus.
Io. Nec ista vulgi culpa tantùm est mobilis:
Levita longè veste fulgens candidâ,
Legisque scriba turgidus scientiâ,
Et vos verendi ætate maturâ senes,
Obliquus error devio flexu abstrahit,
Viduæ, orphanique causa vestra ad pulpita
Succumbit, opprimitque dives pauperem:
Iniqua juxta & æqua sunt venalia.
Mal. Dissumpor irâ, tacitus hæc ut audiam?
Io. At vos Rabini, sanctitatis cæteros
Præstare qui simulatis & scientiâ,
Et vos sacerdotum sacrata dignitas,
Princepsque sacri pontificum collegii,
Decimatis omne terra quod profert holus.

Non vos anethum, mentha, ruta, & allium,
Vrtica non vos aut viride fœnum fugit:
At si legendum, si docendum scilicet
Responta vatum, & sanctioris orbita
Monstranda vitæ, vestra demum auctoritas
Est muta, muti non latratis hîc canes,
Circumfrementes vestra non ovilia
Lupos abigitis. quid lupos dixi? lupi
Vos estis ipsi vos gregem deglubiti..
Vos lana vestit, lac sitim sedat, famem
Caro: gregrem non pascitis, vos pascitis.
Mal. Faceßat hinc in maximam malam crucem
Concordia. egóne patiar amplius meo
Sic insolenter contumeliam ordini
Fieri? Deus me si ex olympo mitteret,
Hac lege, ut hæc sint audienda, deferam
Mandata potius, ista quam dici audiam.
Durare nequeo ulterius. Heus tu vir bone
Turbæ magister unice, hæc nempe est tua
Doctrina? populum incallidum sic instruis?
Ioa. Si probus es, ad te haud attinent quæ dicimus.
Mal. Ad te, sacerdotem attinet traducere?
Ioa. Bene putodici, cum malis dictum est malè.
Mal. Parere juvenem convenit majoribus.
Ioa. Parere cunctos convenit magis Deo.
Mal. Te jußit igitur ista proloqui Deus?
Ioa. Iubet profari vera cunctos veritas.
Mal. Tacuisse vera sæpe multis profuit.
Ioa. Cum scelere juncta nil moramur commoda.
Mal. Scelus videtur ni scelus dicas tibi.
Ioa. Scelus videtur tot perire millia
Spectare, posim cùm reducere in viam.
Mal. Reducere? gregis nonne pastores sumus?
Ioa. Si res quidem eadem est pascere & deglubere.
Ma, Rerum tuarum satage, nostra defere.
Ioa, Vicina cum res agitur, agitur & mea.
Mal. Quis tandem es oro auctoritate hâc præditus?
Túne ille Christus patribus promißus es?

Io. Non

Io. Non sum. Mal. Propheta es ille? Io. Nõ sum.
Mal. Es Helias?
Io. Nec Helias sum. Mal. Si nihil es horum, neque
Spes nostra Christus, nec propheta, nec Helias,
Quinam auctor audes esse baptismi novi?
Quem te esse tandem perferemus? indica.
Io. Vox sum in remotis montium clamans jugis,
Viam parate, facite rectas semitas
Veniente domino: cujus adventu cavæ
In plana valles explicabunt se, solo
Saxosa montes culmina æquabunt, ego
In nomen ejus abluo populos aquis,
Cui detrahendis servus etiam sopculis
Indignus essem, nemo quem agnoscit, licet
Versetur inter vos, & usque obambulet.
Mal. Quos iste laqueos nectit, atque ambagibus
Eludit? istam quam tibi sic vendicas
Auctoritatem quo probas miraculo?
Io. Possem ego vicissim te rogare etiam, tuam
Auctoritatem quo probes miraculo?
Mal. Vt contumax est? quamlibet celes, tamen
Quid in furorem te rapiat, omnes sciunt.
Nostrâ profectò crescere invidiâ cupis,
Rem comparare gloriámque incommodo
Nostro, artibúsque vis petens fieri malis,
Nec decipis nos: ipse rete decipis.
Nec primus istâ es fallere aggressus viâ,
Postremus utinam debitas pœnas luas:
Aut potius animum in melius admonitu meo
Mutes: & auctor ut fuisti errantibus,
Mutatus auctor sis revertendi in viam.
Vidi severam veste sanctimoniam
Præ se ferentes, ut facilè facerent fidem
Animi modesti & simplicis, post artibus
Vbi his honores comparassent & opes,
Nudare sensim ingenia: probitatem prius
Bene simulatam propalam contemnere,
Et fræna veris moribus permittere,

quod

Quòd si hàc honorum tendis ad fastigia,
Rerum imperitum fallit ignorantia.
Non isto ad altam tramite itur gloriam,
Ni me fefellit pessimè non pessimus
Magister usus, & senecta usus parens,
Famæ, reique consules meliùs tuæ,
Si tuta potius appetas quàm splendida.
Io. Si vera dico, recta facio, cur mihi
Quisquam imperare debeat silentium?
Sin falsa, doctus imperito id indica.
Mal. Horum pigebit, morte quum pœnas lues.
Io. Isthæc minare fata formidantibus.
Mal. Si vivo longùm, faxo non lætabere
Hâc contumaciâ. Scies quid sit senes
Negligere, scribas jurgiis proscindere,
Dictis Rabinos provocare procacibus:
Et quando amicos nos habere negligis,
Quid possit odium fortè cognosces senum.

CHORVS.

Ad furta qui se comparat,
Nocturna vitat lumina.
Odit facem sicarius,
Sui furoris conscium.
Puer recusat pharmaca
Condita amaro absinthio,
Abhorret à salubribus
Vulnus refectum emplastris.
Occulta cui mentis mala,
Secreta rodunt pectora,
Huic est molesta veritas,
Quæ cor revelat turbidum.
At vos severi hypocritæ,
Quos fronte duros tetricâ
Lucrum juvat nefarium, ex
Errore vulgi crediti.
Quantum libet recondita
Celavertitis crimina,

Quamvis tegatur sordida
Sentina mentis impiæ,
Vos vestta conscientia
Secreta rodens arguit,
Vos clausus intra viscera
Occultus exest carnifex,
Duro flagellans verbere.
O ter beatum & amplius,
Qui purus animi ad judices
Non fit reus domesticos:
Clau o nec in præcordiis
Tortore semper vapulat.

MALCHVS, CHORVS, REGINA.

Ma. In rege nulla certa spes est, publicam
Suámque causam prodidit pravo ambitu,
Populo placere dum studet, dum gratiâ
Venatur auram, lenitatis imagine
Me plebis iræ nixus est supponere:
Suásque voluit vindicare injurias
Meo periclo. Nempe Baptistæ necem
Vt si videret ægrius ferre populum,
Populo paratus capite confestim meo
Litare populus si tulisset leviter,
Novæ interemptum factionis principem,
Quòd se ultus esset maxima cum gloria
Credi volebat, callidè sic exhibent
Alterna reges civium de sanguine
Spectacula sibi, & cæde ludunt mutuâ.
Quodcunque vulgus approbat, sibi vendicant:
Aut peccatum prædicant: laudi suæ
Nostri laboris arrogant industriam.
Popularis aura si favoris flexerit
Secus ac putabant & petebant, transferunt
Culpam in ministros: & cruore innoxio
Animáque vili crimen avertunt suum.

Superest

Supereſt doloris ſola noſtri particeps
Regina, tigris orba ceu catulis furens,
Baptiſta thalami quòd prioris fœdera
Polluta coram rege non probaverit,
Palámque vetitos lege damnârit toros
Cum uxore fratris. Flamma dum recens calet
Iræ æſtuantis, turbidæ menti faces
Supponam, alamque commodis ſermonibus.
Atque ecce ſeſe in tempore offert commodè.
Ch. Nunc flamma flammæ, toxicum nunc toxico
Accedit: inſtat ultimum periculum.
Mal. Regina ſalve, ſplendidum gentis decus.
Et ſola regni digna tanti culmine.
Reg. Et tu rabine Malche, ſed quid triſtis es?
Mal. Idem quod animum ut arbitror, pungit tuum,
Reg. Fortaſſe: ſed tu quid ſit, ede apertius.
Mal. Ecquid animo æquo fers dignitatem tuam
Sperni? per orbem ſacroſanctam regii
Auctoritatem nominis vilescere?
Et ſceptra vulgi ſubjici ludibrio?
Reg. Quid ergo faciam? quod remedium ſit, doce.
Mal. Iras & animis, & tuis natalibus,
Thalamíſque dignas corde tandem concipe.
Reg. Iamdudum id actum eſt: tumpor irâ, lachryme,
Objurgo, clamo: ſed nec irâ & lachrymis
Promoveo quicquam. verba venti diſsipant.
Mal. Si auctoritate quâ decet apud conjugem
Eſſes, inultas ſic tuas injurias
Tuiſſet, aut, ut verius dicam, ſuas?
Reg. Studia ipſe populi Malche cernis. Feritas
Hâc rex putavit poſſe pœnâ ſpiritus
Acres retundi, & mitigari audaciam.
Mal. Tu ſi feroces ſpiritus coerceitos
Putes latroni huic vinculis & carcere.
Ferras. Ferarûm ſævit acrius furor
Quas fracta fudit cavea, quàm quas deviis
Silva alta ſemper educavit montibus.
Quid liberatus non ager, cujus colit

Nunc vlcla populus? provocata accenditur,
Non mitigatur ira. contumeliis
Elatus animus ad furorem impellitur.
Reg. Quin lenietur potius hoc beneficio:
Quod qui perierat pertinaciâ suâ,
Sit liberatus regiâ clementiâ.
Mal. Quod tu beneficium, ille putat injuriam:
Seséque vinctum quàm solutum sæpius
Per te meminerit. Reg. Asperum ingenium refert.
Mal. Id penè cunctis insitum est mortalibus:
Quod benè patrâris gratia illicò perit,
Quod malè patrâris nullus obliviscitur.
Odêre cuncti propemodum beneficia,
Quorum memoriæ juncta sunt maleficia.
Baptista quoties memor erit meriti tui,
Meminisse toties sceleris eum sui puta,
Se scelere credet non solutum, sed tuo
Animo nocentem, liberum pravo ambitu.
Pœnam remissam, in tempus iram supprimi.
Re. Ingenia sæva mitigat benignitas.
Ma. Longo quod usu in pejus usque induruit,
Multò facilius fregeris quàm flexeris.
Re, Quin ergo dubiam, quid sit è re præmones?
Ma. Reddam expedita hæc facilè si credas mihi.
Re. Modò præmoneto, nulla erit per me mora.
Ma. Quærendo, agendo, providendo, haud ocio
Res magnæ aguntur. Re. Si nihil promoveris
Quærendo, agendo, providendo, non magis
Præstat quiesse, quàm negocium ut tibi
Frustra facessas, & aliis sis risui.
Ma, Quod sæpe vis non perficit, vincit labor.
Nec alta quercus icta subitò sternitur:
Nec vertit aries bellicus primo impetu
Muros, frequenter quæ putâris perfici
Non posse, tempus expedit: quæ non potest
Plerunque ratio, expugnat importunitas,
Proinde prensa: lachrymis misce preces,
Instaque monitis, blanda dicta jungiis,

Ambi

Ambi maritum sedulò omnibus modis,
Occasiones usquequaque amplectere.
Si peragi apertè tes nequit, tendas dolos.
Quod spectat ad me, certa stat sententia
Nisi re peractâ neutiquam desistere.

CHORVS.

Tandem livor, & impiis
Accensus furiis dolor
Vires sævitiæ suæ
In vatem exeruit pium.
Illinc sæva calumnia
Diræ junctæ tyrannidi,
Pugnat fraude nefariâ:
Hinc innoxia veritas
Nullo fulta satellite,
Spernit terrificas minas.
Tot telis petitur caput
Vnum, tot pariter doli
Intentant juveni necem.
Ille ut tonsa furentibus
Ilex dura aquilonibus,
Aut rupes remeabili
Quàm fluctu mare verberat,
Nullo concutitur metu.
O numen venerabile
Cunctis candida veritas!
Quàm nec bellica vis metu,
Nec fraus insidiis potest
Firmo pellere de gradu.
Sola non metuis graves
Fortunæ instabilis vices.
Non obnoxia casibus
Vllis pectora robore
Armas insuperabili:
Et vitæ dominam & necis
Parcarum indomita manum,

Nobis esse vetas grauem.
Sed cesso vatem conuenire, nuncio
Vt impleam aures omnium miserrimo.
Atque eccum ante ipsas carceris stantem fores,
Propago sanctis sanctior parentibus,
Et innocentiæ una pristinæ fides,
Incolumitati, dum tempus finit, tuæ
Consule, Rabinus Malchus intentat dolos.
Occultè, inops regina consilii furit:
Blanditur aula: rex suam sententiam
Dissimulat: alii vera mussant dicere,
Iam tempus instat ultimi discriminis.

IOANNES.

Quid est pericli? Ch. Mortis urget terminus
Io. Hæc summa nobis imminentis est mali.
Ch. Quo nullum in hominem cadere possit amplius.
Io. Vt vis tyranni cesset ac dolus, feret
Hanc sponte nobis temporis longinquitas,
Pravo timendam, at innocenti optabilem.
Ch. At tu salutem negligas tuam licet,
Te ratio nostri tangat: istos spiritus
Paulum remitte, precibus animum regium
Flecte: per amicos non inexorabi'em
Spero futurum. Io. Sedulò nónne hoc ago?
Ch. Vtinam tibi istam præbeat mentem Deus.
Io. Nihil precari est opus, is animus jam diu est,
Explere properat rex meo iram sanguine:
Nec ego recuso, qui magis regem queam
Placare quàm quum volumus eadem & nolumus?
Ch. Bona verba. Io, Quid igitur mihi auctores? duo
Reges utrinque facere pugnantia jubent,
Cœlestis alter, misericors, clemens, bonus,
Terrenus alter, impotens, ferox, malus,
Mortem minatur alter: alter me vetat
Mortem timere, pollicetur præmium
Vim non timenti, corpus alter perdere
Potest: at alter corpus unà & spiritum

Torque

Torquere flammâ poterit inevitabili.
Hi quum repugnent, consule utri paream.
Ch. Placare nunquam postea Heredem datus
Oblata si nunc prætereat occasio:
Dei sed ira semper est placabilis.
Io. Divina quantò sævit ira lentius,
Hoc mota pœnas exigit severius.
Ch. Si fata spernis, quæ Deus mortalibus
Timenda voluit esse, néve corporis
Animique sanctum dirimeret consortium
Oblata temere causa, vinclo mutuo
Amoris animum corpori connexuit.
Io. Non sperno mortem: at morte momentaneâ
Fugio perennem: quem Deus lucis mihi
Concessit usum, reddo repetenti libens.
Ch. Itáne relinquis orphanos parens tuos?
Io Nunquam orphanus erit, qui Deum credit patrē.
Ch. Nil te propinqui, nil amicorum movent
Lachrymæ, impotenti quos tyranno deseris?
Io. Non desero, sed potius ab eis deseror.
Namque institutam ab initio mundi viam
In fata curro. Nempe lege hâc nascimur,
Quicunque lucis fruimur almæ munere
Conditio cunctos una cohibet, tendimus
In mortem: eō nos singuli ducunt dies.
Mortem esse pœnam voluit improbis Deus,
Bonisque portum: terminum longæ vitæ,
Ad longioris vitæ initium januam,
Quæ nos perennis splendidam ad lucis domum
Mittat renatos verius quàm mortuos:
De carcere hic est exitus mortalibus,
Et ad carentem morte vitam trahitus,
Hàc universus præiit cœtus patrum,
Cuncti sequentur, quis ubi liquit carceres,
Non curior animo rapitur ad metam? freto
Quis æstuoso nocte tenebrosâ vagus
Portu recuset se quieto condere?
Quis exul errans per peregrini soli

Deserta teſqua, doleat in patriam citò
Sese reverti? lætus ergo tramite
Decurso ad ipsam stare metam me puto.
Iam propè peractæ liber è vitæ freto
Prospicio terram, de peregrino solo
Domum revertor, optimum primum patrem
Visurus: illum nempe patrem qui solum
Revinxit undis: induit cœlum solo,
Regítque certas mobilis cœli vices:
Servator, auctor, rector unus omnium,
Cui cuncta vivunt viva juxtà ac mortua.
Vt flamma sursum sponte volvit vortices,
Vndæ deorsum perpeti lapsu ruunt,
Propriúmque pergunt ire cuncta ad somitem:
Iamdudum anhelat spiritus cœlo editus,
Rerum ad parentem lucis æternæ incolam,
Quem contueri est vita, mors non cernere.
Non si pruinis obstet horrens Caucasus,
Aer procellis, unda tempestatibus,
Tractúsque nimiis invius caloribus,
Eò ire pergam? non tot ut videam duces,
Reges, prophetas, iudices pios, via
Rumpenda, vel si mille mortes obstruant?
Ergo recluso corporis de carcere,
Eò evolare spiritus liber cupit,
Quò cunctus ibit orbis serius ocyus.
Nam longa vita nil opinor aliud est.
Quàm lenta duro servitus in carcere.
O mors laboris una laxamen gravis!
O mors doloris portus, & mali quies!
Notúmque paucis commodum mortalibus,
Formido pravis, & bonis vo um, tuo
Sinu recepta naufragum hoc corpusculum,
Et sempiternæ duc quietis in domum,
Quò non sequetur vis dolus, calumnia.
Ch. O te beatum hac pectoris constantia!
O nos miſellos quos iners animi metus,
Felicitatis privat hoc consortio!

Quando

Quando igitur ipse quod opus est facto tenes,
Salve valeque sempiternum dicimus.
Quàm discors hominum tramite dispari
Versat lis animos! non metuit mori,
Qui nil commetuit: qui meruit mori,
Si vanis leviter mors crepuit minis,
Exangues trepidat degenerimetu.
Quàm mortem fugiunt graviter improbi,
Per flammas, per aquas saxáque devia:
Tam mortis cupidi præcipitant boni
Illustres animas dura per omnia.
Nempe ignota malis commoda mors habet:
Et fati comes vita est beatior
Nec toti morimur: sed melior rogos
Nostri pars avidos spernit, & æthera
Sublimis patrium scandit: & igneos
Inter cœlicolas certa animas manet
Sedes innocuas, at malè conscios
Manes exagitant sulphureo in lacu
Crinitæ colubris Eumenides nigris,
Et jejuna avidi guttura Cerberi,
Et nunquam saturi copia Tantali
Hinc formido malis: hinc bona spes bonis:
Et vitæ fragilis prodiga pectora,
Dum vitam properant infragilem sequi.
O Siren magicis illecebris potens,
Et fallacis amans vita fugax boni,
Tu nobis teneris blanditus mali
Vicinum effugium claudis: & obstruis
Portum perpetuæ pacis amabilem,
Nullus terror ubi Martius increpat,
Nec rauco reboant classica murmure,
Nec pirata rapax æquora territat,
Nec latro tacitum trux nemus obsidet:
Nec sceptri misera prædo cupidine
Insanus populis exitium creat:
Nec felix placido solus ut otio
Torpescat, tenues cladibus obruit:

Nec viles animas qui miserabilis
Vulgi pro titulis mutet inanibus.
Sed tranquilla quies, almáque faustitas,
Et simplex probitas omnia possidet,
Et ferri in tenebras indocilis dies,
Et vita alterius nescia funeris,
Et luctus queruli nescia gaudia.
O dulce hospitium corporeæ domus,
Et vitæ nimium carcer amabilis,
Iam tandem magicis exue nexibus
Mentem cœligenam, quam patriæ suæ
Oblitam gremio amplecteris ebriam
Lethes somniferæ deside toxico,
Et lætam thalami degeneris iugo.
O fallax lutei tegmen amiculi,
Vanesce in cineres rursum abiens tuos:
Vt rursus patrio reddita mens polo,
Puri se radiis luminis expleat.
Et te pestiferis morte laboribus,
Et mentem anxiferis solve molestiis.

REGINA.

Pharisæus igitur spem fefellit: rex pari
Se vanitate pariter & me prodidit.
Vulgi loquacis dum timet rumusculos.
Formido miserè nata quid rerum gerat.
Saltationis nuper in convivio
Cui rex frequenti præmium spoponderat
Quodcunque peteret. illa Baptistæ caput
In lance pepigit se petituram, & feret:
Feret profectò, nisi parum notus mihi
Sit regis animus. Liber invidiâ, necis
In me odia populi vertet ut reor libens:
Et ego peractâ re, libenter id feram.
Odium ultionis gaudio, maculam lucro
Pensabo. Turpe est esse atrocem fœminam.
Turpe: nisi reges esse multos, turpius
Foret: Sed ambo proferunt, pedem domo

Rex

Rex & Puella. quo propior est spes, metus
Hoc gravius urit: cuncta fortunet Deus.

HERODES, PVELLA, REGINA.

Deliberatum quid rogares jam tibi
Satis videtur? Pu. Sic satis, si quidem satis
Promissa regum certa sint, & regia.
HE Ne metue firma: testibus coram, fide
Sancita, regni posce dimidium mei,
Vel siquid animo carius regno est tuo,
Feres. volentem nulla vis averterit.
Pu. Istud brevi jam quale sit videbimus,
He. Iam posce, certum est. Pu. Nil opus regno tuo
Mihi est, quòd æquè, rege te, meum reor,
Ac si ipsa teneam. rem facilem & æquam peto.
He. Non ego, sed ipsa ne feras tibi in mora es.
Pu. Da in hac reciſum lance Baptistæ caput.
H. Quod verbum ab ore temerè tibi virgo, excidit?
Pu. Non temerè. He. donum virgini indecens petis.
Pu. Non indecorum est facinus hostem perdere.
He. Hic igitur irâ dignus hostis regiâ est?
Pu. Is dignus ira est, scelere qui hanc meruit suo.
He. Quod nunc remedium plebis odio reperiam?
Pu. Parere populi est, imperare regium.
He. Æqua imperare regium est. P. quod iniquũ erat
Prius, imperando facere rex æquum potest.
He. At imperandi lex facit regi modum.
Pu. Si principi quod placuit est jus, jam modum
Non regibus lex, legibus sed rex facit.
He. Pro rege fama me tyrannum perferet.
Pu. At sceptra metuit. H. Metuit: & garrit tamẽ.
Pu. Compesce ferro. H. Regna malè servat metus.
Pu. Et regna vertit facilè scelerum impunitas.
He. Securus est, quem civium servat fides.
Pu. Necesse reges est timeri, diligi
Necesse non est. He. Odia crudelem premunt.
Pu. In rege vulgò lenitas contemnitur.
Re. Hæc tota, opinor, tendit huc oratio,

Promissa

Promissa vana ut effluant. Nondum mihi
Regum videre nosse quæ sint munera.
Si honesta credis esse regi & turpia,
Quæ honesta vulgus credit esse & turpia,
Falleris: amici, proximi, socer, gener,
Fratres, sorores, civis, hostis pauperum
Sunt vincla: vana regibus vocabula.
Diadema quisquis induit capiti semel,
Vulgaris omnes ponat officii gradus.
Nil arbitretur turpe, quod regi utile:
Nullum indecorum facinus esse existimet,
Suæ salutis quod facit causâ. Salus
A rege populi pendet, igitur consulit
Populi saluti quisquis in regem est pius.
Tantine sanguis hujus erit homunculi,
Vt tu diebus sollicitus ac noctibus,
Non conquiescas? deme nobis hunc metum,
Sceptris pudorem, vastitatem mœnibus,
Armis rapinas, civicum bellum omnibus.
Statuere magno oportet exemplo & novo,
Vt sacrosancta regna sint mortalibus.
Scelus patravit: scelere pessumeat suo,
Si nil patravit conjugi pereat tuæ.
Da conjugi hostem, conjugem si negligis,
Promissa redde filiæ rex & parens.
Her. Promissa certum est optimâ reddere fide:
At illa, si me consulet, sapientius
Optabit. Reg. At si consulet me, ne sua
Consilia mutet. Her. Itane? sic ne oportuit
Iurasse temere? sic puellæ me meam
Obstringere fidem? sic salutem, regnum, opes,
Vitam, necémque fœminæ committere?
Regi. Promissa regum certa firmet veritas.
Her. Quando negare non licet, quòd modo licet,
Admoneo iursum, & oro ne quid sanguine,
Sexúque vestro, & regio culmine parum
Dignum patrare cogat iracundia.
Reg. Hæc mitte, nostræ linque curæ cætera,

Her.

Her. De vate si quid statueritis durius,
Vestra illa culpa, vestrum erit periculum.
Reg. Iam vindicata dignitas est regia.
Ne pateat ulli in posterum ludibrio:
Iam faxo populus pervicax de regibus
Loqui modestè vel malo discat suo:
Et sive reges æqua iniquáve imperent,
Æquo ferenda populus animo omnia putet.

CHORVS.

Davidis regnum, Solymæque turres,
Et locupletis Solomonis arces,
Vnde tam dirus furor in prophetas?
Sanguinis justi sitis unde sæva?
Quem decet normam pietatis esse,
Vnicum est vitæ specimen scelestæ.
Furta, vis, cædes, dolus & rapinæ
Sunt tuæ tirocinium palæstræ.
Non sacerdoti pietas nefandis
Fraudibus suadet cohibere dextras.
Cultor idoli populus reliquit
Omnium rerum dominum & parentem,
Pro Deo lignum colitur, lapisque:
His calent aræ vitulis & agnis,
Et suæ dextræ simulacra adorat
Artifex: vitam sine lege truncum
Poscit, à muto eloquium precatur:
Pauperi dives, dominus ministro
Supplicat: ritus pereunt vetusti.
Te prophetarum cruor innocentum
Iudicis magni rapit ad tribunal:
Pauperes clamant, vidnæque cœlum
Quæstibus implent.
Ergo te justæ manet ultionis
Pœna non mendax, nisi fallor augur,
Namque qui fastus premit insolentes
Arbiter cœli, maris atque terræ
Spectat ex alto, lachrymasque plebis,

Et

Et preces tristes meminit, manúque
Vindice infandi sceleris propinquas
Exiget pœnas, quibus intumescis
Insolens victor tibi vertet arces.
Barbarus miles tua possidebit
Prædia: externo domino refundet
Vinitor fructus tuus: alta qua nunc
Surgit in cœlum Solomontis ædes
Exterus messem faciet colonus.
Ergo dum præbet tibi pœnitendi
Numinis favor spatium, relictis
Turpiter vitæ vitiis peractæ,
Exteri ritus simulachra pelle,
Et sitim fraterni avidam cruoris,
Et famem argenti cohibe profanam.
Sed nec exactæ male pœnitebit
Te tuæ vitæ, neque sacra ab æde
Exteri ritus simulachra pelles,
Nec sitim fraterni avidam cruoris,
Nec famem argenti fugies profanam.
Ergo te pestis vitiosa carpet:
Te fames, bellum, macies, egestas
Opprimet, donec merito rependes
Sanguine pœnas.

NVNCIVS. CHORVS.

Nun. Quis indicabit ubi reperiam gentium
Comites prophetæ, nuncium ut tristem feram?
Ch. Nisi fortè properas, siste paulisper gradum.
Eloquere paucis. scire quid feras juvat.
Nun. At non juvabit scisse, scire quod cupis.
Ch. Vt ut se habent res, ne moram invide brevem.
Nun. Scisti puella ab rege quid petiverit?
Ch. In lance vatis sibi caput cæsum dari.
Nun. In lance vatis abstulit cæsum caput.
Ch. O facinus atrox! ille cœlestis vigor,
Decúsque vultus morte tristi emarcuit:
Et ora nuper plena sacro numine

Clausit

Clausit perenni dira vis silentio.
Nun. Quid fles,? inanes mitte questus fundere.
Ch. Quum flenda videam & audiam, flendū negas?
Nun. Si flenda mors est, mortuos illi fleant
Quorum sepultæ spes jacent cum corpore,
Qui post soporis terminum brevissimi
Reditura membra non putant, & alteram
Superesse vitam. Mortuos miseri fleant,
Miserósque tantùm. Neminem facere potest,
Fortuna miserum: similis insontem licet
Sontémque maneat terminus vitæ, tamen
Malè morietur nemo, qui vixit bene:
De genere miseros exitus si judices,
Miseros putabis tot patres sanctos, quibus
Crux, ensis, unda, flamma clausit spiritum.
Nam veritatis qui satelles occidit
Pro religione patriisque legibus,
Omnibus illum prosequi bonis decet,
Votísque vitæ poscere similem exitum.
Ch. Verè profectò es eloquutus omnia.
At nos opinio quos & errores trahunt,
Dum fata fugimus, fata stulti incurrimus.
Ignis pepercit, unda mergit: aeris
Vis pestilentis æquori ereptum necat:
Bello superstes tabidus morbo perit.
Differre, non vitare fata dat Deus:
Et fœneramur mortis in dies moras
Morbis, periclis, luctibus, molestiis.
Nec longa vita est aliud, ac longi mali
Catena, mortis nexa ad usque terminum
Serie perenni. Nec ligati hoc vinculo
Servire miseri nos putamus: exitum
Quàm servitutem potius exhorrescimus.

FINIS.

25 MY 99
MUSEUM

6. dum fecerit ira domine
19. Insanientis gens sapientiae
+ 32. O ter beatum cui patris
+ 34. Sed laeta sors me foverit
+ 51. O salus rerum
+ 77. Te voce semper te prece
+ 78. audite Isacidae.

+ 85. Non semper tu vindis
+ 88. Luce voco te
+ 91. Ei prolegendam
103. Sed parens rerum
+ 114. Quum domus Isacidum
+ 116. Tolo pectore diligam
+ 130. Cum ira [illegible] pidis
+ [illegible]